

श्रीमन्नागपुरीय नृदत्तपद्मगान्धिराज गुणप्रशान्तार्थं जंगमतीर्थे गच्छन्तु ॥

श्रीगुरु परमपूज्य सद्गुरु ज्ञानक श्री बालगङ्गाधरीनाम् प्रशान्त !

आप श्रीमान् सेवक जनमनवांछितपूरक रचयित सद्गुरु जी, मन्त्रप्रशान्त-
पदेष्टा होयानी भवित्री तोदारक (भावितननारद्वन्द्वपुस्तक को, प्रानीन लेने की मं-
जव विधिपरंपरा पद धारक शुद्ध क्रियानुष्ठान इन को, शान्तनननाममन्त्र, गुणप्रशान्त-
वचनातिशयवन्त, चारित्र्याचर्यनामनि, दुर्मतांगनान्तोमनि को, पने सुनिश्चय मन्त्र-
मानसहंस होइ उग्रविदार युक्त प्रारतनभंजनमां विरगी मन्त्रवं मन्त्र प्रशान्त-
कर्षा करोछो. इत्यादि प्रातःस्मरणीय रत्नगुणोन्नी नोभाउ आदर्शित्य मन्त्रोपा-
आप परमोपकारी गुणगजना भवगुणोन्नी मन्त्र मन्त्र रत्न विनो मन्त्र मन्त्र
इत्ये नय विचारोपिप्रकरणमंत्र नामक परम लान्तायि पुस्तक मन्त्रोपा-
अपानंद पामुंछुं ते आप भवकक्षेत्र द्वारा स्वीकारी छु लान्ता रत्नगुणो !

वीर संत २४३९

विजय राज्य

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

नमोऽस्तु

शिवगंज नगरे श्वाचार्य पद समये

सं० त. १७६७ ना जेडाग्र नृदी १२

“ ब्रजराज आत्र सौचरो वंसी गजा गयो ” इत्यनेन रागिण गीयते ।

श्रीभक्तचन्द्र सूरिराजमर्षेशपकं । ब्रजस्य हे सखे गुहं विगंगिनायकम् ॥ ३६ ॥
संसारमेतमुज्झुं समीदसे यदा । मुक्तिं च यातुमिहानि प्रमोदतस्तदा ॥ श्रीबानुनन्द ॥ १ ॥
प्रवेशमीदसे यदा विधो निवेदाने । तदा मतःप्रणारणे ममोपदेशने ॥ श्रीबानुनन्द ० ॥ २ ॥
करालकाल एव संनिधौ समागतः । किमीदृते विनश्वरं फलं द्वि रागतः ॥ श्रीबानुनन्द ० ॥ ३ ॥
विद्यापकर्मशास्त्रमर्षधर्मकर्मणो । प्रधीनुमीदृसे यदा तदा गुह्यमणे ॥ श्रीबानुनन्द ० ॥ ४ ॥
श्रीपार्श्वचन्द्रसूरिराजवंशीयकं । मुमुक्षिरात्रपानिहायनः समोपरम् ॥ श्रीबानुनन्द ० ॥ ५ ॥
तपः प्रकर्षनिर्जितोरुषभ्रूचसायकं । मद्धानिदेरनासुचारसत्परायकम् ॥ श्रीबानुनन्द ० ॥ ६ ॥
नित्यानन्देन रचिता ब्राह्मणलेन गापिता । आचार्यबानुनन्दस्य गदरगात्रां मुक्ताङ्गुलि ॥ १ ॥
आपाटीका । मित्र ! वाञ्छित मयंको देनेवाले, गुरु मुनिराज आचार्य श्री बानुनन्द गुरु-

राजमदगजालो सेवन कर ॥८॥ जो कि तु इस संसारकी छोड़ना चाहता है, और जो मुक्तिको
 जानना चाहता है तो हृषिसे दे मित्र वांछित अर्थको देनेवाले ॥१॥ तू बुद्धिके घरमें जो प्रवेशको
 चाहता है तो मेरे उपदेशमें मन फैला । है मित्र ॥२॥ यह जयंकर काल पासमेंही आया हुवा
 है, रागसे क्या अनित्यसुखको देख रहा है । दे मित्र ॥३॥ जो कि तू (सांसारिक) कर्मको छो-
 दकर धर्म करनेके लिये शायकें मर्मको सेना चाहता है तो मुक्तिके लिये हे मित्र ॥४॥ (श्री
 बृहत्पराशर) श्रीपार्ष्वचन्द्रसूरीवरजीके वंशके दीपक, मुक्तिरूप राजधानीके मार्गको समीप
 रखनेवाले । दे मित्र ॥५॥ तपके प्रदुर्घसे धामको जीतने वाले, व्याख्यानरूप अमृतरसके पा-
 नवाले दे मित्र वांछित अर्थको देनेवाले आचार्य श्रीव्रातचन्द्रजी सूरिराज महाराजको सेवन कर
 ॥६॥ निज्वातन्यशर्मसे बनाइ गई, और 'जाइलालजीसे गाइ गई, यह आचार्य श्रीज्ञातृचन्द्रसूरी-
 श्वरजीकी पदपदी मुखरूप कमलपर रहो ॥ १ ॥

श्री.प्रापश्रीजीजी जन्म पामेली, श्रीपार्ष्वचंद्रगवनी जैन हज्रिसिंघ सरस्वती सज्जा अने सेवक मंगलवास-

१ समीपयतीति समीपकस्तं मुक्तिराजधान्याः सामीप्यदर्शकमिति ज्ञातः ।

पूर्ण अथगाहन वर्ग भ्रान्त बचने योग्यमान् यद् शक्ये. एज हेतुने अवलंबी आ विविध विषयवि-
भूषित प्रथम प्रारणगुच्छने ग्रामिदमां लाववा यत्न आदरेलो छे.

महान् सुत्रासानो प्रमाणिक चर्चाओ आपणा अल्पमतिवन्त अल्पसमयमां समजी शकीए
एगो प्रारणो स्वयाना संबंधमां पूर्वाचार्योए उग्रवेलो अपार परिश्रम सफल थवा आपणे ए प्रकरणो
भणसो-शंनर्वा-सांभल्लां के मनन करवां ए अवश्य आपणुं कर्त्तव्य कर्म समजनुं योग्य छे, आबी
मान्यताने लीधे जागणी एज फर्ज अदा कखाने मोटे आ अमारो प्रथम प्रयास छे, ते तरफ सुलभ
दाखरी आ ग्रंथरक्षाननी दानगी चाखवा तत्पर रहेवुं अवश्यनुं छे.

आपणा पूर्वाचार्यो निषेही, निरभिमानी, निलोभी, अप्रमत्त, परोपकारी, अममत्ववादी, तत्त्व-
गवेषी, हितनिर्तक, स्वपरोन्नतिकारक, शान्ताज्ञानुगामी, निष्पक्षपाति, सत्यवक्ता, प्रमाणिक अने
निरभेद हता. जेथी शंकाने स्थान आखानुं कारण नथी के तेमणे दादा पहेलनां गप्पां जगतजी-
योन बंनवा मोटे दांस्यां हगे. तेजोनां तो संतकः मान्य करवा योग्य छे.

करी, वनमों, उपाश्रय, के भयंकर स्थलोंमें रही, आपणा उपकार मष्टि ग्रंथो निर्माण केल्या छे.
 तेओए पंथ वधाखा, किंवा शिष्य संततीनो झुंडो जमानवा के गझनी आकांक्षा आदि स्वार्थगम-
 नताने अवलंबी वाक्पजालमां बाल जीवने फसावा उद्यम आदरेल न हतो, तो फली सेवा पगेणकारी
 प्रमाणिक प्रभाविक पुरुषोनां वचनोने स्वार्थवचनो मानवां ए आपणी भूल नहि तो चीहुं
 थुं गणाय ? एमनां विशुद्ध वचनोने देवाना उमलकासाथ हीरा मोतीयी बधावी लेवांज जोइये छे.

आपणा मुख्य पूर्वोचार्यजी के जेमनां रचेलों प्रकरणों आ पुस्तकनी अंदर विशेष छे ते श्री
 पार्थचंद्रसूरीश्वरजी महान् प्रभावशाली पुरुष हता अने अतिशयसना उच्चोत्तम उद्योतकारी होवायी
 अद्यापि लगण तेमना वचनानुसार चालनार हजारो सेवक विद्यमान छे. तेओ साहेबजी आनुराजनी
 तलेटीमां आवेला हमीरपुरमां संवत १५३७ नीं सालमां जन्म धरी पोखाइवंशी, बेलगशाह पिता अने
 विमलादेवी माताने महत्तावंत कर्पां हतां, ते कुसाग्र बुद्धिवंत महत् पुरुषने विद्यातो सुप्रसन्न हती,

સેમજ ને ગુલ્લભવોધી દત્તા. જેથી ગુરુગજ શ્રી સાધુસ્ત્ર પંડિતરાજના ઉપદેશથી વોધ પામી મેરત ૧૫૪૬ ની માલમાં ફક્ત નવ વર્ષની કિશોરવયમાંજ દીક્ષા અંગીકાર કરી કુલનો ઉદ્ધાર કર્યો હતો.

મરુથના મુરતરૂ સદૃશ જનમનચાંદિતપૂરક અને પુષ્કરાવર્ત્ત મેઘસમાન હૃદયક્ષેત્રને રસાલ ફત્તાર દેશનાવંત પંડિતગજ શ્રીસાધુસ્ત્રજીની કૃપાથી નવદીક્ષિત મુનિ શાસ્ત્રોના પારગામી થયા અને તેથી હૃદયક્ષેત્રમાંથી તત્ત્વજ્ઞાનાંકુર સ્ફુરાયમાન થતાં સંવત ૧૫૫૪ ની સાલમાં ઉપાધ્યાય પદના અધિભાગી થયા.

૯ મમયમાં જનસમુદાયનો અંદર શિથિલાચાર વિશેષ વધી પડતાં ક્રિયાનુષ્ઠાન વિધિવિપરીત થવા કર્તાં હતાં. ૯થી શિશુચારાની પ્રવૃત્તિ કરવા લ્યાગી વૈરાગી સૌભાગી મહદાત્મા ૯ ગુરુરાજની આજ્ઞા નંપાદન કરી સંવત ૧૫૬૫ ની શાલમાં ક્રિયાનુદ્ધાર કરી શિથિલાચારને ધીરે ધીરે દૂર કરવા ભર્ગમ્પ પ્રયત્ન આદર્યો.

કરી, જેથી ભક્તજનોનો ભાવશ્રેણીને વૃદ્ધિ સાથે ભેગાડ્યા સર્વાનુમતની પેઠ્યતા થનાં પોતે શ્રદ્ધિદા અંગીકાર કરી આચર્યતાના ગાંધીર્ષ અર્થને શોભાવવા લાગ્યા. પ્રમાદી વનેલા સાધુસાધ્વી શ્રાવક-શ્રાવિકાઓને સિદ્ધાંતાનુસાર ધર્મોપદેશના તત્ત્વવેડે જાગ્રત કરી શુદ્ધ ક્રિયાનુશ્રાન ધારી વનાવવા એક સરલો વિચાર રાલી અમલમાં આણતા ભારત ભૂમિના ઘણા ભાગોમાં મિશ્ર્યાંગકારનો અભાવ કર્યો. તેમજ મહાન્ સૂત્ર સિદ્ધાંતોનું દોહન કરી સારુ વાલાવચોય અને માયાના પ્રયો તૈયાર કરી ભવ્ય જીવોને ભવતારક માર્ગે લુહો મુક્યો.

એઓ સૂરીશ્વરજીમાં ઉત્તમોત્તમ કાવ્યશક્તિ હતી. તેથી સંસ્કૃત, માગધી માયામાં અને પ્રાકૃતમાં વિવિધવિષયમાં કાવ્ય રવી ચમત્કૃતી જાહેરમાં લાવી પોતે આપણા ઉદ્ધારક થયા. ણટલુંજ નહીં ણ ભારતવર્ષનાં દરેક શહેર અને વનતાં લગે દરેક ગામોમાં વિચી અસંખ્ય સંકટો સહન કરી મન્ય જીવો હિતાર્થે જન જ્ઞાનમંડારો તપાસી જે જે તત્ત્વ પ્રાપ્ત થયું તે તે પરોપકાર નિમિત્ત જાહેરમાં મૂકી અનેક જીવોનું શ્રેય કર્યું.

મજનુર મહદાત્માર્થાણ રત્નેલાં પ્રકરણો પેઠી યત્કિંચિત્ જે હાથ લાગ્યાં તેમાનાં થોડાંક પાનગોઠર પ્રતિબ્દિમાં આળવા આ પદ્ દ્રવ્ય સ્વભાવ નયવિચારાદિ પ્રકરણ સંગ્રહ નામક પુસ્તક પ્રવટ્ત કરાયામાં આવ્યું છે, અને ણી માનવાને કારણ મલે છે કે તત્વગ્રાહી પુરુષો તત્વસંગ્રહી પોતાની મદ્ભારના ભર્યા જ્ઞાનમાં યદિ કરી સ્વર્ગમાં વિરાજેલા તેઓ મહદાત્માશ્રીને આત્માનંદ અર્પણેજ.

આ પુસ્તકમાંનાં પ્રકરણોમાં શું શું રહસ્યો સમાયેલ છે તે જાળવા માટે કહેવાની જરૂર છે કે નીચે વતાવેલાં પ્રકરણો તથા સ્તવનો, સ્તોત્ર ચૈત્ય વંદનો, સ્તુતિઓ સદ્વાયાદિ અંદર સિદ્ધાંતોનું દોહન કરી જૈન સિદ્ધાંતોનું કેવું આશયન કરાવું તે સ્પષ્ટ વતાવેલ તેના વિષયાનું ક્રમ નિચે મુજબ છે.

૧ પદ્ દ્રવ્ય સ્વભાવ નય વિચાર, ૨ શ્રી અરનાથજિન સ્તવન, ૩ આવશ્યક અક્ષર પ્રમાણ સ્વાધ્યાય, ૪ મોહવત્તી સ્વાધ્યાય, ૫ શીલનો રાસ, ૬ પટ દ્રવ્ય સ્વાધ્યાય, ૭ નેમિ રાગુલ પ્રીતિ, ૮ નેમિ રાગુલ ચારમાસી, ૯ સ્થૂલિભદ્રની સદ્વાય, ૧૦ સ્થૂલિભદ્રની સજ્ઞાય, ૧૧ શ્રી સીમંધરસ્વામીનું મ્તરન, ૧૨ અય શ્રી સીમંધરસ્વામીનું સ્તવન ૧૩ અયશ્રી વીરજિણંદ આલોયણ સ્તવન, ૧૪ અય

श्री शान्तिजिन स्तवन, १५ अथश्री नेमिजिन स्तवन, १६ अथश्री आदीश्वर स्तवन, १७ अथश्री
 रुभजिन स्तुति, १८ अथश्री पार्थजिन स्तुति, १९ अथश्री मद्गार्गजिन स्तुति, २० अथश्री
 नेमिजिन स्तुति, २१ अथ श्री शान्तिजिन स्तुति, २२ अथश्री चैत्रकूट परिपाटि, २३ अथश्री सभ्य-
 कूत्व दीपक दोषका, २४ अथश्री श्रोता परीक्षा सज्जाय, २५ अथश्री ब्रह्मचर्यव्रत त्रिगुणाशिका,
 २६ अथश्री वीतरागाष्टक, २७ अथश्री पांसदा गंत्र उद्गारमय श्री चोविशजिन स्तोत्र, २८ अथश्री
 पार्थनाथजिन स्तोत्रम्, २९ अथश्री अनंतनाथजिन स्तवन, ३० श्री चतुर्विंशतिजिन स्तुति, ३१
 श्री जिनेन्द्र स्तुति, ३२ श्रीपंचतीर्थ स्तुति, ३३ श्री वीशचिह्नरमानजिन नमस्कार, ३४ श्री जिननाम
 स्तोत्रम्, ३५ श्रीरूपभादिजिन स्तुति, ३६ श्रीपार्थजिन स्तोत्रम्, ३७ श्री आदिनाथजिन स्त-
 वन, ३८ श्री मुनिसुव्रतस्वामीनुं स्तवन, ३९ श्रीउपदेश रहस्य सज्जाय, ४० श्री वीसस्थानक तप-
 नी सज्जाय, ४१ श्री एवंति सुकुमालनां चोद्यालीआं, ४२ वाचनवक्त्रगर्भिन रहनेभिर्जीनी स-
 ज्जाय, ४३ श्रावक वाग्रतर्नीसज्जाय, ४४ सती सुभद्रा सज्जाय ४५ श्री सती अंजनामुंदरीनी

श्री शान्तिजिन स्तवन, १५ अथश्री नेमिजिन स्तवन, १६ अथश्री आदीश्वर स्तवन, १७ अथश्री
 लक्ष्मजिन स्तुति, १८ अथश्री पार्श्वजिन स्तुति, १९ अथश्री महावीरजिन स्तुति, २० अथश्री
 नेमिजिन स्तुति, २१ अथ श्री शान्तिजिन स्तुति, २२ अथश्री चैत्रकूट परिणाम, २३ अथश्री मन्म-
 कूट दीपक दोषका, २४ अथश्री श्रोता परीक्षायां सञ्ज्ञाय, २५ अथश्री ब्रह्मचर्यदान द्विपञ्चाशिका,
 २६ अथश्री चैतरागाष्टक, २७ अथश्री पांसुत्र गेय उद्गायन श्री चोविशजिन स्तोत्र, २८ अथश्री
 पार्श्वनाथजिन स्तोत्रम्, २९ अथश्री अनन्तनाथजिन स्तवन, ३० श्री चतुर्विंशतिजिन स्तुति, ३१
 श्री जिनेन्द्र स्तुति, ३२ श्रीपंचतीर्थ स्तुति, ३३ श्री श्रीशक्तिहोपानजिन नमस्कार, ३४ श्री त्रिजिनाम
 रत्नास्तोत्रम्, ३५ श्रीरुद्रभाविजिन स्तुति, ३६ श्रीषार्थजिन स्तोत्रम्, ३७ श्री आदिनाथजिन स्त-
 वन, ३८ श्री मुनिसुव्रतस्वामीपुं स्तवन, ३९ श्रीउपदेश रहस्य सञ्ज्ञाय, ४० श्री श्रीमस्यानरु त-
 नी सञ्ज्ञाय, ४१ श्री एवंति सुकुमालनो चोत्तरोत्तमां, ४२ वाचनयमकगर्भिन रहनेमित्रीनी म-
 ज्ञाय, ४३ श्रावक बाह्यतनीसञ्ज्ञाय, ४४ सती सुभद्रा सञ्ज्ञाय ४५ श्री सती अंजनासुंदरीनी

सज्ज्ञाय. ४६ श्री दशारणभद्रनी सज्ज्ञाय, ४७ श्री गुरुगुणनी सज्ज्ञाय, ४८ श्री प्रसन्नचंद्र राज-
 पिनी सज्ज्ञाय, ४९ श्री शत्रुंजय मंडन आदिनाथ स्तोत्राष्टक. ५० श्री विषयविकार त्यागनी स-
 ज्ज्ञाय, ५१ श्री जिनेश्वरदंडक स्तुति, ५२ सासु बहुना झघडानी सज्ज्ञाय ५३ श्री वर्द्धमानजिन
 स्तुति, ५४ अध्यात्मनी सज्ज्ञाय, ५५ श्री वर्तमानवर्तुविसतिजिनेश्वरस्तुति, ५६ श्री जिनपालित
 जिनरक्षित स्वाध्याय, ५७ श्री जीरावला पार्थजिन स्तोत्र ५८ श्रावकव्रत शिस्तानी सज्ज्ञाय, ५९
 श्री युगादि देव स्तुति, ६० श्री आचारंगसूत्रना लोकविजायाध्यननी सज्ज्ञाय. ६१ अथ श्री शान्त्र
 पूजाष्टकम्, ६२ त्रैसठ शलाका पुरुषरत्न स्तवन, ६३ निंदा परिहारनी सज्ज्ञाय, ६४ श्रीजीरापल्लि
 पाटक आदीश्वर जिन स्तुति, ६५ अस्वाध्याय विचार सज्ज्ञाय, ६६ प्रीति छत्रीशीनी सज्ज्ञाय, ६७
 अथ श्री राजर्षि सुकोसलजीनी सज्ज्ञाय, ६८ श्री जिन आज्ञानी सज्ज्ञाय, ६९ अथ श्री सनंत-
 कुमारजीनो रासो, ७० श्री वीर प्रभुना अग्यार गणधरनी स्तुति, ७१ श्री गौतम स्वार्भानी स्तुति,
 ७२ श्री फलवधि मंडण पार्थजिन स्तवन, ७३ श्री सुमतिनाथ जिन स्तवन, ७४ श्री सीमंथर जि-

नवर स्तवन, ७५ वर्तमान चौवीश जिन चेत्यवंदनम्, ७६ श्री समेतशिवरात्रीनुं स्तवन, ७७ श्री वासुपूज्य जिनराज स्तवन, ७८ श्री पार्श्वनाथ जिनवर स्तवन, ७९ आत्मशिवानी सज्जाय, ८० श्री रुग्मदत्त ने देवानंदजीनी सज्जाय, ८१ श्री मेघकुमार मुनिनी सज्जाय, ८२ रात्रिभोजन निवारक सज्जाय, ८३ श्री नंदिणेण मुनिनी सज्जाय.

८४ पाक्षिक प्रतिक्रमणनी स्वाध्याय. ८५ श्री धर्म जिनस्तवन. ८६ श्री पार्थजिन स्तवन. ८७ श्री महावीर स्वामी स्तवन. ८८ श्री पार्थजिन स्तवन. ८९ श्री विमलजिन वासुपूज्यजिन स्तवन. ९० श्री शशुंज्य मंडण आदिजिन स्तवन. ९१ श्री महावीर जिनवर स्तवन. ९२ श्री राम स्तुति प्रारम्भः ९३ श्री पार्श्वनाथचेत्यवंदनम्. ९४ श्री जिनेद्रस्तुतिः ९५ श्रीवासुपूज्यस्तुतिः ९६ अथ परमात्मस्तवः ९७ श्री पार्श्वनाथस्तुतिः ९८ श्रीधरणोगेन्द्रस्तोत्रम्. ९९ श्री महावीर गुणस्थानसूचिका विज्ञप्तिः १०० सामान्यनीतिस्तोत्रकमाला. १०१ श्री सिद्धाचलचेत्यवंदनम्. १०२. श्री युगादिदेवचेत्यवंदनम्, १०३ महावीरस्वामि चेत्यवंदनम् १०४ गिरनारमंडन श्री

नेमिनाथ चैत्य वंदनम्. १०५ श्री पार्श्वजिनचैत्यवंदन. १०६ सुभाषितव्याख्यानसंग्रह.

(१) प्रथम व्याख्यान, (२) व्याख्यान वीजुं (धर्मरूपी कामधेनुतुं वर्णन.) (३) व्याख्यान त्रीजुं (मायामयि संसारचक्रमां बावन अक्षरनी संख्यामां शास्त्रो निर्माण करेल छे) (४) व्याख्यान चोथुं (शरीरनी अनित्यता दर्शावी छे) (५) व्याख्यान पांचमुं (संसारी असारतानुं वर्णन) (६) व्याख्यान छठुं (दश दृष्टांते मनुष्य जन्मनी दुर्लभता बतावी छे) (७) व्याख्यान सातमुं (मनुष्य जन्मनी उत्तमता बतावी छे) (८) व्याख्यान आठमुं (शोक निवारणार्थे उत्रणाना समय अगर शोकवर्तनेशांति आपवानुं बताव्युं छे) (९) व्याख्यान नवमुं (धर्मना चार पापा संबंधी) (१०) व्याख्यान दशमुं (मनुष्यजन्ममां गृहस्थनी करणी) (११) व्याख्यान अर्गीआरुं (मनुष्य जन्ममां गृहस्थने जिनेश्वरे प्रणितधर्म पालन करवाथी सरलता) (१२) व्याख्यान वारुं (भ्रातृ-कनुं कृत्य समाप्त.)

१०७ श्री वैराग्यशतक, १०८ श्री जिनेश्वरप्रार्थना, १०९ अथश्री आदिजिनेद्रचैत्यवंदन.

११० पंचपद्मेष्टिस्रोत्रम्, १११ श्री सिद्धगुणस्त्वन, ११२ श्रीगोडी पार्थनायत्री-स्तोत्र, ११३ श्री गोडी पार्थनायत्री स्तोत्र, ११४ अथ तत्त्वविचारकृत दुहा सोऽष्ट, ११५ श्री धर्मनाथ जिन स्तवन, ११६ श्री पार्थनाथ जिन स्तवन, ११७ श्री महावीर स्वामी स्तवन, ११८ उपदेश त्रीमी, ११९ पुष्पो मोटे असत् आक्षेप दाताओ ने उवा, १२० श्री पार्थनाथ जिन स्तवन, १२१ श्री निमज्जजिन वासुपूज्यजिन स्तवन, १२२ श्री जिनेन्द्रस्तुति, १२३ आत्महितोपदेश. (इत्यादि बीजा विषयो छे.)

आ प्राचीन पूर्वोचार्य निर्दिष्टग्रन्थोनु अवलोकन कस्वाही वाचकवर्गने प्रमोद साय प्रनीति मल्लो के आपणा ऊपर पूर्वोचार्योनी केटलो बयो (अगाध) उपकार ? ! ! अने एनो बदलो कोइ पण वाली शकीए तेम नथी; तथापि एमना गुंयेला पुणगुच्छक आ ग्रन्थगुच्छनो मुवासनामा भोगी भ्रमर जो के तत्वरूप मकरंद ग्रहण करी पोतानी आत्मोन्नति कस्वा प्रवत्तं यद् ए तो आगने कंइक सहस्रांसि पण बदलो बाल्यावाला गणाइये अने ते पूज्यपादना अमर आत्माने पुण्यना मा-

मी वी शान्ति. अरु !

ए गिरायता अण्यमहान् पुरोनां केल्यां पण प्रकरणो स्तोत्र स्तवनो स्तुतिओ सझायादि
आ पुनकमो होराधी नेओनी, अने जंगमयुगप्रवर आचार्य भगवान् ओ भ्रातृचंद्रसूरीश्वरजीनी कृ-
पामलादीनो आश्वाद अनुभवी आनंदमान यह धर्मध्यानमां तत्पर रहिये तो सर्वना श्रमनी सफ-
लता हाजर रहेल !

आ प्रंधनां कोइ दुरु सुधास्वानां, लेखनां समजमां अशुद्धि रही होय तो ते संबंधी हुं मि-
स्त्राभिदुष्ट दह निर्दोषनानो संगी याउहुं, अने इच्छुं के-सदा सर्व जेनवीरो आवां रहस्य गर्भित
दुस्वको प्रसन्न कर्त्तव्यांज नल्लीन रहे एवीज श्रामनदेवनी प्रेरणा याओ ! शान्तिः शान्तिः शान्तिः

संवत् १९६९ चैत्र संवत् २०२९

मने. १९९२ पर्वण्यारव.

महदात्माना चरणांबुजनो मधुप

मंगलदास.

शुद्धिपत्र.

पृष्ठ	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध	पृष्ठ	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
१	२	विचार	विचारो	१७	७	अशुद्ध	अख्यन्
३	७	श्रोत्रं	श्रोत्रे	१९	९	ठ	ठ
५	४	जीवनो	जीवनं	२३	५	जोवे	जोव
५	४	कह्यो	कहुं	४८	५	चारए	चार
७	७	चास्त्रियरणा	चास्त्रि मोदनीय	४८	९	संबध	संबधि
१७	१०	इयास्तिक	इयार्थिक	४८	११	चारित्र	चारित्र
१७	४	तनापी	तेनाप्री	५०	१	कीघो	कीघी

पंक्ति	शुद्ध	थशुद्ध	शुद्ध
४३	स्य	स्य	स्य
४४	जिनेइ	जिनेइ	जिनेइ
४५	जगन्नाथ	जगन्नाथं	जगन्नाथ
४५	मरनाथं	मरनाथं	मरनाथं
४६	तवांघ्रिपद्मं	तवांघ्रिपद्मं	तवांघ्रिपद्मं
४७	६	६	६
४८	६	६	६
४९	सद्गति	सद्गति	सद्गति
५०	मोहरे	मोहरे	मोहरे
५१	मेरे	मेरे	मेरे

पंक्ति	प्रशुद्ध	शुद्ध
५०	संद	संदेह
५०	उन्ः	उन्ः ॥
५०	संदेहः	संदेह
५१	प्राय	प्राय
५१	नाथस्यः	नाथस्य
५१	मुहुक	मुहुकः
५२	म	म
५२	स्थिति	स्थित
५०	घरे	घरे
५१	सोवन	सोवन

पंक्ति	शुद्ध	अशुद्ध	शुद्ध
ए	ए	शीले राग रंगे-सत्य शीले रा-	शुद्ध
		नवि रमे	ग रंग नव नव
		रमे	रमे
२०	२०	ले	ले
२	२	जग	जग
५	५	घावि	घाव
७	७	चित्ते	चित्ते
१०	१०	सकल	सुकल
४	४	तणो	तणा
५	५	आपणो	आपणा

पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
१	गुम	गुण
३	म	म
६	गाधे	गाधे
६	अरेर	अरेरे
१	वेग	वेगे
६	जावंम्	जावंम्
४	कस्याप्ये	कस्याप्य
१	प्रतिचा	प्रतिम
२	सातदात्रा	सातदात्र
३	पात्रमार	पत्रिमार

[illegible]

पृष्ठ १५६ १५६ १५७ १५८ १६२ १६४ १६४ १६५ १६५ १६६

पंक्ति ३ ४ १ ४ ७ १ ८ ४ ७ ५

अशुद्ध

घ २ घ तुतु पाल माट पुरुषा लेखा कार्यों खेवजह्न

शुद्ध चं ! चू तनु पालि माटे पुरुषो लेख्या कार्यों खेवसुसंधाल

पृष्ठ १६८ १६९ १७० १७१ १७३ १८४

पंक्ति ५ ६ ३ ८ १ जलो

अशुद्ध

कर शोभा नर्क अनु सुलवः

पुत्रं न अनायाश्र-
ममां सुंपी

शुद्ध

को योगा नर्क उन् सुलव

मांश्री कुंचेर-
सेना वेदयाण्
आयसोनं चा-
र व्रत अंगी-
कार कर्षां अने
कुंचेरदत्ते

शुद्ध जेवी मूर्ख जेओ यहू भूत प्रसन्न चीरं ज्ञाने

अशुद्ध जेवी मूर्ख जेओ यहू भूत प्रसन्न चीरं ज्ञाने

पंक्ति १ ५ ६ ७ १० १० १ ४

पृष्ठ २१९ २२२ २२२ २२५ २२५ २२५ २२६ २३३

शुद्ध ज्ञाप ते मयोन्मत्त प्रोक्त गणाय न ज्ञान रोग हे

अशुद्ध ज्ञाप ते मयोन्मत्त प्रोक्त गणाय न ज्ञान रोग हे

पंक्ति ११ ५ १० ११ १ १ १ २ १०

पृष्ठ २०४ २०७ २०८ २०९ २११ २११ २१४ २१५ २१५

अनुक्रमणिका.

क्रमिक	विषय.	पृष्ठ.	क्रमिक	विषय	पृष्ठ.
१	पट्ट द्रव्य स्वरूप नम विचार	१-१४	११	श्री गीर्वाणस्वामीन् स्तुतन	...
२	श्री अरुणप्रतिम स्तुतन	...	१२	प्रथ श्री गीर्वाणस्वामिन् स्तुतन	...
३	आवश्यक अक्षर प्रमाण स्वरूपाय	१८	१३	प्रथ श्री गीर्वाणस्वामिन् स्तुतन	...
४	मोक्षरश्मी भाष	...	१४	प्रथ श्री गीर्वाणस्वामिन् स्तुतन	...
५	मीलनो रात	...	१५	प्रथ श्री गीर्वाणस्वामिन् स्तुतन	...
६	पट्ट द्रव्य स्वरूपाय	...	१६	प्रथ श्री गीर्वाणस्वामिन् स्तुतन	...
७	अथ श्री नैमि रात्रुल मीति,	...	१७	प्रथ श्री गीर्वाणस्वामिन् स्तुतन	...
८	नैमि रात्रुल वारमासी,	...	१८	प्रथ श्री गीर्वाणस्वामिन् स्तुतन	...
९	स्थूलिप्रदनी सगङ्गाय	...	१९	प्रथ श्री गीर्वाणस्वामिन् स्तुतन	...
१०	स्थूलिप्रदनी सगङ्गाय	...	२०	प्रथ श्री गीर्वाणस्वामिन् स्तुतन	...

क्र.सं.	विषय	पृ.
११	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	११
१२	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	१२
१३	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	१३
१४	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	१४
१५	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	१५
१६	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	१६
१७	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	१७
१८	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	१८
१९	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	१९
२०	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२०
२१	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२१
२२	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२२
२३	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२३
२४	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२४
२५	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२५
२६	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२६
२७	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२७
२८	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२८
२९	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	२९
३०	श्री विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्	३०

ક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠ	ક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠ
૪૬	શ્રી મતી અંતનાથુંદરીની મહત્વાય...	૮૨	૬૮	શ્રાવસ્ત્ર નિહાની મગ્ગાન	૧૨
૪૬	શ્રી દશારણ્યપદની મહત્વાય	૮૨	૬૯	શ્રી વૃગાંદ દેવ મુનિ	૧૨
૪૭	શ્રી ગુરુ ગુણની મહત્વાય	૮૭	૭૦	” યાચારંગમુરના યોફરિમાયાણ્યમની	૧૩
૪૮	” મગલચંદ્ર રાત્રિયિની સહત્વાય	૮૭	મગ્ગાન	...	૧૩
૪૯	” સર્વુશ્વ મંદન આદિનાય સ્તોત્રાદિક	૮૮	૭૧	પ્રથમ શ્રી ગાગ પૂજારૂપ	૧૦૪
૫૦	” વિપયોવેકાર ત્યાગની મહત્વાય	૮૯	૭૨	વેમડ ગચાક્ષા પુરુષ સ્વન સ્વરન	૧૧૬
૫૧	” ત્રિજેશ્વર દંડક મુનિ	૮૯	૭૩	નિદા પરિસરની મગ્ગાન	૧૦૩
૫૨	” માયુ વદુની ક્ષયદાની સમત્વાય	૯૨	૭૪	શ્રીત્રીરાગાંધરાદિક પ્રાદીપ્ત મિત્ર મુનિ	૧૦૭
૫૩	” શંદમાનત્રિન સ્તુતિ	૯૨	૭૫	પ્રદસપ્પાય વિચાર મગ્ગાન	૧૦૮
૫૪	પ્રત્યાત્મની મહત્વાય	૯૩	૭૬	શ્રીત્રિ લરીચીની મગ્ગાન	૧૦૯
૫૫	શ્રી વર્ણપાન વલુવિસાત્ર ત્રિજેશ્વર સ્તુતિ	૯૪	૭૭	પ્રથમ શ્રી રામવિ મુક્તોચ્છત્રીની મગ્ગાન	૧૧૨
૫૬	” ત્રિનપાલિત મિત્રસરિત સ્વાસ્થાય	૯૫	૭૮	શ્રી ત્રિન આશાની સમત્વાય	૧૧૩
૫૭	” જીસામ્હા વાર્ધત્રિન સ્તોત્ર	૯૭	૭૯	જામ શ્રી સતંત્રકુષારમિત્રો રામો	૧૧૪

क्रमिक	विषय	पृष्ठ
११	श्री योगेश्वरमानजिन नमस्कार	७१
१४	जीननाम रत्नास्तोत्रम्	७२
१५	श्रीशृंगपादि जिन स्तुति	७३
१६	श्रीपार्ष्णीजिन स्तोत्रम्	७३
१७	आदिनाथानेन स्तवन	७४
१८	मुनिमुन्नतस्सार्पानु स्तवन	७५
१९	श्रीउपदेश रसस्य संग्रहाय	७६
१९	अ मेघकुमारनी संग्रहाय	७७
४०	श्री वीशस्यानक तपनी संग्रहाय	७९
४१	एवंति मुकुमाल्लनो चोदालीप्रो	८०
४२	वाचन यमक गर्भितरद नेमिजीनीसंग्रहाय	८२
४३	आनक वार घननी संग्रहाय	८३
४४	सती सुधन्वा संग्रहाय	८४

क्रमिक	विषय	पृष्ठ
२१	अथभी शान्तिभित्त स्तुति	५१
२२	अथभी देवदूत परिपाटी,	५२
५५	अथभी समवेदम् दीपक दोषका	५५
५४	अथभी भोग्य परीक्षानी संग्रहाय	५६
५५	अथभी ब्रह्मचर्यमन द्विपंचांगिका	५८
५६	अथभी दीनसत्ताष्टक	६४
७७	अथभी रामदा धैर्य उद्धारस्य श्री	६५
६८	पेरिशोभित स्तोत्र	६६
६९	अथभी लार्थनायजिन स्तोत्रम्	६७
६९	अथभी अनननार्थजिन स्तवन	६९
७०	स्तुतिर्मान्जिन स्तुति	६९
७१	त्रिनेत्र स्तुति	७०
७२	स्त्रीपंचार्थके स्तुति	७०

क्रमांक	विषय	पृष्ठ
५८	आचक्रत्रय ज्ञानानी मग्नाय ...	१८
५९	श्री गृणादि देव स्तुति ...	१०२
६०	॥ आचारंगगूयना ओम्त्रिजागाएयनी	
	मग्नाय ...	१०३
६१	अथ श्री नाय गृजाष्टकम् ...	१०४
६२	त्रेसुठ ज्ञात्राका पुरुष एत एतद	१०६
६३	त्रिदा परिहारनी मग्नाय ...	१०६
६४	श्रीजीसापांछिपाटक आदीश्वर जिन स्तुति	१०७
६५	अस्साध्याय विचार मग्नाय ...	१०८
६६	प्रीति उषीशीनी मग्नाय ...	१०९
६७	अथ श्री राजादि सुकोसलजीनी मग्नाय	१११
६८	श्री जिन आशानी मग्नाय ...	११३
६९	अथ श्री संनकुमारजिनो रामो	११४

क्रमांक	विषय	पृष्ठ
४५	श्री सती अंजनामुंदरीनी मग्नाय...	८५
४६	श्री दशारणभद्रीनी मग्नाय ...	८६
४७	श्री गुरु गुणनी मग्नाय ...	८७
४८	॥ मसजचंद्र राजपिनी मग्नाय ...	८७
४९	॥ शत्रुजय भंडन आदिनाय स्तोत्राष्टक	८८
५०	॥ विषयविकार त्यागनी मग्नाय	८९
५१	॥ त्रिनेश्वर दंडक स्तुति ...	८९
५२	॥ साधु वदुनी क्षयहानी मग्नाय	९२
५३	॥ वंद्यमानजिन स्तुति ...	९२
५४	अध्यात्मनी मग्नाय ...	९३
५५	श्री वर्तमान षतुविसति त्रिनेश्वर स्तुति	९४
५६	॥ जिनपाँलित जिनसहित स्वाध्याय	९५
५७	॥ जीरामदा पार्श्वजिन स्तोत्र ...	९७

કર્મક	વિષય	પૃષ્ઠ
(૧૧)	દુરસ્યની કરાણી) ...	૨૦૫-૨૧૦
(૧૨)	વ્યાખ્યાન પ્રગીષારમું (મનુષ્ય ત્રન્મર્મા દુરસ્યેને ત્રિનેશ્વર પ્રાણિ- તત્ત્વર્પ પાત્રન કરવાથી સરલતા)	૨૧૦-૨૧૩
(૧૩)	વ્યાખ્યાન ચારમું (ધારકનું કાર્ય વ્યાખ્યાન સંગ્રહ સમાપ્ત)	૨૧૩-૨૧૫
૧૧૧	શ્રી વૈરાગ્ય સત્તક ...	૨૧૫-૨૨૫
૧૧૨	,, ત્રીનેશ્વર પ્રાર્પના ...	૨૨૫
૧૧૩	અથ શ્રી આદિત્રીનેદ્ર ચૈત્યવંદન...	૨૨૬
૧૧૪	વૈષ્ણવેષોષ્ટ સ્તોત્રમ્ ...	૨૨૭
૧૧૫	શ્રી મિદગુણ સ્તવન ...	૨૨૮
૧૧૬	,, ગોદી પાર્શ્વનાયત્રી-સ્તોત્ર ...	૨૨૯
૧૧૭	,, ગોદી પાર્શ્વનાયત્રી-સ્તોત્ર ...	૨૩૦

કર્મક	વિષય	પૃષ્ઠ
(૧)	વ્યાખ્યાન દોષમું (સેતારત્ની અ- મારતાનું વર્જન) ...	૧૮૦-૧૮૮
(૨)	વ્યાખ્યાન છઠું (દસ દહોને ય- મુષ્ઠદાસની દુષ્કર્મના વચાવી છે)	૧૮૮-૧૯૬
(૩)	વ્યાખ્યાન સાતમું (દનુષ્ઠ અ- ચારી હસ્તદના વચાવી છે)	૧૯૬-૧૯૯
(૪)	વ્યાખ્યાન આઠમું (લોક નિશા- રનાર્થ ઝટકચના સત્ત્વ અગર દોષદર્શને દાખિ આપરાનું વ- ચાવું છે) ...	૧૯૯-૨૦૧
(૫)	વ્યાખ્યાન નવમું (પંદના પાર દાસા મંદિરી) ...	૨૦૧-૨૦૬
(૧૦)	વ્યાખ્યાન દસમું (અનુષ્ઠાનમ્બલી	

क्रमांक	विषय	पृष्ठ
११८	अथ तत्त्वचिचाररूप द्वादश सोपान	२१०
११९	श्री षण्दनाथ जीन स्तवन ...	२१२
१२०	" पार्ष्णनाथ जिन स्तवन ...	२१३
१२१	" श्री मारावीर स्वामी स्तवन	२१४
१२२	उपदेश षष्ठीनी ...	२१६
१२३	पुण्यो मोटे मसत आलेप दामाओने उत्तर	२१७
१२४	श्री पार्ष्णनाथ जिन स्तवन ...	२१९
१२५	" विमल जिन वामनाथ जिन स्तवन	२१९
१२६	" विमल जिन ...	२१९

क्रमांक	विषय	पृष्ठ
१२७	सहाय ...	२४१
१२८	अष्ट प्रयत्न माता सहाय	२४१
१२९	गत षोडीसी स्तवन ...	२४२
१३०	बीस पिरमान जीन स्तवन	२४२
१३१	अनागत पतुर्विसति स्तवन	२४३
१३२	श्री पार्ष्णजीन स्तवन ...	२४४
१३३	आत्महितोपदेश ...	१-६

॥ परम पुरुष प्रणीत—भीषकननाय नमः ॥

॥ अथ श्री पटुद्रव्य-स्वभाव-नय विचार लिख्यते. ॥

श्री जिनागम बोद्धित्यं, संसारार्णव तारणाम् ॥

ममेदं वर्धितं येन, तस्मै श्री गुरवे नमः ॥ १ ॥

१. घर्मास्तिकाय, २. अयर्मास्तिकाय, ३. आकाशास्तिकाय, ४. काल, ५. पुरुगलास्ति-
काय, ६. जीवास्तिकाय.

ए पटुद्रव्य श्री जिनशासनने विद्वे कक्षा, बीजे वर्धने न पामीधं. ए पटुद्रव्यनी द्रव्यजाति
तथा पर्याय प्रवादे आदि तन्ना अंत नर्धी, ए मध्ये कालद्रव्य वर्जने पांच द्रव्यने अस्तिकाय

कहीए. (अतः प्रवेशास्तोत्रायः समूहः) अस्तिकाय प्रवेशनो जे समूह एटले ठगलो ते अ-
 स्तिकाय कहीए. कालक्षयने अस्तिकाय न कहीए, जे माटे कालना प्रवेशनो ठगलो नथी, एक
 समय बीजा समयने न मळे, ते माटे वर्तमान समयरूप तेज वस्तुगते कालक्षय ठे, अतीत एटले
 क बिलसो गयो, अनागत ते हजी उपन्यो नथी, ते माटे अतीत काल, अनागत काल ते परमार्थ
 अवस्तु ठे. व्यवहारे अतीत, अनागत काल कहीए. एज माटे आगमने विषे असंख्याता समय
 मळे आवलो कहीए. असंख्यात आवलीए अंतर्मुहुर्न कहीए. एवं उत्सर्पिणी, अवसर्पिणी, काल-
 चक्र पुनरपरावर्त्तक वर्णना ठे. पुनः अनंत पुनरपरावर्त्त गये वंत अतीत काल थाय,
 अनागत काल अतीत काल करतां अनंतगुणो थाय. शा माटे जे समय आवली मुहूर्त्तादिक जाय
 ठे ते अतीत कालमां जळता जाय ठे, तो पण अनागत कालनो अंत नथी आवतो. खुटतो नथी
 ते माटे अतीत कालाची अनागत काल अनंतगुणो कळो. जेम अनागत कालनो अंत नथी, तेम
 अतीत कालनी मादि नथी. ए यजिनाये वे अतीत तथा अनागत सरखा थाय. इत्यादिक सर्व

વ્યવહારને અર્થે. કલ્પિત છે, પરમાર્થે વર્તમાન સમય તેજ કાલ્પ છે, તે માટે માત્રને પ્રેરના સમૂહના અસાવધી અસ્તિકાય ન કરીએ. એ વસ્તુઓનાં નામ કર્યાં. એને તેનાં લક્ષણ કહે છે.

॥ પ્રથમ ધર્માસ્તિકાયનાં લક્ષણ કહે છે. ॥

સ્વનાથે ગતિ પરિણામે પરિણમ્યા જે પુન્નવદ્ય, જીનદ્ય તંતુ જે ઓંકા કારણ ગણિમન વ્યાપાર રહિત આધારરૂપ નવાસીન કારણ તે ધર્માસ્તિકાય. જેમ ગમનાગમનાદિ ક્રિયા ગણિન, માનવોને જલ આધારરૂપ અપેક્ષા કારણ છે, તેમ ધર્માસ્તિકાય જીવ પુન્નવને ગમનક્રિયાને નિંદે આધારરૂપ કહ્યો. ધર્માસ્તિકાય નિના જીવ પુન્નવ ચાલી ડાકે નહીં, જે અન્યવર્ણની ૧. તંત્રેરણ, ૨. અપદેપણ, ૩. આકુંચન, ૪. પ્રતારણ, ૫. ગમન, ૬. પાંચ કર્મ માને છે.

૧. તંત્રેરણ તે ઝંઝો નાંચ્યો. ૨. અપદેપણ તે દેઠત નાંચ્યો. ૩. આકુંચન તે સંહોચ્યો. ૪. પ્રતારણ તે વિસ્તાર્યો. ૫. ગમન તે ચાલ્યો. એ પ્રકારે પાંચ કર્મ માને છે. તેનું ધર્માસ્તિકાય માનતા નથી, તેને કારણવિના ગમનાદિ કાર્ય ન થાય. તે માટે ધર્માસ્તિકાય અનરૂપ માન્યો. એને

વ્યવહારને અર્થે. કહ્યિયત છે, પરમાર્થે વર્તમાન સમય તેજ કાલ્પક્ય છે, તે માટે કાલને પ્રવેડના સમૂહના અજ્ઞાતથી અસ્તિકાય ન કહીએ. એ પદ્ધત્યનાં નામ કહ્યોં. જો તેનાં લક્ષણ નહે છે.

॥ પ્રથમ ધર્માસ્તિકાયનાં લક્ષણ કહે છે. ॥

સ્વજ્ઞાને ગતિ પરિણામે પરિણમ્યા જે પુન્નલક્ષ્ય, જીવલક્ષ્ય તેનું જે અવેકા કારણ પરિણમન હયાપાર રહિત આધારરૂપ હવાસીન કારણ તે ધર્માસ્તિકાય. જેમ ગમનાગમનાદિ ક્રિયા પરિણત, માવલાને જલ આધારરૂપ. અવેકા કારણ છે, તેમ ધર્માસ્તિકાય જીવ પુન્નલને ગમનક્રિયાને નિર્ણ આધારરૂપ કહ્યો. ધર્માસ્તિકાય વિના જીવ પુન્નલ ચાલી શકે નહીં, જે અગ્યવર્ણની ૧. ઉત્કેષણ, ૨. અપદેષણ, ૩. આકુંચન, ૪. પ્રસારણ, ૫ ગમન, એ પાંચ કર્મ માને છે.

૧. ઉત્કેષણ તે ઇંચો નાંચ્યો. ૨. અપદેષણ તે દેઠલ નાંચ્યો. ૩. આકુંચન તે સંકોચ્યો. ૪. પ્રસારણ તે વિસ્તાર્યો. ૫. ગમન તે ચાલ્યો. એ પ્રકારે પાંચ કર્મ માને છે. તેનું ધર્માસ્તિકાય માનતા નથી, તેને કારણવિના ગમનાદિ કાર્ય ન થાય. તે માટે ધર્માસ્તિકાય અગ્ય માન્યો. અને

ઘાયા સદાય કારણ છે. તેમ જીવ પુરૂષ ખાત્રતને અપરમેદ્ય જોરાની મિત્રિ કરમે નર્મ, સ્થિતિ કરતાં સદાય ધાય. અધર્માસ્તિકાય દ્યયત્રી એક, ક્ષેત્રત્રી લોકપ્રમાણ, કાલત્રી યનાદિ અનંત, જ્ઞાનત્રી પાંચવર્ણરહિત, એ ગંધરહિત, પાંચ રસરહિત, આઠ દર્શરહિત છે. ગુણત્રી મિત્ર-તિયુણ. એ પણ અસંહયાત પ્રવેશમય અઠત્રી, અક્રિય, મતિજ્ઞાન, યુત જ્ઞાનાદિ વિગતલ દ્યયાદિ અનંત ધર્માત્મક છે.

॥ હવે આકાશદ્વયનું લક્ષણ કહે છે. ॥

સર્વ દ્યયને જે સર્વથા સાધારણ સરલો અવકાશ માર્ગસ્થાન ઓયે તે આકાશાસ્તિકાગ ક-દીએ. આકાશાસ્તિકાયના એ પ્રકાર છે. એક લોકાકાશ, વીજો અલોકાકાશ. વર્ષે અગમોદિકે સ-હિત તે લોકાકાશ કરીએ. ધર્માસ્તિકાયાદિકનો અન્નાવ તે અલોકાકાશ કરીએ. તે અલોકાકાશ અનંત છે, સીમા (મર્યાદા) રહિત છે, એતાવતા (એટલે તેનો છેદ) નથી કોઈક એમ કહેશે જે, જેમ લોકની પાસે અલોકનો અવધિ છે, અંત છે, તેમ આગળ પણ અંત દશે ? તેને કરીએ જે લોક

તો સાથ વધુરુપ છે. તે લોક પ્રત્યક્ષશાસ્ત્રનો અધિષ્ઠિત છે, પણ આગળ કેનલ અજ્ઞાનને અલ્પાકા-
 રિયણુ છે મ ઘટે, સમસાનુ શીગદું જેમ કોઈનો અધિ ન ગાય, અને જો જ્ઞાનરૂપ અંત માનીએ તો
 તે અ.પ દુષ્ટરૂપ નથી, તે માટે અલ્પોક્તશાસ્ત્ર અનંત જાણવું. એ આકાશ રૂપ અવસ્થિત, અક્રિયત્વ,
 અરૂપીય, સત્ત્વાદિ, વિષયત્ત્વાદિક અનંત ધર્મમય છે. આકાશ દૃષ્યથી એક, ક્ષેત્રથી લોકાલોક પ્ર-
 માણ, કાલથી અનાદિ અનંત; જ્ઞાત્રી વર્ણ, ગંધ, રસ, સ્પર્શરક્તિ; ગુણથી અવકાશ ગુણ; પણ
 અન્યદર્શન। નૈવાયિકાદિક શબ્દગુણ આકાશ કહે છે. આકાશનો ગુણ શબ્દને માને છે તે લોટુ.
 શબ્દ તે પુર્ણગતીક છે. હંદિપાર્યંતના માટે રૂપ, રસાદિક જેમ હંદિપ્રમાણ છે, તેમ શબ્દ પણ શ્રોત્ર-
 હિપ્રમાણ છે, તે પ્રારણને પ્રત્યક્ષ છે; તે માટે શબ્દનો આશ્રય આધાર જ્ઞાપાર્વણા છે પણ આકા-
 શ નથી. આશાશનો ગુણ અવગાહદાનૃણું પ્રત્યક્ષ ઘટે છે. હંદિ. ॥

॥ હવે કાલ દૃષ્યનું લક્ષણ કહે છે. ॥

મનર દૃષ્ટને લોનપોતાના વર્ણપને તિરે પરિણમવે તે કાલ કહીએ. હવે કોઈક આચાર્ય એમ

કહે છે જે કાલને પરમાર્થથી દ્રવ્ય નહીં તો શું સર્વ દ્રવ્યનું નર્તનાલકણ વર્ણન કરે. તે વર્ણનને વિશે અત્યારે કાલિક દ્રવ્યોપચાર કરે તે કાલદ્રવ્ય કહીએ, એટલે કાલ તે દ્રવ્યનો વર્મ છે, વર્ણન છે, દ્રવ્યના ઉપચારે દ્રવ્ય કહીએ. સૂત્રે કાલ તે જીનાત્તોત્તરૂપજ કહ્યો છે. તે માટે જુઓ દ્રવ્ય કેમ કહીએ ?

તેમજ જીનાગ્નિગમાદિ સૂત્રને વિશે કહ્યું છે જે, — (કિમયં જંતે કાલોનિ પચ્ચુચ્ચઃ ? ગોયમા ! જીવાં હેવ અજીવાં હેવ. ઇતિ)

જીવ અજીવ તેજ સૂત્રે કાલ કહ્યો; પણ જૂરો કાલ દ્રવ્ય ન કહ્યો, ત્રીજા આનાર્થે એમ કહે છે જે, જ્યોતિષક્રમે ચારે પરસ્વ, આરેપર, પૂર્વે પશ્ચાત્ત નયો પુરાણો ઇત્યાદિક જે જાણે તેનું અપેક્ષા કારણ, ઉદાત્તીન કારણ મનુષ્યલોકમાં કાલ દ્રવ્ય છે. શ્રી જગત્તી મૂલ્યમાં પણ કહ્યું છે જે, (કદશં જંતે ! દશા પત્તના ? ગોયમા ! ષ વ્યાપણતા—ધર્મમંત્રિકાએ જાણ્ય અદ્વા સમર્થ) એ વચનને અનુસારે કાલદ્રવ્ય નિરૂપ્તચરિત્ત જાણવો. એ વે મત લેલાગયા, તેમાં પ્રથમ મત સૂત્ર સંમત છે. આ-

મારો તાવ વર્ણવ્યો છે. તરવારે દ્રવ્ય પણ કહ્યો છે. इति तलं.

હવે પુદ્ગલાસ્તિકાપનું લક્ષણ કહે છે.

(પૂણ ગતન ધર્માણ) પુગપ-ત્રાપ યને ગંઠે-લાલી શ્રાપ એવો જે ધર્મસ્વજ્ઞાય તે પુર-
ગર વદાત, પુદ્ગલનો પરિણમન વિચિત્ર છે. શુન્નપણે પરિણમે, અશુન્નપણે પરિણમે. સૂદમ, વાદર,
સંશ્લેષ, વિશેષ, નવપુગાણ દિવ્યાદિક યનેક પ્રકાર છે. પુદ્ગલાસ્તિકાપ દ્રવ્યથી અનંત, ક્ષેત્રથી
પૌરુષાજ પ્રમાણ, કાલથી પ્રનાદિ અનંત, જાવથી ચર્ણ, ગંધ, રસ, સ્પર્શસંહિત, ગુણથી પરિણમન
શુભ, इति પુદ્ગલ દ્રવ્ય.

॥ હવે જીવદ્રવ્યનું લક્ષણ કહે છે. ॥

જીવદ્રવ્ય સદજ પંતનાગુણ છે. તે લક્ષણેજ સર્વ અચેતન દ્રવ્યથી ત્રિત્ત છે, અમૂર્ત અરૂપી છે,
શુભશુભ કર્મનો કર્તા છે, મુખ દુઃખનો જોગ છે, જીવે અને પુદ્ગલને ક્ષીર નીરનો પેરે સંઘ
છે, તે માટે સ્ત્રી છે. પંતંગોતાના દેહ પ્રમાણે છે. એ વ્યવહારનપથી જીવનું સ્વરૂપ કહ્યું. ચલી

અશુદ્ધ નયથી પદ્મ જેવું, ધૌવગુણગણા પ્રમુલ જાણવા. નિશ્ચયનયથી સિદ્ધ છે, સાર્વત્રિક મન-
 મલ રહિત છે. ચઢી જીવદ્વય કેવો છે તો કે, -સાકારોપયોગ, અનાકારોપયોગનાન્ છે. પાંચ જ્ઞાન,
 પ્રણ અજ્ઞાન તે સાકારોપયોગ કહીએ. તેમાં મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન એ બે પરીક્ષા જ્ઞાન. અર્થ આત્મા તે ગ્રહી
 પર-અન્ય ઇન્દ્રિય પાંચ અને અર્થ ઘટાત્મિક વચાર્થ મહત્વાથી વસ્તુનું જ્ઞાન ગ્રાપ, તે માટે પરીક્ષા જ્ઞાન
 કહીએ. અવધિજ્ઞાન તથા મનઃપર્યવજ્ઞાન એ બે વેદાપ્રત્યક્ષ છે, કેવલજ્ઞાન સર્વપ્રત્યક્ષ છે, પ્ર-
 ક્ષ-કહીએ આત્મા તેને જે અતિન્દ્રિયજ્ઞાન-ઇન્દ્રિયરહિત-ઇન્દ્રિયગિનાજ ગસ્તુને જાણે તે પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન
 કહીએ. એ આઠ જ્ઞાન સાકારોપયોગ કહીએ. જાતિ વસ્તુનો નિયત પ્રદર્શનરૂપ વિશેષ તેણે કરી સ-
 દિત તે સાકારોપયોગ. ચાર વર્ણન-તેમાં ૧. ચક્ષુ વર્ણન, ૨. અચક્ષુ વર્ણન, ૩ અગ્નિ વર્ણન, ૪ કે-
 વલ વર્ણન. એ અનાકારોપયોગ-આકાર વિશેષ રહિત સામાન્યરૂપ વસ્તુનું પ્રદર્શનું તે અનાકારોપયોગ.
 સામાન્ય રૂપ, વિશેષ રૂપ સકલ ક્ષેપ વસ્તુ છે. ક્ષેપ તે જ્ઞાનને જાણે તે માટે જ્ઞાન પણ સામાન્ય
 વિશેષ રૂપ છે. જેમ વેગલેથી સાલ, તમાલ, તાલ, ચંપક, અશોક પ્રમુલ નૃત્તનો સમુદાય વેલાપ

જે તેથી સામાન્ય દુઃસાગ્રનો પ્રતીતિ યાપ જે, પણ વિદોષ ધ્યાંચો જે અથવા તાલજ જે, એવો નિ-
 ધપ ન યાપ તે સામાન્ય રૂપ અનાકારોપયોગ વર્ણન કદીએ. તેજ તાલ, તમાલાવિક વૃદ્ધ સમુદા-
 વની વાસે પ્રાવીને ઝાંઘરે ગીએ કે એ તાલજ જે, ધ્યાંચો જે, રૂપાત્મિક નિર્ધાર યાપ તે વિશેષ રૂપ
 સાકારોપયોગ જ્ઞાન કદીએ. તે વાર ઉપયોગવાનું જીવનો લક્ષણ અપવહારનયથી કહ્યો, શુદ્ધ નિ-
 ધપતપથી કેવલજ્ઞાન, કેવલવર્ણન, એ જીવનું લક્ષણ જાણવું. વળી એ જીવચક્ષુ અસંલુપાત
 પ્રેક્ષો જે. ૧. અનંત જ્ઞાન, ૨. અનંત વર્ણન, ૩. અનંત ચારિત્ર, ૪. અનંત વીર્ય, ૫. અનંત સુલ્લ, ૬.
 પ્રદત્તસ્થિતિ, ૭. ક્ષાપિક સમ્યક્ત્વ, ૮. અમૂર્ન અનવગાદન, એ આઠ ગુણ સિદ્ધ જીવના જે.
 ત્રીવાસ્તિકાપ રૂપથી ૧. અનંત, ૨. ક્ષેત્રથી લોક પ્રમાણ, ૩. કાલથી અનાદિ અનંત, ૪. જ્ઞાત્રથી
 વર્ણ, ગંધ, રસ, સ્પર્શરસિત, ૫. ગુણથી ઉપયોગ ગુણ, ૬. જીવચક્ષુ. એટલે પદ્મચક્ષુનો વિચાર સં-
 રૂપથી કર્યો. વિસ્તાર શ્રુત સમુદયથી પ્રાપ્તી પેચો.

॥ હવે ડ્રૉપ, ગુણ, પર્યાયનું લક્ષણ કહે છે. ॥

ગુણ પર્યાયનું જાજન-આધાર સ્થાનક, જેમાં ગુણ પર્યાય રહે, ત્યારે જે અતીત, પ્રનાગત તથા વર્તમાનકાલે એક સ્વરૂપ હોય, પર્યાયની પરે કરે નહીં, પલટાય નહીં તે ડ્રૉપ કહેવાય. મામાન્ય તે ડ્રૉપરૂપ જાણવું. વિશેષ તે ગુણપર્યાયરૂપ જાણવું. સદ્જ્ઞાનો તે ગુણ કહેવાય, કમજ્ઞાનો (અનુક્રમે) આય તે પર્યાય કહેવાય. હવે શિષ્ય પ્રશ્ન કરે છે કે સુત્રને વિષે ડ્રૉપ, પર્યાય કે કહ્યા છે, પર્યાયથી જુદો ગુણ દેખાતો નથી. જે સુત્રે એક ગુણ કાલો, વિગુણ કાલો, ત્રિગુણ કાલો, દ્વિગુણિક સ્થાનકે જે ગુણ દાઢ્ય કહ્યો છે તે સંખ્યાવાચી છે. તે માટે ડ્રૉપ ગુણ, પર્યાય, એ નામ કેમ કહેવાય ? ગુરુ કહે છે કે તે જ્ઞેવનયની કટ્ટરતા કરી જુદા દેખાતો. જેમ કે, તેલની ધારા-ઘર્દો તરલ થતે ધારા એ ત્રિભુજ દેખાતો પણ તેલથી ધારા જુદી નથી, તેમ સદ્જ્ઞાની એ તત્ત્વને કરીને ગુણ પર્યાય જુદા કહી દેખાતો, પણ પરમાર્થથી ત્રિભુજ નથી. તેમ સંજ્ઞાનામથી જુદા કહ્યા. ૧. ક્ય નામ, ૨. ગુણનામ, ૩. પર્યાયનામ, સંખ્યાગણતી તેથી જ્ઞેવ. ક્યાણિ પદ્ (ક્ય ૬) ગુણ

અનેક, પર્યાય અનેક, વહી સફળથી જેવે હવે અનેક પર્યાયને પામે, તે હવે કહીએ. એકથી અન્યને જિત્ત કરે તે ગુણ કહીએ. પરિગમન સર્વત્ર વ્યાપી તે પર્યાય કહીએ. અજેવ નયની અપેક્ષાએ હવે-થી ગુણપર્યાય જુવો નથી. ગુણપર્યાયથી જુવો હવે પદાર્થ જાસતો નથી, તે માટે જેવાજેવ પદ્ધત્યાદ તેજ ધ્રંગીકાર કરવો. इति तत्त्वम्. एतले હવે ગુણ પર્યાય સંક્ષેપથી કહ્યા. વિસ્તારથી શ્રુત સમુદ્ધી જાણી લેવા. જિનાજ્ઞા વિરુદ્ધ જે કંઈ દોષ તેનો મિથ્યામિ હુકમ્.

॥ હવે જાવ વિચારનું લક્ષણ કહે છે. ॥

જીવ, અજીવને તે તે રૂપે પરિણમવું તે જાવ કહીએ. તે જાવના ૩ પ્રકાર છે. ૧. ઔપશમિક જાવ, ૨. ક્ષાયિક જાવ, ૩. ક્ષાયોપશમિક જાવ, ૪. ઔદયિક જાવ, ૫. પારિણામિક જાવ, ૬. સાન્નિપાતિક જાવ, વિપાકથી અને પ્રવેશથી ઊવય નાવે કર્મદલ તે ઔપશમિક જાવ કહીએ. જે કર્મદયથી ઘયો તે ક્ષાયિક જાવ કહીએ. ઊદય આવે તેનો ક્ષય, અનુવયનો-સત્તાગતનો પ્રવેશથી વેદનવિપાકથી વેદન ન હવે તે ક્ષાયોપશમિક કહીએ. શુભાશુભ કર્મનું વિપાકથી ઔગવડું તે

औद्योगिक कहीए. परिणामवुं एटले पोतपोताना स्वरूपने अनुभवुं तथा पोतगोताना स्वरूपमां र-
 हेतुं ते पारिणामिक ज्ञान यहीए. ए पांच ज्ञाननो सञ्चार्य कह्यो. उठो ज्ञान ए पांच ज्ञानने सं-
 योगे आप, ते मोटे उठो ज्ञान पढी निरूपण करदो. प्रथम औद्योगिकज्ञान कहे ठे-तेना वे जे
 ठे. १ उपशम सम्पत्त्य, २ उपशम चारित्र. द्वायिकज्ञानना नन जेद ठे. तेमां ज्ञानानगण,
 दर्शनावरणकर्मना क्यथी उपन्या १ केवलज्ञान, २ केवलदर्शन, दर्शनमोह कर्मना क्यथी ३ द्वा-
 यिक सम्पत्त्य, ४ दान, ५ लाज, ६ जोग, ७ उपजोग, ८ वीर्य, अंतराय कर्मक्यथी ए पांच
 लब्धि ए द्वायिक चारित्र ते चारित्रावरणकर्मक्यथी थाय. ए नन जेद द्वायिकज्ञानना कह्या.
 इवे द्वायोपशमिक ज्ञानना अन्तर जेद कहे ठे. तेमां १ मतिज्ञान, २ श्रुतज्ञान, ३ मनविज्ञान,
 ४ मनःपर्यवज्ञान, ५ मति अज्ञान, ६ श्रुत अज्ञान, ७ विज्ञेयज्ञान, ८ चतुर्दर्शन, ९ अचतु-
 र्दर्शन, १० अवधि दर्शन, ११ दान, १२ लाज, १३ जोग, १४ उपजोग, १५ वीर्य, १६ द्वायोपशमिक-
 सम्पत्त्य, १७ वेशविरति, १८ सर्वविरति. ए अन्तर जेद द्वायोपशमिक ज्ञानना कह्या. त्यां ४ ज्ञान,

१ अज्ञान, २ दर्शन. ए ज्ञानावरण तथा दर्शनावरण कर्मना द्योपदामथ्री. दानादिक पांच लब्धि
 अतगायकर्मना द्योपदामथ्री. तथा दर्शनमोदनीना द्योपदामथ्री सम्यक्त्व. चारित्रमोदनीना
 द्योपदामथ्री देवविरति तथा सर्वविरति उपजे. औदयिकज्ञावना २१ जेव ? अज्ञान, २ अ-
 सिद्धरणं (संसारीपणुं), ३ असंयम (अविरतिपणुं), लेस्या व ध-कृष्ण, ५ नील, ६ कापोत,
 ७ तेजु ८ पद्म, ९ शुक्ल, कयाय चार १३. गति चार १३. जेव त्रण ३०. मिछ्यात्व ३१. ए औदयि-
 कज्ञावना जेव कक्षा. हवे पारिणामिक ज्ञावना ३ जेव कंदे वे. तेमां १ जव्यपणुं, २ अजव्य-
 पणुं, ३ जीवपणुं. ए त्रण अनादि पारिणामिकज्ञावथ्री वत्तें. ए ज्ञावना ५३ जेव कक्षा.

द्वेरे ठहो सन्निपातिकज्ञाव तेना औपदामादिक पांच ज्ञावने संयोगे २६ ज्ञांगा-थाय वे. ते
 कंदे वे. तेमां १० द्विक संयोगिया ज्ञांगा, १० त्रिक संयोगिया ज्ञांगा, ५ चार संयोगिया ज्ञांगा,
 १-रांन संयोगियो ज्ञांगो. ए प्रमाणे २६ ज्ञांगा थया, ते कहे वे- १ औपदामिक कायिक १-२, २-
 औपदामिक द्योपदामिक १-३, ३ औपदामिक औदयिक १-४, ४ औपदामिक पारिणामिक १-५

૫ ક્ષાયિક ક્ષાયોપશમિક ૨-૧, ૬ ક્ષાયિક ઔદયિક ૨-૪, ૭ ક્ષાયિક પારિણમિક ૩-૫, ૮ ક્ષાયોપશમિક ઔદયિક ૧-૪, ૯ ક્ષાયોપશમિક પારિણમિક ૩-૫, ૧૦ ઔદયિક પારિણમિક ૪-૫, ૧૧ પ્રમાણે વશ દ્વિક સંયોગિયા જાંગા કહ્યા.

દ્વે વશ ત્રિક સંયોગિયા જાંગા કહે છે. ૧ ઔપશમિક, ક્ષાયિક, ક્ષાયોપશમિક ૧-૨-૩, ૨ ઔપશમિક, ક્ષાયિક, ઔદયિક ૧-૨-૪, ૩ ઔપશમિક, ક્ષાયિક, પારિણમિક ૧-૨-૫, ૪ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક ૧-૩-૪, ૫ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, પારિણમિક ૧-૩-૫, ૬ ઔદયિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૪-૫, ૭ ક્ષાયિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક ૨-૧-૪, ૮ ક્ષાયિક, ક્ષાયોપશમિક, પારિણમિક ૨-૩-૫, ૯ ક્ષાયિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૩-૪-૫, ૧૦ ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૩-૪-૫. ૧૧ વશ ત્રિક સંયોગિયા જાંગા કહ્યા. - દ્વે વાંચ તતુષ્ક સંયોગિયા જાંગા કહે છે. ૧ ઔપશમિક, ક્ષાયિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક ૧-૨-૩-૪, ૨ ઔપશમિક, ક્ષાયિક, ક્ષાયોપશમિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫, ૩ ઔપશમિક, ક્ષાયિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫, ૪ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫, ૫ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫, ૬ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫, ૭ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫, ૮ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫, ૯ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫, ૧૦ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫, ૧૧ ઔપશમિક, ક્ષાયોપશમિક, ઔદયિક, પારિણમિક ૧-૨-૩-૫.

વાત, જનપણું. એ કે વિક સંયોગિયા જાંગા સંજની કહ્યા. ચાર સંયોગિયા જાંગા ને મંજને કે. ૧.૩-
 ૪.૫ અને ૨.૧-૪.૫ એ કે જાંગા ચાર ગતિના જીવમાં સંજને છે. ઔપદામિકજ્ઞાનમાં સમ્યક્; ક્ષામો-
 પદામિકજ્ઞાનમાં ઇન્દ્રિયાદિક, ઔદયિક જ્ઞાનથી નાકાદિક ગતિ; પારિણામિક જ્ઞાનથી ત્રીજાનાદિક.
 એ પ્રકારે ચતુષ્ક સંયોગિયા જાંગા વે સંજને છે. અને એકસંયોગિયો જાંગો મનુષ્યને ત્રણશમયે-
 થીમાં પામીએ. તે કેવો રીતે કે કોડક ક્ષાયિક સમ્યક્દષ્ટિ મનુષ્ય ત્રણશમયેથીજ વચ્ચો હુર,
 તેને ઔપદામિકજ્ઞાને ચારિત્ર, ક્ષાયિકજ્ઞાને સમ્યક્સુત્ર, ક્ષાયોપશમિકજ્ઞાને ઇન્દ્રિય, ઔદયિકજ્ઞાને
 મનુષ્યગતિ, પારિણામિકજ્ઞાને જીવલ જાગ્યલ. એ પ્રકારે ઠના સમિપાતિક જ્ઞાનના ૨૬ જાંગા
 પ્રરૂપ્યા, એટલે ઠ જ્ઞાનની પ્રરૂપણા જીવને વિશે કરી.

॥ હવે અર્જીવને વિશે કહે છે. ॥

ત્યાં પ્રથમ આઠ કર્મને વિશે ચિંતવે છે. જ્ઞાનાચરણ, અંતરાય, તે પ્રણ કર્મને વિશે
 ૧ ક્ષાયિક, ૨ ક્ષાયોપદામિક, ૩ પારિણામિક, ઔદયિક. એ ચાર જાવ દોય. મોદનીય કર્મને

વિષે પાંચ જાણીએ. ચેવનીય કર્મ, આનુભાવ કર્મ, નામ કર્મ, ગોત્ર કર્મ, એ ચાર કર્મને વિષે દ્વાપિક, ઔદયિક, પારિણામિક; એ ત્રણ જાણ દોષ. એ પ્રકારે આવું કર્મને વિષે જાણ કહ્યા. ૧ ધર્મોદિતકાવ, ૨ અપમોસ્તિકાવ, ૩ આકાશાસ્તિકાવ, ૪ પુદ્ગલાસ્તિકાવ, ૫ કાલ; એ પારિણામિક જ્ઞાને ચેતે છે. ૧ ધર્મ, ૨ અપર્મ, ૩ આકાશને વિષે ગતિ સ્થિતિ અવકાશવાન પારિણામે પરિણમ્યાથી જ્ઞાનાદિ પારિણામિક જાણ છે. કાલને પણ આવલોયાદિક પારિણામે પરિણમ્યા માટે જ્ઞાનાદિ પારિણામિક જાણ છે. પુદ્ગલ સંકથ મેરુ પર્વતાદિકને વિષે જ્ઞાનાદિ પારિણામિક જાણ ચેતે છે. ઔદયિક જાણ પણ જાણ એટલે કર્મપુદ્ગલ સંકથ જીવ સંકથે પુદ્ગલ વિપાકની કર્મપ્રકૃતિને હૃદયે ઔદયિકાદિક જે નોકર્મ તેના પુદ્ગલને વિષે વર્ણાદિક દોષ, માટે જ્ઞાનંત પ્રદેશી સંકથ, કર્મચર્ગણાદિક પુદ્ગલ, તે સર્વ ઔદયિક જાણે દોષ, એવી રીતે પુદ્ગલ સંકથને વિષે ૧ પારિણામિકજ્ઞાન, ૨ ઔદયિકજ્ઞાન પણ જાણ છે. એટલે જ્ઞાનીયને વિષે ત્રણ જાણ કહ્યા.

॥ હવે સાત નપવિચાર સંક્ષેપથી કહે છે. ॥

૧ નૈગમનય, ૨ સંગ્રહનય, ૩ વ્યવહારનય, ૪ રુઝુમૂઝ, ૫ શાંચનય, ૬ સમન્નિરુદ્ધ, ૭ ભંગનૂત, ૮ સાત નયનાં નામ કહ્યાં.

॥ પ્રથમ નૈગમનયનું સ્વરૂપ કહે છે ॥

જ્યાં અનેક પ્રકારે સામાન્ય વિશેયરૂપ નિચાર કહી એક પદાર્થનો જાણ જાણીત, તે નૈગમનય કહીએ. જેમ કોઈક પુરુષને કોઈ પુરુષે પૂછ્યું કે ઓ પુરુષ ! તું ત્યાં વસે છે ? તેવારે તેણે કહ્યું કે હું લોકમાં ચલું છું, એમ કહે છે તેને નૈગમનયવાદી સામાન્ય વિશેયનિરુક્તી પૂછે છે કે, લોકમાં તું ક્રિયા લોકમાં વસે છે; કુદ્દલોક અથોલોક કે તિર્ગલોકમાં ? તે વારે તેણે કહ્યું કે, હું તિર્ગલોકમાં ચલું છું. તેવારે નૈગમનયવાદી બોલ્યો કે, —તિર્ગલોકમાં અસંખ્યાતા હોય સમુદ્ર છે, તેમાં તું ક્રિયા હોવામાં વસે છે ? તેવારે તેણે કહ્યું કે, હું જંબુદ્વીપમાં ચલું છું. તેવારે ચત્રી નૈગમનયવાદી પૂછે છે કે, —જંબુદ્વીપમાં અસ્તાદિક અનેક દેશ છે, તેમાં તું ક્રિયા દેશમાં વસે છે ? તેવારે તે

પુરુષ કહે છે કે, હું ઝરતદેવમાં વસુંદું. તેવારે વઢી નૈગમનયવાદી પૂઠે છે કે, - હે પુરુષ ! ઝરત-
દેવમાં અનેક ગામ તથા નગરાદિક છે, તેમાં તું ક્યાં વસે છે ? તેવારે તેણે કહ્યું કે, હું પાટલીપુ-
રમાં વસુંદું. તેવારે નૈગમનયવાદી બોલ્યો કે, - પાટલીપુરમાં અનેક બ્રાહ્મણ તથા કૃત્રિયાદિકનાં
ઘર છે, તેમાં તું ક્યાં વસે છે ? તેવારે તે કહે છે કે, હું દેવદત્તને ઘેર વસુંદું. તેવારે વઢી પૂઠે છે
કે, - દેવદત્તને ઘેર અનેક ઇરા, સાલ, ચિત્રદાસા, સત્તા તથા ગયાકાદિક છે, તેમાં તું કયે તેકાણે
વસે છે ? તેવારે તેણે કહ્યું કે, હું ઇરામાં વસુંદું. એમ જે એક જાવ સામાન્ય વિશેષાદિકે બોલી એ
તે નૈગમનય જાણો. વઢી જૂતનૈગમ, જાવીનૈગમ, વર્તમાનનૈગમ ક્યાંક અનેક પ્રકાર નૈગમ-
નયના છે. કિતિ નૈગમનય વિચાર.

॥ હવે વીજા સંગ્રહનયનું સ્વરૂપ કહે છે. ॥

એક શલે કરી ઘણી વસ્તુને સંગ્રહે તે સંગ્રહ કહીએ. એમ માર્ગ જતાં આગળના જાગમાં વૃ-
દ્ધાહ્વી દેગી ગરન સ્વરૂપ જાણી કહ્યું કે. આગળ વન છે. એ પ્રકારે જે સામાન્ય વચન કહ્યું તે

સંપ્રદનય કદીએ. જે કારણે વનમાં નાનાપ્રકારનાં જેમકે,—ધન, સુવિર, પલાશ, ઝાંઘો, લીમડો, જાંબૂ, તાલ, તમાલ, નાગ, પુન્નાગ, અશોક વૃક્ષાદિક; તથા સસલાં, ઝીયાલ્યાં, દરિણ, રોઝ, સંવર, શુકર, સિંદ, ચિત્રાદિક અનેક જીવ; તથા ત્રીલનીપાલ, અનેક ગોકુલ, નાન, પુષ્ક-રિણી, સરોવરાદિક ઘણા જાણ સંપ્રદે. પણ મુલ્ય વચન એક જે ઘાગલ વન છે; તે કારણથી સંપ્રદનય જાણવો.

॥ હવે ત્રીજા વ્યવહારનયનું સ્વરૂપ કહે છે. ॥

જે સર્વ જ્ઞપને વિશે નિશ્ચયરહિત. (નિશ્ચય તે કદીએ જે તત્ત્વદષ્ટિ પુરુષ એક પદાર્થને વિશે અનેક અધિકાધિક જાણે) તે જ્યાં નથી પરંતુ લોક પ્રસિદ્ધ અર્થ જે ઘટ દ્રવ્યમ છે, અથવા રક્ત છે, એ રીતે જે પ્રગટ દેખાય તે પ્રદે, પણ જગત્માં જે ઘટપટાદિક વસ્તુ છે તે પાંચ વર્ણો, વે ગંધ, વાંચ રસ, શ્રાવ સ્પર્શ છે એવું ન પ્રદે તે વ્યવહારનય જાણવો. એનય સામાન્ય અર્થ જોલે નહો, જેમ ઘટ કહે તે વ્યવહારથી વર્જે, લોકપ્રસિદ્ધ જલ શાણવાને કાજે, વસ્ત્ર પહેરવાને કાજે, સ્તંત્ર ધરના

આપાર કાંઝે, પુરતક તણકાને કાંઝે, દન્દારિક ઓકપમિદ ભેંકક ટ્યનચાર કહેનાય. ૯ ટ્યન-
દારતપ આણલો.

॥ હવે ચોથા રુઝુમૂલ નયનું સ્વરૂપ કહે છે. ॥

ભવેત કાલ તે ગણો, ઇત્યાગત કાલ તે દત્રી ઉચ્ચો નથી, તેને પ્રેરેતું તે કુટિલજાય. તે
વે પરિદી રુઝુ કહેતો સતલ વર્તમાન કાલ, જાવિત જાવ તેને મૂલે પ્રેરે તે રુઝુમૂલ કહીય. ૯-
રેરે ૯ નપ ઇતીત, ઇત્યાગત ન માને, ઇને વર્તમાન માને. વર્તમાન પણ વોતાના કાલનો ઇચ્છે માને,
પણ વરફીય ન માને. ૯ નપ પાંચ જ્ઞાનમાં ૯ક શ્રુત જ્ઞાનેનેજ વાંટે. વીઝાં ચાર જ્ઞાનથી મુ-
તપ થુનિ ૯ પરોપકારનું કારણ નથી જણાતું. શ્રુત જ્ઞાન સર્વ જીવને હિતનું કારણ છે, તે કારણથી
૯ નપ મુતજ્ઞાન થુ થુ કરી પ્રેરે, ૯ રુઝુમૂલ નપ જાણવો.

॥ હવે પાંચમા શબ્દનયનું સ્વરૂપ કહે છે. ॥

રુઝુમૂલ નપની ભાસક ૯રપ વર્તમાન કાલને પ્રેરે. તેવારે માંદોમાંદે જે ૯ કયો તે કહે છે. રુઝુ

सूत्रनयवादी सामान्यगत अर्थ ग्रहे. पण लींग वचननो जेद कांड न माने. जेम तट एम कहेतां
 पुर्ल्लोङ बोलाय, अने तटी एम कहेतां स्त्रीलीङ शब्द पाय, तटं एम. कहेतां नपुंरकलीङ पाय पण
 दजुसूत्रनय तट ए शब्दनोज अर्थ ग्रहे. लींगनो विशेष न ग्रहे. अथवा गुरु एक वचन, गुरुवः ए
 अपुनमन मदीं बहु शब्दे गुरु एटलोज अर्थ ग्रहे. पण एक वचन, बहुवचननो विशेष न गणो.
 जेने शास्त्रपाताकी शब्दना लीङ वचनादिक जे जेद ठे, ते विशेष जुदा जुदा ग्रहे, ते माटे शब्दनय
 कहेतां. एमो सामान्य गकारे कार्यसाधक शब्द बोलाय तेने ए माने. जेम इंद शब्दना चार निकेया
 नाम १-इंन, २-इयावताइइ, ३-इयइइ, ४-आवइइ. ए मांहे शब्दनयवादी एम कहे के नाम
 इइ, इयावता इइ, इया इइ, एमने इइ केम कहीए ? जे जणी इइनुं जे कार्य ते करी वाके मदीं
 ए कारणाणी इइ कहेनाय नवी. आकाश कुलनी पेरे, जेम फूलनुं कार्य ते आकाश कुसुमधी न
 थाय. तेम अही पण जाणथु. एक ज्ञान इइ ते इइ कहीए, वाक कहीए, पुरंवर कहीए. इत्यादिक
 इइनां नाम ते ज्ञान इइने मने ए सामान्यविचार कछो.

॥ હોયે છતાં સમન્નિરુદ્ધનયનું સ્વરૂપ કહેલું છે. ॥

સમન્નિરુદ્ધનય એમ વહે એ નિત્ય શાંતરે (શાંતરે નેરે) અર્થ નિઘ્રજ દોય, ઘટ શાંતરનો અર્થ નિઘ્ર, પૂંજ શાંતરાર્થ નિઘ્ર, ઘટ શાંતરે કરી કુંજ કહીણ તે અવસ્તુ કહેવાય. જેમ કોઈ શિષ્ય પુણે કે. હે ભગવત્ ! હૃદયે શું કહીણ ! તેવારે શ્રીગુરુ હૃદયના જાણ, અન્ય વર્ણાંય શાંતર કહી વેળાએ તે; યથા છે. હૃદયે શાક કહીણ, પુરંદર કહીણ; શાંતીગતિ કહીણ. વીજાં વળા હૃદયનાં નામ છે તે કહી રેવાએ. અટલે નામાંતરે કહી શાંતરનય મતે શક હૃદય લાને. સમન્નિરુદ્ધનયની હૃદય, શાક, પુરંદર, એ શાંતરે નિઘ્રાર્થે માને. પરમ એશ્વર્ય કરે તે હૃદયદનો અર્થ. શાંતિપ્રયાન તે શાક, પુરંદર શાંતુ તેનો નામ કરે તે પુરંદર. જે હૃદયદનો અર્થ તે શાક પુરંદરથી કેમ મળે, એને શાક પુરંદર એ હૃદયદના અર્થથી કેમ મળે, અટલે હૃદય, શાક પુરંદર એ એકાર્થો કેમ કહેવાય. એમ નિઘ્ર અર્થે વર્તમાન શાંતર, એ નિઘ્ર અર્થેને વર્ણાંયે મેટીણ તો હૃદયના વર્ણાંય ઘટ કેમ ન કહીણ. શ્યાન્તિ સમન્નિરુદ્ધ નયના અનુક જાણ જે. શરો શ્યાન્તર એ(માત્ર) રેવામયા છે.

॥ હવે સાતમા એવંજૂતનયનું સ્વરૂપ કહે છે. ॥

જેવો શબ્દાર્થ તેવો નિશ્ચય કરી સ્થાપે, જે વસ્તુ જે કાલે પોતાની અર્થક્રિયા કરે તે વસ્તુ કહીએ. જેમ “રાજતિ શોખતે ઇતિરાજા.”—હવે ચામરાધિકને શોખે તે રાજા કહીએ. તે પર્યવામાં વેળાં ચામર ઢલાય તેયારે, પરંતુ સ્નાનાદિક વેળાએ તે અર્થ વિના રાજા ન કહેવાય. એમજ કુલવર્ધન જે કુલને વધારે તે કુલવર્ધન કહીએ. જો તે કુલ વધારે નહીં તો તે કુલવર્ધન કેમ કહેવાય. એજ પ્રમાણે રુનો વર્ણ તે સુવર્ણ, રત્નનો આગર તે રત્નાકર સુધાનો આકર તે સુધાકર કહેવાય. એવા અનેક જ્ઞાવ જેવો નામ તેવા પરિણામ જે થાય તે એવંજૂત નયવાદી પ્રમાણ કરે. તે એવંજૂત નય સંક્ષેપથી કહ્યો.

હવે એ સાત નય દ્વ્યાર્થિક, પર્યાયાર્થિક નયમાં અંતર્ભૂત થાય. પ્રથમના ચાર નય જે : નેગમ, ૨ સંપ્રદ, ૩ વ્યવહાર, ૪ રુજુસૂત્ર. તે દ્વ્યાર્થિક નય કહીએ. આગલના ત્રણ નય શબ્દ, સમન્નિરુદ્ધ, એવંજૂત તે પર્યાયાર્થિક નય કહીએ.

હવે એ સાત નયમાં જો નિશ્ચય જ્ઞાવથી એક નય પ્રમાણ કરી જે આગમનો અર્થ વિચારે તે

સ્વજ્ઞાત્રી સ્વકીય કારકચક પરિણામી છે, તે હમેશાં મને યાદ આને છે-જ્ઞાનદ્રષ્ટિગોચરમાં નિયમાન
 જ્ઞાતે છે તે માત્ર શ્રીઅરજિનની કૃપાનોજ પ્રતાપ છે. વ્યક્ત અને અવ્યક્ત એ બેનું મિશ્રધાન્ય એકંદ્રી-
 આદિ સમસ્ત જોવને દોષ છે તે પૈકી વ્યક્તમિશ્રયાત્વ પર્વદિવરનેજ દોષ છે તેથી તે દુઃશેવ દુઃપુરુષ અને
 કુષર્મમાં લપટોત-મમ થઈ મહા મોહરૂપ મદિરાની કેફમાં ઠાકો રહેલ દોષ છે તેના પ્રતાપથી
 તે શુદ્ધ દેવ શુદ્ધ ગુરુ અને શુદ્ધ ધર્મને વિઠાની શરૂતો નથી. પૂર્ણ મિશ્રયાત્વનું મોહમાં ઠરવાથી
 બૌદ્ધ-સાંત્ય-લૈમિનાય-ચેઝેપિક-ગૌતમીય-જટ-પ્રજ્ઞાકર-મીમાંસક આદિ વિવિધ મતની કઠ્ઠાનને
 લીધે શુદ્ધ દેવ-ગુરુ-ધર્મ જાણી ન શકે; પણ શ્રીપ્રજ્ઞના દર્શનનું મિશ્રયાત્વનો નૂતન દૂર થઈ જતાં
 નિજધર્મની પ્રાપ્તિ થઈ, તેથી અમલ-કર્મમલરહિત અલમ-લેહન ન થાય તેનું સ્વામસ્વરૂપ સ્વજ્ઞાન
 પ્રાત્મિકજ્ઞાવ પદિત્ર ધ્યાનના આદરવાથી પર ગુણ નિવર્તનાંધે સ્વીયગુણનો પ્રવર્તનાવને વિજ્ઞાનનું
 વિરમણ અને સ્વજ્ઞાત્રી રમણતા થઈ તેના પ્રજ્ઞાવે પરિણમન પ્રવૃત્તિ એ બેનું એક ધર્મે થવાથી દે
 પ્રભુ ! આપના ચરણકમલની સેવના આ વાઘમુનિ નિરંતર નિજગુણરાગી ચનીને આચરે છે અર્થાત્

आपना प्रपन्नतां मर एव रेत्येव ॥५॥ इति श्रीभरजिन स्तवन.

॥ प्रथम आचरणक अक्षर प्रमाण स्वाध्याय. ॥

मुल एण जीवरे शीखामण श्री जिनतली, जे ज्ञाखेरे हित कारण विच्युयन घणी, मनुष्येणरे आचरणक करवो कटो, साहु माहुणीरे आचरणक सहयो ॥६॥ सहाद्वये निरतो करे ज्ञापण रिबस निमि धनराज, अनिकम व्यतिक्रम अतिचारा यथाशक्ति टालण, जिनययण चालि विमर पालि पापपंक पमालण, जवदमण करतां दुल्लद लाधी आण निरति पालण ॥७॥ विधि विनारे चार मनंति ते कथो, आचरणक कान्न न कोइ तुज सयों, जिन ज्ञानरे विधिं क्रीधे जीवोपे, ते अतिरे क्रीधेइ ज्ञान रीवोये ॥८॥ इम ज्ञापि विधिदुं करो निरतो सूत्र साखे संज- नि, संसार आरति सर्व टाली जेम पुंगे मन रली, एक खंय वद अध्ययन तेनां ग्रंथमान विचारीये, सतप्रसिद्ध पलबीम (१७५) श्लोकनी नूत्रयी मन वारिये ॥९॥ चालती ॥ तिह पदेखेरे सामायक समता वरि, ते वरिंदरे पावरे नरुण मनंथरि, तोन श्लोकारे अक्षर पण्योस गणो, वयोसरे अक्षर श्लोक

ज मननरुणो ॥ ३७ ॥ मननरुणो तसु फल कल्लो जिणर मोरुना सुल पामिने, मरमान मरुग लोचन टाव्ही
 कर्मअरि शिर नामिये; तसु दोष वीस उ आगला सविट्ठलि सान्ध परिदरि, मन वनन दम दम
 चार काया दोष एम निराकरि ॥ ३ ॥ चालती ॥ दने वीजेरे चोनी सज्जो जालीए, तसु अरुरे वमं पंनानन
 माणिये; दतल्लोकारे अरु एकवीस सादिया, फल दंसणरे करं निसोविति सादिया ॥ ३७ ॥ नंदनय
 वीजो ऊपण साते ल्लोक अरु उइ सुणो, करं निजंर ज्ञाने देतां राग वंन ते भुज गलो; सीना-
 ग्यवंत तरुण जनने प्रीतिकारी सो दुवे, आनेपचयण जिणण फल ते एइ परजन जोगने ॥ ४ ॥
 ॥ ३८ ॥ आयदयक पणवीस तसु, दोष ववीस विचार ॥ टालि दूयण वंनिये, गुरुगुणमणिजंनार
 ॥ ५ ॥ दाल ॥ पन्निक्कमणारे लुरिय ऊपण उइ सुत्र ए, न कचइचनेरे इरियानवीयति मूत्रए; सवि
 ल्लोकारे विहुनरि अधिक अरु ए, ते अरुरे सयचवनीसति सान्ठए ॥ ३७ ॥ इमघारि अरु अरय सुयो
 कोरे पन्निक्कमणुं सदा, अत विइ दांके रदित आश्रव सवल चारित्र नहु कदा; सानयान पंचय ससिति
 गुति गुपत चरण नवेगलो, इम कल्लो उचाराधपयन गणधर तेहनो फल सांजलो ॥ ६ ॥ चालती ॥ कावस्स-

एम ज्ञानियण सहद; एम तव मला थया एकुनार पथायाग चित्तधरा, वदथाययुग गुरुयाय ३३
 तासु सांख्ये छचरो ॥१०॥ चालती ॥ ग्रंथ संख्यारे एकसो ठप्पन्न सादिया, ते श्लोकारे अक्षर एकत्री
 सादिया; नारांशारे गणना करतां ते सही, श्लोक एकसोरे पंचवीसाधिकते नही ॥नु०॥ श्रुति जाणी
 इम एगतीस श्लोका अक्षरा इगतीस ए, ते काढी निरतो धर्मो करिये एकसो पचवीस ए; अप्ययनि
 चनुंथें आठ श्लोका तेर अक्षर पंचमें, अठ चनुंथे श्लोकाघीस बीसेऊण अक्षर ठडमें ॥११॥ चालती ॥
 फल एदनीरे अप्पपने गुणघीसमें, तेद ज्ञाण्योरे विस्तरि जण चउवीसमें; इम सांजलीरे उचम
 आवदपकें रमे, मानवज्येरे लाथो आलि न निगमे ॥नु०॥ निगमे नही यति साहु साहुणि सावया चली
 साविया, अनवचनरसे जसु चित्त लाग्यो नमे तसु सुरजाविया; निर्युक्ति लघुगुरुवृत्तिचुरी
 आवदपकयी उदरी, सज्जाय कीषो थो समरचंदे सुगुरुमुख धारी करी ॥१२॥ डुहो ॥ चार सहस अक्षर
 सवे, गणना करो प्रमाण ॥ श्रीपार्श्वचंद्र विनयी कंदे, धरज्यो दिसे सुजाण ॥ १३ ॥ इति श्री
 आवदपक अक्षर प्रमाण स्वाध्याय. ॥

॥ अथ श्री मोहवल्ली मास. ॥

॥ श्री पार्श्वर्ध्वं सुरीश्वरजो सद्गुरु ज्योनमः ॥ ढाल वणजारानी ॥ मोह लाग्योरे चरम
जिणेसर वीर, गर्जनास मांदी उतां मोह लाग्योरे ॥ मो० ॥ व्रत लेवानो नीम, मातपिता
सुज जीवतां मो० ॥ १ ॥ मो० ॥ प्रसनचंद ऋषिराय ॥ काननमें कानुसग रह्यो ॥ मो० ॥ मो० ॥
सांजल्ली पुत्रनी वात, मोहराय वाणे ग्रह्यो ॥ मो० १ ॥ मो० ॥ श्री श्रेणीकनो पुत्र, नंदिलेख
सरील्यो यति ॥ मो० मो० ॥ ते वेद्या घरजाइ, वेप मूकी श्रयो घरमती ॥ मो० ॥ ३ ॥ मो० ॥
आइकुमार ऋषिराय, पंचसें मूकी सुंदरी ॥ मो० ॥ मो० ॥ ते पण नारियास, वरस चोवीस
पत्न्यो फिरी ॥ मो० ॥ ४ ॥ मो० ॥ अरन्नक अणगर, कामरागते रोलव्यो ॥ मो० ॥ मो० ॥
तिण अवसर एक नारि, घरमांहे घाली जोलव्यो ॥ मो० ॥ ५ ॥ मो० ॥ आयाळभूत
मुनिंन, गयो नाटिकघर विहरतो ॥ मो० मो० ॥ वीगे लाहुकाज, नाटकणी रूप फेरतो ॥ मो० ॥
मो० ॥ ६ ॥ ते मुनिचर ततफाल, दावजावधी घर रह्यो, ॥ मो० ॥ मो० ॥ श्री ललितंगकुमार,

संचाराने जल गहो ॥ मो० मो० ॥ ७ ॥ संभूत अणसणमांहि, वेणी फरसथी चित्त बल्यो ॥ मो०
मो० ॥ चित्र सरीखा मित्र, तेदने वचने नवि जड्यो ॥ मो० ॥ ८ ॥ मो० रद्दनेमि चरम शरीर,
राजुल देखी मन पम्यो ॥ मो० ॥ मो० ॥ कोणिक राजने काज, कठपिंजर श्रेणिक जम्यो ॥
मो० ॥ ९ ॥ मो० ॥ कनकरये नकसांन, पुत्र विगाम्या लोदथी ॥ मो० ॥ मो० ॥ श्री सिङ्गजवसुरि,
आंसु नुट्यां सुत मोदथी ॥ मो० ॥ १० ॥ मो० ॥ मपणरदाने रूपे, दण्यो सहोदर मणिरये ॥ मो०
॥ मो० ॥ पढम जिलेसरमाय, अंध टली देखे पथे ॥ मो० ॥ ११ ॥ मो० ॥ दीरघ राखण हेत, चुल-
णीण सुत मारियो ॥ मो० ॥ मो० ॥ मंत्रीसर परपंच, पुरुषरतन जगरीओ ॥ मो० ॥ १२ ॥ मो० ॥
हरिना तुटया माण, वज्रजड लेइ फिरतो जुओ ॥ मो० ॥ मो० ॥ ब्रह्मदत्त ठेव्हे काले, कुरुमती
मुखे लगतो सुओ ॥ मो० ॥ १३ ॥ मो० ॥ सगरतणा सवि पुत्र, सांघे गया यममंदिरे ॥ मो० ॥
मो० ॥ देवे दीधी सीख, ते आवर चिच दृढ करे ॥ मो० ॥ १४ ॥ मो० ॥ अइमत्तो ऋषिवाल,
कायलोये जत्र मोदतो ॥ मो० ॥ मो० ॥ कुमर इलाची पुत्र, नाटकणी मन मोदतो ॥ मो० ॥ १५ ॥ मो० ॥

॥ है नमः ॥ अथ श्री शीलानो रासः ॥

पदितुं प्रणाम कहं जिनराय, लागुंजी गोपम गणधर पाय ॥ सुगुरुवाणी चली संजरु,
भूलो अरु आणजो ठाय ॥ रास रचीशुं रलियामणो ॥ जे सुणी शील दीये थिर प्राय ॥
कोकिल जे कतरन करे, मास वसंते ते अंच वसाय ॥ १ ॥ के सील अखंभित सेवज्यो, घर्म अठेजी
अनेक प्रकार ॥ सील समाणोजी को नहीं, सूत्र पुराण कुराण विचार ॥ सील सह कोइ वर्णवे
प्राइ सीलहुं मंदजो प्रीति अपार ॥ परमणी जणयो गियो, आंल मीची मतकरो अंधार ॥
कावेदी परजने पदोचवो, दुल देसि तिहो कामनिकार ॥ आकदी अंच न लागशे, तुमे संघल
देगपोजी समकित सार ॥ सील संघाती जो मिले, रतनजमित जाणुं सौवनहार ॥ तणु सियगार
सीदामणो, सील समे नहीं कोइ आधार ॥ के सील अखंभित सेवज्यो ॥ आंचली ॥ सीलना
गुण किहां किइ मुन्न नाण, सरसद्वियां नहीं कुंजनो ठाण ॥ उठुं न अंचुधि कोइ तेरे, जो पण
मुज अठे अन्नव विनाण ॥ तो पण सील वखाणशुं, दास्य करो मत कोइ सुजाण ॥ बालक बांछ

પસારીને, શું ન કહે કહો સાયરમાણ ॥ ૨ ॥ કે૦ ॥ જેવો ચંચલ કુંજરકાન, વેગે પડે જિમ
પાકો પાન ॥ જેવી ચંચલ વીજુલી, જેવો ચંચલ સાંકનો વાન ॥ માત્રઅણી જલ જેહવો, તેવો
યોગ્યશું અગ્નિમાન ॥ કિણ કિણ જાયે ઠે ઠીજતો, વિપય મં રાચેજો વિપસમાન ॥ ૩ ॥ કે૦ ॥
વંદિત યોત્રિજે તેદયો વોલ, જેહવો જાણિજે એદ અમેલ ॥ જિમ તિમ વોલ ન વોલીજે, વિપય કહ્યા
કિમ ગિર સમતોલ ॥ અચલ સિદ્ધારથ અંતરો, ચિંતવ્યો દુસ્ક ન વેડ નિટોલ ॥ જો ત્રિપ જોજન
ચારીજે, વિપય ચિંત્યાં જીવ જાયે હૃદવોલ ॥ ૪ ॥ કે૦ ॥ ચોથે સંધરે વસમેજી અંગ, અર્ધે કહ્યો
તે સુલો મન રંગ ॥ અંગથી આલસ પરિહરો, ચતુર ચતુરવિધ સંધને સંગ ॥ વાણી જોજનગામિની,
શ્રી વીર વલાણિય સીલ સુચંગ ॥ સગુણ માનસ મન માનીશ્રો, એ કહેજો સદા સીલ અસંગ
॥ ૫ ॥ કે૦ ॥ ગ્રહગણમાંદે વનો જિમ ચંદ, ફૂલમાંદે વનો જિમ અરવિંદ ॥ ખૂણે મોન ખલો
ખણો, મણિદિં વૈભૂર્યે જેમ અમંદ ॥ મેરુ મદીઘર માંદે વનો, ગજાદિં ઔરાવણ જેમ ગંદ ॥
ધ્યાનદ શુક્લ સરાદિ જે, ધર્મ માંદે તિમ સીલ નરિંદ ॥ ૬ ॥ કે૦ ॥ ચંદનમાંદે મોસીસ વલાણિ,

વનદમાંહે વનો નંવન જાણિ ॥ સરિત્તદ સીત વનો સદી, સાધુમાંહે વનો જેમ અરિદંત ॥ વૃદ્ધ
 જંબૂ સુદંસણા, વલ્લદ સ્વોમ ત્રિસો જસયંત ॥ લસેદ શુક્લ સુલક્ષ્ણા, જ્ઞાનમાંહે વનો કેવલજ્ઞાન ॥
 વાનમાંહે વનો અજય જે દાન, આગરે અંબુધિ જાણિજે, ધર્મમાંહે તેમ સીલ પ્રવાન ॥ ૭ ॥ કે० ॥
 સગુણ માણસ તમે સાંજલો રાસ, જો અંગે જોયન વનદ નિવાસ, તાં સરસ્વા રહજો સદી, પણ
 વને મુગ્ધને મંદિઓ પાસ, વેસે બિલાસે મ જૂલગ્યો, પણ વને દલપતિ અંગે ઠે વાસ, આત્મે અળી
 કિમે નગરો, મોઢે ઠે અંગ કરે મુલે દાસ, પણ વને વસી રાક્ષસી, દૃષ્ટિ વેલત કરે સીતદ પ્રાસ
 ॥ ૮ ॥ પણ વને ચિત્તની ચોરણદારિ, કામકટક મોદ નાપકા નારિ ॥ લોપણ ચાલદ વરસતો
 લહકતી વેણ તીલ્લી તરવાર, લાલ્લ ચતુર આગે લુટિયા, અરદનકાવિક આત્મકુમાર, સંજમ ધન
 લીધોરે ધૂતારિ, ગર સમા ત્રિલ્લા દવે, જેણે તત્તારિયસ્ત્રી અહંકાર, તે સરિયા તુમે નહોં અન્નણદાર,
 નારીની સંગતિ ચારદોચારિ ॥ ૯ ॥ કે० અગ્નિર ત્રિસી અંગે આત્મની વાંપ, અગ્નિર ત્રિસો હોયે
 કાયર વાંહ, અગ્નિર કન્યાધન જેદનો, અગ્નિર ત્રિસો અંગે વારનો વેદ, અગ્નિર ત્રિસો રાગા દુઘલો

અધિર જાલે તિસો નારીનો નેહ, પ્રાણજો આપે જે એહને, ઢેહને તોઈ વિલાલે ઢેહ ॥ ૧૦ ॥
 કે૦ ॥ જો પણ એહનો નીચ આચાર, જે કહિયે પરદોષ લગાર, તોપણ સુયણદ સીંચવું, ઇણ મુગ્ધે
 મૂંસ્યો અઢે સર્વ સંસાર, મધુર વચને મત વીસતો, વિરચત કાંઈ ન લાવે વાર, સ્વાશ્વ દેહી
 અસીજતો ॥ નારિ વિલાસે નિજ જરતાર, સૂરિયકંત સંજારજો, નારીના અન્નગુણકો નહોં પાર ॥ ૧૧ ॥
 કે૦ ॥ અથર સામુ જોવં સવિકાર, અવરસું જોગવે જોગ સિંગાર, રમણિતો અચરને રીક્ષવે, અવરને
 વિંતવે ચિત્ત મઝાર, દૂપણ અવરદ શિર વિયે, કુન્ન તણી કોઠિ કપટખંખાર, કલદ કાજલ તણી
 કુંપલી, એહનો નેહ તિસો લિપણો ઠાર ॥ ૧૨ ॥ કે૦ ॥ નારીને ચરિત ન લાજેજી અંત,
 ઠંઠર દેહીને હુણ જપઅંત, સાપ ઓસીતે વેડ સુવે, મેદેલી લંઘતાં હુઃખ લહંત, ગિરિશિખરે સુખે
 સંચરે, સંકલ ઘાણ ન કિંપિયમંત, પુદ્ગલધણી ધરણી દુલે, મુગધ ન ઢે અઢે વહુ બુદ્ધિમંત ॥ ૧૩ ॥
 કે૦ ॥ લિણમાંદે રંગ વિરંગ કરંત, મરણ જીવણ લિણમાંદે વિયંત, ધારિનો નાથ ધુજાવિયો,
 નરકેસું દેવદ નારી વલંત, નિરલખ્યો નેચર પંખિતા, પમ્યાદ પઢે સદુકો પતી જંત, પહિલુંદી

આપ સંવાદિજ્યો, મતકરો રમણિયું રામત સ્વંત ॥ ૧૪ ॥ કે૦ ॥ કામ કરાવિત લોવેકાર,
કુલ તલે કેને બુદ્ધિને ઠાર, જિમ મનમાને તિમ કરે, બંચ વંદી કરે નીચ આચાર, નિરચે તો વાઘ
પાથી હુરી, સુંજ રાજાતણો કીધો સંહાર, ખરત્તહરી જિમ જાગજ્યો, નેહ ન કીજ્યો નારી હુલ
વાતાર ॥ ૧૫ ॥ કે૦ ॥ જે તરુણી તજે નિજખરતાર, તે કેમ ચાલે અચરની લાર, અંતર આંચ
ઠઘામ્જો, પ્રેમ દેલાને દિન દોપ ચાર, વિચ ગયે ન રહે ઘરવાર, લાજ કેદની કુલટા કરે, મરણ
લગે તવ હુદ મનિસાલ, સ્ત્રી તણી સંગતિ કોમિ કુદાલ ॥ ૧૬ ॥ કે૦ ॥ નામ કહે સુદરો સવ
લોપ, નિપ સમો કહુઠં તો અચર ન કોય, ફોનીય નામ જે સિયલી, ઝળ્યા લાગે પર અગનિ જ્યું
સોય, નામ ઠે અગલ યું નારીનો, પણ ફણ સરિયો સવલ ન કોય, સાદમા રોડેયે તો દારિજે, પૂઠ
વેતાં ફણં ચોદ ન હોય ॥ ૧૭ ॥ કે૦ ॥ ગવરીને રૂપે જીમ્પો ફણ ફંફા, જેય ન નામતો કેદને સીસ,
નટ જેમ તેદ નચાવિયો, રાધાના રૂપે જીત્યો જડુરાય, વિદિ ચિત ચાલજ્યો સારવ માય, તાપ-
સંણી સુરપતિ ઠડ્યો, પ્રિયુચન જીતી લગાવીશ્રો પાય, આપ હુદ સહુ સામિણી, જિન તણે નામે

નાગી જાય ॥ ૧૬ ॥ કે૦ ॥ સાંચ કહ્યો તમે એ ન હુવે તાત, સદજેદી નીચ હોય નારીની
જાત, ઘોષ યો તે શિર ઊઠે, પણ એક સાંજલજો અમ વાત, નર પ્રત્યે કહે કામિની, આપણો
ઘોષ ન દેલેજો કોય, સ્ત્રિયા કુલંઠન કેમ ચેદે, પુરુષ જેદ સર્વ સુલક્ષણા હોય, વાજતી તાલી કીદ
ગોધે, એકણ હાથે વજાવીને જોય ॥ ૧૭ ॥ કે૦ ॥ સઘલીદી નારી ન ચંચલ હોય, પુરુષ સહુ
જલા મત કહો કોય, સહુ સરસી નહિ અંગુલી, ચન્ન વરણે ગુણ અવગુણ સંતિ, પુરુષદિ કેદ પર
સ્ત્રિય રમે, હસ્તી દમ્પી પરધર પાય ઠવંતા, પગતલે મરણ ન પેલ દિ, જાઈ હાથે દીવો કીયે કુવે
પંક્તા ॥ ૨૦ ॥ કે૦ ॥ નારીદિ કેદક હોઈ સુસીલ, જે લહે સર્ગને શિવ તણી લીલ, સત્પ-
નામા શિવાસુદરી, દૌપત્રી લક્ષણા ને દયમંતી ॥ ચંદનવાલ કલાવતી, મયનરેદા પન્નમાવડ કુંતિ,
જહુરાગરાણી રુક્મિણી, નામ લીધે જ્યાં પાતક જંતિ ॥ ૨૧ ॥ કે૦ ॥ સુરતરુ નગ્યો અંગણે
ઊલણી રોપે તે શ્યાક ઘતૂર, અસુચિ કરે મુલવાસ તે, ગાંધીને સીતલ સુરન્નિ કપૂર, હસ્તી સાટે
ચર સંપદે, સ્તન નિતામણી રાત્રિને દૂર, કાચ કરે કુમતિ ગ્રહે, વિપય સેવે જે ચોષો વ્રત ચૂર;

॥ २२ ॥ के० कूकन्द मोरद जेम मंजार, सीलवंतां तिसि संगते नार, प्राण विनाणद चूक्ये,
 अन्नपराणी तणुं चरित चित्तारी, शेव सुदंसण किम क्रियो, गामे गामे नदीं निर्मल नारी,
 सतिप सुन्नदा सारिल्ली, जिण तिणसुं लाइस्सेद निवारी, वचन अमारफो अवधारि, तिम करो जिम
 क्रियो नेमिकुमारो ॥ २३ ॥ के० ॥ ऋण ते नेमिजी कवि कहे वात, केम पाढ्यो तेणे बह
 यिल्लपात; सीलवती ते कुण सुंदरी, जो तमे जाल्लो एद विठंत, तो अम सांजलवा तणी खंत,
 आलस अंगे न आणशो; सेवस्यां सील सदा फलवंत, ध्यानसुं एकज श्री अरिदंत ॥ २४ ॥ के० ॥
 नयर सोरीपुरि राजीओ, समुच्चिजय राजा तसु घरनारि, सीलवती राणी दिवादेवी तसु घरे,
 यतर्पो नेमिकुमार, लोकनो नाथ वमीसरसार, श्याम शरीरे शोजता, पेहेल संघयण ने पेहेल
 ६ वाण, सदस अहोन्नर लरुण विनाण, रूप गुणो अति आगला, जेनी बरती ठे त्रिभुवने आण ॥ २५ ॥
 के० ॥ एक दिन रुप्पण करे मन खंति. बंधु विवाह कंठे किति जंति, कयण कन्या परणाबीजे,
 असरित संग न शोज लदंत, चिंतवतां चिने सांजरे, कुंवरी अणे एक बहु गुणवंत, उग्रसेन घर

રણ વીરપંત, વીજલીના સ્વમકાર જ્યું, રૂપે રંજા અને સીલે કોનંત, નામે રાજેમતી રાજતી
 નેમિજી કીજશે તેદનો કંત ॥ ૨૬ ॥ કે૦ ॥ કુણજી લેલ પગવણહાર, ઉપસેન પ્રત્યે કહે
 ઠે વિચાર, કુંચરિ તુમારે રાજીમતિ, પરણશે વંચવ નેમિકુમાર, એ અઠે કામતણો અવતાર,
 પવન અમારો માનગ્યો, એ તમો અચર ન કોઈ નુપાલ, વાનર કંઠે ન કોણે દાર, સારિલે સારિલો
 જો મલે, તો નુગતો હુવે જગત આચાર ॥ ૨૭ ॥ કે૦ ॥ વાત સુણત રાજા અધિક બઝાહ,
 રાજેમતિ તલો રધ્યો વિગાહ, પર પર નંચવ અતિ ઘણા, ઘર ઘર વંધિ જે વંદનમાલ, ઘર ઘર
 હોય ઠે વરામણા, પર પર તોરણ મંગલચાર, કુંચરિને કીજે ઠે સહુ રણગાર, ઉપસેન કુણને
 ચિતે, વેળે લડ આગ્યો નેમિકુમાર, કુંચરીના જીવનો જે આધાર ॥ ૨૮ ॥ કે૦ ॥ સ્નાન
 ખેર જિન તરવોનાર, કૌતુક મંગલ કીધ ધરીર, આગ્રણે અતિ વીપતા, દસ્તો આરુઠ અયા
 વરવીર, ઘોડા ઠે ત્ર સોદામણો, વિહુ પાલે ચામર તાલે ઠે ધીર, વાજિત્ર વાજે ઠે ગુહિર મંજીર,
 વનુમં પેતગું પરણ્યા, સ્વામી યોને જેમ સુઠે દીર ॥ ૨૯ ॥ કે૦ ॥ ક્રમે ક્રમે આધિયા

पोत-डुयार, सहिय साहेलियां हरल अपार, कुअरिजी ब्योने बघामणी, नेमिजी आऽपाहे तोरण
 वाहार, हार दिया(नोदे आपोने, कांड कहो सखी एवमी वात, म्दारो फुरके ठे दाहिलो गत, नादसुं
 संग नदी मिले, एह बिना गुण लाच न खात ॥ ३० ॥ के० ॥ तिहां प्रभु पेलियां सारस मोर, तेतर
 पोरया चीदद चकोर, सुअर संवर तरिणदा, कुरलता देखी करंत ए सोर, सारहीसुं स्वामी इम
 जणे, एहसुं एवमो कांड कियो जोर ॥ ३१ ॥ के० ॥ सारही बोले ठे वे कर जोकी, इणि खिले
 कोइ न लागे लोह, स्वामी न जाणो हो थुं तमे, गोस्वे जिमस्वे पादय कोर, उग्रसेन चिते आणो
 नियो, शीश तमारे दोऊदो मोर ॥ ३२ ॥ के० ॥ स्वामी जणे धिग एह बियाद, जिहां होइो
 एटला जीनो दाह, एणे अपराच न को कियो, कांड बियासिजे एह अनाह, जीयित सहु किंदी
 गालहो, नेमि नयणे त्रे नीरप्रगाद, परडुले होये बिरलो दुली, जीवदया करे पादवनाह
 ॥ ३३ ॥ के० ॥ बोकुं कांड न पादिय नाट, भीहे न मार्गो बांजण जाट, गामरां गाम न
 उजामीउ; आगणी पुंते जकें बड़े नार, महिय ते सा जणी मारीजे, गालिय वल ननि करे लगार,

काँड़ विलासिजे ए निरधार ॥ ३४ ॥ के० ॥ तीतर केदने नवि दिये गाल, चिन्नीय कमेनीअ
काँड़ परी जाल, गुनद न कोइ कवूतरां, राते हुंतो चक्वा चित दुःख, संप्रति कोइ न वीसे सुख,
गार यो धो कृत ऊरें, परजीव पीढतां दोष न सुख ॥ ३५ ॥ के० ॥ मोर लवे मधुरो
मुगे साद, शकुन रुनो सही सारस नाद, कोयल कोइ न दुइयो, एतो रुखें वासो वसे गयणे
विदार, माथमे आदित्य न ले आदार, परधरे खात्र न पाने, झूझ न मंदि लइ हथिआर, पंखियाने
कैम कीजे प्रदार, ॥ ३६ ॥ के० ॥ कदे हरिणी तव दरिणसुं, मारा बालकनां अठे वनद मझार,
इधे कुल करति तेदनी सार, पाणीय कोण तिसां पावशे, द्रोचकवल कुण आपशे तास;
सौद सादे तिके वीढतां, नासीने आवशे केदने पास, मात विना ठोरु होय निरास, सासनो हवे
नदो कोइ विसास, ॥ ३७ ॥ के० ॥ हरण कदे दरिणी सुणो, आंका बालकना न चिनाससे
कोप, जो एक देगज वंक न दोष, देव समे सहुको समो, देव वांके सहु वंकज जोय, अमृत पीजे
पिये बिपज होय, मुख दुःख देव वीधा दुने, मरण जीवण सहु आपसी सोय, दिये न हारिजे

मुधा म रोप ॥ १८ ॥ के० ॥ संवरसुं कहे संवरी, गरज ठे मारा उवर मझार, आज पूरादिन
 एदने, कंतजी किली परे एद तुवारी, आपणो दोष तो को नही, अम्हे भुसं ठां एद संजारि
 संजारि, संवर चाहे ठे चितु दीसे, सुख बिलखे आंखे आंसुधार, प्रिये कोइ न वीसेहे राखणदार,
 किराहीने मन करुणा नही, कंता नेमजी आगल करोने पुकार, वात्रक माय न मारही, अचलांने
 स्वामी ठवेखणदार ॥ ३१ ॥ के० ॥ जीय इसी विधि निखयता वेल, स्वामी दादाराय करे
 विशेष, कायर कांइ नियासिजे, ए वध परतख नरकनिवास, जाणीने किम कीजे नियमास,
 परजीय किमे न पीसीजे, पर दुःख देत किसी सुख आश, तिम करुं जिम न हुए एहनो नाश,
 सारहीने देइ सवि अलंकार, रघु धकी कतयां नेमिकुमार, कर्म कदो न करे क्रिस्तुं, मोदिया
 बंधन मोदिया जाल, अजय वीधो पशु पंखियां, घन घन जीवदयाप्रतिपाद ॥ ४० ॥ के० ॥
 गगने कानने जात वेइ आसीस, पशु अने पंखिया जय जगवीस, त्रिभुवन पीढर तुं सदी, बली-
 दार तुज जणणी तणी आज, पुअरतन जिणे जनमियो, स्वामी साध्यां तुमे पारकां काज,

यदे हिमे करततधार ॥ ५० ॥ के० ॥ नयलले नीर शरे असराव, जालेके उलस्यो पाठस
 धार, वातक गुं प्रिय प्रिय चचे, दिपकृतो सोचे सा सलखली वाल, कारण ए मने आठवे, हवे
 रामे मारे नेमिकुमार, निरह चैसनर तनु ददे, तो जिन दाझे जीव आधार ॥ ५१ ॥ के० ॥ ना-
 हने दीपे झोलेंजमा, स्वामी हुता तुमे दीनदयाल, अमतरा कांइ न कीघ संजाल, नाह निःका-
 रण का तजी, हु तुं स्वामीना चरणनी दास, अइनिश राखनी आपणे पास, अयगुण कोइ न मे
 क्षीयो, नारि न मंतिग्ये एम निगम, वेगे मिलो मुज वील यिलास ॥ ५२ ॥ के० ॥ आठ जयंतर
 नेदलो, नरमे जव वृथा का दीनु दोस, तुमबिण अवर न वालहो, सपथ करुं अने पीबुंजी कोस,
 मास विने विसा मानग्यो, ए दुःख जाजस्ये केम असोस, मावली जल विणु किम जिये, विणु
 अरस्य रुप्ते नही रोम ॥ ५३ ॥ के० ॥ एक गगे ग्य पाठो बलि, वदनकमल ताहं नयणे निहाली,
 दरस्य पुहं दिपमानणो, तमे मत जाणो ए जोवन काल, लामली अंचले लागश्ये, जे तगे आपशो
 मीत्य भंजानि, तेदजी ममे करीभुं मही, थरुचती कांद्य न मंस्युं आत ॥ ५४ ॥ के० ॥ चली चली

राजलि इम कहे, के सखी में कियो सामिथुं होइ, के कोइ तल करी तेतयो, के कनि नायइ
 कियो विवोह, के धन चोयो परतलो, बेली शकी नहीं के परसोइ, के कियो गरब सोजागनो, तो
 जडुराय तज्यो मज मोइ ॥ ५५ ॥ के० ॥ के कियो अलगल नीर सनान, के सखी ब्रौदिया तरुन
 पान, के रे बिलूरिय बेलही, दीचतां दुइयो के तरुनाल, के जलमांदि में मंदिआ जाल, मद्य ने
 संतापिया, के दिया किलदीने फूमांज आल, के मृगपाते पानिया, तो न मिट्यो मज त्रिजग
 तुपाल ॥ ५६ ॥ के० ॥ के वने वीष बावानल लाय, के रे विवोदियां बालक माय, के निशिजोजन
 में कियो, पाप कीधे सखी सुख म जोय, अगनीही कमल न नीपजे, दवे पस्तायो कीधे किमुं
 दोय, बीज सारे फल पामीजे, जडुराय वोप न लायसो कोइ ॥ ५७ ॥ के० ॥ मात कहे दवे कुंवरि
 म रोय, मणिमय जारीये ले मुह घोय, जावो गयो तो जाण बइ, तेद थकी चमत्तो चिते जोय,
 तुमे वरजो नर बालहो, नेमि बिना जग गून्प न होय ॥ ५८ ॥ के० ॥ वरांस्यां रे मात ए कां कहे
 यात, लोइ किदां किदां सोवन घात, खल केम सङ्गल सारिखा, नरुय किदां किदां आनित तेज,

मने सेवतां नृण्योजी देव, सील सुयो सती निरगहे, स्वामी पेहेलो लहे केवलसार, तीरश्रनाथ श्रयो
 वेगिबुमार, आज लगी जर उगमगे, हवे ए सह सील तपोरे प्रजाव, राजुल नेमि नमो निज
 जाव, सील सरोवरे जीलग्यो, जाइ दिने श्रोओरे आयवे आउ, राउ राखे सह खेलग्यो, हवे
 सील रुग्ण राखो धर्मनो राउ ॥ ६४ ॥ के० ॥ हवे नेमि राजुल परे पालग्यो सील, सीलथी पामग्यो
 सासती लील, विषय वैरी जिन वीमसो, हवे लगण महासती रूपी राय, काल घणो रुढया
 यिरप पसाय, चिन विरे जनि चित्तवो, हवे विषये विणासियो रावण राण, सीत सीले जल तरिया
 पाणल, सील समो सगो वो नदो, हवे सीलथी तरप हुए कुसुमकी माल, विष थकी अमृत होय
 रमाल, सीलथी संकट सवि टले, हवे एक शिक्षा बली मुणहु सुजाण, अविचल राखग्यो अरिहंत
 व्याण, भे कसिने कसि जोइयो, हवे व्याण विनाजि कीजे पञ्चस्काण, ते तुस खंरुण सरिखो, हवे
 व्याणनो मून एदजी आण, जे जिए जाल्यो ते सर्व प्रमाण, जिनवचनेः नदो अन्यथा, हवे आप
 उंशे मन गरु प्रज्ञान, जिन प्रतिमा न उयापग्यो, हवे आपणा नाथनो एह आकार, देखतां

उपजे हर्ष अपार, एणि पूजे जिन पूजियो, जाइ अंग उवंगे ठे एइ विचार, परजने जोधिवीजइ
वातार, हवतजीने हिये धारज्यो, तमे प्रदसमे पूजज्यो एदना पाउ, आले म द्वारज्यो मानन
आउ, दसइ दृष्टांतहिं बोहिलो, अने चित्तथी ठांरज्यो विषय कसान, शूलभइइ जिम शोभज्यो
आउ, सार वचन हवे हुं कहूं, जाइ परमणि सवि मानज्यो मान ॥६५॥ के० ॥ हवे नर अमरइ
सुख पामइ सोय, क्रमे क्रमे सिद्धि बधूर होय, कीरति विते दसे निस्तरे, हवे सुजस पामे सदी
ते इइ लोय, त्रिविधिहिं सीलजिको घरे, हवे ते समो प्रभुवनमांहे न कोय ॥ ६६ ॥ के० ॥
श्री पूज्य पार्श्वचंद्रसूरि सुपसाय, सीत घरी निज निर्मल जाय, नयर जालोरे जागतो, हवे नेमि
नमुं नितय बे कर जोरु, विनति एइज विनबुं, स्वामी एक कृण अम मनथी म विठोरु, सील
संगात जी प्रीतनी, हवे उचराष्ययन वाचीसमो जोय, बलीय अनेरादी प्रंपथी, अरथ आझा विना
जे कह्यो होय, त्रिफल होजो मुज पातक सोय, जिम जिन जाले तिम सदी, स्वामि डुरिस्तेने डुल
सहुं दरो दूर, बेगे मनोरथ मादारी पूर, आणसु संजम आपज्यो, हवे विनवे एम श्री विजयेदेव

सुरि ॥ ६३ ॥ के० ॥ सूरज सतिहर जिहां गिर थाय, चूलिका मंगण जिहां गिरिराय, सतीयतलो
सत्य ग्यां लगे, श्री जिनदासन जिहां जगमांहे दीप समुद्र मांहे मेदिनि, तिहां रास प्रणतां होय
वृष्णाद, सील चिंतामणि सारिलो, सुले सुणावे जे मन शुद्ध जाव सद्धित सील जे घरे, अजर
अमर पद पासे सोप, के सील अखंरित सेवज्यो ॥ ६८ ॥

इति श्रीमन्नागपुरीयवृहन्नपागच्छाधिराजयुगप्रधानश्रीपार्श्वचंद्रसूरीश्वर-ग्रन्तेवासीसुविहित-
सन्नागगृहार-सितपटाचार्यश्रीविजयदेवसूरिचरित श्रीशीलरक्षा-

प्रकाशक श्रीनेमिरासः संपूर्णः ॥

॥ अथश्रीपटञ्जल्यस्वाध्यायः ॥

५५-५६-५७-५८-५९-६०

(नाभिरायाके बार-ए देखी.)

सिद्ध नमुं करजोरी, पास नमुं दितकारी; जस सेवें सुरवरचंद, नर नारी बहु प्यारी. ॥ १ ॥
श्रुतवेची सुपसाय, कीजे मति निरमलरी; मया करो मुज माय, बीजे वचन अखलरी. ॥ २ ॥
लोकालोक स्वरूप, कहुएक कहुएक विचारी; तामें जीव अजीव, जिनयर वचन सुचारी. ॥ ३ ॥
पंच अजीव बखान, एकदो जीव सुचारी; पंच अरूपी दोय, पुद्गलरूपी न चारी. ॥ ४ ॥
तीन द्रव्य तहां एक, तीन अनंत कंदेरी; तामें चेतन एक, पंच अचेत लंदेरी. ॥ ५ ॥
चार अकरता दोय, दो करतार ठंदेरी; सवही लोकस्वरूप, एक अलोक नंदेरी. ॥ ६ ॥
चलन हेतु धरम दोय, शिरही अधर्म लंदेरी; पुगल जिन अवकाश, एक आकाश सदोरी. ॥ ७ ॥
कालही वरतन हेत, नवही पुराण केरेरी; निश्च अरु न्यवदार, दोय स्वरूप धरीरी. ॥ ८ ॥

અયશ્રીનેમિરાજુલમીતિ.

(રાગનગરનોરે સોનીઓ. ૯ દેશી.)

સુમતિ ત્રિલેશ્વર વીનલું, સ્વામી સુમતિતણો વાતાર રે;

જે નેમિ ને રાજુલ પ્રીતહી, તે કવિયણ કહે સુવિચાર રે. ॥ ૧ ॥

હમ રાજુલ નેમિથું વીનવે, કંતા વીનતી અવધાર રે;

જે માદેર મન લું વાલહો, તે જાણે કરતાર રે. ॥ ૨ ॥

પરણવા કાજે નેમજી, પ્રજુ આવ્યા તોરણ વાર રે;

૯ જીવ ગોમ્યા તે રૂમી કરી, તે માદરી ન કરી સાર રે. ॥ ૩ ॥

૯ રથ ફેર્યો જવ નેમજી, તવ રાજુલ રમે અપાર રે;

૯ નેદવદો પિત્ત પિત્ત કરે, કો આંલે આંસુધાર રે. ॥ ૪ ॥

ए जीवनजीव श्री नेमजी; ए तुं मुज प्राणाधार रे;

इम. ॥ ५ ॥

ए नेद बिबुधी कामनी, तुं कां ओमे निरावार रे.

ए नेमजी नेद तुमादरो, जेइवो तन्के त्रेद रे;

इम. ॥ ६ ॥

ए पतंगरंग परें कारमो, तें वदेखो देखाम्यो ठेद रे.

ए अष्ट जयंतर आवरी, कां नयमे बीघो ठेह रे;

इम. ॥ ७ ॥

एक वांक बिना जे परिहरी, ए ते मुज साले वेद रे.

ए नेमजी तें मोशुं करी, ए तेहवी न करे कोइ रे;

इम. ॥ ८ ॥

ए तें कीधी तिम हुं करूं, तो जनमांदि दांसी होइ रे.

ए नेमजी खालिपालि माने नदीं, सखी नेमजी कठीन कठोर रे;

इम. ॥ ९ ॥

ज्यां वात न माने वालदो, तिदां अवलानुं शुं जोर रे.

ए नेमी प्रति राजुल कहे, कंता सुख मीठा संसार रे;

- ते जोग जग ज्ञासं जोगरी, पंचे तेगुं संयमज्जार रे. इम. ॥ १० ॥
 ए सतिप जोगी ज्ञासती जज्ञे, ए ज्ञा विधि इण संसार रे;
 जे परणी नारी परिहरी, ते मूरख रमे परखार रे. इम. ॥ ११ ॥
 ए दिवामल्ली वेदया सारीखी, जेने मातंग सेती प्रेम रे;
 जेले दरीकेशी म्हेदयो नदी, ए तेगुं रातो नेमि रे. इम. ॥ १२ ॥
 ए नेह निगुने नचि हुवे, श्रीनेमि कदे सुण नार रे;
 ए तोरणयो जव फिर चङ्ग्या, दिव पीठे छिदी पोकार रे. इम. ॥ १३ ॥
 ए चरसी दान देइ करी, नेमि सीधो संयम ज्ञार रे;
 ए गिरि गिरनार चढी करी, प्रष्टु पाम्पा केवल सार रे. इम. ॥ १४ ॥
 ए रंग राग्यो राजेमती, संयम सीधो नेमिने हाथ रे;
 ए रिउ पहिखी सुगते गइ, तदां तूगे श्री जगनाथ रे. इम. ॥ १५ ॥

ए घन घन राजेमती सती, जिये पावो अविद्वम प्रीति रे;
दुजो जगमांढे सहु जस ज्ञणे, ए उत्तमनी आ रीति रे. इम. ॥ १६ ॥

ए चीनतो नेमं मानी खरी, पढे मिलिया सुगति मज्जार रे;
तिहां सुख अनंता जोगये, ते कहेतां नाचे पार रे. इम. ॥ १७ ॥

ए संवत सोल नवाणुए, गीत मायो मन उल्लास रे;
ए ज्ञणे गुणे जे मानवी, नेमि तेहनी पूरे आश रे. इम. ॥ १८ ॥

सती क्षीरोमणि राजेमती, श्रीनेमिजी त्रिभुवनराय रे;
जसु सुरनर सेवे अहनिशि, सुनि ठाकुरने सुखदाय रे. इम. ॥ १९ ॥

इतिश्री नेमिराजुल प्रीति.

—२२१६६—

अथश्रीनेमिराजुलवारमासि.

(१८८ आंवा आंखीरें-ए देगी.)

सद गुरु पाय प्रणमी करी रे, गाइश नेमि जिएंद;

शिवादेदीनंदन अति जल्लो रे, जिएँ दीठे परमाणंद-

सखी मेरी, जाय मनावो नेम. हुंतो नेमि बिना रहुं केम, मारे नेमिशु अधिको प्रेम;

सखी मेरी, जाय मनावो नेम. (आंकणी.)

॥ १ ॥

द्यापादो आव्ये थके रे, उनहो मेघ अपार;

वीजली ऊबुके चिहुं दितें रे, सांजरे मुज जरतार.

सखी. जाय. ॥ २ ॥

आगण मातें सरबदे रे, वरसे वारंवार;

चातुक तो पिउ पिउ चवे (लवे) रे, किम रहिये निराधार. सखी. जाय. ॥ ३ ॥

जादरे मातें जल्लो रे, पादे जाज्जी रेल;

॥ ३३ ॥

आशा हुती मुज कंतनी रे, तेतो गयो अत्र म्हेल.
आसो आदा फले सही रे, जो आवे प्रस्तार;

सखी. जाय. ॥ ४ ॥

हुं तन मन आपीने मिलुं रे, बाधे प्रीति अपार.
कातिक मातें कंतने रे, समरे सोदागिणी नार;

सखी. जाय. ॥ ५ ॥

इहां चिठनीआ साजन मिले रे, राणी राजुख हरख अपार.
मगशिर मनसा माहरी रे, मिलीए नेमि जिणंद;

सखी. जाय. ॥ ६ ॥

सदज सलूणो ब्हालो शामलो रे, जिण वीठे परमापंद.
पोंये तन सुख पोपीए रे, अतिले मीठा आहार;

सखी. जाय. ॥ ७ ॥

नेमिथु नेद घरी खरो रे, सुख बिलसीजे सार.
माहें मोटी जामनी रे, यौवन लहेरे जाय;

सखी. जाय. ॥ ८ ॥

नेमि बिना रति न ठपजे रे, मुने घनी वरसां तो थाय.

सखी. जाय. ॥ ९ ॥

फागुण फाग रमे सहु रे, फर फर बाजे वाय;

अंधिल गुलाब उमे घणो रे, नेमि विना न सुदाय.

खेत्रे घतुर धीनेमिनेरे, मिलवा दोमे मन;

सासज पहिलां सांजरे, मांदरे भंग न लागे अन्न.

वैशाखे विरदा तली, वेवन खमी न जाय;

वैद्य-विचार क्यों न ऊपजे, मुजने नेमि मिढये सुख थाय. ॥ १२ ॥

जेंवें में जाण्युं सही रे, नेमि न आण्यो नेदि;

पूरव प्रीति जाणी करो रे, कांड न मेलि नेदि.

सखी साहिव माहरायुं जइ रे, वीनती करो हजार;

राणी राजुवने रमचा जणी रे, तेमो गढ गिरनार.

पूरव जंगनी प्रीतमी रे, राखी राजुल नार;

सखी. जाय. ॥ १० ॥

सखी. जाय. ॥ ११ ॥

सखी. जाय. ॥ १३ ॥

सखी. जाय. ॥ १४ ॥

नेमिशुं नेह धरी खरो रे, जाप मिलि गिरवार. सस्त्री. जाग. ॥ १५ ॥

मन बैरागे पूरीने रे, लीधो संयम-ज्जाद;

पिठ पहिली सुगलै गइ रे, आवागमन नियार.

हिंदे सुनि गकुर कहे सांजलो रे, बाधिशमा जिनंराज;

राशी राजुंलने राखी कने रे, सारो बांछित काज.

इतिश्री नेमि राजुल बारमासी संपूर्ण.

अथ श्रीशूलीजघनीसज्जाप.

बीर जिणेशर बीनवी, लागी ते गोपम पाप; गाइश शूलिजघ राजियो, जिम सुलसंपति आय-
शूलिजघ साधुजी धन ताइरो अवतार; ते पाम्पो नव पार. शूलि. धन. ?

पानलिपुरमांहे जलो, राज करे नंदराय; तेदने बुद्धिनिधान सुंवर, सकमाल मंत्री सवाय. शूलि. २

भेदिप पाली अति ज्ञानी, लाहरी अनु नाम; गीत मुजानिनि सुंदरी, मदिमा गुणमणिधाम. ३

पानवरे सरमानसे, उपनो अजिनव दंस; सद्गुणवसुत सोदे जलो, कुल मांने अगतंस. श्रुति. ४

निहा नगरमेरुत नायका, कोटपा ते नामे नार; रये ते रंजा सारिखी, तिले मोहो सह संसार. ५

श्री पृथिविन्द मुकुमार सुंदर, दीमते देवकुमार; देवी कोटपा वीनये, तुं मुज प्राण आधार. ६

ससु यवन रचना रंजियो, श्री पृथिविन्द कुमार; पंचेदि विषय मुख्य अनुजने, इंदुलले अनुसार. श्रु. ७

अविना बह नाटिक करे, ये ये अहनिनि सार; मानी वार कोटो कंचन तणी, विलसे तिहां यरे वार

दर; बि बचने मरुनालशु, कोटो निहां नरगज; दरवार तुं आवे मती, मादरे नदीं तुज काज. पू. १

सरियो तिहां सांघ हुतो, मंजली सपली वात; राय रंजवाने कारणे, कीचो पितानो घात. श्रुति. १०

रक्षामीधर्मी जादो करी, राजा शिंये सनमान; शिगपा तुमे सरिया लियो, घातु मुज परधान. श्रु. ११

मरियो ते दलने दम घेरे, वीरनी मुलो मरगज; वना जाइ पृथिविन्दने, मुंघो सयलो काज. श्रुति. १२

गज लेले सरिया मुलो, पृथिविन्द घेवे कुले रेत ? मरियो कंद कोटपा घरे, विलसे मुल यदोय. श्रु. १५

कोदयानेशी धूलिजइने, तेकी पूछे नरराय; परधान पववी तुसे लियो, तो मुजने गुन्य आय. धू. १४
 धूलिजइ बलतुं इम कहे, संजलो एक चिचार; ए राजकाज मेलां अठे, ए दुरगति दातार. धू. १५
 ए माय ताय बंधन बद्धिन, पुत्र कलत्र परिवार; ए स्वारथ करी संसारमां, मिट्यां अनंतिवार. धू. १६
 ए तन घन पौवन तेहवो, जेइयो रंग पतंग; इम जाणी जिन धर्म आवहं, जो मिले सद्गुरुसंग. १७
 इण अवसरें गुरु आवीआ, श्रीविजयसंजूति अणगार; नृत्तसव मेघकुमार ण्युं, करी लीघो संयमजार.
 पंच महामत आदरी, पाले संयम श्रीकार; जिनचाणिशुं अहनिशि रमे, करे सफल अयतार. धू. १९
 श्रीधूलिजइ चारित्र लिच्छ, संजइयो कोदया नार; मूरवा खाइ धरणी ठली, दोचे मनइ मझार. २०
 शिर फेश तोने अंग मोने, फांने ते कंचुकिचीर; अति रुचन करती इम कदे, लागे विरइ दुःख तीर.
 स्नान अंजन तिलक आदि, तजे सोल दिंगार; तंबोल सरस आदार ठंदी, रहो समरे जरतार. धू. २१
 अनुक्रमे आषाढ आधियो, सवगुरु करे सुविचार; घलमासें रहेवा बिहुविसें, मूक्या चेला चार. धू. २३
 पहिलो रहो सिंदनी गुफा, बीजो अह्नीविल पास; बीजो रहो कूप ऊपरें, धूलिजइ कोदया आयास.

धृतज्ञान आधो भोगले, हरति ते कोरपा नाद; पाप लागी मुनीवरने कहे, आज नूगो करतार. २५
 आ विनयाला अति विद्याला, राग्या अति मुकुमास; रंचेची विषयमुख अनुमन्यो, कापी विरद डुल जाल.
 धृतज्ञान हे अमे मुनि घषा, संजल कोरपा नाद; संसार-मुख राचुं नदी, मत कर जो मनोहार. २७
 कोरपा ते चलतु इस कहे, संजलो प्राण आधार; आद्रकुमार नंदिलेण ज्युं, पठे लेजो संपमजार. २८
 धृतज्ञान चलतु इस कहे, उहे ते अंगे विचार; कुंदरीक एकदिन विषयने सुले, पढतो नरक मझार.
 हलि वधन कोरपा वृत्तवी, आविका कीपी सार; एक राजपुरुष राजा विना, और सह परिहार. ३०
 आगमबालि संजले, करे पोरद पञ्चम्याल; साधुगुरु सेये सवा, पाले श्री जिनआल. ३१
 लउमासि लतयेत्रिल आविया, जिदां विजयसंजुति अलमार; चंदतो गुरु इस कहे, आवो दुष्करकार. ३२
 धृतज्ञान कोरपा वृत्तवी, आधयो गुरुने पास; दुष्करकार त्रिणवार श्रीगुरु, लजा अइ कहे दावास. ३३
 सिंदगुका जे साधु हुता, नदकी जोडयो तिलिचार; अरण्यमांहि अमे एकला, पचग्यो रत्ना मास चार. ३४
 रत्नास सरस आदार करतो, रेहेना कोरपा घरवार; जिनु नाटारंज जोवतो, तेहने कळो दावास. ३५

सवगुरु वलतुं इम कहे, संजलो शिष्य विचार; नारि अग्रि नर पृतकुंज सरिलो, निगले अंग निनार. श्रु. १३
 श्रुतिनद मेरुगिरि चूलिका, चढ्यो न चित्त लगार; दाव जाव गुणिकातलो, नाण्यो मनद मझार. श्रु. ३७
 आदेश यो अमे जेइशुं, कोःया अवे जिहां नार; सवगुरु वलतुं इम कहे, ते न पळे आचार. श्रुति. ३८
 गुरु वचन संजली विहार कीधो, गयो कोःया घरवार; नासीए दीठो ध्यानतो, मोदो जीवो तिलियार. श्रु. ३९
 तसु रूप देखी रंजियो, कोःया अवे तुमे नार; नासी कहे मुज दगामीनो, वेळी मनेस मझार. श्रुति. ४०
 ऋपि कहे कोःया मेळयो, दाती कहे डुलेंज; सवा लाख दहा हुये हेमना, तो मलतुं सुवंत. श्रु. ४१
 चउमासा मांहे ऋपि चालियो, जइचीनव्यो महीपाल; नेपाल देखी राये वीचो, रतन हंगल सुहुमाल. श्रु. ४२
 रतनकंवल ऋपि लइ चाढ्यो, आढ्यो पालिनी पात; शुक्रवचन जाले सोसी ते, ऋपि कपोंरे निगडा.
 पाढो वली नृप जाचियो, आढ्यो वीली वार; जतन करी ऋपि लेइ चाढ्यो, गाली वंड मझार. श्रुति. ४४
 शुक्र कहे सवा लाख जाए, संजलो जील विचार; ऋपि लुंढया बोला फियो, कने नदी कंड लगार. श्रु. ४५
 नील कहे वोल वापनो, संजलो तमे ऋपिराज; ए शुक्रवचन सांगुं करो, सारो तुमचो काज. श्रु. ४६

रतनकंबल देखानियां, भीले मकूयो तिणिवार, ते आणी कोश्याने देइ, उन्नो करे मनोहार. श्रुति. ४७
कोश्या कहे ऋपि संजलो, हिवे सजुं सोल शिंगार, स्नान अंजन करुं तां लगी, वेसो घरने वार. श्रु. ४८
रतनकंबल अंगदूणो, करी नाख्यो तिणिवार, ऋपि देखी कोश्याने कहे, आशुं कयुं रे गमार ! श्रु. ४९
कोश्या कहे ऋपि संजलो, सचा लाख एहनो मोल, मूरख ते पांचे गम्पां, ते तो कहिये अमोल. श्रु. ५०
कोश्याए ते ऋपि वृझवी, मोकळ्या गुरुनी पास, पंच महाव्रत फरी उचर्यो, जनमांहि पाभ्यो दास. श्रु. ५१
श्रीश्रुतिभद्र मुनीश्वरें, जिणें बुझवी कोश्यानार; सुरनर सहु संश्रव करे, ए मोटा अणगर. श्रुति. ५२
शीले ते सवि संकट टले, शीले ते सवि सुख धाय, शीले ते सुर सानिघ करे, पातिक दूर पलाय. श्रु. ५३
चोराशी चोवीशी लगे, रक्षेक्षे जेहनूं नाम; अलप जवने अंतरे, लक्षेक्षे शिवपुरि ठाम. श्रुति. घन. ५४
संवत सोल नवाणुए, आगरा नयर मझार; ए ज्ञेणे गुणे जे मानवी, तेदने सदा सुखकार. श्रुति. ५५
वस्तपगछ गुरु राजियो, श्रीपार्श्वचंद्रसूरिद; रूपें ते रतिपति द्वारव्यो, जविजननयनानंद. श्रुति. ५६
श्रीसमरचंद्र सूरिश्वरु, पेखतां पातक जाय; तसु श्री रायचंद्र सदगुरु, नामे नयनिधि धाय. श्रु. ५७

જુગપ્રધાન ગુરુ રાજિયા, શ્રીદીરાનંદચંદ્ર સુવજ્રાપ; તતુ શિલ્પ પત્રલે મુનિ ઠાકુર, સલિયા મુક્તિ ઝપાપ,
॥ શૂલિ० ॥ ૫૭ ॥ इति श्री भूतिजनद्र अष्टपंचामिका प्रबंध समाप्त. :

અગ્રશ્રીશૂલિનજનીનીસજ્જાય.

(વાર તુંગીઆ ગિરે ચિત્તે મોરે ૯ દેશી.)

પાટલીપુર વર રાયનંદન, મંધ્રી ખલ્લો સકમાલ રે;

તતુ ઘર લાઘલદે રૂપે રંજા, સતી ને સુકુમાલ રે.

॥ ૧ ॥

શ્રી શૂલિનદ્ર ઋષિ જમર જોગી, યોગી તત્ત્વનો જાણ રે;

સાઝી વાર કોનિ ચિલસી ઠંન્ની, કોદયા નારિ સુજાણ રે.

શ્રી શૂલિ. ॥ ૨ ॥

સાત મરણે મન વેરાગ્યો, જાગ્યો મોહનિષા ઠંન્ની રે;

શ્રી વિંજયસંજ્ઞતી ગુરુપાસિ વીઠા, લેઈ ધરમયું પ્રીતિ મંન્ની રે. શ્રી શૂલિ. ॥ ૩ ॥

कोश संप्रसी लीयं संयमं, दुल्ले धांधी अंगं रे;

श्री धूलिचंद्र चोमासे आबी, प्रतिबोधे मनं रंग रे.

कोश ह्रावं ज्ञावं विलास कीषा, दीधां सरसं आहार रे;

चोमासि राख्या चित्रशाली; ह्रिये हरख अपार रे.

पूरव प्रीते कोशं वोधी, शोधी तत्त्वं विचार रे;

आदिकां ते सूधी कीषी, डेड देशणा सार रे.

सकमालमुते शुद्ध शील पाड्युं, मोढयो मयण विकारं रे;

चौराशी चोवीशी नामं रहसे, ते कहे सहु संसार रे.

संवत सनरसे अणेचर. जेठ शुद्धि तिथि सातम सार रे;

मयर खंजाते मुनि ज्ञाने ठोकुर, आणी हरख अपार रे.

इतिश्री धूलिचंद्र स्थाव्याय.

श्री धूलि. ॥ ४ ॥

श्री धूलि. ॥ ५ ॥

श्री धूलि. ॥ ६ ॥

श्री धूलि. ॥ ७ ॥

श्री धूलि. ॥ ८ ॥

अथ श्रीसिमंथरस्यामीस्तवनं.

(उपसाध्यने बोन्ना मोन्नेनी ए ११६.)

श्रीसिमंथर तुमशुं मीतनीजी, मे कीषी निज लोयं;

दूरि रक्षां ते नवि विसरेजी, नेद्विजो नावे रे सयाय.

ए मनहुंने मोछुं रे जिनजी तें मांहरुंजी, जिमं चकोर निज चंद;

नामने लीषे रे द्वियहुं उंछसेजी, वेळये वेरमाणंद.

अलजोने आवे रे अंगे अति घणुंजी, दूर वसंते रे यास;

वर्षनीतं देखाको रे एकंवार आवीनेजी, पूरो मारा मननी रे आश. ए मनहुं. ॥ ३ ॥

संदेशा कंदावुं रे विन सांतं तंगेमेजी, जो आवे रे कोइ सांय;

विसमीने वाटे रे पंथि कोइ नवि वदेजी, ते जाले जंगनाय.

मन तनं वचने रे सांजनं तुं सदीजी, निअय ने व्यंवदार, ए मनहुं. ॥ ४ ॥

॥ १ ॥

ए मनहुं. ॥ २ ॥

॥ ३ ॥

ए मनहुं. ॥ ४ ॥

ਭੀਧਨ ਭੀਧੀ ਰੇ ਭਾਈ ਭਾਲਸੋਭੀ, ਤੂੰ ਮੁਝ ਭਾਲਾਧਾਰੰ.

ੲ ਮਨਹੂੰ. ॥ ੫ ॥

ਸਾਭਨ ਤੁਸਾਰੇ ਰੇ ਭਿਨਭੀ ਭੇ ਧਲਾਭੀ, ਮੁਝ ਮਨਿ ਤੂੰ ਭਗਵੀਸ਼;

ੲ ਮਨਹੂੰ. ॥ ੬ ॥

ਸਾਭੀ ਨੇ ਭੁਗਾਭੀ ਰੇ ਸਰੀਲਾ ਲੇਖਬੋਭੀ, ਤੇ ਦੇਖੀ ਥੇਠੇ ਮੁਝ ਰੀਸ਼.

ਭਾਭੀਭੋਨੇ ਸਾਭੀ ਰੇ ਭੀਤਨੀ ਭਾਲਗੁੰਭੀ, ਤੇ ਭਾਲੇ ਭਿਸਾਭਾ ਰੇ ਭੀਸ਼;

ੲ ਮਨਹੂੰ. ॥ ੭ ॥

ਭੀਧੇ ਨੇ ਤੁਸਾਰੇ ਰੁਨਾ ਗੁਲ ਭਧਾਭੀ, ਤੇ ਸਮੰਨ ਨਿਸ਼ਿਧਿਸ਼.

ਗੁਲਨੇ ਤੁਸਾਗ ਰੇ ਭੀਧੇ ਭੇ ਧਲਾਭੀ, ਤੇ ਭੇਦਨਾਂ ਨਾਭੇ ਰੇ ਧਾਰ;

ੲ ਮਨਹੂੰ. ॥ ੮ ॥

ਧਾਲੇਸਰ ਭਿਸ਼ਦੇ ਰੇ ਸਦੇਨਾਂ ਧੋਦਿਲੋਭੀ, ਭਿਨੇ ਭਰਭੀ ਸੇਵਭੀ ਸਾਰ.

ਸੁਰਸਰ ਸਰੀਧਾ ਰੇ ਭਾਲੀ ਸੇਵਿਧੇਭੀ, ਭੰਡਿਤ ਫਲ ਧਾਤਾਰ;

ੲ ਮਨਹੂੰ. ॥ ੯ ॥

ਭ ਭਿਨਹੂੰਨੇ ਲਾਭੇ ਰੇ ਸਾਧਰਾ ਨਾਭਗੁੰਭੀ, ਤੇ ਰਧਿਧੇ ਮੰਭਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ.

ਭ ਭਾਂ ਨ ਲਾਭੇ ਰੇ ਸਧਭੀ ਭਾਰਿਸੋਭੀ, ਸਾਧਿਧ ਤੂੰ ਰੇ ਮੁਭਾਭ;

ੲ ਮਨਹੂੰ. ॥ ੧੦ ॥

ਸੁਰਸ ਧਸਾਰੀ ਰੇ ਭਿਸ ਭਾਨੋ ਨਧੋਭੀ, ਨੁਭੇ ਭਭੀ ਗੁਲਭਾਭ.

ए प्रीतमिने कीर्णो रे गुण तारा सांजलीजी, श्रीगुरुजीनी पास;

रंगअर रातो रे गकुर इणारे कहेजी, दिये दोशे लील विलास, ए मनहुं. ॥ ११ ॥

अथ श्रीसिमंघरस्यामी स्तवन.

(राग धैर.)

सुणो सुणो रे सिमंघर सुखदातार, मादरा जीवन प्राणाधार.

तुम नाम निरंतर हृदय मज्जार, सुलें जपतां हुये दरख अपार.

तुम बदन पूनमचंदाकार, गति जित्या गज रदे धन मज्जार.

तुं छपकारी बातारी अपार, तुं डुलतरुक्कण कदिंयें कुमार.

तुं ज्ञानी ध्यानी धरमधार, तुं मनमोहन मदिमानंभार.

हुं निशिदिन समहं वारंवार, गुण कहेतां किमदि न थावे पार.

अदि गकुर एदयो कहे विचार, शिचसुख आपो म लावो वार.

सुणो. ॥ १ ॥

सुणो. ॥ २ ॥

सुणो. ॥ ३ ॥

सुणो. ॥ ४ ॥

सुणो. ॥ ५ ॥

सुणो. ॥ ६ ॥

सुणो. ॥ ७ ॥

नयकरवाली जोय, ग्यानना उपगरण तलीय आशातना कीषी दोष ॥ जघन्यश्री पुरमद
एकासल आंचिल उपवास, अनुक्रमे एद आलोयण सुगुरु वतावे तास ॥ ६ ॥ ए जो खंनित
आये अथवा किदांदी गमाय, तो वलि नवा करायां दोष सहु मिटि जाय ॥ आपना अणपनिलेह्यां
पुरमदूनो तप धार, खिरतां एकासण ते गमतां चोष बे वार ॥ ७ ॥ वर्शनना अतिचार
तिदां पुरमद जघन्य, एकासण आंचिल अक्रम चिहुं जेई मन्न ॥ आशातन गुरु देवनी साशुमीशुं
अमीति, जयन्य एकासणथी आलोयण चढती रीति ॥ ८ ॥ अनंतकाय आरंजन विनास्यां चोष
प्रसिद्ध, वि ति चौरंदी प्रसियां एकासणथी युद्धि ॥ बहु वि ति चौरंदीय हएयां वि ति चो उपवास,
संकल्पादिक चिहुं विवि दुगुणा दुगुण प्रकाश ॥ ९ ॥ उदेदो कुलियावना कीनीनगरा जंग, बहु
जन्न नाहां थोयां दस उपवास प्रसंग ॥ नमन निरेचन कृमिपातन आंचिल इक एक, लोवाली
नोखंतां दोष उपवास चिनेरु ॥ १० ॥ संकल्पादिक एक पंचेंदि उपद्रव दोष, दोष त्रण आठ वसे
उपवास आलोयां जोय ॥ बहु पंचेंदी उपद्रव खट अठ ने दस बीस, चिहुं प्रकारे चढती आलोयण

एवंहीनं भोगं धीप ॥ बी सर तेवो सनिन उत बीव, देह एकासग आंचित्त बीव ॥ २५ ॥ निण
 पंगे विल लोले पात्रे, एकासण निम पुरिमउ मात्रे ॥ गइ मुदयनि आंचित्त सारो, तिम ठेपे अठम
 आबपारो ॥ २६ ॥ एणार आगार उठंनो सारो, दत्त पञ्चम्याल करे सट सांखे ॥ दोयं मिठाडुकन वाखे,
 आओण तेदने अजिजाये ॥ २७ ॥ आओपएनो अति विस्तार, पूरा कहेतां नाये पार ॥ तोपण
 सोयरे तेत सार, निरमउ मन कस्तां निततार ॥ २८ ॥ घन्य ओ बीर जिलेसर सामि, जसु
 आणम गद्यने विध पामो ॥ जीनकत्तन गाला अंग आदि, वल्लोप परंपरा गुरु परसादि ॥ २९ ॥
 ॥ नल्लुगो ॥ इम जेद घरमी निन निरमी पार आप आलोपणे, एकंत पूरे गुरु बताये सकत
 वर नसु ओपनं ॥ विधि एद कासो तेद तरसो वरमवंत तणे धुरें, ए तयन ओ घमर्साद क्रीवो
 वटवने पत्तुविध पुरे ॥ ३० ॥

इति श्री बीरजिन आलोपण स्तवनं.

→ ३३०५८५५

॥ अथ श्रीशान्तिजिनस्तवन ॥

कैवल्य पातालैः निवसन्ति नैरने सदा, शुं घण्टो ज्ञास्त्रिये जिनवरे परस्वदा ॥
 भुजगगतिं किं हि दुः संपन्न जगे सुखकरो, कैवल्य परचक्रना श्रीम जल जयहंसा ॥ १ ॥
 कैवल्य नाहो सदा आपणो ये नदी, ज्ञोपयो कनका संसारे साचो सद्दी ॥
 धर्मनी गोवि कश्चि मूर्ख शुं प्रदे, ज्ञेयतना जीयनी उपमा कुल लहे ॥ २ ॥
 योगियो जमत व्यापारे वंछे किदयुं, रोपने ऋद्धि ने वृद्धि आये किदयुं ॥
 ज्ञोयनो घातक जीयनो शुं हले, ज्ञोव उपगारने देते गुरु शुं ज्ञणे ॥ ३ ॥
 'रेवित्तलुं' लेत्र शुं विष्णुं आयुद किशुं, 'बीवनो' वृद्ध जलमांहि बहुलो किशुं ॥
 भुंरत्तणो नात जे तास शुं ज्ञास्त्रिये, खोरनो सार शुं ज्ञाणि जमे राखीये ॥ ४ ॥

१ नाग, २ गरुड, ३ उरु, ४ रिपि, ५ नग, ६ मल, ७ रिपु, ८ छल, ९ जल, १० लाम, ११ नीति,
 १२ प्राण, १३ मान, १४ दिग, १५ वायु, १६ तिमि, १७ नाक, १८ धर,

ધેણસદૈ નીપનો મધુર મુર કુણ કરે, શંઘુને જીપયા કિયું એકઠ સરે ॥
 દેર તણી ધરણિ કુલ ધરણિ મંદલિ કદી, પદનો ખાય માહો કદો કો લદી ॥ ૫ ॥
 સુઝી એકલીત વે વે શ્રદ્ધર મંદિયે, તેહનો આગલો શ્રદ્ધર ગંઘીયે ॥
 પ્રથમ શ્રદ્ધરે લહું નામ જગે એહનો, તેહને સમરણે પાપકથ વેહનો ॥ ૬ ॥
 નિર્મલ ગાળો જનિયણ જાણી, સેવકની તમે મને ઘરો ॥
 ગણુ ધંધર કલ સમે શ્રદ્ધનિશિ નમિ નમિ, લીલે જવસાયર તરો ॥ ૭ ॥

॥ इतिश्री शान्तिजिनस्तवन संपूर्णं ॥

૧૯ વૈજ, ૨૦ દ્વ્ય, ૨૧ રૂપા.

આ દેશ હાલનો વેલો અક્ષર વાપરાયી એ વંચાય છે કે—“નાગઝરિ નગરે છત્રચાળી મામાદિ શાંતિનાથ વંદતે.”

આ શાસનો દ્વ્ય ૬ એક માથાના રૂપો વંચાય છે યોદે નાગેર નગરે છત્રચાળી મામાદે શાંતિ નાય વંદે.
 એ સ્થાનને જાણ છે.

॥ अथ श्रीनेमिजीन स्तवन ॥

निरिसुतापति कवण वखाणिये, कैशि समान जगे कुण जाणिये ॥

कैवण मानवनां मन मोदए, कैवण अंगे नवंगे सोदए ॥ १ ॥

कुण कहो जनवदन अलंकरे, विपर्म मारंगे कवण ते संचरे ॥

कैवण घारे चंच तणी प्रज्ञा, किर्म कही गुरुजनने खलसज्ञा ॥ २ ॥

रेसतणो रस कवण लदे सही, हुंअ जुत विघरे कुण घी मही ॥

भुरिय वर्ग विचाले कुण रहे, जिणहरे बहु शोभा कुण वदे ॥ ३ ॥

कैवण कैटन कंस ति निर्जणे, रैमणि चरणे कवण ते रणऊले ॥

कैवण मल्लिसु जन्म तणी पुरी, कैवण तारे जल करि घरि तरी ॥ ४ ॥

१ श्रीकंड, २ वदन, ३ रमणी, ४ हाटक, ५ नयन, ६ पुरुष, ७ राजनी, ८ वराभी, ९ रमना, १० पंथान,

११ दकार, १२ नगर, १३ श्रीपति, १४ नेउर, १५ पिथिल, १६ नावड.

જસુ દેવ મતિ ઝપજે, તેદને જવતણી-સ્થિતિ ઘણી નીપજે ॥ ૧૫ ॥ જેય જિનવચનથી-જીવ
ઝપરાવઝા, ગઢ નિજ રાગિ તે જાણિયે સહી શઠા ॥ પ્રકરણ સૂત્ર મતિ એકઠી જે કરે, રાગી નિરાગી
તે સમ વદિ મન ધરે ॥ ૧૬ ॥ માગ ઝમાગ એ જેવ મિહન એ, તેદને જાણિયે જિણવર ઝત્તિ એ ॥
ઘન્ય જે સ્વામિના વચન ઘાંગીકરે, સમક્રિત પ્રવદ્દણે જવજલનિધિ તરે ॥ ૧૭ ॥

॥ દાલ ॥ એક પૂરવ લલ પાલિયં, સંયમ જવજન્ય ટાલિય, પાલિય સાધુ સમાચારી खरो
એ ॥ વહુ જિય મુગતિ પહુચાનિય, ટાલો કર્મની આનિય, આગલ શિવરમણીતેં વર-ચરી એ ॥ ૧૮ ॥
માઘ ઘંધારી તેરસે, સાથેં મુનિવર દત્ત સદસતેં, પરિવચ્છા ઘટાપવ ઝૂંગે જડે ॥ વહુ ઝપવાસે ઘણા
સણ, સીધું જિદ નહીં જર મરણ, પ્રત્નુ શરણ કરિયે એક મના સહી એ ॥ ૧૯ ॥

કલશ ॥ પ્રત્નુ શરણ કરિયે જવજલ તરિયે દરિયે કસમલ મન તણો એ, મુજ ઠાકુર મિલિન
સુરતરુ ફલીન બુધણાનર મુલ મંદળો એ ॥ પ્રત્નુ તુમ ગુણ સારા અતિદિ ઝદારા મેં મુલે જાએ
કિમ કહ્યા એ, દમ જણે સમરવંદ પાઠક જિનજી નામ માત્ર ગુણ જે લહ્યા એ ॥ ૨૦ ॥ સંવત

सोल संबद्धे, कातीक मासे एद ॥ थय मनरंगे आपणे, कीधी नही सवंह ॥ ११ ॥

इतिश्री बुधलाउर आदिश्वर स्तवन संपूर्ण ॥

५७७८८८

॥ अंय श्रीऋषभजिन स्तुतिः ॥

—७७८८—

गीर्वाणमालाङ्गितपादपद्मं नाज्जेयमातंकिललब्धवर्णाः॥ यूयंनुतश्रीजयनैः समस्तैः पथाप्रणूयन्त
अपार सारम्भम् ॥ १ ॥ मयात्रविश्वेव्रमता जिनेश नाकार्णितंतेवचनंश्रुतित्रयाम्भम् ॥ अमी
व्रतःकर्मगणाः सुडुटा मांहन्तुमुद्यन्तिवराकमाग्रम् ॥ २ ॥ कृपांविधायायुतततश्चतेज्यः मां मोचयस्या-
दितदेयसेय ॥ जगज्जनानन्दकरश्चनान्ति नरेन्दुसूलोमरुदेवमात ॥ ३ ॥ त्वयांपन्नोलब्धश्चिंयास्वकीय
मात्रेपिदनाशियमुक्तिव्रदमीः॥ नत्वंतमः कश्चिदन्नूक्लिनेशः सुवर्णवर्णाद्र जितांद्रमार ॥ ४ ॥ आद्यो
नवनीर्णकृतांय आद्यो धात्रीपतीनांप्रथमोमुनीनाम् ॥ सत्केवलज्ञानभृतांधुरीशः समुद्रगम्भीरिमंतां-

वधानः ॥ ५ ॥ यस्यप्रधानं परमं निरीक्ष्य वक्त्रं कुमुदन्धुरं यं मृगाङ्गम् ॥ मन्ये विनिर्न किमिति प्रकृतुं
येने श्रियानिर्जितशुद्धकान्तिः ॥ ६ ॥ प्रमुदितवदना वन्दः पृथुजघनधरानिशोशाननाः कुचकलशभराः
सुधिन्वाधराः ॥ जजति च रजनो लजेर्युर्वराः प्रमुदितवदनाः स्त्रियस्तनं रम् ॥ ७ ॥ इत्थं श्रीवृषभजं शंभुः
स्तुतः सागर साधुना वदतु नूरीशं देवः वृषलक्ष्ममाजिनेश्वरः ॥ ८ ॥ इति श्रीऋषभजिनस्तुतिः ॥

॥ अथ श्रीपार्श्वजिनस्तुतिः ॥

संसारगायविस्तार पारापारभयंकरात् ॥ मां पाहि त्रिवशश्रेणि सेवितानघपत्कज	॥ १ ॥
अश्वसेनोद्भूतवोद्धाम वामकामानलं प्रजो ॥ विधेदिशमनं नामा कर्णेनाभ्युधेरणते	॥ २ ॥
रागद्वेपादयोद्धृष्टास्तस्करा मुक्तिवर्त्मनि ॥ मां प्रयातं प्रमुष्णन्ति ततो रक्षजगत्प्रजो	॥ ३ ॥
दृष्टाष्टकर्मसमिधः प्रदहन्त गन्धमाः ॥ शुक्लध्यानाग्निनासिद्धिं केवलादप्यविष्टपं	॥ ४ ॥

जयस्यामि नृजन्तुर्द्धर्षं प्रजावात्सागरोपतिः ॥ अलज्जत्परमानन्दमेदुराद्रः सुखव्रजम् ॥ ५ ॥

इति श्रीपार्श्वजिन स्तुतिः.

॥ अथ श्रीमहावीरजिन स्तुतिः ॥

श्रीमन्मुक्तिरमानाद्यं वीरनाथं नुवीतज्जो ॥ यदिति ह्यद्रनोरोज बाह्यादिप्रनमि द्युत ॥ १ ॥

यद्भूषं वीक्ष्य पद्मेपुः सुरस्वीजिरपीप्सितम् ॥ लङ्कयानप्रतां प्राप त्रिलोकविजयी क्रिपु ॥ २ ॥

जन्मान्निपेकतमये प्रेक्षोलित इलाधरः ॥ तस्य किं वर्यं ते वीर्यं मानवैरेकजिह्वया ॥ ३ ॥

यस्योनेकान् गुणान् वक्तुं गीः पतिः शतजिह्वया ॥ नृशक्नोति ततो मन्यो हं कथं वक्तुं शक्नुयाम् ॥ ४ ॥

एवं स्तुतः प्रभूर्वीरः सागरेण मुमुक्षुषा ॥ अनारतं स्वप्नकेच्यो दवातु परमं सुखम् ॥ ५ ॥

॥ अथ श्रीनेमिजिन स्तुतिः ॥

श्रीनेमिनाथं विक्रान्तजघ्चं तमालनीलच्छविमूर्तिं पारकम् ॥ यदीयपादाब्जराजः प्रमदोन्नरोल-

नन्तेकिलभूतिसौख्यम् ॥ १ ॥ यदीयंसद्देशंनयाज्जनोपि लज्जेतनीरागमशोकवृक्षः ॥ यश्चेतनावान्
 खलुकापधारी किंतस्यवर्णेतनरासुरस्यः ॥ २ ॥ भूपालघारु विजयान्वयसूरभूतः राज्ञीमतीस्तन
 विशालविशालद्वार ॥ मां पादिमोदन्नरटस्यजयाङ्गिनेश शैवैयनाकिनरबन्धपदारविन्दः ॥ ३ ॥
 श्रीरामकुण्डावपित्वत्प्रशादाद्भजविष्यतस्तीर्थकरोविशुद्धौ ॥ उदारसम्पक्वघरौबलिष्ठौ मदाभुजौगौर
 विनीलवर्णौ ॥ ४ ॥ योवीतरागस्तवधर्मनिष्ठः प्रयातिसिद्धिंकिमुचित्रमत्र ॥ सुरागयुक्तोपितवक्रमाब्ज
 घन्धेनरोवैतिपरंपद्वै ॥ ५ ॥ इत्थंश्रीनेमिनाथस्यःस्तवंकुर्वन्मुमुक्षुकः ॥ सागरो लज्जतांदेव परमानन्दजं
 सुखम् ॥ ६ ॥

॥ अथ श्रीशान्तिजिन स्तुतिः ॥

समप्रध्वापरध्वान्त विध्वंसननज्रोमणे ॥ मुक्तिवामांप्रधानंच शान्तिनाथप्रयच्छमाम् ॥ १ ॥
 विश्वसेनमदिनाथ गोत्रोदविनिदाकर ॥ अचिरोत्सङ्ग संक्रीढातत्पराद्वैतभूषण ॥ २ ॥
 पारापतोक्तिरेकश्च त्वयात्रातोद्दिश्येनकात् ॥ मांकणंश्रापसेनत्वं विवेकंत्तवसेयकम् ॥ ३ ॥

अयदूचतुर्विंशु प्रस्थितंवनिरीक्षितुम् ॥ चतुर्मुखो जनक्षतास्वंचमेनेकतार्थताम ॥ ४ ॥
मुमुक्षुयत्नचंद्रस्य शिष्यःसागरसञ्ज्ञकः ॥ प्रलाश्रतिपरंब्रह्म नास्तियत्रजराज्जयम् ॥ ५ ॥

॥ अथ श्रीचित्रकूटचेत्पपरिपाटि ॥

यिमल वियेक विचार, ज्ञानकला भंजार; जे गुरु नित द्विये ए, तस पय प्रणमिये ए. ॥ १ ॥
मोदतिमिर जरपूर, जेद करे गुरु दूर; ते मन शुद्धि नमी ए, मागि वचन अमी ए. ॥ २ ॥
क्षैत्यप्रवानि रचीश, त्रिकरण सत्य नमीश; चित्रकूटि अति घणा ए, चिंव श्रीजिनतशा ए. ॥ ३ ॥
अश्वत्सेन नरनाथ, तस सुत बहु जननाथ; चैत्य जेठे वरे ए, बेखी नयन ठेरे ए. ॥ ४ ॥
पार्श्वनाथ जिनचंद, नमिये घरी आनंद; वांछित सुखकरु ए, वंदित सुरवरु ए. ॥ ५ ॥

(दाख गदहली.)

पल्लियालगण देहरे, दटि निरखतां मन हरे, गुण करे सीमंघरजिन वंदतां ए;
जिणहर नाणायाजतले, त्रिभुवन जन जसु जस भणे, सुखि घणे श्रीमुनिसुमत्त वंदिये ए. ॥ ६ ॥

संप्रयति त्वरदत्त शारीय, शीतलजिन सुखंकारीय, वारीय कुमति नमीजे ते सदा ए;
देव चोपरीपद् चैत्यधरे, गङ्गारसी कारित चरे, दर्पे धरे सुनिसुव्रत नमिये मुदा ए. ॥ ७ ॥

(ढाल जमावसी.)

हवे मालयिणे श्री आदिनाथ, सवि विंश सदित नमुं जंतुनाथ; जंफारी वेला तशि शांति,
चौसुग्य नमिये मन धरिय खंति ॥ ८ ॥ बलि शीतल आदिजिनेश पास, मूलनायक पूरे चित्त
भाश; शाद सहणा ज्ञानदरे वीय नेव, जसु इंद सवे मिलि करें सेव ॥ ए॥ तिहां अजित जिनेसर
गुण वसार, नमिये जन मन आनंदकार; जोजा वसही श्रीशांतिदेव, विविह परे वंदी करूं सेव ॥ ९ ॥

(ढाल.)

राजसिंघ मंत्री तणे ए, चेईदरे श्री शांतित; वंदीजे मन जाव धरे, केने चउ गति संतित.
॥ ११ ॥ ऊरधि चौसुख आदिजिण, वरादी संभव सामित; सोम चिंतामणि वेदिये ए, जिम हुये
योजित नामित ॥ १२ ॥ सुमनि सुमति कर वंदीए ए, पंचम जिनवर वंरत; तदावाल कारित

सुवर्णि, वंदित सुरनर वंदित ॥ १३ ॥ चंद्रवर्णह आणंद करे, आदिश्वरजिन जाणित; जाय घरी सो
वंदिये ए, ज्ञान प्रमुख गुण खाणित ॥ १४ ॥

॥ हाव ॥

तेजोवामा जिन वंदिये ए, जय संजय पाप निकंदिये ए; पावितलायह पंचमो ए,
जिन वंदी शिवपुरे वीसमो ए ॥ १५ ॥ मूल गंजारे पाषाण ए, सह तोने जयदुख पास ए; जिनहर
नमु आशंघरे ए, जे दीठे जयदुख वीसरे ॥ १६ ॥ केइ प्रयोहे वाहिया ए, मिथ्या मत बोहे साहिया
ए; ते इद आणे जंति ए, तस जाणी रत्नमय जंति ए ॥ १७ ॥ सत्रि जिन प्रतिमा सारिखी ए,
इम गिणि कुमति दूर करो ए, शुद्ध समकित जाय हरे घरो ए; जिन प्रतिमा समतुल कहो ए,
इणे शुद्ध ज्ञाने शिवपुरि लहो ए ॥ १८ ॥

॥ ठाल ॥

तीर्थस्तंज पासे अठे तुं जमरली, अतिहि नवार प्रासाव तुं जमरली; वीरजिनेश्वर
वंदिये तुं जिणे कही घर्मह आवि ॥ तुं ज० ॥ २० ॥ पास सुपास डुर एकठां तुं वीसे काउसगे
बंग; तुं ज० नलट धरी ते वंदिये तुं ज० आपे सुख अजंग ॥ तुं ज० ॥ २१ ॥ श्रीचंद्रप्रज वंदिये
तुं ज० जवसय संसयहार; तुं ज० शशिलंठन जग मोहतुं तुं ज० अजय करे जयकार ॥ तुं ज०
॥ २२ ॥ प्रतिमा अदबुद आवितणी तुं ज० जोतां हर्ष अपार; तुं ज० जे जनवंदे एक मना तुं ज०
ते पामे जव पार ॥ तुं ज० ॥ २३ ॥ अष्टम जिनवर वंदिये तुं ज० चंद्रप्रज जिनराय; तुं ज०
पीतलिये प्रासादे सवा तुं ज० आपे निर्मल काय ॥ तुं ज० ॥ २४ ॥ सुराणे श्रीसुमतिजिण तुं ज०
खरद्वय वसही सांति; तुं ज० पार्श्वनाथ जिन शामलो तुं ज० नमतां करे जव अंत ॥ तुं ज० ॥
२५ ॥ सुमति जिनेश्वर वंदिये तुं ज० आपे सौख्य अनंत; तुं ज० मागलिये चित धरो नमुं तुं ज०
सोखसमा श्रीशांति ॥ तुं ज० ॥ २६ ॥

॥ ठाल ॥

लोलावसही श्रीशान्तिनिर्णंद, दीठे मुज मन अति आणंद; सकोशले श्रीरिसह नमी-
जे, त्रिम मनवांछित शिव पामी जे ॥ २३ ॥ पूनमिये श्रीसुमति जुदारो, त्रिम त्रव संचित पातिक
हारो; इग्यारमो त्रिन श्री श्रेयांश, ठेवे जे क्रोधादिकनो वंश ॥ २८ ॥

(चोपाइ छंद.)

चञ्चित बाले आदि नमीशुं, शिवपुरपंथ सुखे पामीशुं; तोला शाद धरें त्रिन जोय, पार्श्वनाथ
हुं वंडु सोय ॥ २९ ॥ अष्टापद शत्रुंजय जाण, विपुल गिरिंद सुतीर्थ बलाण; कनकाचल बैजार
उज्जैन, दोत्र शिखरे वंडुं जगवंत ॥ ३० ॥ राणकपुर अर्बुदगिरिशृंग, वरकाणो वंडुं मनरंग; एह
आदि जगे तीस्य गम, ते सविहुं दो मळ प्रणाम ॥ ३१ ॥

(ठाल.)

इम चीचीन त्रिनेंद्र नमीजे, मानव जन्म तणां फल लीजे, कीजे दूर प्रवाह;

જિન પ્રતિમા દૃષ્ટિયે થીસે, તિહાં વંવીજે ચિત્ત જગીર્જો, રીસ ન કીજે લગોર.
 શ્રી ધનુયોગદારે કદિયે, નિકેપા ચારે સદદિયે, લલિયે સમકિત સાચો;
 તેહ માંદિ ફળ કાલ ચિશેયે, નિકેપા હુર જોહ ઝવેલે, લેલે કુમતિ મ રાચો.
 તિલે કારણ નામ ઠવણા મન ધરી, હું વંડું નિશ્યામતિ પરિહરી, કરી જિન આગમ સાલી;
 દ્યે જિનચત્રન વિચાર્યા શુરુ, ગુરુ મુલે તે નહી કહું વિરુદ્ધ, કીધ વિચાર મન રાલી. ॥ ૩૪ ॥
 જિનચત્રને દિસા નયિ જાણો, જે પૂરે તસુ ફળ પરે લાલો, રાલો નિરતો બોધ;
 જે ગુરુ ફળ ઉપદેશો ચાલે, જ્ઞાનક્રિયા તે નિત અનુચાલે, તે જાણું મુનિ યોધ. ॥ ૩૫ ॥

(કલશ.)

ફળ પરે મન રંગે તદ્ગુરુ સંગે ચૈત્ય સવિ મેં વંદિયા એ, પૂર્યો મન સુકૃત ટાલ્યો હુલ્કૃત વાપ
 સવિ મુનિ નિરિયા એ; જે અતીત અનાગત સંપ્રતિ જિન શ્રી વાસચંદ શીર્ષે સ્તવિય, લેલે સુલદાયક
 ચાંચિત કારક શ્રી જિનચંદ્રો જન જનિય ॥ ૩૬ ॥ ઇતિ શ્રી ચિત્રકૂટ ચૈત્ય પરિપાટી સમાપ્તઃ

अथ श्री सम्पत्कल्पीपक दोषका (सौरा) ठं.

जेह तलो आदेश. साययजय दीसे नदी; तेहनो किम उपवेश, जूला लोक मतांतरं ॥ १ ॥
ते नलि न करे कांग, जे अनुमोवे कारये; पशु जिम ताण्या जाय, मुग्ध किणि जाले नहीं ॥ २ ॥
साययमग उपवेश, वेतां जे शंके नदी; चिहु मिलि स्वेले वेप, तेहनं भुं अनुमोविये ? ! ॥ ३ ॥
दांस्या कूप समान, मुग्ध तिदां प्रसकी पने; जंजे जिननी श्राण, वे जय निणग तेहना ॥ ४ ॥
मुनिनर पोयइशान्न, दीसे जे मंदि रत्न; जाले वालगोपाल, ते तो ऊयाना कुआ ॥ ५ ॥
गरजु होशे जेह, जाली पाणी कादशे; मांहे न पन्शे तेह, काज सरे कांठे वतां ॥ ६ ॥
मा होजो नर घीर, दांस्या कूना दूकना; लदेथुं नीर न तोर, जीवित गण तिहां दोदिलुं ॥ ७ ॥
क्रिया अनंती चार, थांगं इल जौनं करी; तोय न पाम्यो पार, गिल समकित ते वेगलो ॥ ८ ॥
क्रिया अकी शिव बुर, समकित हुंती दूकनो; वाजे वाजी नूर, धायत धंवा चूकथुं ॥ ९ ॥

क्रिया तलों किंवास, जें तेंदने आवें हिये; जिणु समकित ते पास; पंमिस्त जन जाणें सदी ॥१०॥
नहुं राचियें गमार, फटा टोप किरिया तणें; उलखि समकित सार, जो आषा शिचपद तणी ॥११॥
सांजल जो सहु कोप, (श्री) पार्ध्वचंद्रसूरिची नवे, शिवमुख दायक दोप; आण सहित किरिया मिति १२

(देवना संबंधी आर्यो छंद-)

अस्केचलि विस्केचलि शिबेयली तदय दोइ संवेयली ॥ तं सुण माणो जीवो वेरगं लहइ
सुदमूर्द ॥ १ ॥ आचारं यवहारं देऊ विंस्त विठ्ठिवायाई ॥ देसिज्जइ जीएसा अस्केचलि देसणा
पदमा ॥ २ ॥ परमय विठ्ठिं परमय वयणादि जीइ परमयाचु जणे ॥ विस्केचिज्जइ एसा विस्केचलि
देसणाचीया ॥ ३ ॥ नवतम विवेगसंवर समया संतोप संनवं सुस्कं ॥ वनिज्जई जीएसा संवेयलि देसणा
तईया ॥ ४ ॥ जरा मरण रोग सोगाइएदि अइ दारुणं जवसरुवं ॥ पयनिज्जइ जीएसा शिबेयलि
देसणा तुरिया ॥ ५ ॥

—५५५—

॥ श्रौता परीक्षानी सञ्ज्ञाय ॥

(राग काछंगवो.)

वरसे पुष्करावर्त्त सुमेधा । तत्र पृथिवी जेवाये नीर । पण एक भगसेलीत न जेवाये । अति
न्दानो ने कठिन शरीर ॥ १ ॥ तिम गुरुवचने किमें न जेवाये । जे प्राणी दोय ज्ञारी कर्म । कंठ
(भुंक) शोप जो अति घणो कीजे । तोय न पामे सुयो घर्म ॥ २ ॥ वाचना चंवन गंध तजीने ।
कसमल ऊपर माखी जाय । परिमल कदमतणो ठंढीने । मेरुकनो नित कावय खाय ॥ ३ तिम०॥
काले कावल गुलियलि कापर । चोल तणोनवि बेसे रंग । वायस वान न थाये घोलो । जो नित
मोहे यमुना गंग ॥ ४ तिम० ॥ चिगटे कुंजे जल नवि जेवे । न रहे काणो ज्ञाजन नीर । रवि
रेखी घूवरु हुए अंधो । पान न सहे वसंत करीर ॥ ५ तिम० ॥ मूंग कांगनू कण मांहे जेहवो ।
पाणी अगनि न ठीपे अंत । जव केखव्या न होवे तंडुल । वग सीखव्या न थाये दंत ॥ ६ तिम०॥
मुगमद अगर कपूरे वास्यो । लसण न पामे कनो गंध । सूरज शशिवर दीवा जेतें । किंमदी

नवि देखे जात्यंध ॥ ७ तिम० ॥ ऊग्यो चंद चोरने न गमे । मेई जवासो सूकी जाय । खीर
 खांफ घृत मीठो जोजन । पेट कूतराने न समाय ॥ ८ तिम० ॥ मीठी झाख न वायस चाखे ।
 श्वानपुंठनी न समो थाय । आंवानुं वन (करदो) ऊंउ चरे नही । अन्याइने न गमे न्याय
 ॥ ९ तिम० ॥ खाय न संनिपातियो साकर । पापी ने घरमी न सुहाय । रुचे नही चंपो मधुकरने ।
 घुण नित सूको लाकर खाय ॥ १० तिम० ॥ माम समीप नदी मूकीने । रासन्न राखें खरने
 भंग । कुलवंती कामिनी तजीने । नीच करे परमणी संग ॥ ११ तिम० ॥ नख फीट्टीने सेलनी
 न थाये । इहु तणे जो वाधे संग । दूध गुलें जो लीव सौचाये । तोड़े मीठो नवि थाय प्रसंग
 ॥ १२ तिम० ॥ खीर सर्प मुख न हुवे अमृत । काच कमायो रतन न होय । खारो न टले समुद्र
 नो नदीयें । मोटे बर फल नीरसज होय ॥ १३ तिम० ॥ माथे मणि नितु चहे जुजंगम । तोड़े ते
 नवि निरविय हुंत । राम तणी सेवा करे दणुमंत । लंगोटी अधिको न लहंत ॥ १४ तिम० ॥
 (ढाल-श्री सदगुरुचन करे शुं तेदने ए राग) इम लौकिक संबंध विचारी । लोकोत्तरनी

सुण ज्ञो यात । चित्रे ब्रह्मदत्त बहु समजाब्धो । विरति तथी न वि आणी घात ॥ श्रीसद्गुरुवचन करे शुं
 तेइने. १५ मदावीरनो शिष्य ज माली । तिहँने न वि लागो उपवेदा । कालिगसूरीयो कपिलावासी ।
 गोसालो पामशे कलेस ॥ १६ श्री० ॥ विष्णुकुमरनां चचन सुणीने । नमुचि न मानी कांई सीख ।
 मारणदार ठदाई नृपनो । बार वरस लगि पावो दीख ॥ १७ श्री० ॥ शिष्य पांचत्ते केरो नायक ।
 ब्रंगारमर्दक नामें सूरि । श्रावक परल्यो अन्नप्य दया दिणु । निर्गुण जाणी कीघो दूरि ॥ १८ श्री० ॥
 संयेगी सायद्याचारज । सूत्र विरुद्ध तिएँ कह्यो विचार । नागिल बंधव बहु समजाब्धो । सुमतिअ
 कुगुरु न तग्या लगार ॥ १९ श्री० ॥ शीलसनाह रिपिये प्रतिवोधी । रूपीये न वि काढ्यो साल ।
 वरस पंचास तेये तप ललषा । तसु फल न थ्यो एके चाल ॥ २० श्री० ॥ ईसरने मन धर्म न
 जेयो । रज्जा मदासतीने धयो रोग । फासू जलथी काया विणसे । इम जामें घाढ्यो बहु लोग
 ॥ २१ श्री० ॥ पालककुमार नेमि जइ बंधा । कंफरीक पाढ्यो चारित्र । कृष्ण सांघे वीरे जइ
 बंधा । फलें फेर अति थ्यो बिचित्र ॥ २२ श्री० ॥ संगति एदने हुंति रुनी । पुण न वि प्रीठ्यो

છપ્રથ શ્રી બ્રહ્મચર્યવ્રત ત્રિપંચાશિકા.

—ॐ—

(યુગ યુગ કંતારે સીત સોશાલની-૧ દેસી.)

ઢાલ-જોયમ ગણદર પાપ પ્રણમી કરી, બ્રહ્મવ્રત સ્તવયું રે કર્મ હીયે ઘરી;
સૂરો પાત્રી રે ત્રયસાગર તરી, પામી પામે રે પામશે શિવપુરી.

ઝેયલો-શિવપુરીનાં સુલ્લ લહે ત્રિવિયણ તેહ ફલ વંન્નચેર તણું,
મન વચન કાર્યે શુદ્ધ પાલો કિશું કહિયે જિય ઘણું;
સિદ્ધાંત માંહે ઘટે વિસ્તર તેહ સંલેપે ત્રણું,-
તે ત્રિવિક્રમા ઉપકાર હેતે સારંભૂત સવે શુણો.

॥ ૧ ॥

૧ હયલો ૫ રસીનીવ ઇંદના બેવી દયનો માણમેલ ઇંદ છે. અને ૨૮ માત્રાગ દરેક વદનો રોય છે.

ढाल-नारी रूपे रे जगमांहे मंजीउ, पासति नरने रे समरथ खंजीउ;
एदयो दुस्तर जगमांहे ठे नदी, जाल मनोदर रमणी इम कही.

उयलो-इम कही जिएवरे उत्तरऊयणे अध्ययने बचीशमे,

जे हुए कर्मे लहुअ प्राणि नारी विषय न चीसमे;

ए ठंमिवानो करे उपक्रम हीये जावे जावना,

अवला तणो जे पिंढ बांध्यो तेह फल ठे पापना.

॥ ३ ॥

ढाल-पाप अशंखह राशि एकठी मिली, स्त्रीयोनिने रे पामे संजली;

श्रुत मांहे जाखे रे इणि परे केवली, एदवी सन्मुख जोइए केम वली ?

उयलो-वली संजली नारी पेखी करे श्लाघा जे जगे,

ते मोहे माता रंगे राता जमे जवमांदि तां लगे;

पुदगल अनंता एम जाणी रूप देखी चित्ते,

॥ ३ ॥

मल मूत्रनो जंझार तनु ए सुची किम ते संश्रये.

ढाल-मुख ते लालें रे जरियो नाशिका, पुण सिंघाणो रे परतिम पातिका;

नेत्र ते पीहे रे कान मेलें जयां, कुच पल्लग्रंथीरुप हिये धर्या.

उथल्लो-धर्या कोठा दान केरा मेव मांस रुधिर जयां,

नसाजाल अमेघ पूर्वा पेट नमें परवयां;

जघन मूत्रे नखशिखानिक अशुचि देह अठे सदी,

त्रिपय बाह्यो काम अंच जिय यथास्थिति जाले नदी.

॥ ४ ॥

ढाल-त्रिपय रसासव माता जीव ए, जुगताजुगतो न जाले कीच ए;

तिल तुल भिजं सुख दुख मेर समें, कुश अम बिंदु सागर नंदमं.

उथल्लो-उपमा डुलनी वेशाची ए सर्वथी जगगुरु कहे,

जे विषय बाह्यो कर्म बांधे पार किम वल्लमथ लहे;

मध्यम वये बहेन समाणी, ते नमिये उत्तम प्राणी रे.
 ब्रह्मव्रत तरु राखण काजे, नववाणी कदी जिनराजे रे;
 ते कदीशुं गुरुमुखे घारी, सोलमो अज्जयण संजारी रे.
 बेसे सूवे जिहां नारी, तिहां न रहे ब्रह्मव्रतधारी रे;
 मूपक कूकरु मंजारी, दृष्टांत हिये अवधारी रे.
 मा बहेन सुता वधू भावें, ए आख्यो जिन विधिवौवें रे;
 नारी अग्नि नर घृतकुंज, पिगले तिम विणसे बंजरे.
 नाक कान चरण कर पाखे, बांत रहित सिधिल अंग वाखे रे;
 पुरवधर दशवियालें, शतवर्षीं धृती न निहाले रे.
 विक्रथा जाति कुल बल रूप, नेपथ्य अंगार सरुवरे;
 स्त्री सरीर आलोक न कीजे, एकांति धृते चित्त बीजे रे.

जो. ॥ ४१ ॥
 जो. ॥ ४२ ॥
 जो. ॥ ४३ ॥
 जो. ॥ ४४ ॥
 जो. ॥ ४५ ॥
 जो. ॥ ४६ ॥

एक આસને શયને ન વેસે, ઇંગ ફરસથકી મન ત્રિણસે રે;
 માગહિય સંગે કલવાલૂ, વેણી ફરસે સંજૂતિ સીઆલૂ રે.
 કુચ આલિ નયણે નહુ નિરણે, વેણી માતાલિક પરણે રે;
 કોન્યંતેરે વાસ ન કરીએ, પૂરવ જોગ દિયે ન સમરિયે રે,
 અતિ સરસ આહાર ન જિમિયે, રસ ઠંદી ઇંદિય ધમિયે રે;
 અતિ માત્રા આહાર તે ટાલે, વેદ ધોને કવલે પાલે રે.
 વિજ્ઞૂણ ઇંગે વરજે, નવવાને મનમથ તરજે રે;
 ઝડારિક વેક્રિય વેદે, નવ નવ અઘાર ઇમ જેદે રે.
 સૂધો જે વત આરાધે, તે શિવસુલ તુરસુલ સાધે રે;
 જંતૂ ને ગપસુકુમાલ, પ મુનોનો કીલ વિશાલ રે.
 દોષ વેણી અથ ગુણ વેણી, જિણે નારી દૂર ઝંચેણી રે;

જો. ॥ ૪૭ ॥
 જો. ॥ ૪૮ ॥
 જો. ॥ ૪૯ ॥
 જો. ॥ ૫૦ ॥
 જો. ॥ ૫૧ ॥
 જો.

समकित्त चैरागे पूरा, ते नमिये नित नित सूरारे. ॥ ५२ ॥

(कलश. हरगीत. सम दूत.)

एकेक इंडी चक्षे आठे कर्मग्रंथि सुदृढ करे, अनादि अने अनंत चक्रगइ काल अनंत संचरे;
श्रीपासचंदसुरिंद शिष्य समरासिंध इस उच्चरे, इंदित्तणो जे करे संवर देलें शिवरमणी वरे. ॥५३॥

इति श्री ब्रह्मचर्य वावनी स्थाध्याय संपूर्ण.

॥ अथ श्री वीतरागाष्टक. ॥

(शिखरणी छंद.)

चिदानंदकंदं जिनपति जिनेंद्र अधदरं, सदा शुभ्रं ज्ञानं विशदवर ध्यानं सुखकरं;
शरण्यं कारुण्यं अचल शिष्यग्रहं मुनिवरं, अनंतं श्रव्याधं परमपदसाक्षं जिनवरं. ॥ १ ॥
द्वितं सर्वसत्त्वं सुगुणगुणराजं जगपतिं, विधी ब्रह्मं रम्यं चित्तित्त सव योगं मगपतिं;
अनेकं एकंया दरन सव रोगं प्रभु तुमे, सदा शक्ति व्यक्ति परम सुखरक्ति विभु तुमे. ॥ २ ॥

जगत्वंद्यं जेष्टं जपति जगत्त्रेष्टं जगद्गुरुं, महाधीरं नीरं सकल मति प्राप्तं जगद्गुरुं;

महाजाग्यं जोग्यं जगतजनपालं गतदरं, महामोक्षसोक्षं रहितरजपंकं जगत्करं. ॥ ३ ॥

गुणाधीरंवीक्षं रदत तव नामं मुनिजनं, महा मुक्तं गुप्तं कटत सव क्लेशं भ्रमयनं;

महा युद्धं सिद्धं चढत सुखत्रेणी दमयुतं, महाकिर्णं स्फुर्ते पटत दुलत्रेणी समयुतं. ॥ ४ ॥

(इति श्रीरघुपते चंद.)

अथी गुणाकर शंभु सुपाधनी, जगिजनांबुजबोधविद्यामनी; कुमतिखंभन घोर यतीश्वरं,

सुमतिमंभन शंकर ईश्वरं ॥ ५ ॥ जवत जायित जूत गिलासने, तरन तारन पालन आमेने;

प्रबल कर्मदलंदतमोहनं, मदनकंदन आननसोदनं ॥ ६ ॥ अइ सुरासुर-किन्नर-अर्निते,

अमल जासत ज्ञान सुखार्थे; सरव सत्यहितं गुनसागरं, सुख अनंत मद्वाद्युतिआगरं ॥ ७ ॥

अतिशायं वसु पुन्य अलंकिंतं, जगतनाथ पदं अय शोजितं; सदससिस्त्रिसद वपुलक्षणं, सरव

सिद्धिप्रदं जव रक्षणं ॥ ८ ॥

(कलश) इम तरनतारन दुरितवारन सकल सुख संपतिकरो ॥ रविहर्षे विधुवर चरन चितधर
पुण्यो श्री जगदीशरो ॥ निधि पूर्न केशव चंद्र वत्सर रचित गुनमनी वाम ए ॥ आनंदकंठा हरत
कंठा उदय सुरगवि काम ए. ॥ इति श्री हर्षचन्द्रसूरीश्वर वरणकमल सेवो भव्यचंद्रेश विरचिता
वीतरागस्तुतिः ॥

॥ अथ श्री पांसठा यंत्र उद्धारमय श्री चोविंशजिन स्तोत्र. ॥

(अनुष्टुप छंद.)

आदिनाथं जगन्नाथं वरनाथं तथा नमिम् ॥ अजितं जितमोदारिं पार्श्ववंदे गुणागरम् ॥ १ ॥
नेमिनाथं त्रिलोकीशं शान्तिं च सुविधिं तथा ॥ अनंतनतदेवेंद्रं स्तुवेहमजिनंदनम् ॥ २ ॥
सुवतं सुवतं नौमि श्रेयांसं सुखदायकम् ॥ विमलं विमलाचारं धर्मं पद्मप्रजं जिनम् ॥ ३ ॥
मंदिनाथं जिनेशं च वासुपूज्यं जगद्गुरुम् ॥ कुण्डं च शीतलं वंदे सुपार्श्वं परमेश्वरम् ॥ ४ ॥

संज्ञयं जगदानंदं चंद्रप्रज्ञं नमाम्यदम् ॥ सुमतिं वीरमर्दंतं संपंचापि चतुर्निनम् ॥ १६ ॥
 यंत्रोयं जिनसंज्ञाजिः पंचगण्यं क निर्मितम् ॥ पूज्यते यस्य युक्तास्य मंत्रिर सततं स्रज्जु ॥ १७ ॥
 तद्गुदे कोटि कदयाणं श्रोत्रिलसतो लीलाया ॥ हुंक्षेपश्च भूतादि नैदयते व्याघ्रि श्रेयसाः ॥ १८ ॥

श्रुति	प्रातः	विंद	सुनि	श्री
१	१८	२१	२	२२
२२	१६	९	१४	४
२०	११	११	१५	६
१९	१२	१७	१०	७
१	८	५	२४	२५

॥१७॥

(शोक्नी छंदः)

प्रवति सुखमनेकं तस्य यो मानवश्च

निमलमतिरनन्यं स्तोत्रमेतद्वित्तं ॥

पठति परमज्ञक्या प्रातरुद्याय शम्भु

मुनिरभिरुतजकिर्मेधराजो बभ्राण ॥ ८ ॥

॥ इति मदामदोषाध्याय मुनि श्री मेधराजगणिकृतं स्तोत्रम् ॥

॥ अथ श्री पार्श्वनाथजिन स्तोत्रम् ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

जज्ञे जज्ञे नाथ तवांक्रियं जज्ञे जज्ञे ते न कुतः प्रसावम् ॥ सदैव चिंतामणिपार्श्वदेव
विहाय चान्पान् शुचि सर्वदेवान् ॥ १ ॥ नो प्राज्यं राज्यं प्रार्थये प्रार्थयेहं नो गीर्वाणानामाचिरत्यं
सदैव ॥ एकांतेनाशुस्तंजनेश प्रसन्नि, यौष्माकीणां श्रीशुक्तिमुक्तिप्रदां वै ॥ २ ॥ नरीचुरत्यते ज्ञक्ति
शक्तिर्मदीया दनीध्वस्यते चेत्त्रपि व्यूहविघ्नम् ॥ तदा लोचनेश त्वमश्रुयोसिनेव परं रीतिरेषा
शुजिष्यस्य नाश्रम् ॥ ३ ॥ सुरनरमधुपालीपीतपादारविंदे, विजयिनिखलविघ्नव्यूहविघ्नं सवक्ते
जवति जवति नाथे मुक्तिलक्ष्मीसनाथे त्रिभुवनजनतानां सर्वसंपन्नदाने ॥ ४ ॥ यदद
ममलजकृपा सेवमानोपि शश्वत् किमपि न च लजेयं स्वामिनः सैव ह्येता इति मनसि निधेया
कापरेटाख्यपार्श्वं तत्र गुणमणिमाला मालिनी कृत्तिरेषा ॥ ५ ॥ घनसिद्धिसमृद्धिरं श्रुतिरं
सुरराजसमाजनतं मतिदम् ॥ यदिचावसि स्रुतिविभूतिमवं जज्ञे रे करवेदकृपाभ्यर्पवम् ॥ ६ ॥

फलवर्द्धिजिनेशसुरक्षितं स्वकसेयककृद्विगतकक्ष्यतरो ॥ यदतां मम नात्र पात्र जने निजपाद
सरोरुह भक्तिमलम् ॥ ७ ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ६५ ॥

॥ श्री अनंतनायजिन स्तवन ॥

सांजलुं जिम जिम स्वामीना गुण, अधिक उचमसार; निकरुं ए अति कज्जा, जिले
जीत्यो रे मोतीनो दार के ॥ १ ॥ जाणुं रे जिन जोबुं, मारे वीअने रे आणंद अपार के; ते आगन्न
मन होबुं, मुन्न जयो जवे रे श्री अनंत आधार के. जाणुं रे. ॥ २ ॥ आरंज परिप्रद परिदरी, उपनो
केवल नाण; सब इंद मिलि मदिमा करे, दने वरते रे त्रिनुवनमांहे आल के. ॥ जा० ॥ ३ ॥ प्रभु
पापपूजेवाजणी, दवे मिलीय परपदा वार; मधुरी वाणी मोहता, प्रभु बोले रे घुरे वरम
विचार के. ॥ जा० ॥ ४ ॥ (ठाल २ जी. अरलिक मुनिवर चाढ्या गोचरी, ए सह.) जिनजी जाले
रे जविपण उल्लो, पंदेला जीव प्रकार; पृथ्वी पाणी रे पावक पवन शुं, वणसद वसदि

विचार ॥ ५ ॥ आप सरोवरा रे सवि जीव जालाओ, दण्यो कोइ न दोष; दुल्ल अजिजाहरी रे
 राने गो नदी, सुख योउं सहु कोष । आप०॥ ६ ॥ जो कोइ आपणो एक रोम छल्लो, तो न
 गने मर मांटे; एहं जाली रे परह मपीमजो, इम जालुं जगनाई । आप०॥ ७ ॥ परलो पीछाजी
 धरे परिहो, पाओ सपता रे जीव; जमरी जेहवी रे दिसा अवजलें, जीवदया ठे रे दीव । आप०॥ ८ ॥
 (शा ३ अ.) जीवदया पाउवा कारण, जीनजी क्यो उगाय; कून्तो बोल किमे मत बोलो, कून्
 पाम न द ॥ ९ ॥ मुज मने मानियो रे, एहवो स्वामी तलो उरयेद; अमृतपान रुने सवि केहने,
 दूखदा बरिव रिशोर । मुज० ॥ १० ॥ परअदन कांइ न लोजिये, चोरीकार कलंक; इले जने
 नूरनि निद्रा लदिये, परजने नरक निगंछ । मुज०॥ ११ ॥ धन कंचन परिग्रहनी ममता, म करो
 दगो मंथे; धने जगार न धावे माये, परिग्रह पग पग दोष । मुज०॥ १२ ॥ (दाल ४ श्री.)
 रसिंशमे न गावजो, जे रं रोष रंज रे; मुहन गले दण संगते, जिम अगनिये घृतकुंज
 र ॥ १३ ॥ दोउएल जिम गगजो, जग पदा पामो जेम रे; नेट न दोने कमलो, गरनारीनो

પ્રેમ રે । શીલ૦ ॥ ૧૪ ॥ અવલ્યા આદેની સમ મણો, ચાંકી ત્રૂકમાણ રે; નરદિરખા વલ્લજો વરદા,
 વૃદ્ધે લોચનવાણ રે. શીલ. ॥ ૧૫ ॥ કાને કુંદલ ઝલ્લહયે, પાયે નેવર ઝળકાર રે; ગત્તગતિ
 ચાલે કામની, દેહી મ ઘરો ચિકાર રે । શીલ૦ ॥ ૧૬ ॥ (ઠાલ ૫ મી.) સ્વામી કંઠે
 દિસાદિક ટાલો, મનમાંદે કોધ ન રાલો; માન માયા લોત્ત કિમે મ ત્રૂચો, મયુર ગચન
 સુલ જાલો. ડોન્નાગી સુંદર નિંદા નિવારો, નિજ સુકુત સંપમ કાંડ હારો । ડોન્નાગી ०
 ॥ ૧૭ ॥ અવતા દૂણ વરના મ કરો, પરપદા પરદો મ નાલો; મૂઠરાળે કોડ ધૂત્ર ત્રાન્ને,
 સુરજ ન હુણ જાંલો । શો ॥ ૧૮ ॥ તેદવી સમતા આણો નેહવી, ઘનુમિત્ર સમ લેલો; મિંદમેનરાય
 કુમર હમ બોલે, જિમ તુમે શિવપુર પેલો । શો ॥ ૧૯ ॥ (ઢાલ ૬ કી.) સ્વામી તુમારી
 શિક્ષા સાંત્રલોજી, જિસો લામગની ઘાર; ચાલી ન ઘાકું દૂણ કારેજી, કાપર અટું અરાર. ॥ ૨૦ ॥
 જોલો રે જાગો દિવમાં સુગતિનો રે, સિદ્ધનશો શો આશ; તરવો તરવો રે પ્રાણી તુજને યોદિજોર,
 વિણ જિણવણ નિચાસ । જોલો ॥ ૨૧ ॥ પરને પીન્ના મેં ચહુલો કરીજો, કૂનો કહ્યો રે પ્રસંગ;

खोरी कराने परिमद सिखीतरे, रम्यो विरप रम रंग. जो. ॥ २२ ॥ रात दिनग हुं कोधे
 पमदभयो, भाव रलो नरपूर; माया मोदे जोत धनो कियो, ममता मूकी दूर। जो०॥२३॥ (आन०मी.)
 रराभीजी तुमारी सिख्या सांजजीजी, पावो हुं न दाकुं एहां जगतराय; कल्यो न तुमारो माथे
 में पषो, माथे परिया छे तादरा पाप । जगत०॥ २४ ॥ दीपन में तादरा रुद्रा गुण धर्योजी, कंठे
 में पषो ताहरो नाम । ज० कोरतो तुमारीजी जीने में बरीजी, तुम आगत घरी बै जोनी हाथ.
 जगत. ॥२५॥ जारें रज घरो में तादरा पापनीजी, दिवे कारजो सेवकनी सार। ज० बापने बालक
 शु बहुरो बीनैबी, हुं जमियो हुं बहुल संसार । जगत० ॥ २५ ॥ बोलनी पीना किम वीहर
 भासैबी, मुझने छे एक ताहरो आवाज; ज० सार्वीने मुजगाना कुंवर तुं अगेजी, देजो मुजने
 हरिजे नवना सार. लेलोने स्वामी नुमें ओ बिदांजी । जगत० ॥ २६ ॥

(कलदा.)

जिदा अरम माण न रोग मोग न दुख न चोट लगार, मादि छे पण अंग नदी छे जिदा

सुख अपार; (श्री)पार्श्वचंद्रसुरीश्वर पाप नमी जगणो श्री निजपदेनमूरं, अनंतनाथ नन्नमो तीर्थहर
सेव्यो आणंद पूरं. ॥ १८ ॥

॥ श्रीचतुर्विसतिजिन-स्तुतिः ॥

(आर्या वंद.) श्रीगौतमगणधारं शुभतरुजाजीप्रतानजलधारम् ॥ त्रिचुवनकोजाकारं नौमि
सदा सुंदराकारम् ॥ १ ॥ (त्रिजंगी वंद.) आवीश्वरदेवं सुरकृतसेवं पुण्यनिशालं झूपातं, प्रभुमजितं
द्वेयं सुरनरगेयं क्षानामेयं वंदेहम् ॥ संजवजगचंतं शिवजयवंतं रमावदंतं शुभयंतं, संवरनृनंदन श्री
अजिनंदन मीने नित्यं जगदीशम् ॥ २ ॥ (आर्या वंद.) मेघमदीपतिपुत्रं सुमतिं पद्मप्रज्ञं स्तुजे
शुभवम् ॥ श्रीमज्जिनं सुपार्श्वं चंद्राजं चंद्र समयक्रमम् ॥ ३ ॥ (त्रिजंगी वंद.) सुनिधिं गुणजलधिं
वांछितनिधिदं वंदे सततं लब्धमुदं, क्षीतलजिनमिज्यं नतसुखस्यं कृतवरचर्यं सदैव्यं; समतां
विघ्नाणं विश्वत्राणं रुचिरप्राणं श्रेयांसं, निनंवासुपूज्यं वासवपूज्यं धृतशिवराज्यं शोभास्यम् ॥ ४ ॥

(आर्या ऽं१) विमलं विमलज्ञानं जिनाधिराजं प्रज्ञासुरमनंतम् ॥ धर्मं धर्मनिदानं शांतिजिनं
नौमि सद्व्रज्या ॥ ५ ॥ (विज्रंणी ऽं६) जनमुदधरंतं त्रुविविचरंतं तमोदरंतं गुणवंतं, बहु
सिद्धिं वधतं धूर्तेवदंतं प्रवंतरंतं श्रीमंतम् ॥ कुंथुंजिनराजं प्रवरसमाजं स्तौमिमुदारं श्रीमद्वि,
निर्मलतरकीर्तिं निरुपममूर्तिं सुव्रतजिनपंक्तिं शुक्लयम् ॥ ६ ॥ (आर्या ऽं६) इद्ववाकुवंशमानस-
देसं वंदे नामि जिनायोदाम् ॥ नेमिं हरोवरवंदयं रुपातं पार्श्वजिनं वीरंच ॥ ७ ॥

(स्रग्धरा ऽं१) इष्टं श्रीतोषंराजान् मुरवरमदितान् विश्वविश्वप्रतीतान्, गंगागोक्षीरचंड-
प्रवरतररुचि-प्रख्यकीर्ति-प्रतातान् ॥ श्रीमत्पूण्डुशिष्य-प्रथित-सुहृदयो प्रकितः स्तौतिपूज्यान्,
जगत्पान्नोजात्रिसुर्यान् श्रितवर-रतिदान् सर्वदानंदचंडः ॥ ८ ॥

श्रीजिनं च- स्तुतिः

(इंदरज्जा ऽं१) देवाः प्रन्नोपंविधिनात्मगुड्यै, जगत्यामुमेरोः शिखरेऽप्यपिचन् ॥ संस्तूयसे त्वं
समया समोर-मुन्मृदयते ज्ञानदया यथा मे ॥ १ ॥

(उपजाती वंद.) ध्यानानुकंपाभृतयः प्रधानोन्नासिस्थिरा ज्ञानसुखरुमंन ॥ मुनाग्रमंति
 त्वयि सिद्धिर्नाथाऽधिरुद्रकर्मोज्जितविश्वरूपः ॥ १ ॥ संसारज्जीतं जगदीशदीनं मारुत रक्तात्मरु-
 णीयम् ॥ प्रौढ-प्रसादं कुरु सोम्यदृष्टया निलोक्य स्वीय-वचभ्रेहि ॥ ३ ॥ नर्तक ! विज्ञातित दोष ! नन
 दानावरिष्ठा अपि बीत दौःस्थाः ॥ त्ययिकृता जूरिपना अनंतज्ञानदियासरुममंकुमासान् ॥ ४ ॥
 द्वित्रेजंवेमुक्तिमनादिपाद्या-स्तवस्त्रिपूजौविश्वद्विसंख्यम् ॥ कटपाणकानां जिनपंचवर्ग्य-माराध्य ज्ञप्यः
 क्षपतेऽष्टकर्म ॥ ५ ॥ शाम्येनपश्यन् विजगद्विनेकी, श्रयन् प्रज्जो पंचसमिपुनैति ॥ अयास्यसतश्चयि
 सिद्धिमध्ये, सिद्धं जवेनोपजगदुपेक्षम् ॥ ६ ॥ मुक्त्वाज्जवं सीरुयमयाप्तुमंगी, धीमांस्यजन् मोक्षम-
 घश्यहंता ॥ योमुच्यमानस्तमसासिबीयेत् त्वत्सेविता काम्पतु सोग्रनेतः ॥ ७ ॥ क्षेमेपुत्रुक्षतसुय-
 नायमानो, हितः पितेवामृतचदुराणः ॥ मम प्रज्जो जग्यतरं स्वजृत्पी, ज्ञावं सदानंदमपः प्रदेयात् ॥ ८ ॥

॥ श्रीपंचतीर्थि-स्तुतिः ॥

(गीती) श्रीनामसंज्ञविभुं, जवसंज्ञकलुपकूट-संदरणम् ॥ अज्ञानध्वांतहृत्यै, पुरतस्तमसो-
कैमंमलं वेदे ॥ १ ॥ (वंद जुजंगी.) जगज्जुंज-चंचच्चिवानंवांसं, निराधार-निर्द्वेष-रूपावज्ञासम् ॥
त्रिनिक्षेप-निक्षेप-दुर्वैधरिक्तं, युगादीश्वरं मूर्ध्लोकाभिपिक्तम् ॥ २ ॥ (आर्या) श्रीजितशत्रुजगमव,
मयनंत्रैलोक्यजंतुराशीनाम् ॥ अज्ञवनमध्याशानां जगोदज्ञवानां सदा सेवे ॥ ३ ॥ (जुजंगी.)
श्रुतीनामगम्यं स्वतो जिनजानां, सुगम्यं स्वयं संविदां नीरजानाम् ॥ मनःकायवाचां निगूढं रदस्यं,
स्वरूपाजितं सिद्धिज्ञाजं सदास्यम् ॥ ४ ॥ (आर्या) श्रीज्ञांते स्वर्णकांते, मदिष्टमंदारमूलमद्वतरो ॥
मामुद्धर दुःखाब्धेः सत्त्वाधिकसौख्यसागरंधेदि ॥ ५ ॥ (जुजंगी) जनुर्यस्य लोकोपकारेक हेतु-
महातंककक्षये धूमकेतुः ॥ अर्चित्य-प्रज्ञाबोद्धरं यस्य नाम, तुलोत्तीर्णधाम्ने तदस्मे नमामः ॥ ६ ॥
(आर्या) यन्नामसिद्धमंत्राः कृतसंकेताश्चमन्त्रिधिंपांति ॥ नोर्गेदमुखावेवा स्तमाश्वसेनिंजिनंस्तुमद्दे
॥ ७ ॥ (जुजंगी) अट्टयामनदयामक्षस्यामरस्या-मपारामहारामचारामज्जाराम् ॥ कलांकांचितस्वये-

करुपां दधानं, निरुद्धेयसद्व्यवस्थाः संनिधानम् ॥ ८ ॥ (ध्यायां) श्रीनीरतीर्णकृत्तन, त्र्येगमांगं
 शुद्धय बुद्ध्या ॥ निष्ठांतिः परममये-रचाधितं दासतं जयति ॥ ९ ॥ (जुजंगी) निरुद्धो ग निरुद्धा मिनी
 राग जाव-प्रसिद्धं समृद्धं प्रसाध्यस्वप्नायम् ॥ मदानंदसीये सदायः दामास्ते, निरीदाम्य कम्पेचिद-
 स्मेतमस्ते ॥ १० ॥ (शार्दूलनिकीदित) इजं श्रीचिनं रंचकस्तुतिमिपाइजक्तिर्वपायिन्कृता, समृद्धेष्टेः
 श्रुतिबोधिवः सुनिगयो देतुः सदा देवतम् ॥ संसारचमजं जने गदमलंकारस्वचिने प्रभुः स्यामारा
 मबिधूदयाय सततं नूपादिपं जायिता ॥ ११ ॥ इति श्री पंचतीर्थी स्तुतिः ॥

श्री वीशविहरमानजिन नमस्कार.

(ठै) तमरी जिनराय घरी बहु जाय खितं गुणगाय सदा मुख्यकारी, विहरमाखनीद ज्ञो हजय ईडा
 मुदा जगदीश नमुं चित्तधारी; क्षेत्र विदेद सदा सुखगेद मनोरथरेद जज्ञी ज्ञानसागी, मुनिदज्ञरत्य
 पाइ जिन सत्य सारि बहुअत्य ज्ञे इकतारी ॥ १ ॥ सिमंधरेदेव जंजुं नित मेन कं नित सेव
 ध्यान करितोरे, जुगमंधरस्वाम प्रनंतगुणप्राम टारिसव काम जयद्वम जोरे; जपुं जिन बाहु

तित्तै तव ताहु दूरिहत वाहु सुधावच जोरे, मुवाहु अरिदंत गिणु नितमंत करीमन खंत घणुं
 मनगोरे ॥ २ ॥ अंबुलीव स्वारि नम्रे नरनारी ईतजवचारि रंग रसरनो, घातकीय खंन छमंग अंग
 भंदि अछजित तंदि सबे जग ठजो; स्वामि संजात स्वयंभु गात सोवन सम घात महागुन जुतो,
 रिपजानत देव अनंतवारिदेव सुरप्रज देव नमुं मणिमनो ॥ ३ ॥ यिशाख जिननाम वज्रघर साम
 टए रिसराम जशिकजग केरो, पुष्करदीवअर गुनमनि सिद्ध चंदवाहुदिक श्रेयगुण ऊरो, भुजंग
 जिनराय ईशर सुगराय नेमि प्रभुशाय रहं गदि ठेरो, संपम तपकाय सदा मन जाय वीरसेनराय
 दरे मतंभरो ॥ ४ ॥ स्वामि मदाजव करे नित जइ सोम्यगुनचंद्र जजुं चित्तलाई, देवयशईश सुरानर
 पीश नामि निज दोग जितं गुन गाई; जिन अनंतवीर्य मेठ जिम धीर्य अनंत गुण वीर्य टारि
 कामरठ छाई, ददाराय धरि प्रेम अछजिन एम जप्प्यां जग लेम हुशे तुम्ह जाई ॥ ५ ॥ इम बीश
 अरिदंत मोयन तनछात बिंदहपंचसंत जिनैसर राया, ग्रामी लख पुख्य गृहवात सब तजी मन
 गहर उबे रिगजाया; पूरव इक लाख परे जिननाख सिद्धंतकी लाख पोने तप काया, अतिदो

चौत्रिंश वालो पणत्रिंश गुले जगदीश घरो मन जाया ॥ १ ॥ चौविंश संप्रमाण करे मुग्धमान
 योजन लगि वाल महासुख सासे, कुंभुं अर जम्भ विने जिन पम्भ मुनिसुमत नम्भ मने शीन
 जासें; घोसठ मिलो इंद्र नेमे नरचंद्र दिये सुखकंद मणुजवयासें, चरेचंद्र गुरुराय नमो तसु पाय
 वीश जिनराप दशरथ गुन जासे. ॥ ७ ॥

श्रीजिन नाम रक्षा स्तोत्रं प्रारंभ.

सर्वातिशय संपूर्णान् ध्यात्वा सर्वजिनाधिपान् ॥ पंचवर्णान् पंचरूपयिष्यदुमकुंजरान् ॥ १ ॥
 चतुर्गर्वाश्चतुर्वेक्रान् चतुर्विंशतिसंमितान् जेनी सर्वांगेषु रक्षां कुर्वे दुःखीषयातिनी ॥ २ ॥
 शिरो मे वृषजः पातु जालं श्री भजितप्रभुः पातां मे श्री जिनो नेत्रे संजवभ्राजिनंदनः ॥ ३ ॥
 सुमतिः पद्मप्रजश्च श्रवणौ ममरक्षताम् ॥ सुपाश्वो रक्षतु घ्राणं मुखं चंद्रप्रजप्रभुः ॥ ४ ॥ रसनां
 सुविधिः पातु कंठं श्री शीतलो जिनः ॥ स्कंधं श्रेयांसः श्रीवासुप्रग्यश्च निमलो जुजो ॥ ५ ॥ अन्नंत
 श्री धर्मनाथौ पातां मे करपद्मवौ ॥ शान्तिं मेहृदयं रक्षान्मध्यं नाजि कुंक्षरी ॥ ६ ॥ मद्विः कटौ

ऋषेः दुष्टः दशमी धी गौतमस्तत्रिपित गुलनिधिः कीर्यते केन तुल्यः ॥ ४ ॥ इति० ॥

॥ श्रीपार्थिवेन स्तोत्रम् ॥

तोपेभरे जगन्नाथमदंतं बोधिवं प्रभुम् ॥ सत्यान्तरमानंदं योगीशं परमेश्वरम् ॥ १ ॥
पारंरत्निरत्नैःपुष्टतयाशारमण्यमम् ॥ जनोद्धासक-पीठस्थं विपक्ष-वरचासरम् ॥ २ ॥
विचित्र रचनो देवातपयित्रय जूयिनम् ॥ अन्यदासन वादीर्देवितोङ्गीसरोरुहम् ॥ ३ ॥ अन्य
मानसर्गद्विंश पद्याद्विद्वदन जारुहम् ॥ प्राणि जन्माय तापैव निवारकजलप्रदम् ॥ ४ ॥ ब्रह्मलोक्य
प्रेममहोत्सवमूर्तिवारुहम् ॥ निर्विघ्नमद्वातारं पार्श्वपक्ष प्रसेवितम् ॥ ५ ॥ विपसंगरना-
रुही चन्द्रिवादि नवारदम् ॥ यदनाग-मपत्नानामुपद्रव विधातकम् ॥ ६ ॥ सर्वेशं सर्वेशं सार्धं
द्विभुव विभुव विभुम् पदानांनभंमेष्यं वारिदानो विज्ञावरम् ॥ ७ ॥ रमागमाद्यो रम्या यसमाद-
मुदसमदम् ॥ वेद जर्बितने पार्श्वमाध्वमेनि मदस्त्रिनम् ॥ ८ ॥ (आयां वृतम्) इत्यनुजीह्ये-
नमस्त १०३५ निर्विघ्नमद्वातारं पार्श्वपक्ष प्रसेवितम् ॥ ९ ॥

श्री आदिनायजीनुं स्तवन.

(साधारिषा मुनिवर एन एन नृप अगार—पदेभी.)

झंजुजयमंरुल आदिजिन, वीनतन्दी अयधार; मुज मन तिम वलगी रग्योजी, जिन न शहं
उत्तार, मनमोदन जिनवर ठे साचो तुम नाम. गत समवदि काया मित्रेजी, तो नदी वंदुनाम;
नित नित ऊठी प्रदसमेजी, प्रभु तुम कहं प्रणाम. मन. ॥ २ ॥ जे प्रभु मुजने तें कद्योजी, ते तो
मैं नवि थाय; बेरी-कर्म जिहां तिहांजी, बिकट ते केरुं घाय. मन. ॥ ३ ॥ इतिगिरि जे उनम
चरयाजी, ते न रखा संसार; जे नीचा नदी कतर्याजी, ते पहोता अयपार. मन. ॥ ४ ॥ जाणुं
उत्तम गति लहुंजी, समता नहुं मूकाय; ने वंदी गुल पण गद्योजी, समरय विण न लियाय. मन.
॥ ५ ॥ तें समरय पण मुज नहीजी, रे मन हजी तुं विमास; गामन ते फल किम लदेजी, जे
उंचा आकाश. मन. ॥ ६ ॥ रे मन तुज आढ्यो भवेजी, मांकरुनो बेराग; ए तो गिर तोदिज रहेजी, जे
माथे हुए जाग. मन. ॥ ७ ॥ ए प्रज्ञान प्रभुनो सहीजी, जेतुं खिल गिरथाय; सोनेये (सुवनटंक) कोदी

जरेजी, धर देले तिणि जाय. मन. ॥ ८ ॥ सयल संयोग विना मिढयेजी, काजन चेने प्रमाण; एक
पळे रप किम नदेजो, निधे इम तुं जाण. मन. ॥ ९ ॥ अमतुम वे साथे मिलीजी, पामी अयसर
जाय; करिणुं प्रभुसेना गळीजी, हियनां मुऊणुं आव. मन. ॥ १० ॥ घणुं घणीपरे इम कहुंजी,
तोपन मूके पातः दुजेन पाम्या प्रभुतणाजी, जे जाए ते जाउ. मन. ॥ ११ ॥ काया आवी मुज-
शुंजी, चिन रहुं तुम पास; ते प्रभु गिर करी राखजोजी, तुमचे चरणे नियास. मन. ॥ १२ ॥
मनमति तुम पयपंकेजेजी, रमण कहे निशदीश; परमानंदी परिमलेजी, पूजुं तांस जगीश.
मन. ॥ १३ ॥ दाणुंजपमंदन तुम्हणुंजी, में मांकी अधुआर; चित्त तिदां काया इदांजी, मति
मूकेजो निसार. मन. ॥ १४ ॥ दूर वतां प्रभु दूकनाजी, कीधा एणे उपाय; ए मन तुम मुज विचे-
करेजी, गति मागति त्विणमांय. मन. ॥ १५ ॥ मननी गति ठे जेदवीजी, तेहवी तननी आय; तो प्रभु
देसण वादरीजी, वेळा थोकी जाय. मन. ॥ १६ ॥ स्वामी अहनिशि उलगेजी, चित्त चपल पण बारी;
मुज पप ए फल मंपजेजी, अनुमतिने आपारि. मन. ॥ १७ ॥ आलोची कायाशुं सहीजी, हुं नेहलो

आयीश; पार्श्वचंद्रसूरी विनयेजी, वंदित फल पामीश. मन. ॥ १८ ॥

॥ श्री मुनिसुब्रतस्वामीनुं स्तवन. ॥

(देवी श्रांक्षरी आमुनिनी.)

श्री मुनिसुब्रत वीनयुंजी, त्रिभुवनतिलक समान; सुरतरु गो चिंतामणि अचिको, गुणमणि
रयणनिधान, जगतगुरु तुमसम अवर न देव, जगनायक जगतारक मिलियो, अहनिशि करशुं
सेव. जगत. ॥ १ ॥ प्राणत देवलोकेषी चविया, वीशसागर जिहां आयु; राजगृहि नयें अतिसुंदर,
सुमित्र नामे तिहां राय. ज. ॥ २ ॥ पन्नमाराणी रंजतमाणी, तासकुले अवतार; आवण शुदी पुनम
दिन पाम्यो, जगजीवन आधार. ज. ॥ ३ ॥ अचण नक्षत्रे चंडने योगें, उतपति अवतर होय; ज-
नन जेठ वदि आठम दिवसें, पाम्यो रिख वली सोय. ज. ॥ ४ ॥ मकरराशि कुमंलेंठन प्रभु,
शामल वर्ण शरीर; धनुष वीश वीशमो जिनेश्वर, सायर जिम मंजोर. ज. ॥ ५ ॥ (ढाल राग
जैराव.) प्रभुगर्भग्रंथकी दिनरात, मुनिनीपरे सुवत मात; तिले मुनिसुवत विरूपत. ॥ ६ ॥ ए

नाम सजन मांही वीधो, सुरनरवरि श्रंगीकार कीधो; निजजनम तणो फल लीधो. ॥ ७ ॥ प्रभु दिन
दिन क्रमे क्रमे वधे, रायलच्चिन्मोग समाधे; लूखे पारिणामे साधे. ॥ ८ ॥ राजरिद्धि रमणी जंनार,
ए जाणी सहुए असार; वंदी द्ये संयमजार. ॥ ९ ॥ उपन्नो तिहां मणनाण, राजगृह दिकाठाण;
तप ठठ कयों परिमाण ॥ १० ॥ फागण ठूवि वारसे जाणो, दिव पारणुं प्रथम वियाणो; ब्रह्मवत्त
गृहि सुवखाणो ॥ ११ ॥ प्रभु दुःकर संयम पाली, तप सबल करी कर्म टाली; ज्ञान केवल अनि
अजुआली ॥ १२ ॥ फागण वदी वारसे जाणी, केवल मदिमा ति वखाणी; तिहां करे विबुध
तियनाणी ॥ १३ ॥ चंपक तरुतेले ठठ कीधो, उपदेश अमृतसम वीधो; ज्ञवियणजण कारिज
सीधो ॥ १४ ॥ अद्वार थया गणधार, सदसत्रीश हुवा मुनि सार; तप-संयम-शीलजंनार ॥ १५ ॥

(दाल राग वसंत.) पचास सदस साहुणीये जास, परिवहिये संयमनो निवास; मुनिसुव्रत
स्वामी नमुं जाप, पाय प्रणमे नरपति अमरराय ॥ १६ ॥ सदस सतर एक लख अधिक जाणी,
आयकवत्त चार सदित वखाणी ॥ मु० ॥ १७ ॥ त्रिण लाख अधिक सदस चउत्तीश, आयिप

गुणगर्वे निशिनीश ॥ मु० ॥ १८ ॥ बरुणान्निदाण यक्ष करे सेव, नरवत्ता नामि तास देवि ॥ मु० ॥ १९ ॥ आयु पाली चर्य सदसन्नीश, सम्मतशिलरि आन्त्या जर्गोश ॥ मु० ॥ २० ॥ संशारो करी प्रभु सिद्ध पत्त, जेठ बदि नचमी दिनि नमुं निज ॥ मु० ॥ २१ ॥

(कलश) इम वीक्षम जिएवर ज्वियण सुखकर जंबूनयरिश्चै ध्याइये ए, श्रीपार्श्वचंद्रसूरिखर शिष्य समरचंद्र एकवीश ठाणे गाइये ए; सोलसय नयुत्तर वरवै गोप बदि आठम दिनि आराधिये ए, प्रभुपय सेवा कल बंठित लदिये अनुक्रमि शिवसुख साधिये ए ॥ २२ ॥

॥ श्री उपदेशरहस्य सञ्जाय ॥

“ गुरु आरे गुण तुम तथा ” ए देशी.

यिनय करीने गुरुगम सांजली, आगम अरथ चिचाहं रे ॥ विष्णु परमात्मा जाएया पाखे, किम पामीस ज्ञवपाह रे ॥ १ ॥ बापमला जीवमला एह, मरम मन राखे रे, विधि उपदेश जे दिसा जाणे, तेह प्रत्ये तुं ज्ञाखे रे ॥ बापमला ॥ ए आंकणी ॥ धर्मकथा छववाइ

उत्तरे, एह यथास्थित वाली रे ॥ प्रथम अंगे अध्ययन चौपे, जिनउपदेश ते जाली रे ॥
वापमला० ॥ २ ॥ साधु गृही अधिकारे जिनवर, सहृण जीव रखावे रे ॥ तिनहीज वचने धूल
रखानी, सुखिम केम हलावे रे ॥ वापमला० ॥ ३ ॥ अलिय अदत्त अवंत्त परिग्रह, जिन उपदेशो
म जेइ रे ॥ सुखिम वादर मांदोमांदे, श्रुत विपरीत न होइ रे ॥ वापमला० ॥ ४ ॥ जे गीतारश्च
नाम कहाने, आदि ए नदीकृतारु रे ॥ सावद्य कारणे आनो मंके, ते कहीये अविचारु रे ॥ वापमला०
॥ ५ ॥ आचारांगे वशाश्रुतकंधे, साधुतले अधिकारे रे ॥ एक जेले एक थेले पान्न करीने, जयणा
जेलें कृतारे रे ॥ वापमला० ॥ ६ ॥ जे जेले पद ते लोकाचारे, जे थेले ते उपदेशे रे ॥ इणं विणु
मोदत मोदत मोदे, दैनि नदीय प्रवेशे रे ॥ वापमला० ॥ ७ ॥ केवली उनुमथ जल कृतरतां,
इरियावही संपर्गई रे ॥ अनुक्रमे बेनुने किरिया लागे, एह रहस्य व्यो जाई रे ॥ वापमला० ॥ ८ ॥
ग्रन्थापीने इरियावहीया, सकयायी संपर्गई रे ॥ एक उपदेशे विणु उपदेशे, बीजो आगमे आई
रे ॥ वापमला० ॥ ९ ॥ सरग्वी नयणा करतो राणी, निराणी पण चाले रे ॥ एक उत्सृजे बीजो

સૂત્રે, અંતર ત્રિયે ઠાલે રે ॥ વાપમલા ૦ ॥ ૧૦ ॥ રાગ ધોપ પરહરેવે જયણા, નિશ્ચય નય વ્યવહારે
 રે ॥ કેવલ માણી એદજ જાણે, અર યગ્રાસ્થિત ચારે રે ॥ વાપમલા ૦ ॥ ૧૧ ॥ પંચમ અંગે સત્તમ
 વદામે, અદારમે શત બોલે રે ॥ એદ જાવ જે નિરતા જાણે, તસુ મતિ ક્રિમે ન મોલે રે ॥ વાપમલા ૦
 ॥ ૧૨ ॥ સાવદ્ય લય જે ડરિયાચરિયા, તે નિશ્ચય સદ્દહીયે રે ॥ કહત ચિચાલે સંઘ ન લાજે,
 વ્યવહારે કેમ કહીયે રે ॥ વાપમલા ૦ ॥ ૧૩ ॥ પંચય ચારિત્ર ચાર યગ્રાસ્થિત, પંચમ જિન વિધિ
 યોદે રે ॥ એદ સદ્દશા કુલ્લદ લદીને, જોલા મ પદ પ્રમાવે રે ॥ વાપમલા ૦ ॥ ૧૪ ॥ એદ રદસ્ય
 જગ વીરલો કોઈ, જિન જાણિત ચિન રાણે રે ॥ શ્રી સાહુરયણ ગુરુ ચરણ પ્રસાદે, શ્રી પાર્શ્વચંદ્ર-
 સૂરિ વાણે રે ॥ વાપમલા ૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ શ્રી મેઘકુમાર સહ્યાય ॥ સમક્ષિતઘ્ન ગન્ધારે, પેસતાજી એ દેશી. ॥

ચીરજિજ્ઞેશર વંડુ વિગતશુંજી, પ્રણમી ગોપમ પાયરે; ધવિશ દરણે હું ઋપિરાજિયોજી, મેઘ-
 કુમાર જાણે જાયરે ॥ ૧ ॥ સદ્ગજ સોજાગી સાધુ શિરોમણીજી, જેદનું ચરિત્ર વિસ્તારે; સ્વામી

पुण्यं जेवृत्ते केहेजी, ठण ग्रंग मजारे ॥ सहज० ॥ २ ॥ नयरी राजगुदी अति रलियामणीजी,
 धरिणि तिहां नृप सारे; धारणीदेवी तसु घरि सुंदरुजी, मंत्री अन्नयकुमाररे ॥ सहज० ॥ ३ ॥
 भवता वाजेरे ॥ सहज० ॥ ४ ॥ धारणीने मन मोहलो छवनोजी, त्रोजा मास मजारे; पंचवरण
 प्रनदकुमार नवमे मांमे पुत्रगतन जणपोजी, नामे मेघकुमाररे ॥ सहज० ॥ ५ ॥ देव आराधी मोहलो पूरेवेजी, मंत्री
 ॥ ६ ॥ तेल काले वीर समोमर्पाजी, वेदे मेघकुमाररे; धिक्ते नदमीगावेरे ॥ सहज०
 जारे ॥ सहज० ॥ ७ ॥ द्वार चिनांग मूने मायेरजी, बहुत्या साधु मंगाररे; नग मंगटे लार लजे
 कर(जं), काहे निद लगारे ॥ सहज० ॥ ८ ॥ समस्त दिने न पोकर मोदिलीजी, भाव मज्जा

(दाल बीजी) रवि उगमते आवियो रे, नीरजिलेशर पास; नार बाधान आनु ॥
 मन उद्धास रे मेदा, सांजल माहरी बाण, तुं तो गुणमणि केरी खाण, तुं तो शुभ मति दियने
 आण, जिनवचने घांति न आण रे मेदा ॥ सांजल ० ॥ १ ॥ इदांयकी अन्न पावले रे, बीजे
 गिरिगताऊ; उवंत मेरुप्रज हाथियो रे, सहसगमे करी आनुय रे मेदा ॥ सांजल ० ॥ २ ॥ अिष्म-
 काय पायातरे रे, पाओ ते गजराज; पहेतो एक सर एकलो रे, पाणी पोवा काज रे मेदा ॥ सांजल ०
 ॥ ३ ॥ पाणी ओम्मे काचरो गणो रे, गूलो ते अंतराल; पूरव बैरी हाथियो रे, पीने ते ततकाल रे
 मेदा ॥ सांजल ० ॥ ४ ॥ मात विवाग गेरत राखी रे, बीसासो घरसांज; काल करी बिंध्याचले रे,
 पुननि यधो भयसा म रे मेदा ॥ सांजल ० ॥ ५ ॥ मे रत मेरुप्रज रातकोजी, सात सयां परिवार;
 न नतकेऊ जोगण भमाने भोगी रे, मेदा ॥ सांजल ० ॥ ६ ॥ वन दव ऊगरया करे रे,
 नो-ना सभतर पार्श्व; रिह म आनिम, जीमने रे, भेदा कीपो गान रे मेदा ॥

सांजल० ॥ ८ ॥ ससलो एक ऊनो रदेरारे, पामे नदी जरी लाग; तें पण कान सुजाववारे, उपाम्यो
एक पाग रे मेहा ॥ सांजल० ॥ ९ ॥ गज पग देठें ससलो रह्यो रे, लाग्यो अति सुकमाल;
जीवदया मन लेगवी रे, गळ्यो पग अंतराल रे मेहा ॥ सांजल० ॥ १० ॥ रात अढी वन वव
दणो रे, ससलो पहेतो आम; दात्री पण तूटी पम्यो रे, मूठ शुभ परिणाम रे मेहा ॥ सांजल०
११ ॥ जीव दया मन लेखनी रे, श्रैलिक घरि अवतार; गज जवे जे दुख ते सह्यो रे, तुं कां नहि
संसार रे मेहा ॥ सांजल० ॥ १२ ॥ वचन सुणी जगगुरुतणारे, चेत्यो मेघकुमार; जातिसमरण ते
लेदे रे, चिहु नदणां ऊरे साग रे मेहा ॥ सांजल० ॥ १३ ॥ पुनरपि दिक्षा आदरीरे, अप तप कीधा
असार; निपुलनित्करे मेघज्जी रे, संघारो मनोहार रे मेहा ॥ सांजल० ॥ १४ ॥ काल करी सुरपति
पयो रे, निजप विमान मज्जार; एकल जगने अंतरे रे, लहेडो जचनो पार रे मेहा ॥ सांजल०
॥ १५ ॥ इस शिष्य ठामे आशीर्णे, सद्गुरुए ततकाल; रायचंदमूरी जयारे, पजलो मुनि
मेपरज रे मेहा ॥ सांजल० ॥ १६ ॥

॥ श्री वीशस्थानकतपनी सञ्जाय. ॥

(वीर गुणो मोरी वीनती. ए देसी.)

वीश ध्यानक तप सेविये, जन्म प्राणी रे आली मन आव; श्री अरिहंत इम उपदिशैं, ए
तपना रे मोटा परभाव ॥ वीश० ॥ १ ॥ नमो अरिहंताणं गुणो, पव पंक्षिते रे मन हरख अपार;
इरूपत आवत जेदशुं, जिन पूजारे करे आव प्रकार ॥ वीश० ॥ २ ॥ नमो सिद्धाणं एदवो, शुद्ध
चित्तै रे गुणो बीजे ठाण; आराधो सिद्धकनुं, जिम आए रे निज जनम प्रमाण ॥ वीश० ॥ ३ ॥
पवयशास्त नमो गुणो, बीजे ठाले रे करो नाण अन्धास; जगति करो सिद्धंतनी, जिम पावो रे
तुमे लीलबिलास ॥ वीश० ॥ ४ ॥ आयस्याणं नमो गुणो, बोधे बोले रे पूजो गुरुजीना पाय;
नमो प्रेराणं पंचमे, गुणो सेवो रे घरमी मुनिराय ॥ वीश० ॥ ५ ॥ पंक्षित गुरुने पूजिये, ठठे
गुणिये रे नमो उवजाय; नमो सबसाहूणं सातमैं, बलि सेवो रे तपसी सुखदाय ॥ वीश० ॥ ६ ॥
नमो नाणीणं आवमे, गुणिये जणिये रे नवा स्तवन सञ्जाय; नमो वंसणधारी गुणो, पाले नवमे रे

समकित सुखदाय ॥ वीश० ॥ ७ ॥ चिनयसंपन्न नमो इसो, पद दशमे रे गुणिये शुभ ध्यान;
चिनय करो गुणयंतनो, इल रीते हो लहिये शिवस्थान ॥ वीश० ॥ ८ ॥ इयारम ध्यानक गुणो,
पद्मि कमणां रे वे सांऊ सवार; चारित्तस्त नमो इसो, पद ध्यावो रे शिवसुखदातार ॥ वीश० ॥ ९ ॥
गुणो वंजयारीलें नमो, आठ पदेरी रे करो पोपद लील; वारमें ठाणे पालिये, शुभ भावे रे
निरमत गुण दील ॥ वीश० ॥ १० ॥ नमो क्रियावारी जली, मन गुणिये रे नित तेरमें ठाल;
सामापिक पण लीजिये, दोय टालो रे वचिश प्रमाण ॥ वीश० ॥ ११ ॥ तप अधिको करो चनुदमे,
नमो तरसरी रे गुणिये मन रंग; तपसी सेवा कीजिये, बलि रहिये रे तगसीने संग ॥ वीश० ॥ १२ ॥

(गाल वीजी-देसी श्रंजणपुरनी.) अतिश्रिदान बहु भावे दीजे, नमो गोयमाइलं गुणीजे;
पनरसो किरिया एइ; प्रतिमाने नूरण पहिरायो, नमो जिणालं ए पद ध्यावो, सोलमे घरी सनेह
॥ १ ॥ आठ पदोग पोसद चिधि करिये, ध्यान नमो चारित्तस्त घरिये, ए विधि सतरम ठाल;
नमो नाल उतरंगे जलिये, नमो नाल ए गुणलो गुणिये, अठारमे परिमाण ॥ २ ॥ नमो सुअस्त

ગુણો મન ઘેંને, પુસ્તક પૂજ કરો વહુ ઝેંને, એ હુગણીસમેં રીત; નમો તીત્ર એ ધ્યાન ધરાવો,
સંઘ ચતુર્વિંશ ઝત્તિક કરાયો, વીશમે શાસ્ત્ર વિદીત ॥ ૩ ॥

(દાલ ઝીઝી.) દોય દોય સદસ પ્રત્યેકે કરે, ગુણિયે ગુણણો સુવિશેષે; ચારખા હાવામ પૂરીઝે
રે, સમક્તિ ગુણ શુદ્ધ ધરીઝે ॥ ૧ ॥ એ વીશ સ્થાનક વિધિ જાણી રે, તેયો મન હલદ ઝાણી;
વિધિયું જો એ તપ યદિયે રે, તો તીર્થંકર પદ લહિયે ॥ ૨ ॥ ઝાંચે સ્તવ ચારિત્ર ધારી રે, ફરપ ઝાંચે
વિધિ સાગારી; તેયે જે નર ને નારી રે, તે મોકલણાં અધિકારી ॥ ૩ ॥

(કલશ.) હમ વીશયાનક તપતણી વિધિ શાસ્ત્રે અનુસાર એ, જે ચહે નર ને નારી વિધિયું
ધન્ય તસુ અવતાર એ; શ્રી રતનપુરવર સંઘ સુલકર ઝગતનાશ્ર ઝિણેસરો, તસુ ચરણપંકજ નમે
ઝાંચે યલતચંદ્ર સુનિચરો ॥ ૧ ॥ હિતિ શ્રીપદ્યચન્દ્રસૂરિ સંતાનીયોપાધ્યાયેન કૃતમ્ ॥

॥ શ્રી અવંતિસુકમાલનાં ચૌદાલિયાં. ॥

સોના રુપાકે શોગઢે સફયાં લેલત વાઝી-એ દેશી.

गोपन गणपर पाय नमी सरसती संजारी, श्री अवंतिसुकुमालनो कहुं चरित्र विचारी;
मालयवेदा सोदामणो उज्जेलो नयरी, धन कण कंचण रयण जरी नवि गंजे चैरी ॥ १ ॥ गढ मढ
मंदिर अति जला वर पोल पगार, बाढ्य सरोवर वन बली सोदे घणा फार; सारथवादी तिहां बसे
जडा इलि नार्मे, आर्यसुदस्तीसूरीजी आढ्या तिले ठामे ॥ २ ॥ प्रतिमा जीवितस्वामीनी बंवेवा
काजे, समोसर्पा वनमांदिअठे पूरण गुल गाजें: नगरमांहि बिहु साधुने गुरु चे आदेश, जोवो
उपाश्रय सृजतो यती योग विदेश ॥ ३ ॥ जडापरि मुनिवर गया जावें ते वंदे, किल कारण
तुमे आरिया पूगे आणेंदे; लाज उपाश्रयना घणा वोढया सिद्धांतें, तण हेंतें गुरु मोकदया आयो
एकांतें ॥ ४ ॥ बादनशाला मोकली रदेवा वेखाने, सपरिवार गुरु तिहां रहें मन धर्म रमोंन;
नलिनीगुहम विमाननो अध्ययन संजोरें, श्री गुरुजापित तिहां जला ते सयल विचारें. ५ गोखे
बेगो भूमि सातमी बत्रोशे नारी, रूप लावण्य कला जरी यौवनवय सारी; सोल शिणगार सजी
जला रंजा रतिकरें, नाटिक गीत रस रमैं त्रिम अमर सरुवें ॥ ६ ॥ सांजखवा अध्ययन ते कुंवर चे

કાન, અમિયરસાપશ જેદવો સંજ્ઞલિતા જ્ઞાન; પ્રાસાવ હુંતી ઊત્તરી ગુરુ પાસેં બ્રાવે, અતિ રુની પરિ
 સાંજ્ઞલી મન જાવના જાવે ॥ ૭ ॥ ગુરુજી એદ વિમાનનો જિશો કદિયો વિચાર, તે વીઠો પૂરવ
 જૈવે જોગવ્યો અપાર; જાતિસમરણને વલેં સંજારે સાચું, પ્રાવી શ્રીગુરુને કહે એ વયણનું જાચું
 ॥ ૮ ॥ જગવન્ હું જજ્ઞાતણો નંવન અવધારો, ફણિ વિમાન પૂરવ જૈવે ગ્રયો અમર વિચારો; દિવ
 પુણ તિમ કહં તેદધી લહું એદ વિમાન, મુજને ચારિત્ર યો તુમ્હે સર્વ સોહયનિધાન ॥ ૯ ॥

(ઠાલ વીજી) પ્રત્યુજી સુલકર સમકિત વિજે-એ વેશી. સુગુરુ કહે સાંજ્ઞલ રે કુંવર
 હુઃકર ચારિત્રજ્ઞાર; લોદતણા જવ કેમ ચવાયે, કિમ વદિયે લોદજાર ॥ ૧૦ ॥
 કુંવરજી કોમલ અંગ તુમારો, એ વ્રત હુઃકર અમ્હારો (આંકણી.) અગનિજાલ
 કિણિ પરે પીવાય, અગનિમાંહિ કિમ ચાલે ? તુલા તુલે મેરુ કહો કિમ, ફણિમણી
 ફિણિ પરે જાલે ? ॥ કુંવર ૦ ॥ ૧૧ ॥ વાંદે રતનાગર કિમ તરિયે, લખગધાર કિમ ચાંવે; સિંદતણે
 મુલેં કિમ રદિયે મંત્રી, મરણ જોયે જે કાંપે ॥ કુંવર ૦ ॥ ૧૨ ॥ અણનંવન ચલતું જંપે, સાચી વાળી

मुनागो; हे शिव दुबार झालि चारित्र्य, पात्रीदा सामाचारो ॥ कुंचर० ॥ १३ ॥ श्रीगुरुजी मुज
 जेसे, मुखे दया झालो; निंदनलीगरि द्वारो पावुं, एह वचन भुव जालो ॥ श्रीगुरुजी० ॥ १४ ॥
 चारित्र्य द्वारि झलसल पावुं, सादस सत्य संतावुं; येने केलें चारित्र साधुं, पापतणा मज टावुं
 ॥ श्रीगुरुजी० ॥ १५ ॥ गुरु कंद मान अनेतरा अनुमति, लेह संयम मागो; मोदतली निदा
 मुदति, क्षान रिचेकें जागो ॥ कुंचर० ॥ १६ ॥ अनुमति मांगी केह न आपे, करे आपणपें लोच;
 दोने रेच एतांनो द्वारो, करी कयाय संकोच ॥ श्रीगुरुजी० ॥ १७ ॥ तिलि वेदे मयो गुरुं पास,
 श्रीगुरु जन उचगोरे; गुरु आदेशे झलमल लेह, स्मयान धानकें आवे ॥ श्रीगुरुजी० ॥ १८ ॥

(दार चित्री-गुरु गौतम गलथर चरणे दीदा लगाने-ए देखी.) कंचेरीतणे येने कातसग
 करदा आप. नम्रार अरंनो कातसग निरांकण टाय; मुकुमावणले पगलांधी रुधिर ऊरंती,
 नुदगाना नेले कुंचरल कांता० (बृट्क.) निने गंव निदांगी दियली, निज बावकभुं आवे,
 निदिने दागां एच गहन एत, समुतेने दण चावे; चमनरु कानी चर्मज तोह, तम तम करती

मंस; धिगधिग मेद कटकी, कस वे पग कर्पा निमंस ॥ १९ ॥ एक पहर गम्या डम रुअने धर्मद
 ध्याने; जाले करे बिमासण एहनी समता माने, इम बीजे पहरे जांघमांस आहारं, त्रिपता ब्राह्म
 प्राणी इम कदी तेद न वारे; बीजे पहरे उदर जक करतां कर्मतणो कप जाणें, चोत्रे काल
 करीने पुद्धता नखिनोगुहम विमाने; पूग्य पुरुष ए धर्म आराधक इम कही उछव मंने, देवी देव
 तणो गण तिदांकण जक्तिजाव नदि खंने ॥ २० ॥ बत्रीशे रमणी गुरुने कहे तिवार, कहो
 जगवन किदां ठे अम्हतणो जरतार, उपपेगें जोई परि सघली संजलावी, गुरु जापित बोळ्युं
 जज्ञ आगल आवी, (दूटक.) आवी माता अने अंतेउरी, कंथेरी वन दीगो; जुइ सींचे तिहां रुदन
 करंती, कां थयो पुत्र अपूठो. एक वार चारित्र लइने, अम्ह अंगण कां नाव्यो; हिन तुम्ह इरसण
 कहिये होशे, इम मनमांदि जाव्यो ॥ २१ ॥ (दाल घोथी.) वैदरसी वनमां चलवले.
 ए राग. रमणी कहे सुण नाथजी, अम्ह ऊर तज्यो मोद; पुण कां मूक्यां मातजी,
 ते साथे शो दोह ॥ २२ ॥ बत्री वली कहे रे अंतेउरी, स्वामी सुणो अम वात; इम ऊतावल कां

करी, इम को दुहव्यां मात ॥ वली० ॥ २३ ॥ सिप्रा पासे कुंवरने. कीघो अग्नि संस्कार; जडा
जावे जली चली, जावे अनित्य संसार ॥ वली० ॥ २४ ॥ पुत्रशोक अग्नि ये करी, वाघी अति
अपार; जडा टाढक पामगा, वांढे चारित्र्य जार ॥ वली० ॥ २५ ॥ सात क्षेत्रे वावरी, घण कण
कंचन कोनि; एक चधू आधान ठे, घरजार ति जोनि ॥ वली० ॥ २६ ॥ अवर अंतेउरशुं तिहां,
जडा चारित्र्य लेइ; तप संयम सूषा करी, सुर पदवि पामेइ ॥ वली० ॥ २७ ॥ पुत्र अवतीसुकु-
मालनो, यषो कलानिधान; चिता ठामे निज तातने, जोइ जूमि प्रधान ॥ वली० ॥ २८ ॥ एक
प्रासाद करावियो, ते ठे इण काले; श्री सिद्धसेनदियाकरे, दीपाव्यो चाले ॥ वली० ॥ २९ ॥
एदवा रिपि गुण गावतां, जाय पातिक दूरि; एक मना आराधिये, कहे श्री विनयदेवसूरि ॥ ३० ॥

॥ वायन यमक गर्जित रहनेमीजीनी सज्जाय. ॥

राग मारुणी. (सांजलजो मुनि संजमरागी-ए वेशी.)

पानस अलु वरसे घनमाली, जीनो पदेरण फाली रे; चोर उगावतें तन

कयालि, रदनेमि मति चाली रे ॥ १ ॥ ममकर ममकर देवर आली, अम्हेअ नदी ते वाली रे;
 सतीअ दिरोमणि राजुल वाली, वचन बोले टंकशाली रे ॥ मम० ॥ २ ॥ त्रिवस घणा वीक्षा ते
 पाली, इणि कारणि चिटाली रे; सुकुल ज्ञात बांघव वनमाली, दीपके जोय निहाली रे ॥ मम०॥
 ३ ॥ मम काया पेखी सुंवाली, प्रम जूखो वंवाली रे; मलमूत्रे जरी विकराली, तोदी न चेते
 दाली रे ॥ मम० ॥ ४ ॥ एदवी आल करे रे पीमाली, अम्हेअ नदी गोवाली रे; बाघ गाय चीतर
 जिम गाली, विहे मेघ मराली रे ॥ मम० ॥ ५ ॥ इणे आले जो अरे कपाली ! मन्मथ देही वाली
 रे; इँई काया कीधी गिझाली, रावणे दुरगति जाली रे ॥ मम० ॥ ६ ॥ इण आले उचम गति
 टाली, वे दुरगति कंढाली रे; शोभा सुपदा लिये नदाली, अयशतणी परनाली रे ॥ मम०॥ ७ ॥
 इण आले बांधे रे जनाली, कांय ते लज्जा राली रे; महीमां कीरती दोशे काली, अवर केही देउं
 गाली रे ॥ मम० ॥ ८ ॥ सुणि मुनि मेरी शीप विशाली, तिज किन नाकफमाली रे; कां घाले
 रज कंचन पाली, चतुर चेतो मनवाली रे ॥ मम० ॥ ९ ॥ शीलें शिवमंदिर पटशाली, जनम

सुरजी; सज्जापप्यान जवि कीजिये, तजिये विदुष्या दूरजी ॥ श्रीवारह० ॥ १३ ॥ समकित
 दव पद बांणिये, अण्णारे व्रत परसावजी; कलश रूप वारम व्रत, दोजे दान सुसावजी ॥ श्रीवारह०
 ॥ १४ ॥ मुनि सागर इम शीखवे, आवक आविष्ठा सारजी; वारह व्रत ए धारिये, देवलोका
 मयसारजी ॥ श्रीवारह० ॥ १५ ॥ देवलोक मुख जोगवी, पठे जन्मे मदाविदेहजी; संयम लेइ जाय
 शिवपुरे, एदमो नही संदेहजी ॥ श्रीवारह० ॥ १६ ॥

॥ सती मुज्जशानी सज्जाय ॥

जिन गुरु गौतम पाप नमो, कदीभुं सतीअ चरियो; जिन वर्मा चंपापुरे, जिनवत्त दोठ पवित्रो.
 (दुटक) पवित्र बेटी हवे रंजा, मुज्जना नामे सती, बुधदास बोधे कपट श्रावक यह, परणी गुणायती;
 दोरद सामाणिक जैनधर्म, देव गुरु गती रहे; मदा मिप्यातणी नणंद सासु, अदोनिश मत्सरचदे
 ॥ १ ॥ एराबुं डाली जोइ कदी, बुधदासें निज नारी; मुनि जव आवे दोरया, लंदर त्रिम मंजारी.
 (दुटक) जिइ तांके तेम मामु, पुत्रने माता कदे, पतीप मोये बहु निखसे, एम दोजा किम रहे; पुत्र

बोले मात म कह्यो कनक मल कुण जाल ए, सतीग्रामांहे ए शिरोमणि बोली दूरज नाज ए ॥ २ ॥
 पारण काने सती घरे, को मुनि आने तप गाढे; आदार देतां अग्नि लोनेने, तूण जीजे करी हांड
 (मुटक) काढतां तूण शीश, सिंदूर लागे अग्नि मिलाव ए, ते देखी सासु बद्धकणी भुजने
 देखाम ए; व्यभिचारिणी निज नारी जाली प्रेम पतिनो उतरे, सासुए दीव कवक जाली सुजडा
 बहु डुब घरे ॥ ३ ॥ देदरासरं काढसण रहे, शासनेन तिकां अग्नि; पुत्री सेव हांड मत करो, इम
 कहीने बोलावे. (मुटक) सुजडा कहे मात वेंगं जिनशासन शोभा चढे, तिम कीजे देखि ततरुण
 चंपापोळ चिहु जने; मांहे बाहिर पशु पंगवी बहू नरनारी मिली, नगरसेहं सकळ नंगा हुड आहुळ
 व्याकुळी ॥ ४ ॥ गयण रही कहे देयता, को सती कत्ती कुचा कांठे; तंतु काने बांधी चालली, जळ
 काढी पोळे वांटे. (मुटक) पोळे वांटे तोज उघेने एदेंवें तरसुक बई, धर्ती नारी बहू खप करि
 बिलखाली लात्री भई; इम सुषिने ते सुजडा सासुने जइ नीनये, मा तुमारी आडा पासुं पोळ
 ऊषांनुं हवे ॥ ५ ॥ मुंह मचकोफी इम सासु कहे, हुं तुज चरित्र सवि जाणु; लोक जणाव्यामां ठे

किं, तुज सत केहुं पखाणुं (नुटक) वखाणुं दवे केहे सुजडा मात मुज सत जेहिं, इम कही चाली
धूर केहे पंजरदनी सोहिये; चालणी जळ काडो तीने पोळ वांटो ऊधे, कुसुम वरसे जय जयारव
करे सह आदरवने ॥ ६ ॥ चोथी पोळ ऊघानिये, कर जोम्नी झूज जाखे; बीजी सतीअ ऊघामने,
इम सुजडा दाखे (नुटक) सुजडा परिवारधुरे राय राणी परिवरी, घरे आयी कुटुंब बोधी वेहने संयम
वरी; सही सद्गति दील समकित कीरति बावो अजिनवी, मुनि मेघराज आणी जडुवट सती
पहेली यणवी ॥ ७ ॥

॥ श्री सती अंजनासुंदरीनी सज्जाय. ॥

(घनिनंदन जिन दरिसल तरसिये-ए देवी.) गिरिवैताढ्ये रे प्रद्वान्न पुँरे, प्रद्वान्न तिहं
राय; राणी रुद्रांगे तम पदमागतो, पवनंजय मुत आय ॥ १ ॥ शील सदा कल साजन सेचिये,
जग जग वमरे रे जेम; जिलीपरे पाळ्युरे आगे अंजना, दील घरो तन तेघ ॥ शील० ॥ २ ॥
घननेरेने ए घंजनी निजपुना, पवनंजयने रे वीप; शील मुनागिणी अंजना सुंदरी, जुगताजुगतुं

रे कीध ॥ शील० ॥ ३ ॥ एक दिन पवनंजय निज मित्रगुं, कन्या जोवारे जाय; देवचन कुंवर
 गुण सांजलि करी, कोधे पवन जराय ॥ शील० ॥ ४ ॥ मन पावे ते कन्या पगणिग्रो, जांती चार
 बरीय; रावण साथे हे चाल्यो कटकीये, जननी वीध आशीष ॥ ५ ॥ घामां ब्रवीत दूरे
 भंजना, पचने पंखी वियोग; देखी आढ्यो रे रागजर्णो निशि, मिलीत त्रिहुं संयोग ॥ शील० ॥
 ॥ ६ ॥ फटके पदोत्तरे माता विण कछो, पेट सहित ते नार; देखी कांठे रे सासु घर शक्ती, पहुती
 वनह मजार ॥ शील० ॥ ७ ॥ पावे सतीअरे शील सोदामणुं, हनुमंतसुत तिहां आय; सूरजकेते
 रे देखी जालेजी, निज नगरे लेइ जाय ॥ शील० ॥ ८ ॥ पवनंजय पण जीतो आनियो, सती
 न दीगी रे जाम; करिवा लाग्यो रे आप हत्या घणी, मित्र निवारे रे ताम ॥ शील० ॥ ९ ॥
 पवनंजय मित्र जेतो युवतीने, सूरजकेत आवास; पामी तिदांशेरे लेइ निजपुरे, आढ्यो मन
 उल्लास ॥ शील० ॥ १० ॥ बहुपरे बिलसारे राज्य सोदामणुं, साधी संयम काज; स्वर्ग पदोत्तरे
 चौथी अंजना, पत्रणे मुनि मेघराज ॥ शील० ॥ ११ ॥

॥ श्री दशारण्यभद्रनी सज्जाय. ॥

(भेयरे उतारो राजा भरथरी-ए देशी.)

वीरजिषंद समोसर्पा, दशनपुरे मुनिरायरे; सुर नर इंद सेवा करे, हरप धरी मुनिजाय रे
॥ १ ॥ दशारण्यभद्र राजा चितवे, आणी मन अजिमानरे; किलेरे न बांधा तिम हुं बांधुं, महारो
जनम करीश परमाण रे ॥ दशा० ॥ २ ॥ चतुरंग सैन्यशुं परिवर्यो, साथे सवि परिवाररे; त्रिभुवन
तुल सम मानतो, वीर वंदिया हर्ष अपार रे ॥ दशा० ॥ ३ ॥ सोदमपति अवधिये करी, जाणियो
अति अजिमानरे; इंद एरायल आविया, दोपता मेरु समान रे ॥ दशा० ॥ ४ ॥ पंच सयवार मुख
दोजिता, मुख मुख आठ दंत रे; दंत दंत आठ आठ वावनी, वाढ्ये वाढ्ये आठ कमल हुंतरे ॥
दशा० ॥ ५ ॥ कमल कमल लाख पंखनी, पंखे पंखे नाटक होय रे; पदम पदम चिच करणीका,
तिदां जिनमंशिर जोय रे ॥ दशा० ॥ ६ ॥ इंद इंडाणी आठशुं, पूजे जिनविंच जागरे; चोसठ
गरस गज एखा, आट्या चंदया जिन मुरान रे ॥ दशा० ॥ ७ ॥ इंद रेखी जूण दम जणे,

मान जीपचा कयाँ उपाय रे; सिंह शिवाळ न दोष सदी, लेइ संयम लगानुं पाय रे ॥ वडा० ॥
 ॥ ८ ॥ दोनेश्री सांति जियेशरु, माने श्रीवशरणनद्र रे; जोगे श्रीशालिजइ गुणनीलो, शीन्ने
 श्रीशूलिजइ रे ॥ वडा० ॥ ९ ॥ तपवलेँ करम ह्य करी, पावियो मुक्ति निस्तइ रे, आचार्य (श्री)
 शिवचंइ पाय नमी, यिनेवे मुनि रामचंइ रे ॥ वडा० ॥ १० ॥

॥ श्रीगुरुगुणनी सज्जाय. ॥

“ देखो गति देवनी रे ” श्रीदा वत्स वरणा रस्या रे गुणपरवामावद-ए देशी.

वीरजियेश्वर पय प्रणमी रे, गुरु गुण कदिशुं उवार; नामे नवनिधि संपजे रे, पामे जयतो
 पार ॥ १ ॥ सद्गुरु राजियो रे, श्रीराजचंद्र सूरि; वस्तपणज जगमंमणो रे, वीपे तेजं विषेइ ॥
 सद्गुरु० ॥ २ ॥ जंबूनपरे वीपतो रे, जावरुदाइ सुतत्र; मात कमळादे उेर घयाँ रे, जन्मयो
 पुरुष रतत्र ॥ सद्० ॥ ३ ॥ वैरागेँ संयम लियो रे, श्रीसमरचंद्रसूरि पास; शास्त्र घणा पूज्ये
 जणया रे, पूरे वांछित आश ॥ सद्० ॥ ४ ॥ आचारिज पयवी हुई रे, पंच मदाव्रत दार; उकायनी

रमणे स्वात्मागिरी धीमदम्; हानोऽयोतमयं कृगारसमयं स्यान्नादिव्यान्नयं, श्री सिद्धान्त-
मोर्धगाजगतये वेदेदमादीश्वरम् ॥ १ ॥ (इन्द्रजा वृत्ते) श्रीमयुगादीश्वर-मात्म-रूपं योगोद-
गमये रिगन्नादि-भेदम्; सद्भूतनमद्दृष्टि-मुदृष्ट लोकं, श्रीनानिमृत्तुं प्रथमामि नित्यम् ॥ २ ॥
(उपजाति वृत्ते.) राजादनादस्तननूमिन्नागे, युगादिदेवांघ्रिसरोज पीठम्; देवैर्देव्यं नरराज-
पूजम्, भिष्ठः पुराद्दस्थितमर्चयामि ॥ ३ ॥ आदिप्रजोर्दक्षिणदिग्विज्ञागे, सद्भूतकृष्टे जिनराज-
प्रज्ञो. भाग्वाह्वीःमिन्नानी निन्नाध, दानुंजयस्याः परिपूजयामि ॥ ४ ॥ आदिप्रजोर्देवक्रसरोरुहाज्ञ,
विर्तिर्नाभ्यांविपदीमवाप्य; दोढादगांगी विदेवे गलेदः संपुंढरीको जयतात्शिवाज्ञो ॥ ५ ॥ चउदृहाणं
सदस्येयमालं; बावल्नदियाल गलादियालम् ॥ मुगाउआ जल्य निराजमाणा, सजुंजयं तं पणमामि
नित्यम् ॥ ६ ॥ खनदृग्मा परिलामग्मा, वदन्वग्मा मुगुणेदि पुत्रा; नजारिअद्वावस दुन्नि
देवा, ददन्व एवदि विन्दे वेदे ॥ ७ ॥ अजंन नापी अजंन दंमिणो, अजंन मुग्मवाणा अजंन
खारिणो; बावर्गदृग्मा जल्य मिन्ववग्मा, सग्मेयमेयं तमहे युगामि ॥ ८ ॥ जग्मेय मिन्वा पद्मो

मुनिर्वो, गलाद्विो पुंन्रीयो चित्तिते; अणेग साहू पखार संजुओ, तं पुंन्रीयानन्नमंनयामि ॥५॥

॥ कलदा. (मालिनी वृत्तं.) निमलगिरिवत्तसः सिद्धिगोबुद्धसः सकलसुखनियता वशंनज्ञानदाता;
प्रणतसुखनैर्द्रः केवलज्ञानचंद्रः सृजतु सुखसुखारं नाभिजन्मा त्रिनेंद्रः ॥ १० ॥

॥ विषयविकार त्यागनी सज्जाय. ॥

राग केशरो.(कर मन जजननो व्यापार. ए राग)त्रिपकोत्रिपयत्रिपमविकार,त्रिपयत्रिपम अयार,
जगमें विषय विषय अयार; लही जजत नर नरपियाते, तउ तजत न ग्यार, जगमें त्रिपय० ॥ १ ॥
इंद्र चंद्र दिशंद नरपति, जगतजंतु अयार; नीच कंच अयान दयाने, सब क्रिपे एक हार ॥ जग०
॥ २ ॥ जंत्र मंत्र न यंत्र याकुं, मूल मणि उपचार; कला बुद्धि विनाष विद्या, सबद्विसें अनिवार॥
ज० ॥ ३ ॥ अवश चित्तन ध्यान पूजा, कदत तत्त्व विचार; करत तप जप सुकृत किरिया, तोउ
जरत नदी मार ॥ ज० ॥ ४ ॥ जदपि मुनिव्रत सबे दुख, मेरुगिरिसम जार; तदपि सबेते

महप्रत प्रति, विकट खोलाधार ॥ ज० ॥ ५ ॥ नंदिवेण अयाठजूति, आइसे अणगार; शुद्ध तन
मन वचन याको, शुद्ध व्रत आचार ॥ ज० ॥ ६ ॥ इन्द्रो आदि अनेक मुनि व्रत, तजी जज्यो
आगार; जिन चतुरतर ठेले अैसे, तो कदा और गैवार ! ॥ ज० ॥ ७ ॥ धन्य तासु अनंग ग्रीवम,
ताप भेटि पसार, जनित तमता शीतलाइ, वरति श्रुतजलधार ॥ ज० ॥ ८ ॥ वरजी वामा
काम वामी, वामी संयम सार; तरो भवोदधि पार पाए, करी सफल अवतार ॥ ज० ॥ ९ ॥
त्रिविध त्रिविध कनककामिनो, जिन किए परिहार; कर्मसिंद मुनि तासु पद जुग, नमत वारंवार ॥
ज० ॥ १० ॥

श्रीजिनेश्वर दंभकस्तुतिः

(श्रीदशगपुरीयचूरचपागणोधिस्तत्रश्रीराजचन्द्रगुरीन्द्रपादांगुर्गनिकासिना श्रीजयचन्द्रगुरिणा कृता)

(दंभक वंद.) रचितरुचिरचंद्रनागेंद्रलेखेंद्रमस्यैद्रसदृजक्तिसंसक्तनम्रीभयन्मौलिनीर्लद्वसंजात
सेचिष्यपात्रिष्यजासंकुलं निग्मंलं यस्य ते जकसत्पाशिसम्भोवकिंजटकसारं पदाब्जं जवासार-

संतापतापापदं तं स्तुवेदं सदा श्रीजिनं शोजनं निमद्यसल्लिङ्गारमंदारकुंठेन्दुपुण्योपदागलमन-
कौमुदीसारविस्तारकर्णूरपूरामलस्फाररूप्यार्द्धिन्नीरविस्फूर्तिं संक्राशकीर्यमृतापारकायांतकन्धोन्न-
मालाचिराजिष्णुसिंधुं समासाय ज्ञव्या महानंदनाजो जवंति दुर्गं; सकन्नविमलसुंदराकारमञ्जक-
वर्त्तेशविद्याघरस्फारनागामराक्षारकादिप्रजामोदनागाररूपस्वरूपैरनेतस्वगोदेदलेदोपिरूपस्य लोक-
दरोदारसन्निभंलस्फाररागाद्यलेशाणुपुंजोपजातस्य दृष्टोऽपि नो निर्घोरं शंकरं, सचन्नमदनकंस-
कालादिग्रहामराधीशमार्त्तैरुसंज्ञंरूपाएमातुरायप्यंचितोन्नतिष्वंसविश्वे रुमच्छन्नत्वविख्यातितामानमानं-
गनिर्द्धटने ते वराशापराः सज्जनस्यत्प्रजानाञ्च सारंगनाद्याधिका यस्य ज्ञांतीह वै नाजिराज्ञांजने
सज्जयं ॥ १ ॥ प्रगटविकटसंकटादिप्रदानकृमानेकदुर्ज्याग्निपेयिकासारसांख्याकृमाद्रापयाचल-
नैपायिकामरपंवदयत्व वेशेषिका क्षेपवोपाश्रया तारचाब्ज्योक्तसंकल्पनामात्रसंजृतिताजेमनीया-
दिदुर्बोधिस्तध्वांतविध्वंसमानंरुक्कल्पं सदा, प्रशमरसजलक्षालितानेकसंसारकांतरभागंब्रमाने-
कनीचोच्चैवेपम्पदुःस्थानसंस्थानसंचारदुर्घ्यानतावायुवेगांसंलग्रदुःपापमालं दयोदारसुध्यानतामो-

श्रवणी सुधासारधातिमाधुर्यसंज्ञेविनी क्षीरस्नाकरालोलरंगतरंगानुगा सत्कटाकावली, मरुतक-
 लदंसलीलागतियों तिविस्मेरशुक्लाम्बुजाजस्मितागण्यलावण्यपुंजांकिता रामदाटापदालेरनंगोजितो-
 गा न वक्तुं कर्म क्षीलसिंदुप्रकाशातिरेकं नवप्रेमरम्या मनोवृत्तिरस्याः किमन्यत्पुराणैर्जनैर्नाकिगमादिहं
 वणिंता ॥३॥ अतितनलिनकजलदयामलांगाम्रमेने ! वचोतीतमदात्म्यगस्यलुजानासनेदरकुटंवेदि-
 नः काशशूलज्वरासंकविरक्तोऽकोदूजेदगासमरोधेच्चसुसक्तस्त्रीपदाशंप्रयाराजयदमादिरोगव्रजादृष्टवेद्वा
 ज्ञवैति ध्रुवं, गहनतरकानने जीवणे क्षीलसंधेतिदुर्गं च मार्गे रणे दूरेदेशंगले जीमवारांनिथौ दुस्तटीसन्नि-
 धौ शत्रुवर्गे वटे संकटे विस्तरहेतिदुष्टदयदागानलेन्येषु वैयम्ययुक्तेष्वयुक्तेषु कष्टपापमाद्याचृता नियंता ।
 विरमविषयरापदाव्याल शार्दूलद्वयंककोलोत्पतद्भूतवेतालनागप्रदोत्पातयक्षामरोदंरुचंक्षान्तिनीरामरी-
 शाकिनीनाकिनीमारिदृष्टातिजीज्यंतरक्षोजमृग्या अनेके न याथां विधातुं समर्थाः सर्वोपद्वाञ्जिज्ञा,
 विशद्विमलसिद्धिज्ञाजो यवीयप्रसादाज्जनाः सद्यशोजीष्टसंकल्पनाशामरदमारुदाधारदीनप्रजानाम-
 दं दीनभूतस्त्वदुद्भूतपादांबुजसंश्रितस्तन्मक्षोकरोगाद्यनेकाकुलाद्भू मां कष्टतः पार्श्वेनाग्राम्नो ॥४॥

॥ सासुबहूना कगमानी सज्जाय. ॥

सुण चोटल दे तुंरे चटायण, रतन परायो कांई दर्योजी; मै ठांसया हे मन मय जोजन
नय मासांए उदरे धर्योजी ॥ १ ॥ उदरे पर्यारी नन मास कारण, जनमनेजन में सही, काया नो
काठया फोक पाणी, एक दिन पिण सुल नही ॥ २ ॥ पोतमारी पल पल में पलायन, दाय मन
करी खोइया; पाउरे अंचल ग्रही नीचोया, मूत्र मल इम बोइया ॥ ३ ॥ सुण सासु दो मीन
सपाणी, बात इसीपरे कांड कहेजी; अथ मांको पुन जनको; साचो संनन ए सहीजी ॥ ४ ॥
साचोरी संनन हुमो पुराणो, लेल बांध्या नरि टने; जत्र आप दमगुं दुयो जेजो, कांड मासु नुं
लने ॥ ५ ॥ भेदे दिवेयो तो आणो पायो, गानतो तो नालती; दिन वडा उवारो मांगी लीमो,
सदा तुं वगुं राखतो ॥ ६ ॥ सुण चोटल दे तुं रे बयोछडी, बायां पदि पदि भारो नग त्रियोजी;
ते बांध्या हे करगट जोमा कामगो, कामण लीमण ते कियोजी ॥ ७ ॥ ते कियारी कामण मांदि
राखयो, मो दिशि नही बेलदे; हुं पुन पुन बोलाय रहेतो, पुन किमही न देखे ॥ ८ ॥ अहु जूरी

रही रही मात देती, बार बार जिमाइयो; खेलणारी पल पल रिसाय रहेतो, गरथ दे दे मनाइयो
 ॥ १ ॥ सुल सामु हो सोख सयाणी, बात इसी परे काँई कहोजी; जब उपनो हो लाल हमारो
 मांगी झील न ले लहोजी ॥ १० ॥ न लहोरी सामु झीख मांगी, जूठ राम न कीज हे; जब
 पांस मिलि करी दाघ जोरया, दोष किराही न बीज ए ॥ ११ ॥ तें चोक्र बेसी बेप पहेयों, पिता
 मातो नासियो; जादोरी मांग्यो हरथ करो करी, तें घणोई पाइयो ॥ १२ ॥ सुण बोटल हे उबा
 रेंदे तुने, काँइ त्रियो पारा बारोजी; भेतो आपणो हे कवही साटे, स्तनज बेज्यो लाखरोजी ॥ १३ ॥
 साखरो स्तनज दियो परायें, में तुने दियो घणो; लुगढा बीदनी बेप वागा, उलेज्यो घर आपणो
 ॥ १४ ॥ चीरमा मोग लाग दापा, रीतजांत घली लही; नगराय वेढो तें गरथ लियो, कूदी तुं
 जूरी हुइ ॥ १५ ॥ सुल सामु हो सीख सयाणी, स्तन परायो काँइ कियोजी; किले थांकाहो किया
 नहोग, जूठ राम घं काँइ लहोजी ॥ १६ ॥ जूठी राठ न लहो सामु, लाल में आपणो कियो;
 ऊसो पोंदी कुगमांदि, आपणो छरी में लियो ॥ १७ ॥ जब घणी थापां मांग राख्यो, झूल जन

पस्तावए; आग आंगेरे रीत हुंती, हुत हुंती आनए ॥ १८ ॥ सुण वोटल दे पुतां दे जाया, माय
 मनोरप सह फलेजी; एकज दे आदिजिलेसर, महेदेवी माता ठेरे मर्पोजी ॥ १९ ॥ ठर नयोंरी
 महेदेवी माता, रायजाया रंजणा; जिले आप पहेली माय तारी, वोय जयजयजंजणा ॥ २० ॥
 हुं श्रीर केताइक कदी बलाणुं, हाथकी जिम आंगली; सुकुल यहू सपूत जाया, माय मन पुंगी
 रखी ॥ २१ ॥ सुण सासुद माने रे आपां कांड, बुरे जलो हुय पदपोजी; मे घांका दो पुन
 तरीखा, पुन जण पर जयोंजी ॥ २२ ॥ में पूत जाया हुआ पोता, आगे हुंती तुं एकली;
 सो माणसोकी हुइ घलीआणी, ग्यानमें गियती चली ॥ २३ ॥ श्री आदिनाथ त्रिवोक्तनाथक,
 दोय वहु परणाय ए, श्री भरत तरीखा मोक्षगामी, पुन सो एक जाय ए ॥ २४ ॥ सुण वोटल
 दे आदिसर, महेदेवी माला ते जलीजी; वंतां जाय दो नाप नेमिसर, शिवादेवी माता ते
 जलीजी ॥ २५ ॥ संजलीअ बांमारे मनोदर, पारसनाथनी ते हुइ; अवर केताइक कहुं बलाणी
 हाथकी जिम आंगली ॥ २६ ॥ सामानाम लाया प्रगट किया, नाथने त्रिभुवनधणी; श्रीहरयकोति

पदे मोहगामी, जगतमे महीमा पणी ॥ २७ ॥

॥ श्रीवर्द्धमानजिनस्तुतिः ॥

(वपजाति वृजं.) श्रीवर्द्धमानं करुणानिधानं, श्रेयोभिदानं कुगतेः पिधानम् ॥ शिवैकयानं
गुगुलीः प्रयानं, गताग्निमानं स्तुतिसावधानम् ॥ १ ॥ (स्रग्धरा वृजं.) वीरं आवारिवीरं प्रयात
जयदरं देमरोचिःशरीरं, धीरं कामाग्निनोरं परमपदगतं प्राप्त संसारतीरम् ॥ ज्ञातं सिद्धार्थजातं
विषुपपुपनतं जूषतिस्नर्पजातं, सिद्धं बुद्धं प्रयुद्धा नमत नमत तं सिद्धये बुद्धये च ॥ २ ॥ कुंभे
प्रामेन्निरामे त्रिभुवनजनता पावके वा, मोन्दरे दस्तिकुम्भी प्रवस्तरपुरे वायमे नाशके च ॥
नंदिमामे च मुंक्षुपलगजपदपो स्तुंगवैज्जारदीक्षे, देवं श्रीवर्द्धमानं विपुलगुणगणैर्वर्द्धमानं नतोस्मि ॥ ३ ॥

अष्टपात्मनीसज्जाय अथवा गीत.

अष्टपातम बिनु कपु पाइ दो मेर ललनां, परम पुरुषको रूप; अघट अंग घट मिलि रह्यो दो,
मदिमा मगम मनूर ॥ म० ॥ १ ॥ चियम वाय पुरो जयो दो, आयो सहज वसंत; मगटी

सुरूपचि सुगंधता हो, मनमधुकरमय मंच ॥ अ० ॥ २ ॥ सुमत कोकिला गद्गद्गद्गी हो, वही
 अपूरव चान; नराम कुदिर बाहर फटे दो, घटि जामाजम जान ॥ अ० ॥ १ ॥ माया रजनी लघु
 नई दो, सम रस शिवस सजीत; मोद कंपकी श्रिति घटी हो, संसम शिशिर व्यतीत ॥ अ० ॥ ४ ॥
 शुभ दल पल्लव लदलदे हो, दोदि अशुभ पत ऊार; मलिन विषय रति मालती हो, विरति बेली
 विस्तार ॥ अ० ॥ ५ ॥ शशि विवेक निर्मल जयो हो, श्रिता अमिप ऊकोर; कैली समकित
 सुचंद्रिका हो, समुक्ति नयनचकोर ॥ अ० ॥ ६ ॥ सुरति अग्निज्वाला जगी हो, समकित जाव
 अमंद; हवयकमल विकसित जयो हो, प्रकट सुजश मकरंद ॥ अ० ॥ ७ ॥ बिठ कयाय हिमगिरि गवले
 हो, नदी निरुक्त जोर; धारं धार नावह चली हो, शिवसागर सुख ठर ॥ अ० ॥ ८ ॥ वितथवात
 प्रभुता मिटी हो जगयो जग्राय काज ॥ जंगल जूमि सुदानि हो नृपवसंतकोराज ॥ अ० ॥ ९ ॥
 खट जय परिनति वसुधा जइ हो, अटकर्म वन जाल; अलख अमूरति आतमा हो, खेले घर्म घमाल
 ॥ अ० ॥ १० ॥ नपपंकित चाचर मिली हो, ज्ञान ध्यान रुफ ताल; पिचकारी पदसाधनो हो,

सारपृतसंगमसारम् ॥ शुभकान्तिविशालं हिरदसुचालं पार्श्वजिनं जितमारं, श्रीवीरं वीरं कर्मणि-
नीरं पापमलेगमसारम् ॥ ७ ॥ (शार्दूलविकीर्णित वृत्तं) इत्यं सर्वसुरासुरेश्वरगणैः संस्तूयमानाः
सदा, प्राणद्वयजसंतमोदिनकरा योगोडुचिनस्थिराः ॥ संतु श्रीधृतितुष्टिमंगलप्रदाः श्रीराजचंद्रैर्नुताः
श्रीगुरोर्भारचक्रमौलिमुकुटैरानंदसंदोदकम् ॥ ७ ॥

॥ श्री जिनपालितजिनरक्षित स्वाध्यायः ॥

("राग आसावरी" भेदरे उगारो राजा भरयरीनी अने वृट्कनी हरीगीतनी.)

गाल-नयरी चंपावति जालिये, माकंदी सुत वोयजी; जिनरक्षित जिनपालित, अतिह
विचक्षण दोपजी ॥ न० ॥ वृट्क-हुपि दुनि सम्मति लह क्रियाणो चटपा प्रवक्षणा प्ररिया, जर
समुद्रमांद गया जेतजे उतपात अनेक नदीरिया; अकोल अंतर गाजवीजें नाप वाजे अति घणो,
उरगात परसे अति अंधारो धयो तिसां वोहामयो ॥ १ ॥ गाल-तट तटक तटके बंधणा, फट
तट भोट नारजी; पल यूरे वेदि मांदेयो, जे संसारे सदयजी ॥ तट० ॥ वृट्क-सदयजाय ए

संतार केरो आथनो कुण मव करे, पाटियो लाघो विहु बंधन सुखे ते सायर तरे; रतन बीप
ति लही बापी वात बेसी तिद करे, तेतले रतनबीप बेनी आथी वचन ति उचरे ॥ १ ॥ दाल-
करवाल कर तीखो ग्रही, सुणजो हे नर बोयजो; अम्ह वचन प्रतिपालजो, तो तुम्हने सुल
होयजो ॥ क० ॥ बूटक-इम झील देइ लेइ आये कुंवर बोय निजमंदिरे, अनसर अनेरे इंव आदेशीं
समुद शोधन संचरे; तव झील बीधी विहु नरने सुखे रवेजो घर तुमे, रामति कीन्ता सदा करजो
घरे नाबुं जा अमे ॥ १ ॥ दाल-कवही रति नहु उपजे, तो पूरव वनखंरुजी; उत्तर पश्चिम
जाइजो, लहेशो सौख्य अखंरुजी ॥ क० ॥ बूटक-अखंरु सौख्य नवि लहो कवही घरे पावा
आवजो, पण रवे दक्ष वनमझोर वारुंहुं मत जाइजो; तिसो ठे जुजंगम काल वरुण तुम्ह
जीव विपति करे, इम कही चाली अतिय वेग पाठे नर वन संचरे ॥ १ ॥ दाल-ग्रिहुं मांहे सुख
नवि लहो, चिते चित मणरजी; वक्ष वाप्यो किण कारले, बीससीये नदी नारजी ॥ द्वि० ॥
बूटक-परनारीनो विश्वास केदो दुःखवायक ए सदा, चित विमासि दुनि वांवव वक्षिण वन जाये

सादरपुत्रसंयमनारम् ॥ शुनशान्तिदिशालं विरदसुचालं पार्श्वजिनं जितमारं, श्रीवीरं वीरं कर्मणि-
भीरं वापमतेनमसारम् ॥ ७ ॥ (शार्ङ्गलक्षिकीकृतं वृत्तं) इत्थं सर्वसुरासुरेश्वरगणैः संस्तुयमानाः
सरा, प्रपूज्य असंतमोश्चिन्तयन् योगोद्भिन्नस्थिराः ॥ संतु श्रीघृत्तितुष्टिमंगलप्रदाः श्रीराजचंद्रैर्नुताः
धीसुरिभ्यश्चरमौलिमुकुटैरानंदसंशोदकम् ॥ ७ ॥

॥ श्री जिनपालितजिनरक्षित स्वाध्यायः ॥

("राग आवाउरी" धेगरे उमारे राजा मरवीनी भने शूद्रकनी हरिणीतनी.)

हाउ-नयरी चंपायनि जालिये, माकंदी सुत दोयजी; जिनरक्षित जिनपालित, अतिह
रिबहल दोयतो ॥ न० ॥ शूद्रक-दुपि दुनि सम्मति लह क्रियालो चड्या प्रयदण पूरिया, जर
ममुदसांद गवा जेतजे ततयान बनेक नदीरिया; अछोव अंतर गाजवीजे नाप याजे अति घणो,
यारगान रतेम इनि प्रंधारे थयो निरां चीदामगो ॥ १ ॥ दाल-तट तटक तटके बंधणा, फट
फट फोट नावजी; धन पुंहे बेदि मोंदजे, जे मंगारे सदावजी ॥ तट० ॥ शूद्रक-सद्गुनाय प

संसार केरो आयनो कुण भव करे, पाटियो लाघो विहु बंधव सुले ते सायर तेरे; रतन वीप
सि लक्ष्मी नापी चात्त बेसी तिद करे, तेतले रतनवीप बेनी आयी वचन ति उचरे ॥ २ ॥ ढाल-
करनाम कर तीलो ग्रही, सुणजो दे नर दोयजो; अम्ह वचन प्रतिपालजो, तो तुम्हने सुल
झापजो ॥ क० ॥ बूढक-इम दीन्य बेइ लेइ आवे कुंवर दोय निजमंदिरे, अगसर अनेरे ईइ आदेशो
समुइ दोषन संगरे; तव दीन्य वीधी विहु नरने सुले रवेजो घर तुमे, रामति कीना सदा करजो
घरे नायु जा अमे ॥ ३ ॥ ढाल-कचही रति नहु उपजे, तो पूरव वनखंनजो; उत्तर पश्चिम
जाइजो, लंछेदो सीख्य अखंनजो ॥ क० ॥ बूढक-अखंन सीख्य नयि लखो कचही घरे पावा
आयजो, पण रने वरुण वनमझारं चान्हुं मत जाइजो; तिसं ठे जुजंगम काल वारुण तुम्ह
जीव नियति करे, इम कही चाली अतिय नेनं पावे नर वन संचरे ॥ ४ ॥ ढाल-घिहुं मांहे सुल
नयि लखो, चिते निन मजारजी; वरुण चायों किय कारणे, वीससीये नदी नारजी ॥ द्वि० ॥
बूढक-गरनारीनो निआस केइ दुःखनायक ए सत्रा, चित विमासि दुनि बांधव वक्षिण वन जाये

सारधृतसंपगन्तारम् ॥ शुनकांतिविशालं विरदसुचालं जितमारं, श्रीवीरं वीरं कर्मणि-
भीरे पापमलेशमसारम् ॥ ८ ॥ (शार्दूलविकीर्णित वृत्तं) इत्थं सर्वसुरासुरेश्वरगणैः संस्तूयमानाः
सदा, प्रत्यूहप्रजसंतमोद्दिनकरा योगोद्भिचिन्त्यराः ॥ संतु श्रीधृतिरुष्टिमंगलप्रदाः श्रीराजचंदैर्नुताः
धीमूर्तिभरचक्रमौलिमुकुटैरानंदसंदोहकम् ॥ ९ ॥

॥ श्री जिनपालितजिनरक्षित स्याध्यायः ॥

(“राग आमागरी” वेपारे उभागे राजा मारपीनी मने षट्कनी हरीगीतनी.)

हाल-नपरी चंपायति जालिये, माकंदी सुत दोयजी; जिनरक्षित जिनपालित, अतिह
रिबहल दोयजी ॥ न० ॥ षट्क-हुपि दुमि सम्मति लइ क्रियाणो चढ्या प्रवहण पूरिया, जर
ममुद्मांद गपा जेनेने नुतयात अनेक नदीरिया; अकोल अंवर गाजवीजेंचाय बाजे अति घणो,
जरमान जसे अति अंधारो पयो तिसां बीदामयो ॥ १ ॥ हाल-तट तटक तटके बंधणा, फट
पट फोट नाचजी; पन मुने बेदि मांदेजो, जे संसारे सदावजी ॥ तट० ॥ षट्क-सद्ज्याय ए

संसार केरो आग्रजो कुण मद करे, पाटियो लाघो त्रिहु बांधव सुखे ते सायर तेरे; रतन दीप
ति लही बापी चात बेसी तिद करे, तेतले रतनदीप देवी आपी वचन ति उचरे ॥ १ ॥ ढाल-
करवाल कर तीखो ग्रही, सुणजो हे नर दोयजो; अम्ह वचन प्रतिपालजो, तो तुम्हने सुख
होपजी ॥ क० ॥ नूटक-इम झीख देइ लेइ आवे कुंवर दोय भिजमंदिरे, अवसर अनेरे इंव आवेई
समुच्च दोधन संचरे; तय झीख दींधी त्रिहु नरने सुखे रदेजो घर तुमे, रामति क्रीमा सदा करजो
घरे नायुं जा अमे ॥ २ ॥ ढाल-कवही रति नहु उपजे, तो पूरव वनखंनजी; उत्तर पश्चिम
जाइजो, लहेइो सीख्य अखंनजी ॥ क० ॥ नूटक-अखंन सीख्य नयि लहो कवही घरे पावा
आगजो, पण रखे दक्षण वनमझोरं चारुं मत जाइजो; तिहां छे सुभंगम काल वारुण तुम्ह
जीय निपति करे, इम कही चाली अतिय वेगं पाठे नर वन संचरे ॥ ३ ॥ ढाल-त्रिहुं मांहे सुख
नयि लहो, चिंते चित्त मझारजी; दक्षण वायां किल कारणे, बीससीये नदी नारजी ॥ द्वि० ॥
नूटक-परनारीनो निश्वास केदो दुःखदायक ए सदा, चित्त विमासि दुन्नि बांधव वक्षिण वन जाये

मुद्रा; दुर्गा आये मृतक करो अस्त्र नगला पेल ए, जयजीत हुंता चटपा आधा ठूलिविधनर
 र ए ॥ ५ ॥ ढाल-पुण्यं तुं कोण नर अये ? काकंदीनो वासिजी; लघु अपराधे इम कपु,
 रतनरीप निवासीजी ॥ ५० ॥ नूटक-वासि इहांनो अये पाविणी पुरुषने ठूली विये, स्वार्थे
 हीणो जाणी करो अरराय पुण थोके क्रिये; माकंदीसुत तसुपास पूवे कदो किम थमे निस्तहं,
 उरशर हेने कहुं निले सेलग पल सेवा करो ॥ ६ ॥ ढाल-आची तिहां पूजा करी, सेलग
 आनकर पारीजी; ताहं पालुं केरने ?! निमुशी पत्तले कुमारजी ॥ आ० ॥ नूटक-अमने तारो
 मने पालो अमोने तमे नुद्धा, सेलगं चलतुं कहुं जो नर रखे नारी द्विये घोरो; करी वचन अंगी
 पदिर पुंठे समुद्रमांहे चात्रिया, तेनेने आची देवी बोले जिनरहित जिनपात्रिया ॥ ७ ॥ ढाल-
 घेर नाप ! नुंढे का गपा, मादरो कुण अपराधजी; विल अचगुण कांड परिहरो, मुजयो किसी
 दाशरजी ॥ ५० ॥ नूटक-तंरमादि कण्ट करो दिगाव्यो जिनरहित इम चित्तेने, पुरव जोग
 अरि सेजोरे सेजम नेउची सेमेवे; लट्ठेन विद्युने मयो लट्ठेन मंज करो जब बलि कपों, जिनपात्रि

મત્ત દૃઢ કપા તવ સલાગ વગ લેહ્યા ॥ ૫ ॥ લાલ-ગુરુ પાન સલગ કહ્યા, લખુદ્ર ત ખવજલ ખૂરતજ
 નારી વચન જે બીસતે, રુચશે તે ખવજૂરજી ॥ ગુ૦ ॥ શૂટક-ખવજૂરી રુચશે જિનરક્તિત જિમ
 ચિદયરાંગે મુંઝશે, ખવષાર લહેશે જિનપાલિત જિમ વિષય ઘયુખા વૂજશે; ખશે ઘાચારિજ (શ્રી)
 સમરચંદ્રસૂરિ વિષય રાગ તિવારીએ, ખવસમુદ્ર સંપમ પોતે વેતી થાપ પાર કૃતારિયે ॥ ૯ ॥

દતિશ્રીમન્નાગપુરીપદ્મજપગઢાધિરાજશ્રીસમરચન્દ્રસૂરીન્દેશકૃતઃ શ્રીક્રાતાધર્મકર્ત્રાંગનવમાધ્યયનસ્ય
 (જિનપાલિતજિનરક્તિનામ્નઃ) સ્વાધ્યાયઃ ॥

॥ શ્રીજીરાયલાપાર્શ્વજિનસ્તોત્ર. ॥

(લગ્ધરા વૃત્ત.) શ્રીવામેયં વિષુમ્પુસુધાસારસચ્ચત્રાવં, ન્યાયાપેતોદ્ધતમતિચમત્કાર-
 કારિપ્રજ્ઞાવંમ્ ॥ જીરાપલ્લોપવમવિષદં વારિવાઘ્યાયવેદં, નિઃસંદેહં નિમલકમલાકેલિગેહં સ્તુત્યેહમ્ ॥
 ॥ ૧ ॥ સ્ફારાકારા નનુ જિનપતે ! દૃઢયતે તે ચ મૂર્તિઃ । સ્ફૂર્તેસ્તસ્પાઃપુનરનુપમા વિશ્વદિશ્વપ્રસિદ્ધા ॥
 શૌભીરાણાં ન લ્હલુ મદિમા મૂર્તેમાત્રાનુયાયી, યદ્દાલોપિ પ્રવલકરદિધ્વંસધોરો મૃગારિઃ ॥ ૨ ॥ ચૌરા-

भेदोऽपि; एवमेवैव जोग धीषा एवमेव, तोपल ननि आव्यो किमे थंत ॥ ३४ ॥ तिणकारण आव्यो
मन भंतोप, विरति ररि निरनि टात्रिये दोय; जेअ ठे अजक अंतकाय, तपु नीम धरं ज्यं एद
काय ॥ ३५ ॥ (दात.) हरियकाय दिव जाति अच केतो नालियर, कारणि वीमा चारि पान
योव धीगोर; एवमेवैव जाति रंजनिा कपर, दुत्रि जाति नीलुया तणी चलिपाने
ऊतर ॥ ३६ ॥ कातिग, मोदरा जाल तिडूरा मित्रिय, अयर मित्र ठे हरियकाय ते सहए
हरिय; गुन निमण नणिय जाति दिव चिनि संनारं, काल विदोये जे सदोप ते जाणी नारं ॥ ३७ ॥
हरिय रंजनि कपर भुंठि आनल ग्यागटिय, सेलर मोदी बालुनिया कालिंवित्रिय; मतीराने
भेउवरी दोत्रिं जे धान, तनु निमण दिव धान तणुं संनारुं मान ॥ ३८ ॥ चांथा जाति जुवारि
मद, मण मउ उर ऊतर, मोडुं चोला चणय तुयारि वरटी ने वाजर; चोणो जे जगि अथरधान
निरनो पनग्याग, घोर अंतेव नीम दिव ग्यादिम परिमाण ॥ ३९ ॥ मानर साकरदल विदोय
रसरिद गुन मंद, विदोय दोसर मजूर चारित्रियो गुंद, येरो वीजो गुंदनदा दिव चोदे नीम,

दिनप्रति अनिरति टालीना मंतीजे सीम ॥ ४० ॥ रूप्य वीश सचित्त पंच दिन विगड चियार,
 जूती दुइ तंबोल जाति नियचित्त विचार; सोपारी सुरकुसुम चंद्र एला खरवन्धिय, पढिरेवाने
 काज बस्य नेंग वीशज गणिय ॥ ४१ ॥ कुसुम नीम दय करद सगन वाहिणी नरवाहण, कोटीजो
 ए जाय जीय दोरिन चउ सयण; आसण जयणा तन विलेप नरकोठ वलि टीलो, दिवसे पालशुं
 वंज प्रंज नहु करिये दीलो ॥ ४२ ॥ जो कोइ उपजे काज तो दिन वढ जोयण, अधिक न चालु
 एद नीम बहु पाव विमोयण; इक अंगोहल विवस वरय प्रति ग्रहय न्दाण, पीवाशुं मुज कुंज
 तिघि ए नीर प्रमाण ॥ ४३ ॥ पनरशेर दिन असनमान चोपरु इक शेर, खाइम पंचहशेर मिली
 साइम अयशेर; विवस प्रते सातणा पंचहिव कर्मवान, अमणोपासक करे नही बहु दोय निधान ॥
 ॥ ४४ ॥ टाट्टी न शकुं सर्व पकी हुं निरति करेशुं, वरस वरस ए सहस्र निरति दियने समरेशुं;
 वाणे घोगण एक एकसो नेंग प्रमाण, विसय रूप्य सोवत्र एकसो गिणि गदियाण ॥ ४५ ॥ (ढाल.)
 मयर इंगानिया कर्म हुं टाट्टीशुं, उचपुं गुरु तथी शाख वत पालीशुं; विसयमण वरसि सवि

दार आधे मिलो, एह करेवा तलो नद्रिय मुज मन रखी ॥४६॥ रायणा वशमण अंचकल बवइहं,
 भएन निवार तमु प्रधिक सवि परिइहं; सान्द्रिय ज्ञानिय कर्म नहु किज्जए, चार बीघा तणुं
 जइ धारिगज्जर ॥ ४७ ॥ फोन्द्रिय कर्म परिमाण ए ज्ञाणिये, आगरदंतनो जलप नहु माणिये;
 इहो मज लोच पदचास ने फिटकनी, बीन मजीठ मण अवर लख आखनी ॥४८॥ उत्तय मण
 दाप रन इलिअ पइ वरसयं, तेजनी ज्ञाति मल विसय गुल्लमण सयं; खंन चालीशमण एकमण
 लह ॥ मंरदा बरना मुऊए दुकर ॥ ४९ ॥ दुगद व्यापारं मुज नीम चठ चउ पयं, वरस विय-
 रलअ इहियल मल पंचयं; यंत्र पीत्रल नही कर्म निहंनंयसं, वन तलो दाण न करेमि रार-
 ना दल ॥ ५० ॥ असइ जल पोप ए दोर में टाखिये, अवर व्यापारनी जयण बहु पालिये; चउविह
 मनअ देन अटमअने, तानु वेरमण करि समरिये दिनप्रते ॥ ५१ ॥ न दाकीए सयंश्री उंकीए
 रारिअं, अदला करता दुइव सयं मुज मोदिहं; राजमंत्रोपद आरति नहुं कंठं, नगरजनदाइनुं रोच
 भम नहु पठ ॥ ५२ ॥ होम दोचलअनें कीचनं गेउणं, टाखियुं न्दानि नल यहल जयरेखणं;

द्विसक वस्तु दाखिन्य विष्णु नापिये, पाच उचएस बहु जयण मन आपिये ॥ ५३ ॥ धियसप्रति
 डुक सामायियं पुरिशुं, नवमवति मन तणी आश इम पुरिशुं; वशमवति दिशिदि संलेपमे
 किरजए, इणि वेर मणुअन्नय सफल आणिजए ॥ ५४ ॥ वरस प्रति पोवहा वार हुं गालिशुं,
 सकतिनी सीम अतिचार पुण टालिशुं, दिशि अन्तोइशुं जोजन अयसरे, साधु संयोगवति वारमे
 मन घरे ॥ ५५ ॥ कुहा ॥ इणि परि पाली वार वत, शुद्ध करी समकित सार, (श्री) पार्श्वचंद
 गुरुष्यापिने, जेम पामुं जवपार ॥ इतिश्री श्रावकमतविचार.स्याध्यायः

॥ श्रीयुगादिदेवस्तुतिः ॥

श्रीमन्नागपुरीयवृहत्पागन्नाधिराजयुगप्रधानश्रीपार्श्वचन्द्रसूरिचरणसरसीरुह-

चंचरीकेण वाचकमुनिवरवरंदराजेन कृता ॥

॥ भृजंगी वंदः ॥ शरच्चर्चरीशांशुरादावलदं लसद्भ्यानवन्मानसश्चेतपदं ॥ जिनं नाजिनं

बाल आटो मिली, एह करेवा तणी नश्रिय मुज मन रखी ॥४६॥ रायणा वसमण अंबकल चवदरुं,
 सदत चियार तनु अधिक सवि परिदरुं; सान्निप ज्ञानिय कर्म नहु किंजणं, चार वीधा तणुं.
 क्षेत्र वेलिज्जए ॥ ४७ ॥ फोन्निप कर्म परिमाण ए जाणिये, आगरवंतनो जलप नहु माणिये;
 इकीरु मश लोच पन्नास ने फिटकनी, त्रीश मजीठ मण अवर लख आखनी ॥४८॥ ठसय मण
 घोप रम बलिज पइ वरसयं, तेलनी जाति नणा बिसय गुलमण सयं; खंरु चालीशमण एकमण
 सऊरं, सर्वथी ठंरुतां मुऊए दुऊरं ॥ ४९ ॥ हुपद व्यापारं मुज नीम चउ पयं, घरस विप-
 नलिज अदिरुण मण पंचयं; यंत्र पीलण नदी कर्म निखलेठणं, वव तणो दाण न करेमि सर-
 शोपणं ॥ ५० ॥ असइ जण पोप ए दोप में टालिये, अवर व्यापारनी जयण बहु पालिये; चउविह
 अनरय दंरु अटमव्रते, तानु वेरमण करि समरिये दिनमते ॥ ५१ ॥ न शकीए सर्वथी ठंनीए
 दोदिलुं, जयणा कारतां हुदये सर्व मुज सोदिलुं; राजमंथ्रीपद आरति नहु करुं, नगरजनवादनुं रौड
 नउ नउ धरुं ॥ ५२ ॥ होरु दोचणजनें जीनणं, खेवणं, टालियुं न्दालि खल बहुल जलेखणं;

द्विसप्त गन्तु दास्त्रिन्ध विष्णु नापिये, पाच नवएस बहु जयण मन थापिये ॥ ५३ ॥ विनसप्रति
 दुरु सामापिये पूरिथुं, नयमव्रति मन तली आश इम पूरिथुं; वझमव्रति विशिद्धि संलेपमे
 क्कगजए, इणि देर मणुअनय सफल आणिज्जए ॥ ५४ ॥ वरस प्रति पोपदा वार हुं पालिथुं,
 सकतिनी सीम अतिचार पुण टालिथुं, विशि अयलोइथुं भोजन अवसरे, साधु संयोगव्रति वारमे
 मन घरे ॥ ५५ ॥ इहा ॥ इणि परि पाली वार व्रत, शुद्ध करो समकित सार, (श्री) पार्श्वचंद्र
 गुरुध्यायिने, जेम पामुं जयपार ॥ इतिश्रो आवकव्रतविचार स्वाध्यायः

॥ श्रीयुगादिदेवस्तुतिः ॥

श्रीमन्नागपुरीयट्टहत्तपागन्नाधिराजयुगप्रधानश्रीपार्श्वचन्द्रसूरिचरणसरसीरुह-

चंचरीकेण वाचकमुनिवरवरदराजेन कृता ॥

॥ नृजंगी उदः ॥ नरञ्चर्रीशांगुराद्याचलदं लसद्भ्यानवन्मानसश्वेतपदं ॥ जिनं नाजिनं

एतन्मोहान्धकारं स्तवीमि प्रभुं प्राप्तसंसारपारम् ॥ १ ॥ अगाधे जंवाञ्जोनिवो संपतन्निर्जेनेर्यस्य
 ते सातशबाहुयानम् ॥ समाश्रित्य वेगाद्वितीर्णः स तस्मै नमस्तुभ्यमस्वप्रवृन्वार्चिताङ्ग ! ॥ २ ॥
 महायोधदुर्बोधतापात्रमार ! कुवादीजतेनावधे सिद्धसार ! ॥ नवीनोल्लसन्नासुरस्वर्णदेह ! जय त्वं
 प्रजो ! केवलज्ञानगेह ! ॥ ३ ॥ जयत्प्रोक्तसद्वाक्यपीयूषघारां पिवन्ति न हि प्राणिनो ये तुयाराम् ॥
 नृपंशरमिष्टं जरेदन्न तेषां सरोयान्यवागाऽऽचिदानां निशिष्टम् ॥ ४ ॥ वचस्तायकं रागजृम्हाचपा यः
 तमं वक्ति क्षातुस्पृश्या विरुद्धम् ॥ अयस्र त्रियामा स्वरूपाङ्ग ईश ! स जन्मांश्च उक्तः खलुबुद्धि-
 मद्भिः ॥ ५ ॥ मरगोक्तदान्त्रजेत्रन्धो नमोऽस्तु मित्रः सांप्रतं संविरोधं जजन्नयः ॥ अधीताजनं
 मादृशं ये प्रहस्यं जवज्जोर्षु बह्मदत्तिं चर्कणीश ! ॥ ६ ॥ वचो वेत्स्यदथायरंश्रद्धयाति विजो ! वक्ति
 परसारकं नृपजातिः ॥ दमम्भं न जेतुं प्रपाणिन्वर्गं इवो मत्तसारङ्गसङ्घः शरास्यम् ॥ ७ ॥ दुर्तं स-
 न्द्रद्वन्द्वं प्रोक्ष्यमानं समौनस्य पात्रेयमानन्यदानम् ॥ अप्येष्टेदकं श्रेयसां यन्निधानं तदास्नां मम स्या-
 त् ॥ ८ ॥ तद्विज्ञानम् ॥ ८ ॥ समन्वयने बान्धवासारसंस्थं नचारकदंष्ट्रैर्वोत्थासनेन्दुं ॥ अदानीदा ! म

निजितकीरजातं सुखं त्वमुखं पश्यतो यातु कालः ॥ ए ॥ अनन्तैः समालिङ्गिता या जिनेश !
 मनोमोहिनी मुक्तिवामा विक्रामा ॥ तयाऽहर्निशं क्रीडमानोऽपि चित्रमिव गीयसे त्वं बुधैः सुव-
 दीप्तः ॥ १० ॥ सुरा आसते कोटिदशः सवितण्णा भवान् रत्नमन्ये हि ते कचखण्डाः ॥ न ते तेऽम्बरे
 त्राप्रतीद प्रह्लाः किं जगच्चक्षुषः कस्तुलास्ते तु नाथ ! ॥ ११ ॥ कति त्वद्गुणान्काशहासेऽङ्गौरा ।
 न णो हृद्यहं कुत्र आतत्रिविश्वान् स्वर्चरे कियन्नह्यति स्वर्णमन्त्रा-धिगत्येश ! निःस्यो हिरण्यकितिघ्नम्
 ॥ १२ ॥ स्रग्धरा वृत्तं ॥ इत्थं श्रीआदिनाथस्तवनमतिमतिप्राप्तसिद्धान्तसारैः कालेऽस्मिन् दुःखमारे
 प्रयत्नमवयतो नूरिपाखण्डजाले ॥ यैर्जनं शासनं सत् प्रकटितममलं सम्यगुन्नासितं च अबलूनां
 हितार्थं परमदिविपृथक्कृत्य पार्श्वस्यमार्गम् ॥ १३ ॥ तेषां विद्याक्षिमेतरविबुधशिरोलङ्घ्यापा-
 र्श्वे नन्दोपाध्यायानां प्रयादिप्रततरुगणोन्मूलनेन प्रज्ञाणाम् ॥ चञ्चलारित्रजाजं भवजलनिपतत्प्राण-
 नृनारकाणाम् स्वर्गद्वानीरदरोज्वलतरत्नयशःपावितद्वमातलानाम् ॥ १४ ॥ गीतिः ॥ चरणार-
 निन्दसेवन-मधुपः शिष्याणुवरद्वराजाख्यः ॥ जन्मतिरपि निजदर्पा-चकार चित्तार्तितापहरम् ॥ १५ ॥

॥ इति श्री वाचकवरमुनि वरदराजेन कृता श्री युगादिवेवस्तुतिः संपूर्णा ॥

॥ श्री आचारंगसूत्रना लोकविजयाध्ययननी सज्जग्याय ॥

"एत आंश आरुहारे दोमो दादम द्राव" ए-राग. (अथवा) जेय तरुणाकुं पादुंजी, पडतां न लागे वार-ए देशी.
 श्री आचारंग सूत्रनोजी, अध्ययन वीजो एह ॥ लोकविजय नामे करीजी, जाये अरिहंत
 तेह ॥ १ ॥ (सुख सीख) रे प्राणी परिहर विषय कयाय, जेम अनुपम सुख थाय रे प्राणी. ॥ ए
 मोरुली ॥ लोक दाह्ये इहां जालीयेजी, विषय कयाय प्रसंग ॥ विजय केहेतां ते जीतवाजी, जेथी
 राय दुःख जंग ॥ रे प्राणी ॥ २ ॥ वीजांकूर न्याये करीजी, विषय कयाय संबंध ॥ चतुरंगति
 जमना तणोजी, तेदगी थाय ठे बंध ॥ रे प्राणी ॥ ३ ॥ नरक तियंचगेंते दुःख लहेजी, बलि
 बलि गरजनाय ॥ कर्म ताये तप्यो जीवमोजी, जन्म जराने नास ॥ रे प्राणी ॥ ४ ॥ आधि
 उगधिने ध्यागियेजी, ते अति दुःखीओ दोष ॥ मदा मोद प्रादे प्रद्योजी, कस एक सुखिउ म

જોય ॥ રે પ્રાણી૦ ॥ ૫ ॥ કત્યાદિક તે અનર્થનાજી, કારણ કારજ નાવ ॥ જાણી તજીને લી-
 જીયેજી, સુ અવસરનો લાવ ॥ રે પ્રાણી૦ ॥ ૬ ॥ આર્યકેત્ર તત્તમ કુલેજી, પામી નર અવતાર ॥
 ધર્મે અવળ સ્વિ ઉલ્લેખેજી, અપ્રમત્તતાને ધાર ॥ રે પ્રાણી૦ ॥ ૭ ॥ નવ કાતકોટી વોદિલોજી,
 જાણી અવસર એહ ॥ સંયમ અનુષ્ઠાને રમેજી, સમય દરજી મુનિ તેહ ॥ રે પ્રાણી૦ ॥ ૮ ॥ ચિત્ર
 જીવે ચલો જંબુવેંજી, ગજસુકુમાર મુનીશ ॥ વિવય કદાચ વેલિ ંદિનેજી, પામ્યા મુક્તિ જગીશ ॥
 ॥ રે પ્રાણી૦ ॥ ૯ ॥ વિવયાદિકમાં જે ફર્યાજી, ત્રહ્મદત્તાદિક તેહ ॥ નરકગતે દુઃલ જોગેવેજી,
 દજી સુખી નાવ્યો વેહ ॥ રે પ્રાણી૦ ॥ ૧૦ ॥ કમ જાણી નાધિ પરિદોજી, મ કરો એદશું રંગ ॥
 જોયી એને તુમે પામદોજી, મુક્તિચધુનો સંગ ॥ રે પ્રાણી૦ ॥ ૧૧ ॥ નાગપુરીય તપાગધેજી,
 શ્રીવાતૃગન્ધમૂરીન્દ, તાસચરણકજસેવતાંજી, કહે મુનિ સાગરચન્દ ॥ રે પ્રાણી૦ ॥ ૧૨ ॥

॥ इति श्री लोकविजयाध्ययनस्याध्यायः संपूर्णः ॥

कुंशुनाथ अरि महि सुदंकर, मुनिसुव्रत नमि नेम; पार्श्व वीर ए जिन चोवीश, जगवत्सल जगगुरु
जगदीश, प्रलामीजे घरी प्रेम ॥ ३ ॥ (ढाल २ जी. प्रथम सुपन गज निरख्यो—ए देशी.) प्रथम
जरत नरेश, बीजो सगर सुरिंद, मघवा बीजो सुदार, चोथो सनतकुमार ॥ ४ ॥ पांचमो शान्ति
चक्रीश, ठगे कुंशु गणेश, सातमो अरि नरनाथ, अठम सुभ्रूम सनाथ ॥ ५ ॥ नवमो पवमसंरेश,
हरिपण दशमो कदेश; इग्यारम जय ताम, बारमो ब्रह्मवत्त नाम ॥ ६ ॥ एह चक्रीसर बार, क्षेत्र
जरत शिशागर; मघवा सनतकुमार, पहुंता तरंग मजार ॥ ७ ॥ सुभ्रूम अने ब्रह्मवत्त, सत्तमो
नरय निरत्त; आठ थया शिवगामी, ते प्रणमुं शिर नामी ॥ ८ ॥ (ढाल ३ जी. मुनिवर आर्य
सुदस्ती—ए देशी.) पहिलो त्रिपट जाण, द्विपट दूसरो, तीजो स्वयंप्रभ जाणिये ए; पुरुषोत्तम
चोप, पंचम परममो, पुरयसिंह प्रमाणिये ए ॥ ९ ॥ ठगे पुरष पुंररीक, दत्त तीम सातमो,
लखमण नामे आठमो ए; नवमो कृष्ण नरेश, ए नव केशव, प्रद छत्री ए पण नमो ए ॥ १० ॥
तिहां पहिलो नामुदेव, नारकी सातमो, अगला पांच ठगी गया ए; सातमो पंचम नैर, चोबी

આઠમો, નવમો ત્રીજી નારાયણ ૯ ॥૧૧॥ અચલ વિજય ને પ્રદ, મુપ્રજ સુવર્ણન, આનંદન શુભ્રમતિ
 ૯; રામચંદ્ર વલ્લભ, વલ્લભ ૯ નવ, આઠે યયા શિવગતિ ૯ ॥ ૧૨ ॥ વલ્લભદ્ર ગ્રહલોક, કાલ
 નુસણ્ણલી, જાણે શિવ કુણ્ણ સાસણે ૯; અપ્રયા નિપુલાક નામ, તીર્થંકર દોશો, ચતુર્દશો દમ વહુ
 શ્રુત જણે ૯ ॥ ૧૩ ॥ (ઢાલ ૪ થી. કુમરપણે પ્રપ્તુ રહેતાં કાલ સુલે ગમે ૯ દેશી.) અશ્વમીવ
 ને તારક, મેરુક ઘલિમધુ તિસા ૯, નિશંખ અને પ્રહ્લાદ, રાયણ જરાસિંઘ જસા ૯; ૯ નવ પ્રતિ.
 વાસુદેવ નરકગતિ ગામિયા ૯, તોપણ જાવિજિનેશ કેદ પ્રણમું સયા ૯ ॥ ૧૪ ॥ (ઢાલ ૫ મી.
 સરુત્ર સંસાર અવતાર ૯ હું મિળું ૯ દેશી.) શાંતિ ને કુંશુ અર ૯દ પ્રવ ૯કહી, ચક્રધર તીર્થંકર
 દોષ પદવી લહી, ચીર વાસુદેવ અરિહંત પ્રવ જુગુઆ, વેદ ત્રિણસાઠ પણ જીવ ગુણ સઠ હુઆ
 ॥ ૧૫ ॥ વાસુદેવ વલિય તલેવેવ કેરા પિતા, ૯કહીજ આપ નવ ૯ણ લેલે ઠતા; ત્રીન ચક્રધરતણા
 મિલિપ વોરે ટટ્ટયા, ૯મ ત્રેસઠના તાત ડગવન મિલ્યા ॥ ૧૬ ॥ ત્રીન ચક્રવર્તતણી ઢાલી વીજે
 જિણે, માય સહુની પ્રદ સાઠ લેલે દશે; ૯દ નરરણનો ધ્યાન જે નિત ઘરે, તેહ સુરપદ લહી

मोक्ष पदनी रे ॥ १३ ॥ (कलश.) इम शुण्यो तीर्थंकर चकीसर वासुदेव बलदेव ए, प्रतिवासुदेव
सुखेव जेदनी करे मुर नर सेव ए; तेसगशिलाका पुरुष उत्तम जयवैता वरतो सदा, प्रह समय
तेदनां चरणपंकज “ वलतचंद्र ” नमे मुदा ॥१८॥ इतिश्री युगप्रधानकनकचन्द्रसूरीश्वर संतानीय
मुनिगजश्री वक्तचन्द्रेशकृतं स्तवनम् ॥

॥ निंदापरिहारनी सज्जाय. ॥

॥ मारगदेवक मोक्षनो रे, केवल ज्ञान निधान —ए राग ॥

चेतनशुं मन लाइयेरे, परिहरि पापप्रमाद; बलि विशेषे टालवोरे, विरुवो परपरिवावो रे
॥ १ ॥ समता मन धरो. परनिंदा बहु दोषो रे, गुण प्रकट करो ॥ जिम पामो जव
मोक्षो रे, समता मन धरो. ए झांकणी ॥ खिणमांदि संयम सहु गमेरे, जे संज्यो
निरक्षालः परनिंदा करतो जतोरे, बोले उपदेश मालोरे ॥ स० २ ॥ जेहने जे दूषण वियेरे,
तेदिज वामे घाय; पंचम अंग ज्ञानचोरे, जव ज्ञान जिये संतापो रे ॥स०॥ ३ ॥ परनिंदा पालिक

कह्योरे, बीजे अंगे निचार; नरकाधिक दुख अनुभवैरे, करि तेहनो परिहारो रे ॥ स० ॥ ४ ॥ आप
 नखाने अधिक्तार, आठ मंवं अति लीन; जिणे दूषणे पर दूषियेरे, ते परजने लहोए हीणोरे ॥ स०
 ५ ॥ लोकिक ग्रंथे इम कह्योरे, परनिवक सोबाग, निहां ते जाये जलें करीरे, ते सीचीजे मागोरे ॥
 स० ॥ ६ ॥ परनिंदक पर पूठनोरे; मंस करे आधार; वदवैकालिके इम जणयोरे, वंन्ति लदको सारो
 रे ॥ स० ॥ ७ ॥ अग्निदंत गुरु घर्म संघनोरे, सुरनिंवा मिज्यात; समकित होय प्रशंसतारे, बीजे
 अंगे विरुदातो रे ॥ स० ॥ ८ ॥ परगुण हिये संजारियेरे, अवगुण परिदरि दूर; श्रीपार्श्वचंद्र पाये
 नमी कह्येरे; मुनि ब्रह्मो आणंद पूर रे ॥ समता मन घरो ॥ ९ ॥ इति स्वाध्यायः ॥

॥ श्रीजीरापट्टिपाटक आदिभरजिनस्तुतिः ॥

अनुष्टुप् मृत्तं ॥ देवदेवितं देवं, नाजिभूपतिनंदनम् ॥ दृष्टज्जाकेन संयुक्तं, तं सार्व्यं प्रणमा-
 म्यदम् ॥ १ ॥ मरुदेवांगजन्मानं, साधुधंदसुतेधितम् ॥ केवलज्ञानज्जास्यंतं, तं देवं स्तोमि
 नायतः ॥ २ ॥ सुरसुरनरैश्चाणां, पूज्यं गुणगलैर्धृतम् ॥ तृतीयासनज्जाधीप्रः, वीपं वंदे मुदा सदा

મોક્ષ વધારો રે ॥ ૨૩ ॥ (વૃત્ત.) દમ દુઃખો નીર્ગંધર ચક્રીસર નામુદેવ વજ્રદેવ ન, પ્રતિયાસુદેવ
 મુદેવ મેદલો રે તુમ તર મેર લ; નેમ્ડલિત્તાય પુદ્ગલ સ્વનમ જયન્તેતા વરતો સદા, પ્રહ સમય
 રહેનો સ્વપ્નવંશ " ચમનલેહ" નમે મુદા ॥૨૬॥ દતિત્રી યુગપ્રધાનકનકચન્દ્રસૂરીશ્વર સંતાનીય
 મુનિગણવા સમન્વિત્તેજસ્વિને સ્વચનન્ ॥

॥ નિંદાપરિહારની સગ્ગાય. ॥

॥ આત્મેદદ દોષનો રે, કેવલ જ્ઞાન નિરાન —૯ ગાન ॥

દેવતશું માન આલેરે, પરિહાર વાગ્યમાદ; વલ્લિ નિંદોરે ટાલ્યોરે, વિરુદ્ધો પરપરિવાદો રે
 ॥ ૧ ॥ મનના મન યમે. રરનિંદા જહુ દોષો રે, ગુણ પ્રકટ કરો ॥ જિમ વામો જય
 મોતો રે, મમતા નન યમે. ૯ ઘોંઘળી ॥ મિળમાંદિ મંયમ સહુ ગમેરે, જે સંજ્યો
 હિરકાન્ત; પરનિંદા કરતો જનોરે. જોલે સ્વપ્નદેશ માલોરે ॥ સં ૨ ॥ જેહને જે દુરળા નિયેરે,
 કેદિત્ત લામે કાન્ત વનમ દમે અળામોર તય તય જિજ્ઞે મંતાયો રે ॥મ૦ ॥ ૩ ॥ પરનિંદા વાનિક

कक्षोरे, बीजे अंगे निचार; नरकानिक दुल अनुजयेरे, कर तेह्नो परिहारो रे ॥ स० ॥ ४ ॥ आग
 नखाणे अधिकतार, आव मंदं अति लोण; जिणे दूषणे पर वृक्षियेरे, ते परजने लहीण दीणोरे ॥ म०
 ५ ॥ लोकिक प्रये इम कक्षोरे, परनिवक सोधाग, जिहां ते जाये जखं करीरे, ते सौनीजे मांगोरे ॥
 स० ॥ ६ ॥ परनिवक पर पृठनोरे; मंत करे आहार; दशनैकालिके इम जगयोरे, पंकित लदडो सारो
 रे ॥ स० ॥ ७ ॥ अग्निदंत गुरु धर्म संगनोरे, सुरनिवा मिश्यात; समकित होय प्रशंसतारे, बीजे
 अंगे विरुपातो रे ॥ स० ॥ ८ ॥ परगुण द्विये संजारियेरे, अथगुण परिदरि दूर; श्रीपार्श्वचंद्र पाये
 नमी कहेरे; मुनि ब्रह्मो आणंद पुर रे ॥ समता मन धरो ॥ ९ ॥ इति स्वाध्यायः ॥

॥ श्रीजीरापस्त्रिपाटक आदिश्वरजिनस्तुतिः ॥

अनुष्टुप् वृत्तं ॥ देवैर्देवितं देवं, नाजिन्नूपतिनंदनम् ॥ वृषज्जनेन संयुक्तं, तं सार्धं प्रणमा-
 म्यहम् ॥ १ ॥ मरुदेयांगजन्मानं, साधुयंत्रसुसेवितम् ॥ केवलज्ञानजास्वतं, तं देवं स्तोमि
 जायतः ॥ २ ॥ सुरासुरनैराणां, पूज्यं गुणगणेषुवृतम् ॥ तृतीयात्मजोदीपः, दीपं देवे मुदा सदा

भञ्ज न तेजज्जी ॥ प्रीति० ॥ १ ॥ नाए नखो ओइ सहस वरस लगी, किरिया करो अन्नंतजी;
 कपो तरस्या कोन्नि बरस लगी, जावे नज्जो जगवंतजी ॥ प्रीति० ॥ २ ॥ संपम पालो कोन्नि वरस
 छली, एसावो एदान असमानजी; मुनिपणो जजी रहो वनवासि, करो बहु घूमरपानजी ॥ प्रीति०
 ॥ ३ ॥ मुद्द मुंदावो लोच करावो, नगन रदो गृह वेदज्जी; जटा ववारो तिलक वषावो, जावे
 दूवो दरवेदज्जी ॥ प्रीति० ॥ ४ ॥ जोगी जंगम यति संन्यासी, वेय अनेक प्रकारजी; ले ले मूक्या
 वार अन्नंती, न दुयो को निस्वारजी ॥ प्रीति० ॥ ५ ॥ प्रीति न तोन्नी अधिकी कोन्नी, सकलगुणो
 दधानज्जी; दोनम गएधर सपये चावो, न लदे केवलज्ञानजी ॥ प्रीति० ॥ ६ ॥ सिजंजय छलदद
 पुरवधर, नेरल देगो मनाकजी; आंसु नाख्या नपण गकी जिन, सबल प्रीतीनो वाकजी ॥ प्री०
 ॥ ७ ॥ इरल वंउर वंधे लावो, बल्लनव आय न मासज्जी; रीसाणो जाइ नचि बोले, जमियो
 ददु रतज्ञासज्जी ॥ प्रीति० ॥ ८ ॥ वायनली दुं बंवी राविदा, दाचे तांतल तारजी; वार नरस
 लदा नाउ ते ओगल्ल, मुनिवर दाइइमागज्जी ॥ प्रीति० ॥ ९ ॥ अमुण्यनि बटु नयनगं कीभा, प्रीति

हुवो अंधजी; रामचंद्र सीता मन साचो, बांचो एह संबंधजी ॥ प्रीति० ॥ १० ॥ जीव संजुततणो
 मरी हुन, ब्रह्मदत्त चक्रधारजी; दा कुरमति कुरमति करंतो, पहुतो नरक मजारजी ॥ प्रीति० ॥ ११ ॥
 बार वरस लगी चारित पादयो, नारि नागिला ध्यानजी; जावदेवै ए संपम ओम्हयो, जोम्हयो प्रीतिगुं
 मानजी ॥ प्रीति० ॥ १२ ॥ घर परिवार तज्जी नाट कियो, कंचे उपास्यो वंसजी; इलापुत्र अति
 प्रीते नन्दियो, शिवगामी सुप्रशंसजी ॥ प्रीति० ॥ १३ ॥ शिवगामी रहनेमि रुग्नीश्वर, राजिमतीनुं
 रूपजी; देखी ध्यान प्रको जे चलयो, प्रीति अलख स्वरूपजी ॥ प्रीति० ॥ १४ ॥ लानुमांदि लट
 धई मरीने, प्रीति वारे नारजी; एद अचंबो देखो हुन, वैराग्यो जरतारजी ॥ प्रीति० ॥ १५ ॥ बालक
 मारी मंस नखे ए, वीसे ए अणगारजी; प्रीति बेढा इम सीखिया, भृगु भृगुनी बलि नारजी ॥ प्री.
 ॥ १६ ॥ इही मांदि तयव बहु घाली, प्रीते मुनिने वीधजी, दरसपनि मुनि अणसण कीनो, एह
 अकारिज कीधजी ॥ प्रीति० ॥ १७ ॥ गौतमने केसी मुनि पूठे, संसारमांदि कुण पाशजी; प्रीति
 पाश ठे अति नयंकर, उत्तराध्ययन सुनापजी ॥ प्रीति० ॥ १८ ॥ रातें उठ्यो दासी प्रीतें, लेवा

“सहस्रं कौरवम्” इत्यन्तरे, श्री संज्ञेने चण्डिकावतरी ॥ मीनि० ॥ ३६ ॥ इति श्रीमन्नागपुरीय-
सहस्रनामोपनिषत्केशवश्रीमद्वक्त्रोत्तमं निनाटनः स्वाध्यायः ॥

अथ श्रीगणेश मुक्तानन्दजीनी मङ्गाप.

(राज) गोदम गोदम गलदर पाये नमी ए, गाइयुं गाइयुं श्री मुनिराय के; नामे मुक्तोसल
मुक्तिलो ए, मुंदर मुंदर कोदर पाय के, गोयम. (यू०) पाए नमी साधु मुजाण केरा कहु
बुद्धि भोदाल, एक लाग जोदण कीन जंजू नगदेय निदां नयुं; साकेत नामे नगर मोंडुं
बोद्धेय निदा रजिदो, अिनधर्मो पूगे मदा दूगे दान ने गुन गात्रियो ॥ १ ॥ (दाल) तमु
दा तमु दा नारो भोदाल, ए, ह्ये ए ह्ये ए रंमममान के; राजी मदेयो नमी ए, मुक्तोसल
मुक्तोसल तम कुंदर के तमु (यू०) आनीए गुनवंत भीये गग रंगे नवि रमे, सवितांग मुर
रंमम नुंर रमने जेम दोष दुंदर रमे; दए दिदम कीरिपर नोमम परंरार तगा नगी, नज्जाळी

परय्यों बेधो राजनीति घेर खरी ॥ २ ॥ (दाख) नरपति नरखे नयणने ए, सूरज सूरज
 प्रहण आकाश के; चतुर पणे इम चित्ते ए, रवि किम रवि किम पन्थियो पास के. नर. (चूटक)
 नयणदां गडां गज अंघे अहो अधिर संसार ए, शशि सूर सरीखा प्रहण पासे कर्म धियम अपार
 ए; पुत्र परिजन पशु पराक्रम कोइ न आम्हो आव ए, संवेग रंगे राय चढियो जायना इम जाय ए ॥ ३ ॥

(दाख २ जी गीता ठंढानी) (चालती) तव राजा रे कहे कुटुंबी पुरुषने, सज्जाइरे करो
 थोलायो सज्जनने; नृप पदवी रे कुमार सुखोदालने दिये, कीर्तिवर रे भूपति चारित्र तव लिये.
 (चू०) तव लिये चारित्र खरो पाले दोय टाले तेइना, तग करे दुःकर साधु सुंदर लाज छये निज
 देइना; प्रामानुप्रामे निहार करतां तग चोमासी पारणे, साकेतपुर मुनिराय आवे जमे घर घर
 धारणे ॥ ४ ॥ (चालती) इण अवसर रे सहदेवी गोले चमी, रुनि देखी रे राणी घण क्रोधे नडी;
 तेमानी रे जरयादार प्रते जणे, इण मुनिवर रे थुं करियो ठे आपणे (चू०) आपणे नगरे ग
 आवया द्यो जाइ वरजो एइने, तव नकर आवे साधु पासे उल्लखे रुनिरागने; ते वचन राणीतणा

वेगे तस दीघो मान तो; कृपितो वचन मिढ्यो सही, जिले कहियो एहयो अदिनाणतो ॥ २२ ॥
 मानससर जे आवसी, जह तणो जय करसी जेह तो; ए कन्या आवे तणो, होसी वर तेहीज नि-
 संवेद तो ॥ स० ॥ २३ ॥ इम कहि ते परणाविया, वासजनवन सुतो सुविचार तो; सेज थकी
 धरणी पहयो, जागतां देखे एह प्रकार तो ॥ स० ॥ २४ ॥ मनही विमासी चालियो, एकलमल्ल
 अटवीने संग तो; गिरिशिखरे जिदां घर अठे, देखि गयो तिदां मन रंग तो ॥ स० ॥ २५ ॥
 करुणास्यरे एक कामिनी, करत जपे मुखे सनतकुमार तो; तिले ते पूवी एम कहे, मनने मेल
 तेदज जरतार तो ॥ स० ॥ २६ ॥ सांजली पुर साकेतनो, सुरजिचंद राजा घरं नारि तो; चंद्र
 जसा मुज मायही, वूत एक आढ्यो सुविचार तो ॥ स० ॥ २७ ॥ रूप देखाड्यो कुंमरनो, तिलि
 मुजने तत ऊर नेह तो; बीजे ठामे मागणों, तात क्रियो सुणी मादरो तेह तो ॥ स० ॥ २८ ॥
 गोलें चन्नी हुं तिणसमे, विद्याधर अपहरी तिवार तो; इण थानक मूकी गयो, इमं कहेतां बलि
 हुइ ते वार तो ॥ स० ॥ २९ ॥ अस्तनवेग खेरीदनो, सुतवज्जेग उपांने नारि तो; तंतखिण कुं-

रे ते दृश्यो, परलो पश्यो मुष्टिप्रहार तो ॥ सण ॥ ३० ॥ सनतकुमारे ते वरी, अस्त्रीरत्न
सुनंदा नाम तो; रूपगुणै अति आगली, चक्रीश्वर सुखनो अतिवाम तो ॥ स० ॥ ३१ ॥ तस जगनी
संध्या बली, आबी बंधव मुञ्चो देखी तो; कोपे चढी बली उपसमे, निमित्तवचन संचारे विशेष
तो ॥ स० ॥ ३२ ॥ जे तुज बांधवने दूखे, ते तादरो दोसी भरतार तो; दूखो कहीने कुमरशुं, पाणी-
प्रदण करे तिलि वार तो ॥ सु० ॥ ३३ ॥ तिल अवसर दोष आविया, विद्याधर बोले विख्यात
तो; तुम ऊपर थावे चनी, जे तुम पुरुष दृष्टो तस तात तो ॥ स० ॥ ३४ ॥ जवनवेग नरपति
प्रली, चंदवेग बली मेली साथ तो; आया तुम सेवाजणी, करो कृपा अम ऊपर नाथ तो ॥ स० ॥
३५ ॥ तिल अगसर संध्याबली, विद्या खचर संबंधी जेद तो; कुवरने आपे सही, असनवेगशुं
मृक्षे तेद तो ॥ स० ॥ ३६ ॥ बटतां वार घणी पड, असनवेगनो कीघो घात तो; राज लियो
सवि तेदनो, पान्ने सनतकुमार विख्यात तो ॥ स० ॥ ३७ ॥ विद्याधर सवि ओलगे, सुख बिलसे
सुर जेम उधार तो; चंदवेग दम बीनेचे, सोकन्या परणो मुजसार तो ॥ स० ॥ ३८ ॥ एक दिन

मुजने दालव्यो, पालिग्रदण तणो थहीनाण तो; थाठ रमणि जे परणको, प्रवनवेग राजानी जाण
 तो ॥ स० ॥ ३ए ॥ पुरप्रवना बैरथी, जेहे थस्ताक मनाव्यो हारि तो; ते कारण वली पूवियो
 बैर क्लिप्तोपरे हुथो तिवार तो ॥ स० ॥ ४० ॥ रुनि बोले तिहां ज्ञानथुं, सांभल एहनी पूरव
 बात तो; कंचलपुर राजाजलो, विक्रम जश चुवने विख्यात तो ॥ स० ॥ ४१ ॥ सारथवाह तिहां
 यसे, नागदत्त घरे अपठर नारि तो; विस्तुतिरी नामे सही, नृपनी दृष्टि पढी इक बार तो ॥ स०
 ॥ ४२ ॥ अंतेशर मांदि घरी, रक्त हुथो राजा तिण साथ तो; बोजी नारि न सांजरे, न्याय तणो
 तेन गणे काग्र तो ॥ स० ॥ ४३ ॥ तिण दुबे ते गंदेलो पयो, नागदत्त तेहनो भरतार तो; तेह
 वचन सुबे छनरे, जमे नगरे तेदिज संजार तो ॥ स० ॥ ४४ ॥ प्रूपति लज्जा अवगली, अवगण्यो
 अंतेशर सार तो; विस्तुतिरि इक मन बसी, राजतणी ठंढी कणवार तो ॥ स० ॥ ४५ ॥ राणी
 सनि एकडी मिली, पंचसयां मिलि कीचो मंत तो; कामण जोगे ते हली, विस्तुतिरिनो एद चृतांत
 तो ॥ स. ॥ ४६ ॥ दोगकलित राजा हुयो, विकल्पणे इम बोले बोले तो; एहनो साथ न म्हेलयुं,

सोद न गेहे तेद निदोस तो ॥ स. ॥ ४७ ॥ पासे नित वैगे रहे, मंत्रीसर कीघो परपंच तो;
प्रधन पणे बटवी घरे, मृतक तणो ए जाले संघ तो ॥ स. ॥ ४८ ॥ तस अणकीठे परिहरे, नूपति
प्रसनादिक सवि जोग तो; अइने देखाने जेतले, मृतक तणो धयो जूनों जोग तो ॥ स. ॥ ४९ ॥ तव
नृप संवेगे चढ्यो, दीक्षा ले मोटे मंढाण तो; चरण करण पाली करी, श्रीजे कलपे लह्यो शुभ्र
वाण तो ॥ स. ॥ ५० ॥ चविय रत्नपुरे ऊरनो, शेठ कुले जिनघर्मी. नाम तो; समणोपासक
जाणीये, जेइयो नाम तिसो परिणाम तो ॥ स. ॥ ५१ ॥ सारथवाह मरण लहे, विकलपले रमणिने
राग तो; बंजण कुले ते ऊपनो, अनुक्रमे हुन्न त्रिवंदी माग तो ॥ स. ॥ ५२ ॥ तप दुइ मासी
भाचरे, रतनपुरी आन्यो इक वारतो; राय घरे पारण जणी, तेढ्यो तापस अविचार तो ॥ स. ॥
॥ ५३ ॥ जिनघर्मीने तिणे सभे, पेखत सबन्न जराणो रीस तो; पूरव रैर तणा उदे, रायप्रते
बोले गुजगीरा तो ॥ स. ॥ ५४ ॥ एइनी पुंठे पारणो, मुजने ठे करवानो जाव तो; राय वचन
झेपी घरे, तिले तेइयो मांडया प्रस्ताव तो ॥ स. ॥ ५५ ॥ आचकनी पुंठे घरे, घांघानो जांजन

जरी खीर तो; दुष्टपक्षे जीमे तिदां, प्रगथ पलवो ने रुधिर क्षरीर तो ॥ स. ॥ ५६ ॥ वेवन शुं
 निज घर गयो, श्रावक मन थाले बेराग तो; वीख ग्रही कानसगें रह्यो, पनर पनर दिन वीसने
 जाग तो ॥ स. ॥ ५७ ॥ मांस जखे ते पंखीया, इम दुइ मास तणे अयसाण तो; क्षाराधी सुरपति
 हुयो, पहिले कव्व थइ तस आण तो ॥ स. ॥ ५८ ॥ तापस ते वाहन पयो, इंद तलो एराचण
 जाण तो; फणीन दिये तप आचर्यो, तेदनो फल एह्यो निरवाण तो ॥ स. ॥ ५९ ॥ तिदांथी
 तिर नरना जेवे, जमत पयो अस्तापि धिमान तो; इंद चवीने तुमे थया, सहदेवी नररयणनिधान
 तो ॥ स. ॥ ६० ॥ कपिनो कहण निवेदियो, चंदवेगे नरवर त्रिणि ठाय तो; सनतकुमारे ते सुएयो
 सो कन्या परणी तस जाण तो ॥ स. ॥ ६१ ॥ एवेंकोरें एकसो, वडा अधिक्री रमलिनो जोग तो;
 जमर रमे जिम मालती, विविध परें तिम बिलसे जोग तो ॥ स. ॥ ६२ ॥ अन्य दिने इछा जपनी,
 मानससर जोगाने काज तो; इण शानक आवी रह्या, मिलन हुयो एतुम्हशुं आज तो ॥ स. ॥ ६३ ॥
 अथसर जोइ वीनेने, मित्र कुंवरने बे कर जोप्ती तो; चाल तुं दधिशापुर जणी, जननी पिताना

जले परिणाम तो ॥ स. ॥ ८१ ॥ कुंवर पले मंन्त्रि पले, संहसं पंचासं वरीस तो; लाखं वरपं
 समीपले, तिम पारित्र पादपुं सुजगीश तो ॥ स. ॥ ८२ ॥ अलसल संमेते करी, मासद्विसं पाले
 निरतिचार तो; कर्मखपी सिद्धं गयो, नामे दुर्गति दूर पलाय तो ॥ स. ॥ ८३ ॥ सोलहसं सिनोतरे,
 भावण मुदि तेरसे मगपार तो; उत्तराध्ययन संक्षेपथी, वृत्ति थकी कीवो उखार तो ॥ स. ॥ ८४ ॥
 श्रीपार्श्वचंद्रगुरि पाय नमी, दरस्य घरी ए रनियो रास तो; मुनि उदय कंदे जे जलो, तिह घर
 मेगत लछि निगाम तो ॥ स. ॥ ८५ ॥ इति श्रीमन्नापुरीयबृहत्तपागच्छाधिराजयुगप्रधानं श्रीपार्श्वचंद्र-
 गुरीश्वरशिष्यमुनिश्रीउदयचन्द्रैलकृतः श्रीसनतकुमाररासः संपूर्णः ॥

॥ श्रीवीरमन्ना अग्यार गणधरनी स्तुतिः ॥

(उपज्ञानि वृत्तं) - श्रीइन्द्रनृतिं पृथ्वीमुपुत्रं, साक्षीपालक्यास्त्रिगुणैः पवित्रम् ॥ जगच्छ्रयं नृगैस्तं ममो-
 दराग्रे, धीर्गौतममहर्षौ मिधुतप्रपन्नम् ॥ १ ॥ मुषामुषाद्याद्यधो विज्ञानं, संवृत्तिनंतमनो जित्तासंम ॥

विश्वैकविश्वविलसद्विभूतिं, त्रिपे श्रये श्रीमुनिमग्निभूतिम् ॥ २ ॥ श्रीवीरवत्तन्निपदीनियानं, सुरा-
 सुरैः संश्रितसन्निधानम् ॥ संस्तुत्य सत्यं प्रपन्नानुभूतिं, सेवे मुनिं संप्रति वापुभूतिम् ॥ ३ ॥ निजान-
 वयांजोधिचिशुक्चंचं, सत्यंविनिद्रितससनिद्रनंदम् ॥ व्यक्तीकृताव्यक्तसुपुक्तिस्त्रयं, व्यक्तंश्रयेश्रीध-
 नमित्रपुत्रम् ॥ ४ ॥ श्रीजहिलाकुक्षिदरीहरीशं, मीनव्यज्रध्वंसनसर्वगरीशम् ॥ व्याख्यातचिख्यात-
 दपाख्यवर्म, स्तुत्रे सुघर्माणमनंतवर्मम् ॥ ५ ॥ घनाधिपश्रीधनदेयवंशे, मुक्तोपमां यः प्रदरीघरीति ॥
 श्रीमंदितः सद्गुणमंदितः स्व, निर्वाणसौख्यं च चरीकरीति ॥ ६ ॥ सामौर्यजाया विजयासुधन्या,
 यथा सुतो यो जनितो जनन्या ॥ तं मौर्यपुत्रं त्रिपदिसुपात्रं, स्तवीमि चामीकरचारुगात्रम् ॥ ७ ॥
 श्रीदेवभूदेवसदैवनेदने, देवी जयंतीसुपुनः सुनंदनम् ॥ भूर्मोदभोगींदगणैरकंपितं, श्रीवीरशिष्यं कथ-
 याम्यकंपितम् ॥ ८ ॥ (उपजातिवृत्तं.) सदर्शलावण्यरेणयेदं, सौभाग्यं ज्ञाग्यासुदैवैकमेदम् ॥
 श्रीपारिजातो नमयूस्तिहं, मुदाचलव्रातरमाश्रयेदम् ॥ ९ ॥ वीनाश्रिसाखीकृतनामधेयं, श्रीवत्तवंशा-
 वृक्षतन्नागधेयम् ॥ चातुर्यगान्तीर्यगुणैरदार्यं, भेतार्यंजीवाङ्कनितांगकार्यम् ॥ १० ॥ शिष्टोपनि-

निराशा, रिपुदे पाय उल्लास. ॥४॥ में प्रभु पेढ्योरे पास सोदामणो, सेवकजनसाधार; दंसण देखीरे
 यति यति वीनवुं, धी ग्रामसेलमद्धार. ॥ में०॥ ५ ॥ जिला किन वेलारे सफली ते गडी, वंडुं श्री
 जिनसाज; परपर पुरीरे ये जिन देशना, सारे जवियल काज ॥ में० ॥ ६ ॥ परपद चारे रे कद्विशुं
 विगतगुर, ते धी गुरुमुखे चारो; वैमानिकदेव आंच उचारे, वेसे दशान मजार ॥ में०॥ ७ ॥ बीजी
 परपर रावमाला जके, धर्म मुलं मन जावि; बीजी परपद नारी मनुष्यनी, सुले उज्जो तिक्षं ध्यावि
 ॥ में०॥ ८ ॥ पूर्वे दिशिघोरे भावी हुता, वेसे बहुता साथ; जिनने प्रणमेरे दर्प हिये घणो, टात्री
 मर आचार ॥ में० ॥ ९ ॥ बीजो परपद साहुणी गुणजरी, वैमानिकनी रंज; बीजी परपद
 नारे जारना, मनमाहे न पर दन ॥ में० ॥ १० ॥ दक्षिण दिशिघोरे आची नैकतें, जगगुरु
 प्रहमे जंग; उपोनिषत्तुकरे देवी दशं, वदितो परपद दोद ॥ में० ॥ ११ ॥ जगनपतिनीरे देवी
 परपर, बीजो बेमे गंगि; बीजो परपद ओर द्योतरी, यचन गुणे मनंगि. ॥ में० ॥ १२ ॥ पश्चिम
 दिशिघोरे भावी कापेहे, वदितो परपद दश; बीज गुण निज वदितारु, जेव जेरे निमंगल ॥ में०॥

॥ १२ ॥ बीजी परपद अवमपति सह, अदनिशि सारे सेव; जिनगुण गावे नल्लट अति घणे,
 श्रीजी व्यंतर देव. ॥ मे० ॥ १४ ॥ (ठाल श्रीजी.) परपद प्रति जिनजी कहें, तुमे सुणंजरे
 अविपण लोय; मणुय जन्म ठे वोदियो, एतो लाघोरे हवे आले म खोय. ॥ १५ ॥ घनवाणी जिं
 नवरतली, जिले सुणतां दुए परमाणंद; पाप टले पोतातणां, अय जोठें वामानोनेंद. ॥ घन० ॥
 ॥ १६ ॥ हिंसा मृया निवारीए, नचिलीजे अवज्ञादान; ब्रह्मघ्न रुनुं पालिये, टालिये अंगणी अंजिमान
 ॥ घन० ॥ १७ ॥ केवल पामी तिद्धि गया, तार्यो तिसां सधला लोक; पद कायानां पीधुरुं, न
 ठपान्यो केहने मन शोक ॥ घन० ॥ १८ ॥ (कलश.) जगि श्रीमज्जण - कर्म मंजणं जिलो
 श्रीशम वंदिये, तसु नाम जपिये कर्म लपिये नेहचल्लि निकंदिये; नयणोर नयरे वठराज शाब
 धरि देहरासरि जिन संश्रव्यो, सुरीव श्री पार्श्वसंद शिष्य सुनि हापराजें वीनव्यो. ॥ १९ ॥
 ॥ इति श्रीमन्नागपुरीयवृद्धनपागद्याचिराजश्रीपार्श्वचंचंदसूरीश्वरशिष्यमुनिराजवापराजेन कृतं स्तयनं. ॥

आत्मशीदानी सज्जाय.

आ०स०

श्री यत्ति मारग आवय्यो, परिदरिघर जंजाल प्राणीजी; राग ते वोप न ठंडिया, किम बंचीजे
 फाल ॥ प्राणी० ॥ १ ॥ चतुरपले चित्त चित्तजे, जवजलनिधि दुत्तार प्राणीजी; पत्तयो पट्ट
 परा लेंगे, किम पामिश तस पार ॥ प्राणी० चतु० ॥ २ ॥ पहिलो जाणी सोदेवलो, अब कांइ वोहिलो
 मोग; प्रा० चपल तुरंगम ठे चरुयो, धिर करि कर ग्रहि वाग. ॥ प्रा० च० ॥ ३ ॥ नयले निरखि
 श्रवण सुण्यां, खिण खिण आशिष रोय; प्रा० विरस कहोश रसनारसे, कर्मतणो ए धोप ॥ प्रा० च०
 ॥ ४ ॥ शुरपले तुज त्यां लगी, नहु देखे करवाल; प्रा० देखी देखि मक्षारपी, जाजशि जिम शिशु-
 पाल ॥ प्रा० च० ॥ ५ ॥ जाय धले ययो संयमी, कायरपणो करीश; प्रा० परिसह सदेवा अवसरे,
 वेजय कांइ गमीश. ॥ प्रा० च० ॥ ६ ॥ विण जोखम ललमी नदी, सुखे न उधमे चार; प्रा० स्वर्ग
 तणो इम सनिकहे, ए संसार असार ॥ प्रा० च० ॥ ७ ॥ नयण अंजण कोने कुंरल नादा सुकताधार; प्रा०
 कायर पीर पटेनरे. परमण देवती भिज्जार ॥ प्रा० च० ॥ ८ ॥ अण मारुई कोहि मपी. जुण सग मार मारे

પ્રા० તોહી તું બાકે નહીં, ચઝગતિ માંહિ ઝમંત ॥ પ્રા० ચં ॥ ૧૧ ॥ જવ કાંઈ તુજ કપજે, લિણ
 મન અતુભચરીસ; પ્રા० અમરસ વીસારી કરો, સમર સમર જગવીશ ॥ પ્રા० ચં ॥ ૧૦ ॥ વલિ
 વલિ નરન્નય બોહિલો, લાથો આલોમ દાર; પ્રા० રાગ વોપ વે પરિદરિ, આવાગમણ નિવાર
 ॥ પ્રા० ચં ॥ ૧૧ ॥ ગુરુ મુલે પ્રયચન તૈ સુપયા, જાણ્યા ગુણયા વહુ વાર; પ્રા० તિદાં કપાય સવિ
 ટાલવા; પદે પદે એહિજ સાર ॥ પ્રા० ચં ॥ ૧૨ ॥ હમ જાણી વ્રત પન્નિવજ્યા, વશવિધ યતિનો
 ધર્મ; પ્રા० પ્રપમ તિદાં કરવી કમા, એહિજ મૂલ મરમ્મ ॥ પ્રા० ચં ॥ ૧૩ ॥ બોલિ વચન
 પલટિયે, એગિરિ ગુરુત્ત વોપ; પ્રા० હમ ગિણિ વોપ નિવારિયે, આણી મન સંતોષ ॥ પ્રા० ચં ॥ ૧૪ ॥
 અગ્નિ પયન જિમ સાગ્રિયા, ક્રોધ માન તિમ દોય; પ્રા० વદતાં ઝગરશે કિયું ? ફરો વિમાસિ જોય
 ॥ પ્રા० ચં ॥ ૧૫ ॥ ક્રોધે પરદુઃખ કપજે, ક્રોધે મૃત્યા વોલાય; પ્રા० અવત્ત અસન્નપ સંજાપલો, સહુદ
 વ્રત હુલાય ॥ પ્રા० ચં ॥ ૧૬ ॥ વચ્ચહુલાણ કરી પરિદર્યો, પરિમદ ને આરંજ; પ્રા० હું જાણું તે
 વંદિયા, માયા લોન નરંજન. ॥ પ્રા. ચં ॥ ૧૭ ॥ વકુશ કુશીલ જે જિણ કહ્યા, સકશાઈ શ્રુત

मोदः प्रा० ते उदमस्य न जालीए, जाल्या श्री जगनाद ॥ प्रा० च० ॥ १८ ॥ अमतां त्रिभुवन
 ओवतो, दानक किशो न लाघः प्रा० ह्रीमा रमलिवर पामिया, दारणाद श्री साव ॥ प्रा० च० ॥ १९ ॥
 मुक्तिरमलि एहती मयी, इदं गुं पिर धरवासः प्रा० करतां तेदने मेलिदो, पाशे मन उद्धास ॥ प्रा०
 ॥ २० ॥ श्रीगार्धचंद्र सुरी शीखे, श्रोत्रे आप संज्ञातः प्रा० सुगुरु साखें जे जालियो, तेह
 यखन प्रति पात ॥ प्रा० च० ॥ २१ ॥ इति श्री युगप्रयानाचार्य श्री पार्श्वचंद्र मुरीणाकृतः स्याध्यायः

श्रीरिपप्रदत्त ने देवानंदजीनी सज्जाय.

(देवी नाकिया मुनीनी.)

वीरजितेसर आरिपात्री, सादलकुंद निवेदा; चेई बहुसाते रयात्री, देता धर्म उपदेदा.
 उगडीवन विरजी नुम मम अपार न दोष, मानगिता जिये पावय्यात्री, दान पदेसो पुगलोप.
 ॥ उगजीवन. ॥ १ ॥ रिपप्रदत्त मुनी ए रयात्री, उलुट भोग न माव, देवानंदजीनी, जिम

વંચન પાતિક જાય. ॥ જ૦ ॥ ૨ ॥ નાણે જ્ઞાણસમ વીપતાજી, હરે અનાણ અંધાર; સૌ જિન વીર
પધારિયાજી, સાથે અમણ પરિવાર ॥ જ૦ ॥ ૩ ॥ મહાલાજી નામેં સુણયાજી, અન્નિગમ અધિક
વિદોય; કિંતુ વંદણ પૂજયેજી, સાંનિલવો ઉપવેશ. ॥ જ૦ ॥ ૪ ॥ ચાલિ પ્રિય તસુ વંચવાજી, ૬૬
પરજય સુલકાર; તદ્દન કરી દરણે કહેજી, વેકર જોડી નાર ॥ જ૦ ॥ ૫ ॥ કૌંદુવિક નર તેનિ
યાજી, વેડ તેદને આવેશ; ધર્મે યાન તુમ સજ કરોજી, ચાલે તે સચિશેય ॥ જ૦ ॥ ૬ ॥ ધામસુર
સોચન મેલવાજી, ઠંપ્યાસિંગ સુચંગ; નાથ રાશિ સવિરુપમેંજી, નીલકમલ કરિ રંગ ॥ જ૦ ॥ ૭ ॥
દશ્યા યુવન જોત્રી કરીજી, પંટારય અન્નિરામ; તદ્દન કરી તે તિમ કર્યુજી, સેવક સાયોં કામ ॥ જ૦
॥ ૮ ॥ ન્દાણ વિલેવણ તય કરેજી, બહિરે વહુ શિણગાર; ધર્મે યાન આવી વહેજી, નારી ને ખરતાર
॥ જ૦ ॥ ૯ ॥ નિજ પરિચારે પરિચર્યાજી, આરે જિનવર પાસ; પંચ અન્નિગમ સાચવેજી, વંદે મન ઇહાસ
॥ જ૦ ॥ ૧૦ ॥ પંચ ઝોં નમિ વીરનેજી, તન્નો વેવાણંદ; વચન કમલ જિનવીરનેજી, નિરણે મન આણંદ
॥ જ૦ ॥ ૧૧ ॥ લીર અમીસમ ધન ઝેરેજી, વિકસે નયન વિશેષ; રોમરાય સર્વિ ઝહુસેજી, કંચુક

सले विशेष. ॥ अ० ॥ १२ ॥ इतिमित्र दृष्टिये जोवतांजी, बीजी गीतमस्यामि; बंदी पूछे बीरेजी,
 ए नारी कुल नामि ॥ अ० ॥ ११ ॥ मुण मोयम जिनवर कहेजी, ए मुज पूख मात; रिपजवन
 निचे पिताजी, ए मुल निरती वान ॥ अ० ॥ १० ॥ १४ ॥ पूखपुत्र नेहे करीजी, आपो अति अनुराग;
 इतिमित्र दृष्टिये जोवतांजी, मुलि धर्म घेर बैराग ॥ अ० ॥ १५ ॥ समतारस चितपूरियोजी,
 मोषो मस्त्रके लोच; यथात्रिचि चारित्र जियोजी, करे कगाय संकोच ॥ अ० ॥ १६ ॥ अंग इग्यार
 जाले गुणेंजी, चारित्र पाले मोय; संतखण रिपनदन नरेजी, करम खपाव्यां दोय ॥ अ० ॥ १७ ॥
 दृष्टि परे चारित्र पात्रियांजी, देवाजंदा माय; चंदनवाला गुळणी कनेजी, पाले निरतिचार
 ॥ अ० ॥ १८ ॥ गरी बर्म केवत लुदीजी, राभ्यां अविचयत गण; तेदना गुण दिसे घरेजी, नस
 रे दलाम. ॥ अ० ॥ १९ ॥ इति ॥

श्री मेयकुमारमुनिनी मज्जाय.

चारित्र लड चित चितेरे ११, मनने मेयकुमार; बीर दोहलो. निरतां नमरी लगीरे १२,

कदि आवे करतार, बीक्षा बीदिली. पाली जावे केम, साधु संतापे एम, नदी मुज नपर प्रेम,
कून् कहु तो नेम. ॥ बी० ॥ १ ॥ रात हुइ खटमासनोरेहां, वेदन वधती आय; ॥ बी० ॥ दुखरां
दाघां माणसांरेहां, जनमारो किम जाय ॥ बी० ॥ २ ॥ आवे जावे उपरेरेहां, नर पतियांरी
जीन; ॥ बी० ॥ ए सहु आप सवारथी रेहां, कुण जाले परपीन ॥ बी० ॥ ३ ॥ आगें देखी आवतां
रेहां. इस मिलता सहकोय; ॥ बी० ॥ दिव साथी हुना पवी रेहां, सार न पूवे कोय ॥ बी० ॥ ४ ॥
बीकालधु नीचे सुचेरेहां, काढल लाग कैंद; ॥ बी० ॥ साचो काम सयां पवे रेहां, बैरी हुयावैव ॥ बी० ॥
॥ ५ ॥ जो हुं पहिली जाणतो रेहां, तो न करतो ए काज; ॥ बी० ॥ दिव हुं पिल परवरा पनपोरे हां
मुष्टिली चवराज. ॥ बी० ॥ ६ ॥ अथवा कयुं न गयो अजेरे हां, शरम न कीधी जाय; ॥ बी० ॥
आपणे हाथे आपपोरे हां, पग कदो केम कपाय ॥ बी० ॥ ७ ॥ ए नुघो ए मुदपति रेहां, बीनयशु
महावीर; ॥ बी० ॥ मे म्दारे थें पांहेरे रेहां, सस्यो चस्यो (सयेंवयो) इणसीर. ॥ बी० ॥ ८ ॥ इम चितवीने
आंनियोरे हां, प्रहसमें जिएवर पास; ॥ बी० ॥ बीर कहे किम साधुजीरे हां, बीसो आज उदास

॥ दी० ॥ ए ॥ क्षापीरे जव तुं हुवोरे हां; परं उपकार प्रधान; ॥दी०॥ सार करी शशलातणीरे हां,
दीपो अन्नयादान ॥ दी० ॥ १० ॥ सात विस वेवन सहारे हां, वीजें जव बहु जांत; ॥ दी० ॥
तिला दुल योगे ए किशुं रेहां, न करे केम निरांत ॥ दी० ॥ ११ ॥ वचन सुषया महावीरना
रेहां, श्रवण अमृत समान; ॥दी०॥ ईहापोहें ठपनो रेहां, जातीसमरण ज्ञान ॥ दी० ॥ १२ ॥
दीपो मिठा दुकनं रेहां, अन्निप्रद लीधो एह; ॥दी०॥ नयणपये न कहं कवे रेहां, उपव हुं इण
देह. ॥ दी० ॥ १३ ॥ चतुरपले चारित्र लियो रेहां, सूषे मन परिणाम; ॥दी०॥ मुनि श्रीसार नमे
सवोरे हां; त्रिविध त्रिविध शिर नाम. ॥ दी० ॥ १४ ॥ इतिश्रीयादीन्डश्रीपार्श्वचंद्रसूरीन्ड विनेयश्री
सारसुनिराजेनकृतः स्वाध्यायः ॥

रात्रिभोजन निवारक सज्जाय.

षादी, पिण आमीणोरे भाव. (एदेखी)

मगनी तल गाक पमेनी. फुंमळ गुर अवतार, दोळ यवोपेर जांपीएजी. तेदना घट कुमार

રે માનવ, રાત્રી જોજન વાર. વોપ અનંતા સુદાહ્યોજી, જ્યું ન પનો સંસાર રે ॥ માન૦ ॥ ૧ ॥
 રંજાજનની રૂપનીજી, પુત્ર સલૂણારે વોપ; હંસકુમર ખાફ વનોજી, કેશવ લહુડો હોયરે. ॥ મા૦ ॥
 ૧૧ ॥ ૩ ॥ એકદિન રમતાં જોડિયોજી, સાધુ શિરોમણ ગૂ; ધર્મધોય નામે મુનિજી, આપ
 આણંવ પૂરે. ॥ મા૦ ॥ ૧૧ ॥ ૪ ॥ સાધુ ખલે રયણી તણાજી, જોજન ગંદે જોદ; તેહની સુર સેવા કરે
 જી, મુક્તિ નહી સંવેદરે ॥ મા૦ ॥ ૫ ॥ રાતે રાંધ્યો રાત જિમેજી, એ નત્તકુલો વોપ; વીહાં સંખે
 રાત જિમેજી, પાપતણો વહુ પોયરે ॥ મા૦ ॥ ૬ ॥ રાંત્રે રાંધી મ્હેલિયોજી, વિનસ કરે આંહાર;
 તે નર પાવે બાંધિયાજી, અતિ વહુ જીવસંદાર રે ॥ મા૦ ॥ ૭ ॥ વિવસં રાંધ્યો દિને જમેજી
 ઘની તજે વોપ; પુન્યવંત તે નર પૂજિયેજી, જેનર એવા હોયરે ॥ મા૦ ॥ ૮ ॥ સાધુ સમી
 પે. સાંમલીજી, રાત્રી જોજન વોપ; બે બાંધવ વત આરેજી, આણી મન સંતોયરે ॥ મા૦ ॥ ૯ ॥
 ઘરઆવી માતા કનેજી, વાલુ માગે વીસ; ધ્યાર ઘડી વિન પાઠલેજી, પિતા કરે વહુ રીસરે ॥ મા૦ ॥
 ૧૦ ॥ વિહતો માંતા નવિ દિયેજી, મૌન્ય કરીને જાય; લંઘણ કરતાં વીહડાજી; પાંચ ઇણીવેરે

॥ दी० ॥ ए ॥ हाथीरे जव तुं हुवोरे हां; पर उपकार प्रधान; ॥दी०॥ सार करी शशजालशीरे हां,
वीधो अन्नयादान ॥ वी० ॥ १० ॥ सात विवस वेवन सहारे हां, बीजें जव बहु ज्ञांत; ॥ वी० ॥
तिला दुख योगे ए किशुं रेहां, न करे केम निरांत ॥ वी० ॥ ११ ॥ वचन सुण्या महावीरना
रेहां, श्रयण अमृत समान; ॥दी०॥ ईहापोहें उपनो रेहां, जातीसमरण ज्ञान ॥ वी० ॥ १२ ॥
वीधो मिष्टा दुक्कनं रेहां, अन्नमद लीधो एह; ॥दी०॥ नयणपये न करुं कवे रेहां, उपव हुं इण
देह. ॥ वी० ॥ १३ ॥ चतुरपणे चारित्र लियो रेहां, सूधे मन परिणाम; ॥दी०॥ सुनि श्रीसार नमे
ससारे हां; त्रिविध त्रिविध शिर नाम. ॥ वी० ॥ १४ ॥ इतिश्रीवादीन्धश्रीपार्श्वचंद्रसूरीन्ध विनयेश्री
सारमुनिराजेनकृतः स्वाध्यायः ॥

रात्रिभोजन निवारक सज्जाय.

मादेर, भिण आगीणोरे आप. (पदेची)

मगनी तज गळ चनेजी. कुच्छळ गुर व्यपतार, दोळ पक्षोपर जांणीलजी, तेथना चड कुमार

રે માનવ, રાત્રી જોજન વાર. વોય બ્રનંતા નલલ્હયોજી, જ્યું ન પનો સંસાર રે ॥ માનવ ॥ ૧ ॥
 રંજાજનની રૂપનીજી, પુત્ર સલૂણારે વોય; હંસકુમર ખાદ વમોજી, કેશવ લહુડો હોયરે. ॥ માવ ॥
 ॥ રા૦ ॥ ૩ ॥ એકદિન રમતાં જેટિયોજી, સાધુ શિરોમણ ઝૂર; ધર્મધોય નામે મુનિજી, આયા
 પ્રાણંદ પૂરે. ॥ મા૦ ॥ રા૦ ॥ ૪ ॥ સાધુ જાણે રયણી તણાજી, જોજન ઠાંને ભેદ; તેહની સુર સેવા કરે
 જી, મુક્તિ નહી સંવેદરે ॥ મા૦ રા૦ ॥ ૫ ॥ રાતે રાંધ્યો રાત જિમેજી, એ સતકુણો વોય; વીહાં રાંધ્યે
 રાત જિમેજી, પાપતણો વહુ પોયરે ॥ મારા૦ ॥ ૬ ॥ રાત્રે રાંધો મ્હેલિયોજી, કિતસ કરે બ્રાહ્મંર;
 તે નર પોંવે બાંધિયાજી, અતિ વહુ જીવસંદાર રે ॥ મા૦ રા૦ ॥ ૭ ॥ કિતસે રાંધ્યો કિતે જમેજી
 ધની તજે વોય; પુન્યનંત તે નર પૂજિયંજી, જેનર એહ્યા હોયરે ॥ મા૦ રા૦ ॥ ૮ ॥ સાધુ સર્મી
 પે સાંજલ્હીજી, રાત્રી જોજન વોય; વે વાંચવ વ્રત બ્રાદરેજી, બ્રાણી મન સંતોપરે ॥ મા૦ રા૦ ॥ ૯ ॥
 ઘરબાવી માતા કંનેજી, વાલુ માગે વીસ; ચ્યાર ઘડી દિન પાવલેજી, પિતા કરે વંતું રીસરે ॥ મા૦ રા૦ ॥
 ॥ ૧૦ ॥ કિહતો માતા નવિ કિયેજી, મોન્ય કરીને જાય; લંઘણ કરતાં વીહલાંજી, પાંચ ઇણીપરે

પ્રજો જે ન માનેતિ ધર્મિમા તુમ્હારી, નિલે હોતિ અરિહંત જિન આપા હારી; ચલી જે જગે સાધુનો
 નારતી ધોતે, તિકે બિણ કહો પારતી ગાંઠ સોલે. ॥ ૯ ॥ કરે વ્યાપ વ્યાપારનો મૂલ પાલે, પ્રજો
 તે કિમે તોદરી આણ રામે ! ચિકે ધર્મ આરંભ આરંભ જાણે, નહી પરચે તિહજ સંવર ચલાણે.
 ॥ ૧૦ ॥ સદી વ્યાપ હે તેરને સમિતિ જંગ, તુમ્હ સાલિ જાયા તથો મૂલ ગ્રંથ; દિયં પદ્યો જે
 તુમ્હે તેદ સાધુ, મન વચન તન સ્વામિ તુમ્હ વચન રાખું. ॥ ૧૧ ॥ પ્રતુ મૂરતે જાવિ તુમ્હને
 જુલિ, દારો વલમાસીમ મન સુગુન વારું; વ્યા આણગું ધર્મ કરિયું પ્રમાણં, મદાનીરજી હીન
 તમેમેઝિલાણે. ॥ ૧૨ ॥ (કડગા.) હમ નયરી વગદી, જંગલે વગદી, તિણ ઠામે ઓવીર જિણ;
 દદ લઘી ઘેડુ મન દાણેડઃ જવનવ માંગું તુમ્હ દારણ. ॥ ૧૩ ॥

શ્રીપાર્શ્વનાથજિન સ્તવન.

(સુરકાનિહર) કડગુ કડુઃ મનુદાર્મનાથઃ મુગમુઃ મેવિતવારવપ ॥ નિમવાતકોતિઃ
 દદદદદદદદ, દદદદુ બે મદેવેમસોદિવાનિ. ॥ ૧ ॥ (મત્રાતીપોદી) નામ ગુણ ગાન ધી

पासकंढालिये, नमिये सवि संकट कंढकं ढालिये; द्विपमले प्राण जिन आण तसु वालिये, जावज-
 ल पापमलपंक पखालिये. ॥ २ ॥ प्रदसमे स्वामि तुम्ह नाम समरे सदा, जेहनर नारि तेलहे सुख
 संपदा; एक चित्त प्रणमशे मूरति तादरी, त्रासीते तेदने आपदा परिदरी ॥ ३ ॥ जेदना मांदि-
 ला नयन ठे आवर्यो, सुदृढ नर बंसलावरण गुण अणुसर्पो; तेह तुम्ह नामेन धापना किम
 लखे, सुत्रि प्रकटी जणी तदत्ति नहु सद्दे ॥ ४ ॥ पेखतां रूप सरूप प्रजु तुम्हतणो,
 ऊपजे द्विपमले दरख मुज अतिघणो; बंङ चक्रेर रवि चक्रपंखी अली, कमल पेखेचि जिम तेढने मन
 रली. ॥ ५ ॥ एम प्रजु पायनी सेव नितु रंढिये, जवतणा पापसंताप सवि बंचीये; एदयी आका
 अम पासजी पूरजो, सेवक चित्त चिंता सवि चूरजो. ॥ ६ ॥ (इंद्वजा छंद.) कंढालिकस्थान
 विज्रूगणाप, विश्वेश्वराप च्युतदूषणाप; कंढपाणवल्लीवनवारिनाप, श्रीपार्श्वनाथाप नमोस्तु नित्य
 म् ॥ ७ ॥ इति सूरेश्वर कृतम् ॥

सिद्धिप्राप्ति इति गिरि, बिहु मास केरी करी संलेदण केवल पाम्यो सेदरे; केवल वंसण नाण स-
 हिषा सोख्य विलसे जे सदा, तसु पद नमीजे पाप खपोजे मुरंति निरखीजे मुदा. ॥ ३ ॥
 (बाल) इण गिरि दीजे मन नल्लास ए, होवे निरमल बुद्धि प्रकाश ए; पूजे तत-
 खिण वंजित आश ए, हेले घूटे जव दुख पास ए. (ब्रूण) जव दुःख जावे सुख पावे शुद्ध आशे-
 जाय ए, चतुर्गुणति केरा न हुए केरा टले सवि संताप ए; इण गिरि आगे जेद आख्या तासु
 मनयांजित फड्या, सिद्धंत साखें सुगुरु जाखे घला नर ते सांजदया ॥ ४ ॥ (चा.) श्रीधामचासुत
 सुवखाणीए, ज्ञाता धर्मि भंगे जाणीए; सहस पुरुषयुं इहां समोसर्पा, काज विशेषे संह्री
 तेदना सर्पा. (ब्रू.) सर्पा काज तमुद्धि रिगिभर सदस सांथें सीधला, पंचसयशुं सेलण आरिय
 मुगति पहुता ते जला; जालिमयाली प्रमुख इणि गिरि अनंता मुगतें गया, एकेक कहेतां विस्तर
 होवे निणि संखेपे संघुमा ॥ ५ ॥ (बाल २ जी) सहज पाले निरुपम ते जिनपर पय वंदे, मात
 करेते ऊपर हामा कहेते ते नैर; दो दो धर्म नाम्ना श्रुत चारित्र प्रकारे, कृष्णार्तिक चासुदेव मस्तकि

આણા ધારે ॥ ૬ ॥ તે વીર કહી જે તપ વલિ કર્મ લખાવ્યો, જિનઘર્મે પ્રકાશ્યો ધર્મસિંહ તિણિ
 જાવ્યો; અરજુન ધ્રોવે પંચ પાંખવ કીધી સેવ, દરપાલે લીધી રૂની જિણવરેવ ॥ ૭ ॥ વલિ રતન
 ચારિત તે પાઢ્યો પ્રપ્તુ ધન ઘન, જયરાજ લિયો શિવનગરીનો અનુવિન્ન; માધવની પદવી પામે જે
 તુમ્હ યાત, હંસરાજ તણી પરિ ગમન કર્યું સુપ્રકાશ ॥ ૮ ॥ પુણ્યવતી પ્રપ્તુ યાણી સહુ જીવિયણ
 આરાધે, તે લીલા કરતાં દેલાં શિવસુલ સાધે; સંપૂરે મનદ મનોરથ સઘલાં સ્વામી, જીવી જે
 બિરમિદ લીધે પ્રપ્તુને નામિ ॥ ૯ ॥ રૂનાવિ જયની નાતે જે ધ્યાન કીજે, નવકાર ગુણતાં નવ
 પદ માહિ ધવીજે; રાણી મતિ રૂની કૂની હુદિ સવિ ટાલી, ઘંડુ જિમ શીતલ જીવવયા વ્રત
 પાલી ॥ ૧૦ ॥ ગુણ પૂરા જિનવર ઠૂરા વિવિધ પ્રકાર, અગ્ગાદ વીધો ફયજન નામ સુવિચાર;
 મેં ગાઇ એ સ્તુતિ નિજ મતિને અનુસારિ. ધનરાજી સેવે ઝની ફહિ ચિસ્તારિ ॥ ૧૧ ॥ ફણિ ગુણિ
 પ્રપ્તુ રાજે ઘઠત્રિશ અતિશય ગાજે, જિનવંસણ વીઠે જવસંકટ સવિ જાજે; એણે પરિવારે પરિવ-
 રિયા ધરિંદ, પ્રપ્તુપાત્રા કારણ આવ્યા શ્રીપાસચંદ ॥ ૧૨ ॥ (કવશ) ફેટુંજગિરિ શ્રી કસ-

॥ વિં ॥ ૧૪ ॥ વિંદુ નયમાંહિ સતિ અવતરિયા, નિશ્ચયનય વ્યવહારિ કિરિયા ॥ વિં ॥ ૧૫ ॥
(ઉપવેશાધિકાર-ઢાલ ચોથી-ફાગની વેશી.) જાપા બ્યાર જિનાગમેં જાણી જિણવર દેવ, ફક
દ્યારે જાપાતણા જેવ વેતાલિશ જોડ ॥ ૧૬ ॥ બ્યાર જાપા એ જાણિયે વિંદુનો કરે વિવેક, સત્ય
અને વ્યવહાર જે અવસરિ જાણે એક; અસત્ય અને મિથ જાપા એદતણો પરિહાર, કરો એમ જિણ-
વર કહેં જાણપણાનો સાર ॥ ૧૭ ॥ પર પીઠા જિહાં ઉપજે સાવચનો લવલેશ, તે જાપા નવિ
જાણે કર્મ લેખે અશેય; કેવલી ફમ ઉપવેશે સત્ય અને વિવહાર, એહ મર્મે ઉપવેશનો જાણે તે
સુચિત્તાર ॥ ૧૮ ॥ (જાપાધિકાર) (ઢાલ પાંચમી-વેશી મેઘકુમારના મીતનો) જગવંત જાણી
જે દયાજી, તે શુદ્ધિ સંસાર; સર્વ જીવ દિત્તકારણીજી, પાલક લહે જવપારે જીવનાં ઝૂલણે સાચી
તેદ; વારહ પરપદમાંદિ કહીજી, પઠમ અંગે તસુ એપરે ॥ જી ॥ ૧૯ ॥ સર્વ જીવ દણીએ નહીંજી,
પ્રસ પ્યાર જગ જેદ; એવજ પદે તે દામ્યત્તોજી, સાધુ આયકનેં આણે ॥ ૨૦ ॥

ठહે સાતમેજી, ગુણ ઠાણે પાલેત; નિશ્ચય ઠાણે ચૌદમેજી, પાલી કર્મ ટાલેતરે ॥ જી૦ ॥ ૨૧ ॥
 જિનશાસનમાંહિ ચાગેરેજી, મુલે વયા ધર્મ એક; પશ સૂધું તે નવિ લહેજી, તેદનો એહ વિચેકરે.
 ॥ જી૦ ॥ ૨૨ ॥ અન્નપટ્ટિ પતિ ગોચરીજી, નદી તરણો ઠામ; મૃપા વચન ધર્મ કારણેજી, નિહા
 વ્રીજે જામેરે ॥ જી૦ ॥ ૨૩ ॥ કિંચત્તુના કેદે પનવેજી, પાપ અઘારહ ઠાણ; આચિરવા ને ઠાંદનાજી,
 કદાવે અમ્હે સુજાણેરે ॥ જી૦ ॥ ૨૪ ॥ જિન વિધિવાલે લે કહેજી, ન લહે તે જિન ધર્મ; હિંમા
 ધર્મોતિ જાણીએજી, નહુ પામે શિવશર્મેરે ॥ જી૦ ॥ ૨૫ ॥ (વયાધિકાર) (ઢાલ ઘઠી-મુનિયર
 ગોચરી કરી ચલ્યા એ વેશી) કાલે અનંતે કોહિલાં, લહતાં એયઘાંગજી; સ્પરે એ જિણવેરે જાલિ-
 યા, ઘનરજ્જયણિ ચરંગિજી ॥ ચેતન૦ ॥ ૨૬ ॥ ચેતન કરિ લહી આતમા, પરિવૈરાગ મનમાંદિજી;
 વિયય કમાય સદિ પરિહરી, કરિવો ધર્મ ઘઠાદિજી ॥ ચેતન૦ ॥ ૨૭ ॥ લાલ ચોરાણી જીવ
 યોનિ જમી, ત્રિતુલન નવ નવ વેપજી; પુણ્ય સંયોગે પામિયો, જનમ તે આરિજ વેશજી ॥ ચે૦ ॥
 ॥ ૨૮ ॥ જાદ કુલ લલ રૂપા, સ્થાવિક ગુણ જુતજી; માણસનો જન વોહિલો, સાવય કુલ

संजुनजी ॥ चे० ॥ ३९ ॥ सांजलवा श्री जिनतणां, वचन उद्धदां जाणिजी; सुगुरु सुखें साची
सही, विधिपूर्वक मति आशिजी ॥ चे० ॥ ३० ॥ सददशा साची सही, तत्वातत्त्व विचारजी;
जेइवा जिलावर वागर्यो, एदिज समकित सारजी ॥ चे० ॥ ३१ ॥ वीरिय तप संयम विवे, मन
तनु वचने शुद्धजी; नरवर नारी पाली थया, शिवनगरी मांदि सिद्धजी ॥ चे० ॥ ३२ ॥ (परमात्मा-
धिकार) (ढाल ७ मी-विपयें न गंजिए ए देशी) श्रावक धर्मेने योगिजे, तेहना गुण इकवीश;
स्वाभाविक भंगे वसेजी, जाणीजे निशिदीसोरे ॥ ३३ ॥ गुणनिधि संसीये, ते श्रावक सुविचारोरे;
समकित शुद्ध घेरे, पाले ते व्रत वारोरे ॥ गुण० ॥ ३४ ॥ अक्रुद इंद्रिय पंच पद्मवनां, प्रकृतिवै
दाशि सम सोम; सर्व लोकने प्रिय करे, अक्रूरपणो मनि प्रेमोरे ॥ गुण० ॥ ३५ ॥ पापशुकी बीहे
सदा, अशठ सदाऽखिल दोय; लज्जा दया गुण मनि वसे, अयगुणि मऊत सोयेरे ॥ गुण० ॥ ३६ ॥
सोमदृष्टि सद्विजे सदा, गुणना रागी जाणि; धर्मकथा अदनिशि करे, सुपक्रमोदक मनि
आजोरे ॥ गुण० ॥ ३७ ॥ बीरस्यवरदो अदनिदो, विदोयतणा बलि नाण; धियर केहे चाहे सदा.

વિનીત જ્ઞાન સુવચાણે ॥ ગુ. ॥ ૩૮ ॥ સપગાર ક્રિપો નહુ ઇચ્છે, પરક્ષિત નિતે જેહ; અનમાદિ
 ગુણ તદ્વિતથું, વિચરે શ્વાનક તેહોરે ॥ ગુ. ॥ ૩૯ ॥ (શ્વાનક ગુણાધિકાર) (જ્ઞાન ૮ મી. રેડી
 સલાહાની) પંચ મદાઘંત પાલે, ત્રિપ કયાપ જે ટાલે; પંચાનાર ન લોલે, સમક્ષિત તરુ દટુ રોલે
 ॥ ૪૦ ॥ પંચ સુમતિથું વિચરે, ત્રિણ ગુપતિની લપ કરે; એક વિચ અસંયમ નરજે, રાગ દોષ દોષ
 તરજે ॥ ૪૧ ॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ પટકાય, રાલે રલાવણ જ્ઞાય; રાત્નતાં અનુમોદે, આપળને પરનોદે.
 ॥ ૪૨ ॥ આરંજ પરિમદ ઠંઠો, ત્રણચર્ય પ્રીતિ મંઠી; સદો પરિસદ વાચીકા, નચ કલ્પે સુજગીકા.
 ॥ ૪૩ ॥ વશ વિધ યતિ ધર્મ સૂઘો, પાલે ન કરે એ ગૂઘો; વારહ જ્ઞાવણ જ્ઞાવે, તપ વૉત્રે કર્મ
 લપાવે ॥ ૪૪ ॥ ઘારિત વંસણ નાણ, ત્રિણિ રચણ ગુણ લાણ; સૂચાં જેદ આરાધે, તતુ વંસણે પ્રીતિ
 વાધે ॥ ૪૫ ॥ વીરજિન તીરથે વરતે, વરસ એકચીકા સદસ નિરતે; એકવા સાધુ આરાધું, અદનિદિ
 શિવસુલ સાધું ॥ ૪૬ ॥ (સાધુ ગુણાધિકાર) (જ્ઞાન ૯ મી. રાગ ઘનાત્રી) હને સદ્વણા સૂચી
 કરુંદે, શ્રીશ્રુતને અનુસાર; દસિરાગ સવિ બૂરે પરિદરોરે, કરી પરીક્ષા સાર ॥ ૪૭ ॥ જિનવરે ઇમ

વહોરે, કિરિયા માંહે મિથ્યાત; સદ્દશા માંદિ સાવડા જિદાં હુવેરે, ન હુવે જિન મત વાત. ॥ જિ ૦ ॥
 ॥ ૪૭ ॥ ત્રિણે પદ્મ વિસ્તારે કટાજી, સૂયનંગ વીપ લંબ; ધર્મ અયર્મ ને મિશ્ર વિચ રિયેજી, કિ-
 રિયા દાણ સંવંધિ ॥ જિ ૦ ॥ ૪૮ ॥ ધર્મ પદ્મમાંદિ મુનિવર કહ્યાજી, અરધમિ મિથ્યાદટિ; મિશ્ર
 પદ્મમંજી આવક સવિ લયાજી, જેહની સૂધી દટિ ॥ જિ ૦ ॥ ૪૯ ॥ અધર્મ ન્યાવે ધર્મ આપે
 યતીજી, મિશ્રે મિશ્ર રદંતિ; યાપન ઝાપાપન તેહની નવિ કરેજી, પુણ્ય વાપ ન કદંતિ ॥ જિ ૦ ॥
 ॥ ૫૦ ॥ ધર્મ મિશ્ર આરંજ દેલે જિહારે, મુનિવર રહે ન્યાસ; વીશ્ર ધ્રોગે અધ્યયન ફર્યારમંજી, એદ
 જ્ઞાન મુખફાદ ॥ જિ ૦ ॥ ૫૧ ॥ મિશ્ર ગમિ જે પુણ કહે યતીજી, લટકાય પાતિક સોય; એ હવે
 પાનક વાપ જિકો કહેજી, બાજીવિદ્યા ટેદક દોય ॥ જિ ૦ ॥ ૫૨ ॥ એહની સદ્દશા સૂધી જેહનીજી
 તેહિન મુગુરુ મુખાપુ; એહવા ગુહને આવક એ જનેજી, વામે મુલ્ય નિરવાચ ॥ જિ ૦ ॥ ૫૩ ॥
 (સરદલાધિકાર. ટાલ ૧૦ મી દેસી વિગાદલાની. દંચકા) રાગ ઢેચ તુમ્હે ટાલો, જિનવર દે
 ઉપદેશ; ગમ્મારિક વડા જે વ્યા, વાખ્યા તિજે કેદા. રમણી રાગે નરન્ટે ગળે, અમ્માન મનન

स्वामी; રાજતણો લોન્ની થયો, કોણિકે ઠઠી પામી ॥ ૫૫ ॥ ધેવરક્ષિપક કચીઆર, નેંને નરકે
 પહુતો; ઇમ જાણી દેવ પરિહરો, મુનિવર માંદિ મહેતો; રાગ દેવ યોગ પામુગા, પાપ કરમ આળી
 ટાલે; તે સધિ કર્મ સ્વપાનિય, જ્ઞાનકલા અજુઆલે ॥ ૫૬ ॥ (રાગ દેવાધિકાર. ક્ષાત્ર ૧૧ મી રંડી
 વિવાદલાની. તું તિહાં પં.) સંયમ તપ શુષ આરો એ, જિમ તુમ્હે લહે જાગાર તો; ૫૭ જિજ્ઞાસ
 ઇમ કહે એ, સંપમિ તપિ સુલ્લ દોય તો, મુક્તિય જીવ લહે એ ॥ ૫૮ ॥ વારદ જેને તપ તરો એ,
 સંયમ સત્તર પ્રકાર તો ॥ જિ૦ ॥ ૫૯ ॥ સંજમે કરમ આશ્રય ટલે એ, તપ કયં નિર્જરા જોય તો.
 ॥ જિ૦ ॥ ૬૦ ॥ સરાગ સંયમ જે કરે એ, તે લહે શિવસુલ્લ વાસતો ॥ જિ૦ ॥ ૬૧ ॥ ત્રીતરાગ જ્ઞાન
 જે નિરવહે એ, માણે શિવપુરિ વાસ તો ॥ જિ૦ ॥ ૬૨ ॥ (તપ સંયમાધિકાર. ક્ષાત્ર ૧૨ મી.
 માઈ ધન સુ.) જિનપ્રતિમા વંધિયે, જિન વંચન ફલ દોય; જ્ઞામ્યતી અજ્ઞામ્યતી બિહુ પ્રકારિ જોય;
 જ્ઞાસય ચિહું નામ, કસદ ચંચાણ નામ, ચર્દિમાન વારિયેણ તિ ચંચો મન અજિરામ ॥ ૬૩ ॥
 ધન ધન જિનજ્ઞાસન ત્રીતરાગ જિહાં વેય; સુર અસુર વિદ્યાધર જેદની સારે સેવ. રાગ દોવ દુવ

इति श्रीभृगुप्रज्ञाजिनस्तुतिः समाप्ता ॥

॥ श्री पार्श्वनाथचैत्यवन्दनम् ॥

पार्श्वनाथमस्तुभ्यं विप्रविध्यंसत्कारिणे ॥ निर्मलसत्प्रज्ञानन्द ॥ परमानन्ददायिने ॥ १ ॥ अश्वसे-
नागनोपात ॥ कूखबुक्तामले प्रज्ञो ॥ वामासूनो नमस्तुभ्यं ॥ श्रीमत्पार्श्वजिनेश्वर ॥ २ ॥ क्षितिमण्डल-
मुमुदं पार्श्वैकनिकटं विश्वप्रकटं चाप्रकटं ज्वरेणुसमीरं जलनिधितीरं सुरगिरिधीरं गम्भीरम् ।
अगच्छयदारणं दुर्मतिदरणं दुर्धरधारणं सुखकरणं श्रीपार्श्वजिनेन्दं नमत सुरेन्द्रं कृतज्ञदम् ॥ ३ ॥
इमेते परलेन्देव स्योचितं कर्मरुनु यः प्रप्तुस्तुभ्यमनोवृत्तिः पार्श्वनाथः श्रियेस्तुतः ॥ ४ ॥ इति ॥

॥ अथ श्री जिनेन्द्र स्तुतिः ॥

प्राचीनेकां पुनाना मिद सुरसस्तिं वीदय कारुण्य धाम्ना ॥ पृथ्वा मूर्तोभ्रतस्रः परम दिमयता
देन गङ्गास्पनुष्कम् । प्राविष्येके पनुदिह सप्तुदितजनता शुद्धये शुद्धार्णो ॥ दयालया नाणीयितासेः
न सिताम् नृदापं धीगुणादीना रेका ॥ १ ॥ सम्बद्धरूपजल समतः समवगृत्तिभ्रंया गङ्गा जलद्वयवद् ॥

शकं लेखा श्रवोदा वशादातमयनं नान्वमन्यन्त घन्यम् । वन्दुं दृष्टिर्वेनाल्लयमपि युगयन्नेन तत्परा-
 रमन्तः ॥ स श्रीमान् दान्तिनाथः प्रथपतु मम तां भूयसीं सौम्यलक्ष्मीम् ॥ २ ॥ स ह्यानज्जलने
 ज्वलत्पविकले यस्येन्द्रीलछवे ॥ वैदस्य द्युत एव केवलवधूपाणिप्रदं कुर्यतः । तन्नन्तिस्म समंततः
 प्रसूमरा मात्स्व्य दुर्यादुर श्रेणीकार्पमसौ मुदं वितनुतां श्रीपार्ष्वनाथः प्रभुः ॥ ३ ॥ सिध्यन्नोद्गाद
 विधौ सतृण्यो निष्ठातचेतास्तुरगाविरुहः । प्रौढाप्सरःसंदतिगीपमानगुणःश्रिये वीरवरो जिनोऽस्तु
 ॥ ४ ॥ नवान्विजाताः सुगुणावदातवृजस्यजावा हृदि पुण्यभाजाम् । पेशरमुक्ताक्ष्य संयसन्ति
 विद्वान्तु तेऽन्येपि बिनाः सुखानि ॥५॥ ये वीजमाश्रां त्रिपवीं निधाय मनोवनी युद्धिजलेन सिक्ताम् ॥
 चित्रं कृषात्कोटिगुणामकार्पुस्तन्वन्तुतोपं गणधारिणस्ते ॥ ६ ॥

॥ श्री वासुधृज्य स्तुतिः ॥

श्रीमन्तं वासुधृज्यं प्रचलवलजरानीरुकुम्भीन सिदं ॥ शश्वल्लीलाविलासं त्रिभुवनपतिनि वेन्द्य-
 पादारविन्दम् । विन्दन्तं विश्वलोकं तवतु-विगणनातीत मेवाप्यलोकं शुश्रूषमानं निरेनोमलममलम-

देवः श्रीराधेसंहसस्ता वरिषस्यमानः श्रीराधे एव जयति प्रनुताप्रधानः ॥ ३ ॥ सत्यप
मासस्य सितौ दशम्यो ग्रामून चामेदामुनं प्रवन्तम् निशातमोवदुनमीश्वरनेशु स्तमांसि सर्वाणि
सशक्तसालि ॥ ३ ॥ प्रवाप्ततीर्थाविरजन्मगत्वा दीनानि तेनामुमतां दितेन संजातद्वयो इति
देवयन्ति वृद्धिं विद्या दानि मदानि स्वायुः ॥ ४ ॥

॥ श्री धरणीरगेन्द्रस्तोत्रम् ॥

धरणीरगेन्द्रमुखापनिगिपाधपूजिनं जिनं नन्वा दुक्षेपश्च दामनं तस्यैव मदास्तनं वदये
॥ १ ॥ दुरजोन्मनःपूजिनं हर हर दुरदाररोरजुष्ट मनि पद्मम निरं मदावलगुल्लुप्यान्नान
जः संस्तु ॥ २ ॥ विद्या मदस्त्वरोरुदा गलनायक वीर चोर्ध्वानन्द पद्मगकुलं कुलोत्तम निर्विपतां
मय नलोन्निरन्नाय ॥ ३ ॥ सर्वेति मद्दनाया नागाधिपश्च नकलातयगायाः नृतिङ्गान् दाम्नि त्रि-
दत्ता मरुदग्नि विषापरोगेण ॥ ४ ॥ ऐकार संयुष्टमनं कामदेव रणहन्तयकं ध्यानम् नवाध्यानिः व-
दितुं नृपते कठिणमन्त्रेण विष्णुध्यायम् ॥ ५ ॥ अहमस्मिन् नमः ॥ अहमस्मिन् नमः ॥ अहमस्मिन् नमः ॥

स्फोटान् ज्वालागर्दभि शक्तिनि विपवेगांश्चापिरोमांश्च ॥ १ ॥ मारणं स्तम्भनं चैव शत्रोरुच्चाट-
 नं तंया । मोदनं ह्वयितं चापि क्रियाज्जेवात् करोति तत् ॥ ७ ॥ दैत्यामरेन्श्चूजित निर्नाशितडु-
 टकर्ममलपटल क्षपयति जिन हुं फुटत्वं पन्नगकुल विरमविरपर्यन् ॥ ८ ॥ निर्मथितजत्र
 ज्ञयेर्गुण पोन्नशविद्याधिपत्यमुपपन्नः श्रीपार्श्वनाथविपद्दर दक्षि २ माताङ्गिनी स्वादा ॥ ९ ॥
 श्रीपार्श्वनाथ मुरपतिमुकुटतटोद्गृष्ट पादनलिनयुगम् नागाष्टककुलविपाद्द दादी हे हे
 दी दो हे हः ॥ १० ॥ सकलजुवनाजिनान्दित गुरुस्त्वं पन्नगेन्द्रकृतपूजः विरमविरानलदा-
 मनो जलद इव जलप्लुता लोकाः ॥ ११ ॥ दैत्योपसर्गचूपण जलधरधारानिपातवोतमल स-
 र्वज्ञ नागवन्दिता सर्ववियोरुपयेनमस्ते ॥ १२ ॥ उँदन २ दढ २ पच २ मथ २ संदर २ क्षप
 हुं चचालि कुण्ठ घम २ पूरय २ वियोद्धवणं हुं फुट स्वादा ॥ १३ ॥ उँबुरु २ मुरु २ फुरु २ फर
 फार २ पलदः त्वं किलि २ किलि २ कलितैः कलिकुण्ठकलापद्मः ॥ १४ ॥ उँ यः यः सः
 सः हः हः उः उः उर रिद्धिरु दरुहन्त शान्तस्त्वम् विषवन्दे विध्ययनं कुरु शीघ्रमुरु क्वाख्या-

माह ॥ १५ ॥ ईषाशराजनीय कुपिता सरजजदजलधरापोतः अज्यस्तानलज्वालं तवह दुष्ट
नाय विरम् ॥ १६ ॥ समजदल स्थितदिवस्यति मध्ये दुजगावृतं जिनं नत्या पोरुशवेज्योपगतं
बीजाहरसंपुतं तदि ॥ १७ ॥ बन्ध्यानां सुनजननं त्रियमायापत्यरक्षां परमम् पद्ममिदं रोगहरं
प्रहराजिनि नूत निर्नाशिम ॥ १८ ॥ दटक सर्वोत्रगतं पद्ममिदं द्यातामृत दयदम् ॥ कुर्याद्विपाप-
हारे प्रणनायैः पञ्चजिर्दक्षैः ॥ १९ ॥ व्यस्तसमस्तविपत्तिं बहुधा परिक्रुष्य पञ्चपञ्चजिर्दक्षैः ॥
जितनाभाहारसरितैः परंपरं सर्वविग्रमग्रम् ॥ २० ॥ क्षिपन्त्वा स्वादापञ्चक मालिन्दितं पञ्चभूत
रत दारम् ॥ नागाट कुञ्जोरेते मन्धरज स्तम क्लानु गतम् ॥ २१ ॥ रेफ संपुट मध्यस्थं ककारं
दण्डिमल्लं प्रकाशन् दीरवर्लीनं स्वग्नये त्रिदशानरि ॥ २२ ॥ नीलोत्पल दलदयामं ककार
संपुटे विदम् ॥ दशगोर्दण्डं गुदं पंचानरि चाखयेत् ॥ २३ ॥ लमन्त्रारपाकान्त मिन्द्रगोपरम-
एवै एलोक्षिज्जलमंक्षारं स्वग्नये विदुगन्धम् ॥ २४ ॥ कुन्डैरन्धुसंभवलीनं जिवां द गन्ध विगन्ध-

वंकारावेष्टितं शुद्धं प्रयन्तं विपनाशनम् ॥ १६ ॥ दस्ताद्वलीपु विन्यस्तं वामकोरज्रूतपञ्चकं सकलम् । अ-
 पदरत समस्तविपं सायकमुष्टिकमावन्धात् ॥ १७ ॥ धरणोरेण्डसुरपतिविधाधरपूजितं देत्येवेव ता-
 म्निनुतम् । जिनगुरुप्रमेपं चतुर्वर्णचिन्तयितं स्मरयेत् ॥ १८ ॥ आजानुकनकगौरं भ्रानान्नेः शंखकु-
 न्ददधयलम् । आकण्ठतो नवविगाकरकान्ति तुल्यं मामूर्ध्वतो जननिजंगुरुस्य रूपम् ॥ १९ ॥ नृसह-
 र्षपक्षपक्षराजं धेनेतेयं मरुाबलम् । नागान्तकं जितारिच अजितं विश्वरूपिणम् ॥ २० ॥ विनतायाः
 सुतंदेत्यं विद्वद्वं पन्नगोत्तमम् । गुरुमन्तं खगेशं च कादयं कादयपनन्दनम् ॥ २१ ॥ द्वादशैतानि नामानि
 गुरुस्य मदात्मनः । यः स्मरेत् प्रातरुद्याप स्नातो वाय विवाशुचिः ॥ २२ ॥ विपं नक्रमते तस्य न च दि-
 सन्ति पन्नगाः । नहुटाद्यापयन्त्येव सर्वकार्याणि साधयेत् ॥ २३ ॥ एवं भूतेः स्मरेद्यस्तु श्रीपार्श्वनाम-
 जिजिनम् । तस्य दोषाः प्रणश्यन्ति विपंच प्रलयं व्रजेत् ॥ २४ ॥ मद्दुस्य मुग्धजनने सर्वे वंदनं प्रदा-
 न्तिकरम् । प्रध्यस्तद्विरत निचयं पार्श्वयोगीश्वरं वन्दे ॥ २५ ॥ इति मालामंत्रपदैरजिभृतयः स्मरेत्-
 त्रिसन्ध्यमपि । सकरोति नागक्रीडां विपश्च विपयेदनानीतः ॥ २६ ॥ त्रिकिर्जिनेश्वरे यस्य गन्धमा-

पादौ यै समूलं च यिनम्यति ॥ १३ ॥ रुमा तुल्यं तपो नास्ति न संतोषात्परं सुखं । न च तृप्सा परोऽप्या-
 धिर्न पद्मो दयापरः ॥ १४ ॥ दानेन जोगी ज्वति मेधावी वृद्धसेवया । अहिंसया च दीर्घायुरिति प्रा-
 पुर्न्नीदिलः ॥ १५ ॥ यत्कर्म कुर्वतोऽस्य स्यात्परितोऽन्तरात्मनः । तत्प्रयत्नेन कुर्वीत विपरीत तु य-
 ज्ञयेत् ॥ १६ ॥ सर्वपापेभ्यः शौचानामर्थशौचं परं स्मृतम् । योऽयं शुचिः स हि शुचिर्ममृद्वा सि शुचिः शुचिः
 ॥ १७ ॥ तद्विद्विष्टे दासो भक्तर्तव्यः कदाचन । घटी पिवति पानीयं तान्नयते झट्वरी यथा ॥ १८ ॥ दानं
 विज्ञातं राघः कीर्तिपमं तपायुषः । परोपकरणं कायादसारात्सारमाहरेत् ॥ १९ ॥ न माता हापते-
 पुत्रे न दोषं लभते मही । न हितां कुरुते साधु न देवः सृष्टिनाशकः ॥ २० ॥ स्वाधीनेऽपि कलत्रे नीधः प-
 रदारुग्रतो जगति । संपूर्णेऽपि तन्मगे काकः कुम्भोदकं पिवति ॥ २१ ॥ काके शौचं द्यूतकारे च सत्यं-
 सर्वे शान्तिः मीषु कामोपदान्तिः । ह्येवैधं मयये तत्त्वचिन्ता राज्ञा मित्रं केन दृष्टं श्रुतं वा ॥ २२ ॥ दानं
 दारिद्र्यं प्रक्षोभ्य दानं दूनां तपो हानवतां च मौनम् । दद्यान्नियुक्तिश्च मुलान्नितानां दया च जू-
 लेषु विवे मयन्ति ॥ २३ ॥ क्षात्रग्रगुर्वो दविषी क्रमेण तत्त्वं नृपः नृदिमती न कथाम् । दिनद्वयं त्रयं

परार्धमित्रा मायेव भैत्री खलसल्लनानाम् ॥ १४ ॥ सुपात्रवानाद्य भवेऽस्लान्नयो घनप्रज्ञावेण
करोति पुण्यम् । पुण्यप्रज्ञावात्सुरलोकवासी पुनर्धनलभ्यः पुनरेव जोगी ॥ ३५ ॥

इति श्रीमन्नागपुरीय युगप्रयराचार्य श्रीसद्गजकलानिधिस्वस्विरचरणाब्जचंचरीकेश
दुर्निनीरदिशार्शोकेन संप्रदीता सामान्यनीतिश्लोकमालिका ॥

॥ श्री सिद्धाचल चैत्यवदनम् ॥

॥ घरशेष्टमुल्लानागाः पातालस्थानवासिनः सेवते यं सदातीर्थराजं तस्मै नमो नमः ॥ १ ॥
चर्मोद्धवर्द्धाद्राद्याः सर्वे भुवनवासिनः । से० । २ । किंनरकिंपुरुषाद्याः किन्नराणां च वासवाः । से०
॥ ३ ॥ राक्षसानाजघीक्षाश्च यक्षेणाः सपरिद्धिदाः । से० । ४ । द्वाणपत्रीपणपत्रीमुख्याव्यंतरेनापकाः
। से० । ५ । द्योतिषां वासवी चंद्रासुर्षावन्धेपिं खेचराः । से० । ६ । मनुष्यलोकसंस्थाना वासुदेवाश्च
चक्रिणः । से० । ७ । इन्द्रोपेन्द्रादयोऽप्येते सिद्धा विद्याधराधिपाः । से० । ८ । भैवेयकानुजरस्था मनसा-

त्रिविधस्तः । से० । ए । एवं त्रैलोक्यसंस्थाना विधोरगनरामराः । से० । १० । अनंतमक्षयं
नित्य, अनंतफलदायकं । अनादिकालं यच्च तीर्थं तस्मै नमो नमः ॥११॥ सिद्धतीर्थकृतोऽनंता यत्र से-
त्स्यंति चापरे मुक्तैर्लालागृहं यच्च तीर्थं तस्मै नमो नमः ॥ १२ ॥ इति ॥

॥ पुगादिदेवैर्यत्पयंदनम् ॥

प्रगे पुगादौ देवेना मुरस्त्वमुद्रितो नवः तमोर्ध्वं वितन्वानो वर्णयन्नर्थसंपदः ॥१॥ नमस्ते वि-
श्वनाथाय, विश्वदर्पप्रदायिने, विश्वोत्तरचरित्राय, विश्वताताय हे प्रभो ॥ २ ॥ तवावतारे प्ररतेक्षत्र-
स्वर्गादिदिश्यते, पावित्र्यं चायसंभ्रातं, तनाथं च जगद्गुरो ॥ १ ॥ इति ॥

। महावीरस्वामिचैत्ययंदनम् ।

जपश्चनयनलिपिकुण्डलय, विपसिपसपवजपनतद्वद्यो, वीरो गर्हदमयगल, सुलल्लिअगद विष्णो-
नपरे ॥ १ ॥ अष्टावैवदमुतिष्ठे, द्वांस्त्रिंशं अस्त प्ररदवांसंमि, सोयष्टमाणासामि, तिलुष्णद्वियाय-
ते चपस ॥ २ ॥ गार्हज्यश्लेषत्रिजं, मयघोदविब्रिजधे क्रियाजं । योस्तामिस्तिरेयापण, तिण्णो

महावीरं ॥ ३ ॥ सुकमालवीरसोमा रत्नसिखपंजुरा तिरनिकेया । सीधं कुसुगगहजीरु, जलश्रु-
नदमं मणातिष्ठो ॥ ४ ॥ नचयंति वीरवीर्यं, दातुं कुरु सुरदिमचपनिपुणा, पंकयगङ्गद्वन्द्वं, लोमण-
चकमिथमुद्गणं ॥ ५ ॥ एवं वीरजिण्ढो, अघरगणसंघसंपुञ्जभयवं । पालितपमङ्गमदिष्ठ । निमन-
खयं सधुरिआणं ॥ ६ ॥ इति ॥

। गिरनारमंमनश्री नेमिनाथचैत्यवंदनम् ।

श्रीशैवेय ! जयाऽमेयगुणारत्नमहोक्ते ! जयापार कृपाधार स्फारसंसारतारक ! ॥ १ ॥
श्रीमन्नेमिजिन ! स्वामिन् ! सदजेनाऽऽमतेजसा, तमोममं नवोद्दिष्टं मामुद्धर कृपापर ! ॥ २ ॥
रागादयोऽरयो देव ! ये पुरा निर्जितास्त्वया, त एव तद्विरोधेन, वाचन्ते मां त्वयाश्रयम् ॥ ३ ॥ सर्वं
नैविकसामान्य, मौढासीन्यमिदाश्रयन्, त्वं चेदुपेक्षसे तच्चे, कुतः सुस्वामिताऽमिता ॥ ४ ॥ उदेति
न मुवे यावत्स्वन्मयं चिन्मयं महः स्वामिन् ! मोदतमस्तावच्चिन्तांतजोयंतंऽग्निनां ॥ ५ ॥ संसार
सागरस्यांत मौढावर्जगतः प्रज्ञो ? कवामात्रजवद्भ्यानयानपात्रं मदं श्रये ॥ ६ ॥ अदो मनोऽब्जं

चित्तं सशक्तकदाग्रहं तथा प्रसीद विश्वेश ! यथासीदति न कश्चित् ॥ ७ ॥ दृष्ट्यातरलं स्वामि-
न ! बिम्बलं स्मरत्तापतः शान्तिमेति यदि स्वांतं, त्वद्भ्यानामृतमहनात् ॥ ८ ॥ जातु किं जंतवो
पांति क्रोधकूराज्वना विभो शमैकसारं त्वन्मार्गं, मार्गयंते यदि क्षणं ॥ ९ ॥ पापकर्मकृतोन्माथ
नाथ ! तत्पुरु येन मे स्वल्पोऽभवति संकल्पा, विषयग्रहगोचराः ॥ १० ॥ परातंदहदे मेऽस्तु निम-
ग्नस्य जगत्प्रभो ! वेद्यवेदकज्ञैकशून्यता त्वत्प्रसावतः ॥ ११ ॥ नार्थवेऽन्यद्विभो ! किंचिद्याचे
शमेतेरेयदि, समुल्लसतु मखिते, त्वत्प्रसावात्परं महः ॥ १२ ॥ इति श्री नेमिनाथ चैत्यवंदनम् ॥

॥ श्रीपार्श्वजिन चैत्यवंदन ॥

॥ हे नमः पार्श्वनाथाय विश्वचिन्तामणीयते ॥ ङीघरर्षेणैव वैरुद्ध्या । पद्मादेवीयुताय ते ॥ १ ॥
नान्तिनुष्टिमदापुष्टिभूतिक्रीनेत्रिषाविने ॥ हे ङी विभूत्यालंबेतामसर्वाधिब्याधिनादिने ॥ २ ॥
अपाजिताद्यर्षाविजया, ध्वजारगजितपात्रितः ॥ दिनां पालेभदेवक्षे विद्यादेवीनिरञ्जितः ॥ ३ ॥

॥ ५ ॥ इति ॥

॥ श्री वीरजिन चैत्यवंदन ॥

॥ श्रीमते वीरनाथाय । सनाथायाद्भुतश्रिया ॥ मदानंद सरोराज । मरात्नायादङ्गिते नमः
॥१॥ सर्वेषां वेषसामाद्य । मादिमं परमेष्ठिनाम् ॥ देवाधिदेवं सर्वज्ञं । श्रीवीरं प्रसिद्धमहे ॥ २ ॥
कण्डयाण पादपारामे । श्रुतगङ्गा दिमाचलम् ॥ विश्वाम्नोजरविं देवं । वन्दे श्रीज्ञातनन्दनम् । ३ ।

॥ अथ कर्मना पंदर बंध विचार ॥

प्रश्न-पमर बंधननो ग्रंथ स्पष्ट रीते समजाओ.

उत्तर-आ नीचे प्रमाणे व्याख्या शास्त्रकारोये आपेल ठे.

१-चक्रवर्ती जोग निमित्तं वीजुं औदारिक शरीर करे त्यारे औदारिक औदारिक बंधन कनिये.

शरीर आघातित राखे ते.

१३ असुदंगुलि दोप--आलावो गणवाने अर्थे अथवा कायोत्सर्गनी संख्या गणवाने अंगुलि तथा पांपणना चाला करे ते.

१४ वायस दोप--कागदानी परे मोला फेरवे ते.

१५ कपिष्ठ दोप--पंढरेला वस्त्र यूका अथवा प्रस्वेदे करी मलिन धवाना जयश्री कोठनी परे दुगडुं गोपवि राखे ते.

१६ शिरकंप दोप--पक्षावेक्षितनी परे माथूं धुणावे ते.

१७ मूक दोप--मुंगानी परे हुं हुं करे ते.

१८ मदिरा दोप--आलावो गणता मदिरानी परे वस्त्रमाट करे ते.

१९ प्रेक्षप दोप--चानरनी परे आसपास जोपा करे, चण पुट चलावे ते.
आ दोजेष्टी पती मनिषि जाणोने तेने स्पाग करी कातसग करवो.

॥ पञ्चोत्तर ॥

प्रश्न-गुरु महाराजने बांविण देवामां पचवीश आवश्यक साचववा जोइयेते किया ?
उत्तर-२-अवगत, १-यथाजात, १२-आवर्त, ४-द्वारमन, २-गुप्त, २-प्रवेश, १-निष्क्रमण, यदुक्तम्—

दोषणयं महाजायं, आवत्ता वार चत्तसिर त्रिगुत्तं ।

दुपवेसिगनिखमणं, पण वीसायसय किइकम्मं ॥ १ ॥

ए प्रमाणेना पचीत आवश्यक कृतिकर्म एटले बांदणाने विषे घाय. बांदणा देनारे आ पचीस आवश्यक साचववा बराबर उपयोग राखवो जोइये. कारण के तेथी विपरीत रीते वर्जितां एटले आवश्यक साचववा द्यावायं बांदणां वेतां तेथी श्रवतुं जे फल ते प्राप्त यतुं नथी. यदुक्तम्—

किइकम्मंपि कुणंतो, नहोइ किइकम्म निज्जरा जागी ।

પણવીસા મન્નયરં, સાહુઘાણં વિરાહંતો ॥૨॥

ત્રાચાર્થ-૯ પચવીશ આવશ્યકમાંથી અનેરું એક પણ સ્થાનક વિરાધતો સાધુ તેમજ સાધ્વી, શ્રાવક અને શ્રાવિકા હોય તે, કૃતિકર્મને કરે છે, અર્થાત્ વાંદણા વેઠે તોપણ તેથી જે કર્મપરિશા-
ટનરૂપ નિર્જરા થાય તેનો સંવિન્નાગી ન હોય, અર્થાત્ તે વાંદણા વેવાનું જે નિર્જેરારૂપ ફલ
તે ન પામે.

પ્રશ્ન-૯ પચવીશ આવશ્યકનો અર્થ વતાવો.

નર-વાંદણાને વિષે જે અવનત એટલે વેવાર શરીરનો ઘૂપરીતન જાગ નમાવવો. ડ્યારે પ્ર-
થમ ' ઇશામિ લ્હમાતમણો વંધિતં જાવણિક્કાએ નિત્સીહિઆએ ' એમ કહી ગુરુને વાંદવાની ઇચ્છા
વતાવી અવગ્રહમાં પ્રવેશ કરવાની યાજ્ઞા માંગતો એટલે " અણુજાણદ મેમિન્નગદ્દં ' એ પદ બોલ-
તો શરીરનો ઘૂપરનો જાગ નમાવે-તે એક અવનત જાણવું. બીજીવાર વાંદણા વેતાં બીજું થાય,
એ જે અવનતરૂપ જે આવશ્યક જાણવા.

यथा जात एटले प्रसव पामतो 'वालक जेम रचित करसंपुट चांलो दोप तेम कर संपुट
कोरला दंथने ललाटे लगाने ते यथाजात आवश्यक कदिये.

बार आवर्त्त-एटले दरीरनां व्यापर रूप सूत्रान्निधान गौर्जित काय व्यापार विशेष ज्ञानवा,
ते वे वांङ्णामां पइने बार आवर्त्त जाणवा. एक वांङ्णे व आवर्त्त पाप ते आ प्रमाणे-प्रथम त्रण
आवर्त्त " अदो " " काय " " काय " ए वे वे अक्षरे आय, एटले पोताना दायना चे तलां गुरु-
चरणे लगाने तथा उत्तान दाये पोतानो ललाट देश स्पर्श. गुरुचरणो दस्त लगान्ता पदेखो अ-
क्षर अने ललाटे दाय लगान्तां बीजो अक्षर बोलवो एम ए त्रण पद बोखतां त्रण आवर्त्त. पन्नी
हाथ जोन्ही " वइकंतो " पर्यंत बोले अने त्यांची बीजा त्रण आवर्त्त त्रण अक्षरनां जाणवा.
तेमां एक अक्षर गुरु चरणे लगान्तां, बीजो अक्षर उत्तान दाये, वंअे विभ्रामरूप कहे अने बीजो
अक्षर ललाट देशे दाय लगान्तां बोले, जेम " जत्ताजे " " जदणि " " हंअजे " एवा त्रण
आवर्त्त अण अक्षरना जाणवा. ए प्रमथ वांङ्णे व अने बीजे वांङ्णे व कुल बार

પણવીસા મન્નયરં, સાહુઠાણં વિરાહંતો ॥૨॥

આશયે-એ પચવીસ આવડયકમાંથી અનેહં એક પણ સ્થાનક વિરાધતો સાધુ તેમજ સાધ્વી, ધારક અને શ્રાવિકા હોય તે, કૃતિકર્મને કરે છે, અર્થાત્ વાંદણા વેઠે તોપણ તેથી જે કર્મપરિક્ષા-ટનરૂપ નિર્જરા ધાય તેનો સંવિજ્ઞાગી ન હોય, અર્થાત્ તે વાંદણા વેવાનું જે નિર્જરારૂપ ફલ તે ન પામે.

પ્રશ્ન-એ પચવીસ આવડયકનો અર્થ વતાવો.

ઉત્તર-યાંદણાને વિષે જે અવનત દૃષ્ટલે વેચાર શરીરનો ઉપરીતન જાગ નમાવવો. ઉપારે પ્ર-પમ ' ઇષામિ ત્વમાસમણો વંશિસં જાવણિહ્યાદ નિસીદિઆદ ' એમ કહી ગુરુને વાંદવાની ઇચ્છા થતાથી અગ્રપદમાં પ્રવેશ કરવાની યાદ્દા માંગતો દૃષ્ટલે " અણુજાણદ મેમિત્તગદ્દં ' એ પદ બોલ-તો શરીરનો ઉપરનો જાગ નમાવે-તે એક અવનત જાણધુ-બીજીચાર વાંદણા વેતાં બીજું ધાય, એ જે અવનતરૂપ તે આવડયક જાણવા.

યથા જાત એટલે પ્રસવ પામતો બાલક જેમ રવિત કાસંપુટ ચાલો હોય તેમ કર સંપુટ
કોરેલા હાથને લલાટે લગાડે તે યથાજાત આવશ્યક કહિયે.

બાર આવર્ત-એટલે હારીરનાં બ્યાપર રૂપ સુત્રાભિપ્રાન ગર્ભિત કાય બ્યાપાર વિશેષ જાણવા,
તે બે વાંદણમાં પડેને બાર આવર્ત જાણવા, એક વાંદણે ઇ આવર્ત પાપ તે આ પ્રમાણે-પ્રથમ ત્રણ
આવર્ત " અદો " " કાર્ય " " કાય " એ બે બે અક્ષરે ઘાપ, એટલે પોતાના હાથના બે તલો ગુરુ-
ચરણે લગાડે તથા ઊભાન હાથે પોતાનો લલાટ વેશ સ્પર્શે. ગુરુચરણે હસ્ત લગામ્તા પંદરો અ-
ક્ષર અને લલાટે હાથ લગામ્તાં વીજો અક્ષર બોલયો એમ એ ત્રણ પર બોસતાં ત્રણ આવર્ત. પંડો
હાથ જોમી " વદકંતો " પર્યંત બોલે અને ત્યાંથી વીજા ત્રણ આવર્ત ત્રણ અક્ષરનાં જાણવા,
તેમાં એક અક્ષર ગુરુ ચરણે લગામ્તાં, વીજો અક્ષર ઊભાન હાથે, ચર્ચે ચિત્રામરૂપ કહે અને વીજો
અક્ષર લલાટ વેશે હાથ લગામ્તાં બોલે, જેમ " જન્મણિ " " જંચન્ને " " હંચન્ને " એવા ત્રણ
આવર્ત ત્રણ અક્ષરના જાણવા. એ પ્રમથ વાંદણે ઇ અને વીજે વાંદણે ઇ કુલ બાર

પતુઃ શિરઃ-एटसे धार वार शिर नमस्वयं. ते पदेला त्रपा आवर्तं यथा पठौ एकवार अने
 योजा त्रपा आवर्तं यथा पठौ एकवार एव एक वांदलामां वे वयत अने वेमां यईने चार वयत
 मस्तक नमस्वयं ते.

त्रिगुल-एटसे मत, वचन, अने काया, ए त्रણने वांदला देता अन्य व्यापारपी गोपवी रा-
 रणा ए त्रण गुति. वे प्रवेश-एटसे वे वार गुरुनी याज्ञा मांगी अवग्रहमां प्रवेश करयो ते.

एक निपत्रमण-एटसे एकवार निकलवું. ते या प्रमाले प्रथम वांदणे याज्ञा मांगी “ त्रि-
 तीति ” करी संग्रामा अने जमीन પૂંત્રી अवग्रहमां प्रवेश करे, अने पठौ “ आयस्तिश्चाए ”
 वरी दागज પૂંત્રી प्रचग्रहपी वरार निकले, बीजा वांदलामां प्रवेश करे वण वहर निकले नहि
 गुरु महराचता धारमांज गयो उतो बीजो वांदणो ममान करे उतो गण घाय नहि एटसे ये
 वार उद्देश करे अने एकवार वहर निचयन एव वण व्यापक कहिये. ए वने सर्वाणि गच्छीत

આવશ્યક થાય છે; તે જન્મજયન્તીરુ જીવોયે તેની રમણતા કરવી જોયો ફોલ અનુષ્ઠાન સફલ
પાય. વિશેષ સુલાસો ગુરુગમથી જાણયો.

પ્રશ્ન—ક્રિયાં જેને પ્રિય હોય તે જીવનું કઢવાણ થાય કે નહિ.

તત્તર—તે જીવનું કઢવાણ પાય કેમકે જે ક્રિયાવાદિ છે, ક્રિયા જેમ પ્રિય છે, ક્રિયાના ત્ર-
પર ઘડુ આવર છે, તે જીવ જમ્ય છે, અને નિયમથી અર્ધ પુરુષ પરાયર્જની શ્રંવરજ મોકલ પામે. ॥
પટુક્કમ્ વશાથુતરકંઘવૂર્ણો.

જોં કિરિયાવાદ સો જઘો ણિયમા સુહપાસન ।

અંતપુગલ પરિઅદસ સિજ્ઝદ નિયમા ॥ ૧ ॥

પ્રશ્ન—શુદ્ધપદ્ધિ જીવ કોને કહિયે ?

ઘણર-અર્થે પુનઃ પરાવર્તમાં કાંઈક ન્યૂન સંસાર જેનો વાકી છે, નિશ્ચે કરી તે શુદ્ધપદ્ધતી, એટલે શુદ્ધ પદ્ધતી પાંચમાની માફક મુદ્ધાન વૈરાગ્ય દુઃખાદિ ગુણે કરી તે જીવ વૃદ્ધિ પામે છે, તેથી તે શુદ્ધપદ્ધતિ છે, ઘટે તેથી વિપરીત તે જીવ રુદ્ધ પદ્ધતી. ॥ યદુક્તમ્. તત્રૈવ.

જોતિમવત પુગલ પરિઅહસેસનન્ર સંસારો ।

તે સુદ્ધપદ્ધતિયા સલુ અવરે પુણ કણ્ઢ પલિયા ॥ ૧ ॥

પ્રશ્ન-પરમયોગી કોણ ?

ઘણર-જેને કોઈ મિત્ર નથી, ઘટે શત્રુ પણ નથી, આ માહું છે, આ પરનું છે, આ મિત્ર છે, આ દ્વેષિય છે, એમ માનવું જેનું નથી, કંઈયોના ચિત્તયોમાં જેનું કિંત્ત કસાતું નથી ચિત્ત ચિત્ત જે, ઘટે વચાષોથી જેનું મન રહિત છે, તે પરમ યોગી, ॥ યદુક્તમપ્પાત્મચરુમપ્રકરણે--

न यस्य मित्रं न च कोऽपि शत्रुर्निजःपरो वापि न कश्चनास्ते ।

नवीदयार्थेषु रमेत चेत्, कपायमुक्त परमः सयोगी । १ ।

प्रश्न-आ ज्ञेय परजयमां कया गुणे करीने भनुज्य सुखी धाय छे ?

उत्तर-जे कांइ कार्ये करे ते तांको विचार करीने चियेक पूर्वक करे, अने कोइताची उगाय नही, तेमज सुख स्वप्नाववान् अने जाति कुल व्रतनी लज्जाने धारण करनार, निर्लज्जता जेनां मां नथी, निर्मल द्वादायथी अद्वार दोष रहित देव अने शुद्ध ज्ञापक गुरुराजनी पुजाभक्ति बहुमान करनार, अने माता पितादि वकीलोनी उचित भक्तिकारक, यही उत्तम कार्यनी अनित्यापाने धारण करनार, अने परोपकार करनार, यही धर्मनी मूल व्यवहार शुद्धिने धारण करनार, एवौ गुणवान् पुरुष आ ज्ञेयमां अने परजयमां संपदाने पामे छे, तथा चोक्तम्. तत्रैव. ।

दक्षिण्यलङ्गे गुरुदेवपूजा, पित्रादिभक्तिः सुकृतान्निदायः ।

परोपकारव्यवहारशुद्धी, तृणामिहामुत्र च. रांपेदं स्युः । १ ।

આવ છતાં જરા, મરણ, પ્રવચન લક્ષણ નરકાદિ જવસંતતિનો આત્મ્યંતિક કાય થાય છે, અને રુદ્ધ મરણની પરંપરાનો કાય ઘડાવી પુકાનિક અને આત્મ્યંતિકાદિક ગુણયુક્ત સ્વાત્મ સ્થિતિરૂપ મોહનો પ્રાપ્તિ થાય છે. તેથી પરંપરાયે સર્વ કલ્યાણોનું જાજન વિનય છે. અર્થાત્ વિનય ગુણરૂપે ઉત્તરોત્તર મર્ચ શ્રેય સપાય છે અને સમસ્ત કલેશનો સર્વથા કાય કરી, અકાય અનંત પ્રવચનપર પડે તેવું ગુણ પ્રાપ્ત થાય છે. પડુકાન્ પ્રદાનરતિ પ્રકરણો-

વિનયપદ્ધતિ ગુણયુગ્મ ગુરુ શ્રુત્વા પદ્ધતિ શ્રુતજ્ઞાનમ્ ।
જ્ઞાનમ્ પદ્ધતિ વિગતિરિતિપદ્ધતિ ચાશ્રવનિરોધઃ ॥ ૧ ॥
મંત્રપદ્ધતિ તપોવલ્લભ્ય તપમો નિર્જરા પદ્ધતિ દૃષ્ટમ્ ।
તસ્માદ્વિનયનિવૃત્તિઃ ક્રિયાનિવૃત્તિરયોગિત્યમ્ ॥ ૨ ॥
યોગનિર્ગેષાદ્વચનનિવૃત્તિઃ મંત્રતિદ્વયાન્મોહઃ ।
તસ્માદ્વચનપદ્ધતિર્મર્ચા જાજન વિનયઃ ॥ ૩ ॥

सुभाषित व्याख्यान संग्रह.

प्रथम व्याख्यान.

श्रीजिनागमबोद्धिष्ठं संसारार्णवतारणम्

ममेवं वक्षितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १ ॥

वरण कर्षो वाक् व्याख्याननी शरुवात वस्यते नीधे प्रमाणे वाक्यरचना रचनी.)
स जगवंत धनंतगुणवंत, महंत केवलज्ञानधारक, जयन्तयनियारक, संसारतारक,
ताप तारक, सर्व जीव हितकर, प्राणी मायना पीहर, तत्त्वज्ञानज्ञास्कर, श्रीदेवा-
न्धतिरागदेव प्ररुपित सदृज्ञानोपदेशाधिकार संबंधी तत्त्ववाणी व्याख्यानकार कथन करे ठे
ते हे जगधमाणी ! सकलसुख खाणीरूप वाणीने हेयामां आणी तेनो रदस्य जाणीने पोताना सुवि-

निरूप्य प्रकृती जन्म जरा, मरण, प्रवच्य लक्षण नरकादि त्रयसंततिनो, आत्यंतिक क्षयं धांयं ते, अने जन्म मरणानी परंपरानो क्षय प्रयापी एकात्मिक अने आत्यन्तिकविक गुणयुक्त स्वात्मं स्थिरं तिरुप मोक्षनी प्राप्तिं पापं ते. तेथी परंपराये सर्वं कष्टपाषाणानुं जाजनं विनयं ते. अर्थात् विनयं गुणयुक्तं चतुरोत्तरं सर्वं श्रेयं सधायं ते अने समस्त कलेशानो सर्वथा क्षय करी, अक्षय अमंतं म-
ह्यवाधं पदं मोक्षं सुखं प्राप्तं द्यापं ते. पटुक्तम्. प्रशमरति प्रकरणे-

विनयफलं शून्या गुरु शून्या फलं श्रुतज्ञानम् ।
ज्ञानस्य फलं विगतिविरतिफलं चाश्रयनिरोधः ॥ १ ॥
मंदरफलं तपोयज्ञमथ तपसो निर्जरा फलं दृष्टम् ।
तस्मात्क्रियानिरुत्तिः क्रियानिरुत्तेरयोगित्वम् ॥ २ ॥
योगनिरोगाश्चमंतनिक्षयः संततिक्षयान्मोक्षः ।
तस्मात्कल्याणानां सर्वेषां जाजनं विनयः ॥ ३ ॥

सुभाषित व्याख्यान संग्रह.

प्रथम व्याख्यान.

श्रीजिनागमबोहिष्ठं संतारार्णवतारणम्

ममेवं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १ ॥

(प्रथम मंगलाचरण कर्षां वाक् व्याख्याननी शरुयात वखते नीचे प्रमाणे वाक्यरचना रचनी.)

श्री अरिहंत जगवंत अनंतगुणवंत, महंत केवलज्ञानधारक, जयजयनियारक, संतारतारक, सकलपाप संताप तापठारक, सर्व जीव हितकर, प्राणी मात्रना पीहर, तत्त्वज्ञानज्ञास्कर, श्रीदेवाधिदेव वीतरागेव प्ररुपित सदृज्ञानोपदेशाधिकार संबंधी तत्त्ववाणी व्याख्यानकार कथन करे ठे ते हे जय्यप्राणी ! सकलसुख खाणीरूप वाणीने हियामां प्राणी तेनो रदस्य जाणीने पोताना सुवि-

पारंगते व्यापारमां मूकत्वा आतुर रहो के जेयो नवसमुच्चनी पार जवानो समय सानुकूल पाय
दने समस्त संतार जाय !

तत्त्वज्ञाणीमां प्रथम शुं शुं जाणवानी जरूर ठे

(गार्ह्यचिह्नरीति छंदः)

“ तत्त्वानि (७) अत (५) धर्म (१०) संप्रम (१३) गति (४) ज्ञानानि (५) सद्विज्ञाना (१२);
प्रव्याख्यान (१०) परीयदे (२२) द्विप (५) मय (६) ध्यानानि (४) रत्नत्रयम् (३);
लेख्या (३) वदयक (३) न्याय (३)
संज्ञा (१०) कर्म (६) ;

दुरी-प्रण.

ચલાણનું અને તીર્થ ફરદ્યાનું તત્ત્વ ન જાણ્યું તો તે સર્વે નિષ્ફલજ છે, માટે જ સારૂપ તત્ત્વ નવ છે તે પ્રથમ જાણવાનું યોગ્ય છે. એ નવ તત્ત્વાંનું નિરૂપણ નીચે સુત્રરૂપે છે:-

નવતત્ત્વ-૧ જીવતત્ત્વ, ૨ અજીવતત્ત્વ, ૩ પુન્યતત્ત્વ, ૪ પાપતત્ત્વ, ૫ આશ્રયતત્ત્વ, ૬ સંચરતત્ત્વ, ૭ નિર્જેરાતત્ત્વ, ૮ વંશતત્ત્વ અને ૯ મોકૃતતત્ત્વ આ નવ તત્ત્વ છે.

નવ તત્ત્વ જાણ્યા સમગ્યા પછી પાંચ મહાગ્રંથ જ્ઞાતાનાની ગ્રંથરૂપ છે.

પાંચ મહાગ્રંથ-૧ પ્રાણાતિપાત વિરમણગ્રંથ, ૨ મૃત્યુવાદ વિરમણગ્રંથ, ૩ અવજ્ઞાવાદ વિરમણગ્રંથ, ૪ મૈથુન વિરમણગ્રંથ અને ૫ પરિગ્રહ વિરમણગ્રંથ. આ પાંચ મોટાં ગ્રંથ છે. તે જાણવાં અને આત્મમહિતાર્થી તથા ધીરવીર પુરુષોએ આદરવાં-પાલવાં કે જેથી ગ્રંથપાર થાય છે.

ધર્મનાં દશ લક્ષણ-૧ ક્રમા, ૨ માર્ગ, ૩ આર્જવ, ૪ મુક્તિ, ૫ તપ, ૬ સંયમ, ૭ સત્ય, ૮ શીલ, ૯ અર્થચિન્તન, અને ૧૦ ગ્રંથચર્ય આ દશ ગુણ પૂર્ણપણે હોય ત્યાં જ ગર્વ મનાય છે.

(દ્વિય ૫.) ૬ ફરસન, ૭ રસ, ૮ પ્રાણ, ૯ ચક્રુ, ૧૦ અવણ, ૧૧ ક્રોચ, ૧૨ માન, ૧૩ માયા, ૧૪ લોભ, ૧૫ મનોવંદન, ૧૬ વચનદંડ અને ૧૭ કાયવંદન. આ સત્તરનો ત્યાગ કરે તેજ સંયમી કહેવાય છે.

ચાર ગતિ—૧ દેવગતિ, ૨ માનવગતિ, ૩ તિર્યંચગતિ અને ૪ નરકગતિ આ ચાર છે.
પાંચ જ્ઞાન—૧ મતિજ્ઞાન, ૨ શ્રુતજ્ઞાન, ૩ અવધિજ્ઞાન, ૪ મનઃપર્યવજ્ઞાન અને ૫ કેવલજ્ઞાન
આ પાંચ જ્ઞાન છે, તે પ્રાપ્ત કરવા યત્ન આદરવો.

વાર જ્ઞાવના—૧ અનિત્ય, ૨ અશરણ, ૩ સંતાર, ૪ એકત્વ, ૫ અન્યત્વ, ૬ અશુચિ, ૭ આ-
શ્રવ, ૮ સંવર, ૯ નિર્જરા, ૧૦ ધર્મ, ૧૧ લોકસ્વરૂપ, અને ૧૨ દુર્લભવોષ આ ૧૨ જ્ઞાવનાહિ
જ્ઞાવવા યોગ્યજ છે.

દશ પદ્ધસ્ત્રાણ—નવકારસી ૧, પોરસી ૨, પુરિમહ ૩, એકાસણું ૪, એકલગણું ૫, આયં-
વિલ ૬, નપવાસ ૭, વિવસચરિમપ્રત્યાહ્યાન ૮, અન્નિમદ ૯ અને વિગદ ૧૦ આ વશ પચ્ચક્ષણ ચેકી
ગમે તે પ્રત્યાહ્યાન પોતાની શક્તિ મુજબ હમેશાં કરવુંજ જોઈયે.

वाचीश परिपद १, तरा परिपद २, ताठ परिपद ३, ताप परिपद ४, हांस परिपद ५, अनेलक (वस्त्र ?) परिपद ६, अरति परिपद ७, स्त्री परिपद ८, चर्यो परिपद ९, नेत्रयकी परिपद १०, डाया परिपद ११, आक्रोश परिपद १२, वच परिपद १३, याचना परिपद १४, अलाप परिपद १५, रोग परिपद १६, तृणकास परिपद १७, मल परिपद १८, सत्कार परिपद १९, प्रज्ञा परिपद २०, अज्ञान परिपद २१ अने सम्यक्त्य परिपद २२ आ वाचीश परिपद समयपरत्ये साधु जनने सदन करवाज जोडये.

पांच इंद्रिय-स्पृशेन्द्रिय (दरीर) १, रसेन्द्रिय (जीज) २, घ्राणेन्द्रिय (नाक) ३, चक्षुरिन्द्रिय (घांग) ४, अने श्रोतेन्द्रिय (कान) ५ आ पांच इंद्रियोने पोत पोताना विषयनी अंदर वंद्य-कथने राखवीज जोडये.

आतु मद-जानिमद १, कुलमद २, रूपमद ३, तपमद ४, बलमद ५, श्रुत-ज्ञानमद ६, गानमद ७, अने क्षेत्र्यमद ८ आ आतु जातना मर कइपल करवा नदी.

योग ४, सत्य वचन ५, असत्य वचन ६, सत्यासत्य वचन ७, असत्यामृगानघन ८, औदारिक ९, औदारिकमिथ १०, वैक्रिय ११, वैक्रियमिथ १२, आदारक १३, आदारकमिथ १४, तेजस अने कामेण १५ आ पंदर योग पेकी तजवा ञजवा योग्य जाणीने जीवनव्यवहारने निर्मल सग्नवो.

पांच समिति-इर्धासमिति १, ज्ञायासमिति २, एग्लासमिति ३, आदान जंनमात्र निक्षेपणा समिति ४ अने उच्चारपासयण खेलजल्ल पारिचलिया समिति ५ आ पांचे समितिनुं सदा सेवन करवुं.

दश माण-पांच इंद्रिय ५, मन बल ६, वचन बल ७, काय बल ८, श्यामोश्वास ९ अने आयु १० आ दश प्राण पेकी प्राणी मात्रमां मुठा वधता प्राण होय ठे तेनो विचार ध्यानमां लइ दश प्राणघारो ज्ञानवान मानवे जीवन सफल करवा खंतवंत अरुं.

आठ प्रमाद-अज्ञान १, असंयम २, मिथ्यात्व ३, राग ४, द्वेष ५, मतित्रंस ६, चर्मग्रनादर ७ अने मनवचन काय अप्रवास्त ८ आ आठ प्रकारना प्रमाद त्यजो देवा.

તપની વાર જોડ-અનશન ૧, ગુણોત્તરી ૨, વૃત્તિસંક્ષેપ ૩, રસત્યાગ ૪, કાયક્લેશ ૫, સંલીનતા ૬, (આ ૭ વાહ્ય તપના જોડ છે.) પ્રાયશ્ચિત્ત ૭, વિનય ૮, વૈયાવચ્ચ ૯, સજ્જાય ૧૦ પ્યાન ૧૧ અને ગુત્તર્ગ ૧૨ આ (૭ અર્ચ્યંતર તપના જોડ છે. ૯ વેગ પ્રકારના મલોને) વાર જોડ વેને તપની આરાધના નિરંતર કર્યોજ કરવી.

દશ સંજ્ઞા-આદાર સંજ્ઞા ૧, જય સંજ્ઞા ૨, મૈથુન સંજ્ઞા ૩, પરિગ્રહ સંજ્ઞા ૪, ક્રોધ સંજ્ઞા ૫, માન સંજ્ઞા ૬, માયા સંજ્ઞા ૭, લોભ સંજ્ઞા ૮, લોક સંજ્ઞા ૯ અને ગુણ સંજ્ઞા ૧૦ આ દશ સંજ્ઞા, સન્નિયા-સંજ્ઞાંત જીવોમાં રહેલી હોય છે તે પૈકી ગુણસંજ્ઞાનો ત્યાગ કરી સુસંજ્ઞાને આદર આપવો. આઠ કર્મ-જ્ઞાનાવરણીય ૧, દર્શનાવરણીય ૨, વેદનીય ૩, મોહનીય ૪, ધ્યાયુ ૫, નામ ૬, મોહ ૭ અને અંતરાય ૮ આ આઠ કર્મ સંસારી જીવની પગલાંને લાગેલાં છે તેનું નાશ કરવા સત્તત ગુણમી થવું.

પચીશ કપાય-અનંતાનુબંધી ક્રોધ ૧, અનંતાનુબંધી માન ૨, અનંતાનુબંધી માયા ૩, અનં-

तानुबंधी लोचन ४, अप्रत्याख्यानि क्रोध ५, अप्रत्याख्यानि मान ६, अप्रत्याख्यानि माया ७, अप्रत्याख्यानि लोचन ८, प्रत्याख्यानि क्रोध ९, प्रत्याख्यानियो मान १०, प्रत्याख्यानिमाया ११, प्रत्याख्यानियो लोचन १२, संजलणो क्रोध १३, संजलणी माया १४, संजलणुं मान १५, संजलणो लोचन १६, दास्य १७, रति १८, अरति १९, अय २०, शोक २१, दुर्गंगा २२, पुरुषवेद २३, स्त्रीवेद २४, अने नपुंसक वेद २५, आ पचीदा कपाय ठे ते सर्वथा त्यजवा योग्य ठे,

त्राण गुप्ति-मनो गुप्ति १, वचन गुप्ति २, अने काय गुप्ति ३, आ. त्रण गुप्तिने निरंतर सेवनी योग्य ठे.

चोन्नीदा अतिशय-तीर्थकरनुं शरीर अति अद्भूत, रोग पक्षीनाथी रहित होय. १, आसोआस कमलना सरखो सुगंधवंत होय २, शरीरमानुं लोदी मांस सफेद चर्णवंत होय ३; आहार निहार कोठना जेवामां न आने ४, (आ चार अतिशय जन्मधीज होय ठे,) एक यो जननी अंदर देव, मानव पशु पक्षी कोमोनो संख्या ए मले वतां तेदलो ज सीमामां समाय ५,

परमात्मानी योजनगामिनी गाली होय ६, परमात्मानी गाली प्राणी मात्र पोत पोतानी जायामां
समज्जी दाके तेवी वरिणमे. ३, पीठ पावले देदीप्यमान जामंदल विद्यमान होय ७, सवाशो योजन
सगी तैर आववालां जीवोनी अंदरनां पण तैर दामीजाय. ९, सात प्रकारनी इतिना जय न
होय १०, मशमारीनो रोग न थाय. ११, दृढी उपरांत यर्वादि न थाय १२, हृदयो
उठो वृष्टि पल न थाय १३, काल न पने १४, स्वचक्र परचक्रनो जय न होय,
१५ (आ अग्यार अतिशय कमंदय ग्रह केवलज्ञान उपजे त्यारे दाय ठे.) आकाशो
धर्मचक्र प्रभुनी आगल आगल चाल्या करे. १६, पादपोठ सहित सिंहासन साथेज चालतुं रहे.
१७, रत्नमय त्रण ठत्र माथापर विद्यमानत्त रहे. १८, हजार योजन मुंचो ध्वजदंड आगल चाल्या
करे. १९, नगरमल ऊरर पगलां मूसया करे. २०, सोना रुपाना त्रण गड थाय. २१,
परमेश्वर चारे वाजुए सन्मुख रूपी चिरात्रेला जणाय. २२, देवता चैत्य वृद्ध हाजर राखे. २३,
घोटा मात्र प्रभु पग मुके त्यां मुंचा यइ रहे. २४. प्रभुने रस्तामांनां तमाम वृद्ध लतानु नमतां

જણાય ૨૫, હુંહુની નામ્યાજ કરે ૨૬, અનુકૂલ પનન નાયા કરે. ૨૭, ડાકુન પ્રદક્ષિણા
 દેતા જાય. ૨૮, પાંચે રંગનાં સુગંધી ફૂલોનો નયોદ આદાદામંમલના યંદરપો યેવોજ કયો કરે.
 ૨૯, દીક્ષા લીધા પછી વાલ નલ ન ગમે. ૧૦, હમેડાં મ્લ કોનો દેવો સેવામાં દાઝર રંદ. ૩૧,
 તથ ક્ષતુ અનુકૂલ જણાય. ૩૨, શ્વેત ચામર મુદ્ધયો કરે, ૩૩, અને હંચયનુર મ્નો
 અગાની વાલ્યા કર. ૩૪, (આ તુગણીશ અતિશય દેવતાના કરેલા દોષ છે. ૪-૧૧-૧૯
 મલી ૩૪ થયા.)

યા ષોત્રીશ અતિશયંત જગતની વાણીમાં લીન મ્હી આમ કટ્યાલની પ્રેરણામાં
 નિરંતર મધ્યા રેદેવું જેપ્રી દે જબ્યજોવો ! આ જવની અંદર સર્વે પ્રકારનાં સુલ અને પરજનમાં
 શુભગતિ અપવા મોક્ષ લક્ષ્મી મેદેજમાં પ્રાપ્ત થાય એ માટે જિનવાણી તુરર હૃદ સદ્દેહા રાહો
 મંગલિકમાલાને વરો અને જવજનમણને દરો !

(शार्दूलविकीर्तित.)

“ धर्मः कामगवी यदीयचरणा दानादयो यन्मुखं,
शुद्धा जीवदया विवेकचित्तसत्पुष्टछटावलंकृतिः
अश्रेयस्तृणचारिणी शुभ्रपयः संपत्तिदेतुश्च या,
आलस्यादिकपट्यतोदरगणात् वक्ष स्वया रक्षताम् ॥ २ ॥

श्री अरिहंत जगन्त अशरण दारण भव जयहरण शिवमुख करण तरणतारण पद् जी
पनिशाय वस्तल ज्ञेय जीव प्रते धर्म रुपी कामधेनु संवंधी व्याख्या कही बतावे ठे के हे दक्ष
पत्नुर मान्यो ! धर्म रुपी कामधेनु जूख दुःखेन दूर करी सुखमां स्वाधीन राखनारी ठे.

જેમ કામધેનુ સર્વ પ્રકારે પવિત્ર છે, તેમ ધર્મ પણ સર્વ પ્રકારે પવિત્ર છે. કામધેનુ જેમ ગ્યાર
 જોડપે ત્યારે ઇત્તમ દૂધ આપી સેવન કરનારને તુટિ પુટિ આપે છે, તેમ ધર્મ પણ સર્વોત્તમ મુગ્ધર મુગતિ
 આપી સેવન કરનારની ઇત્તમ્મણા ટાલી સ્વર્ગોપગર્ગરૂપ તુટિ પુટિ આપે છે. જેમ કામધેનુ સર્વમલ્લ એ,
 તેમ ધર્મ સર્વમાન્ય છે. જેમ કામધેનુ ધારિદ્યને નજીક આપવા દેતી નથી, તેમ ધર્મ પણ ઇર્ગતિરૂપ ધારિદ્યને
 નજીક આપવા દેતું નથી. જેમ કામધેનુ ઇગ્ગલ વર્ણનંત છે, તેમ ધર્મ પણ ઇગ્ગલ સત્વનંત છે. જેમ કામધેનુ
 ધોળા સ્વર્વે મહાન્ લાજની નેટ કરાવે છે, તેમ ધર્મ પણ સદાજ મહેનતમાં મહાન્ આનંદનો લાજ વહે છે
 અને જેમ કામધેનુ માનવંતી મંગલ રૂપ છે તેમ ધર્મ પણ માનવંત મહામંગલ રૂપ છે, તથાપિ તેને
 તુટિ આપવા સારવાર કરવાની જરૂરજ છે. જો તેની સારવાર સારી રીતે કરવામાં આવે તો વેશક
 અવર્ણનીય આનંદ આપે, ધર્મ માટે પણ તેવીજ રીતિ અનુસરવામાં આવે એટલેકે ક્યા કાન વરુતા
 સાથ વશ લક્ષ્ણો પાલણ કરવામાં આવે તો વેશક મહાનંદ થઈ છે, માટેજ જેમ કામધેનુને
 વલ્લવાન્ ચોર દરી ન જાય તે માટે આલશ ત્પજી (તેનું જેમ) સંરક્ષણ કરવું યોગ્ય છે, તેમ કામ

પાપના દુહાના લાગણી રૂપ સ્વરૂપ બોધોથી ધર્મધેનુનું પરાદરશ કરવું જ યોગ્ય છે, નહીં તો તે હુણે
 દુષ્ટાસાધને દમ્ભતમો દ્વાલો ધર્મની દાનિ કરે છે. એથી સાધવાની સાથ ધર્મધેનુનું રક્ષણ કરી
 ધર્મને મુશ્કેલ કરવું.

કાડિયા મ્હી તેર સવલ ચોર છે તે ઉકેલે:—

(ગાથા હંદ.) દ્વાલસ્મ ૧, મોહા ૨, વત્ત્રા ૩, ચંત્રા ૪, કોહા ૫, પમાય ૬,
 સિન્હા ૭, જપ ૮, ઝોગા ૯, અત્રાણા ૧૦, વિશ્વેવ ૧૧, કુતૂહલા ૧૨, રમણા ૧૩. ॥૨॥

પહેલો કાડિયો—પ્રાતઃ નામનો છે તે શુભ ધર્મ કરણી કરવા જતાં ઘરમાંથી વધાર
 નિકળવાની વિચારણા પ્રમત્તમાં ન આસરે. માત્ર વિવિધ પ્રકારના ઘરકામમાં લુહ્ય બનાવી
 રેવાનો દેશી મારે છે.

બીજો મોહ કાડિયો—તે દેવ ત્રાસે પની અંદર અગ્રવા પુત્ર સ્વીમાં નિર્વિવેકપણે મોદ રાલવાનો
 અંદરલા કરે છે એનો ધર્મ તરફ દ્વારા ન જાય.

ત્રીજો અવજ્ઞા કાઢિયો-તે વીજા વધા ગુણીજનો જ્ઞાનીઝને માટે નિંદા કરાવવાનો જ ગૂન પેદા કરે, જેથી તે કંદેતોજ ફરેકે એ મૂર્ખ થું સમજે છે! એનામાં (જ્ઞાનાદિ) કશું નથી. એનો રીતે અનેક અર્થર્ણવાદ બોલવામાં મસ્ત રહે, કિંવા મલીન વસ્ત્રપાત્રાદિ સદિત તથા સકલ સંસ્કાર રહિત પાલંદી છે વગેરે નિંદા કરે જેથી ગુણી જ્ઞાનીના નજીરુજ જ્યા ન પામે.

ચોથો અહંકાર કાઢિયો-તે ગુરુ ગુણિજનને વેણી મોઢાફને લીધે મસ્તક ન નમાવતાં સ્વંત્ર બની રહે, જેથી ગુણિ ગુરુનો સમાગમ પવાનો સમય જ હાથ ન લાગવા દે.

પાંચમો ક્રોધ કાઢિયો-તે ગુરુ પ્રમુલ્હને વિનાકારણે લંદે ચઢે અને રોસાફ રહેતાં તેમની હજૂર ન જાય, જેથી સદુપદેશના લાજથી ઘેનસીધ (દૂર) રહે છે.

ઠઠો પ્રમાદ કાઢિયો તે-વિકથા (રાજકથા વેદાકથા જોજનકથા અને સ્ત્રીકથા) અને વંધ મદ વિવિધ કથામાં લીન વની જતાં ગુરુપાસે ન જાય જેથી જ્ઞાનોપદેશનો સ્વાદ અનુભવવા પ્રાગ્ધશાલિ ન થાય.

सातमो कृपणता काठियो—ते वेदरे उपासरे जवाथी जरापण चोखा वदाम वगेरेनुं खर्च
थाप ए कंजुसाइने लीधे त्यां जाय नही जेथी मंगल कढ्याणना मार्गथी दूर रहे ठे.

आठमो जय काठियो—ते महान् दुष्टकर्मकर्त्तानि नकं प्राप्त थाय ठे अने त्यां जयंकर
प्राप्तजयौ दुःखो जोगवतां पढे ठे वगेरे वगेरे जयानक नर्कजय वर्णनना जयने लीधे रूरीने अथ
वा तो कोई गृथुथी रूरीने बहार न नीकले जेथी निर्जयतानो रस्तो दाथ चढे नहीं.

नयमो अज्ञान काठियो—ते अज्ञान मार्गमां दोरी एवुंज बोलाव्या करे के मांस जक्षणमां,
मदिरा पीयामां अने मेषुन सेवयामां कशो दोप नथी. ॥ न मांसभक्षणे दोपो, न मद्ये नच मेषुने ॥
प्रवृत्तिरेपाज्जतानां, निवृत्तिस्तुमदाफला ॥ १ ॥ स्वर्ग नकं ठेज नहीं, ग्रंथो गपनोज जंडार ठे.
वगेरे वगेरे मिथ्यात्वना वचनने लीधे गुरु गुणी तरफ अज्ञा उत्पन्न थायज नही, अने अज्ञा पेदा
पया बिना आत्मकढ्याण यवानो पंथ दाथ चढेज नहीं.

दशमो आक्षेप काठियो—ते आ दमणां करवुं ठे, अने आ पगी करवुं ठे, एम वणा कामोनी

जलोजग्राथी आकुलव्याकुल अतां निश्चय निचारने तावे न अइ शक्ये, जेथी निचारमांने विचारमां मानवज्जव एले गुमाची बेसे ठे.

अग्यारमो शोक काठियो-ते व्हालाना मरणथी शोकने स्याचीन अइ रदेतां घमोंत्साइ आबवा न पामे, जेथी गुरुवाणीना वियोगने लीधे सदा शोकमां मस्त बनवानो चलत हाजरी आये ठे; एटलेके डुटगति अवाथी शोक मटवानो समय प्राप्त ज क्पांथी अवा पामे.

चारमो कुतूहल काठियो-ते नाटक, चेटक, सरकस, गानतान, वाजी, रम्मत, गम्मत, यगेरे खेल तमाशानी अंदर मशगुल रह्या करे जेथी धर्म जशी अणगमो वताये, तेना लीधे परिणाममां मनुष्यजन्म अफल थाय ठे.

तेरमो रमण काठियो-ते कूक्या, घेडा, तेतर वगेरेली लढाई करावचामांज मन आनंद मान्या करे जेथी धर्म तरफनी उर्मोन्निज पेदा न थाय.

आ तेर काठियारूपी सबल चोरोथी धर्मरूपी कामधेनुने बचाची लइ तेनाथी मलता लाज

સંતોષ પામ્યો હુલ્લેજ છે એમ કહેવામાં આવ્યું છે.

પાંચમો સદ્કાર સંઘસેવા એ પણ અત્યંત હુલ્લેજ છે. સંઘ એટલે સાધુ-સાધ્વી-શ્રાવક-શ્રાવિકા આ ચતુર્વિંશ સંઘની અનન્ય પ્રકારે-પૂર્ણ પ્રતિજ્ઞાચ વડે સેવા કરવી. તેમને વસ્ત્રપાત્ર ઝોજન-ઘોષ-પદ-મહાન-સન્માન અને સ્વામીવત્સલ નગરે વડે સંતોષી તેનુંની સેવા કરવાનો જાવ દૃઢ થવો બહુજ મુશ્કેલ છે.

જે શ્રાવક શ્રાવિકા સાધુ સાધ્વીને નસત્રગાત્રાદિની મુશીબત વેઠતાં નિહાલી અથવા પોતાના સ્વપર્મો ઘાતાઘને ખૂલના હુઃખથી રીવાતા નિહાલી મનમાં જરા પણ પ્રેરેકાર આણતાં નથી અને પોતપોતાની શક્તિ મુજબ તેનુંનું કષ્ટ કાપવાને માટે વનતી કોશીપ કરતાં નથી તે પુન્યનાં જાગી ઘટાંજ નથી. કેમકે સંઘ એ પર્યાયમા તીર્થંકર સમાન પૂજ્ય છે; માટે તે સંઘની સેવા પૂજા જાવજન-ક્તિની ધંધર જે ઉદારચિત્ર થતાં નથી તે સ્વચીત્ર જાગ્યદીનજ મનાય છે. પરંતુ કર્મના કઢીન યોગના સંયોગવડે તે ચતુર્વિંશ સંઘની સેવા પ્રાપ્ત થયા જેવી શક્તી નથી તેથીજ તેને હુલ્લેજ માનવામાં આવે છે.

ऊपर बतयेला पांच सकार सहेलाइथी प्राप्त ग्रंथ शक्तता नथी; तथापि जो ते पांच सकारने प्राप्त कर्या मोटे एक सरखो यत्न साथ घरे तो बेशक दुर्बल वतां सुलज्ज भइ शकं ठे.

पूर्व समयनी अंदर बेसुमार मानथोए पांच सकारोनो सत्कार कर्यो ठे जेथी तेनु सहेलाइथी जवसागर तर्थां ठे, तेमज ह्वालमां जे पांच सकारनु सर्व प्रकारे सेवन करे ठे तेनु जवोबधि तरवानी तैयारी करी रह्या ठे, अने दये पवी जेनु आ पांचे सकारनु निर्मल तन मन बचनथी निरंतर सेवन करशे तेनु जयना अंतने जली रीते जेटी शकशे एमां जरा पण डाक नथी. मोटे हे जचि प्राणियो ! संसारतारक ए पांच सकारोने प्राप्त कर्या पुन्यकरणी करो के जेथी पांचे सकारो सुलज्ज वतां जन्ममरणना जयथी मुक्त भइ सिद्धिपवना जागी पद्या जाग्यशाली ग्रंथ शको. एवी जिनवरनी वाणी सांजली जचिप्राणी जाव आणी दये घरो अने अमलमां लावो के जेथी उज्जय जव मंगल केली कमला वरी सुगतिना संगी शानु.

“अनित्यानि शरीराणि, धिज्जवो नैव शाश्वतः ॥

नित्यं सन्निहितो मृत्युः कर्त्तव्यो धर्मसंग्रहः ॥ ४ ॥”

श्री जगदीश जिनराज गरीबनिवाज जगज्जनहितकाज जवजलनिधि पार श्रवा पाज रूप सुंदर सुधार्थी पण अत्यंत मिष्ट प्ररूपणा आ प्रमाणे करी गयेल ठे के,—

डुहा-ऊया सो तो आथमे, फूट्या सो करमाय;

चाया देवल गिर परे, जन्म्या सो मर जाय.

चंदमा सूरज अने तारा आदि जे ऊया होय ठे ते आखर अस्तज शयाना ठे अगर आय

હે, જે વનસ્પતિ-ફલજાન વગેરે ફૂલેલ છે તે કરમાયજ છે, જે મકાનો-નેવલો-ફોટ-ફિટ્ટા વગેરે
 સ્થેલ છે તે આલ્સર અમીનવોસ્ત થવા(પમી જવા)નાજ છે, અને જે પ્રાણીમાત્ર જન્મ્યાં છે તે
 આલ્સર મરણને દારણ શ્વાનાંજ છે અથવા પાય છે જ. પરંતુ કોઈ હમેશાં એક સ્થિતિથી કાયમ
 રહેનારજ નથી ! કેમકે,-

દેલો લોગો માટી ફૂલી, માટી વેલી માટો ફૂલી; માટી ઘાને માટી જાય, દસી રમીને માટી ગાય.
 હેલોકો ! સકર્માં વરેકજીવ, ચેતન કે જન માટોમાંથી વેદાપાય છે. માટી પટલે મૃત્તિકા અથવા
 માંસ-ચામ એમાંથીજ વરેકની સ્થપતિ હોય છે. તતાં માટીની વેદાજને નિદ્રાલી માતાપિતારૂપ માટી
 ફૂલે છે-લુશી ઘડ મકલાય છે; પરંતુ તેને લઘર નથી કે વર્ષી વસ્તુ માટી અથવા પૃથ્વી-યોતિ-
 માંથીજ પ્રકટ થાય છે અને પુનઃ આપુ નાશ થયે તેમાંજ સમાઈ જાય છે તથા દસી રમીને
 માટીજ વને છે. એથી મૂલ શ્લોક આદેરમાં લાવે છે કે પ્રાણી માત્રનાં શરીર અનિત્ય-નાશ થનારાં
 જ છે. જ્યારે જે વસ્તુ નાશ્યંત છે ત્યારે તે વસ્તુ કુપર મમતા રાલ્લી એ કેવલ હૃલ્લગાજ છે માટેજ

राजा कोइना कोइ दिवस मित्र ग्रथा नथी अने थोडो पण नही. ए निगमानुसार एह समय
 ते राजा, प्रधान कपर कोषायमान थइ गयो, जेथी ते प्रधान पदेखा निगमित्रने वेर जइ गोनानी
 ऊपर पदेखी आफत संबंधी बात कही ऊनो रह्यो; पण तेने चांगुं कहुं के—‘ राजाना डाबुने
 सन्मान आपुनु ए खानाखराबोनोज मार्ग न मोटे कया करी समो अर्द्धायी नीजे पथारी जानु.
 माराथी राजानो धुंत जीलाइने नही. ’ आम जवान मलतां प्रधान पर्वमित्रने त्यां गयो अने त्यां
 पण अप इति बात कही संजलानी उनरनो राइ जोवा लाग्यो. ते बीजा मित्रे पण कहुं के—
 “ तमारी संगतिवने असो पण शिखाना पात्र अइये मोटे मदेरखानीनी राइ अन्य स्थले ग्यारो. ”
 आयो जवाव मलतां प्रधान बीजा प्रणाममित्रने घेर गयो अने त्यां पण प्रथम प्रमाले कही
 ऊनो रह्यो, एटले ते बीजा मित्रे पुष्कल खिलासो आपी कहुं—‘ जरा पण राजानो जय रागगो
 नही. माहं घर-घन-कुटुंब अने शरीर नाश पाग्या पढीज तमोने ते जोवा पामडो. पण ते
 पदेलां तो मगदूर नथी के तमारा जलो नजर पण करी दाके. ’ इत्यादि कही सन्मान सह

સંતોષ આપ્યો, અને પોતાના મિત્રને નિર્જન્ય પૂર્વક મકાનનો ઇંદર રાખ્યો.

તે પઢી તે મિત્રે રાજેન્દ્ર પાસે જઈ કલા કેલવી મદારાજાની પ્રસન્નતા મેલવી નિવાજસમાં પ્રધાનનો અપરાધ ક્રમાવી તેને નિર્જન્યયુક્ત અન્નપ્રદાનનો ઝોગી કરાવ્યો. કહેવાનો મતલબ એજ કે ધર્મ છે તે પ્રણામમિત્રની પેઠે અન્નપ્રદાનવાતા-પ્રાણરક્ત છે એટલે કે જીવને ત્રણ વોસ્તદાર છે તે એ પહેલો પેશ્વો, વીજાં કુટુંબમિત્ર અને વીજાં ધર્મમિત્ર છે. પહેલા વોસ્તવાર વેદને હમેશાં જ્ઞાન પાન ચત્ત્ર ચર્ગેરેથી સાચવતાં તતાં તે વગની વેલી કરેલી ઠગમઠને વિસરી જઈ નાશ પામે છે, એટલે કે સેવકનીં સેવાની કશી કદર ન કરતાં વિયોગ આવે છે-પણ પોતાનો ઘતો નથી. વીજાં કુટુંબમિત્ર પણ હુઃલ્હ આવી પદ્મતાં કે કાલ આવી પદોચતાં પરબ વિવસોએ સાચવેલી સેવા તતાં કશી ગરજ સારતો નથી. સુખનોજ સંગી રહે છે. જ્યારે જે મિત્ર-

સુખરી વેલા સાંગળા, હુલ્હરી વેલા દૂર; વે સજ્જન વોલાવિયે, વેદેતી નદિયાં પૂર, મતલબનાજ સંગી હોય તે મિત્રનો ત્યાગત્ર કરવો. વીજાં ધર્મમિત્ર છે તે પ્રણામરૂપ છે

તથાપિ કદમાં પચેલા પોતાના આરાધકને આ ત્રવ પરજનમાં પણ મનમાનતી નિર્જનતા અને સુલસંપદા આપી અજ્ઞય પદ આપે છે. કહ્યું પણ છે કે—નનમાં-રણમાં-શત્રુહનમાં-ગાળીમાં-આગમાં-સસુડમાં અને વિપમ વિપવચાલી જગામાં ફક્ત ધર્મમિત્રજ સહાયતા આપે છે. માટેજ કહેવાની જરૂર છે કે ત્રીજા મિત્રના સમાન ધર્મમિત્ર પરમ નુપકારી છે. વેદ-શ્લોકો ન આપે તેવો ચોલમત્તીજના રંગવત્ પ્રાણ અને પણ સાથે હોદનાર છે. માટેજ કહિયે ઊંચે કે—

ધર્મમિત્ર વિદને નહીં, વીજા વિદની જાપ; ઇસો જાણી ધર્મ સેનિયે, ઇસત પરત સુલ આપ !

અર્થાત્ વીજા વધા મિત્રો વચલાઈ વેસે, પણ ધર્મરૂપ મિત્ર કઢી પણ વચલાઈ વેસતોજ નથી. જેથી હે જાત્રીજીવો !

નિત્યમિત્ર સમ વેદ છે, કુટુંબ પર્વ સમાન; હિતકર જાણો આપણો, ધર્મ મદા સુલદાન.

અપીજ મૂલ શ્લોકમાં કહેલું છે કે અનિત્યાનિશરીરાણિ-શરીર અનિત્ય-નાશનંત છે એમ સમજી ધર્મને સંપ્રદ કરવો.

કૂવામાંથી પાણી ન વાપરિયે તો તે પાણી નિરોગી અને અલૂટ રહેતું જ નથી; પણ હલટું મંડું શરૂ હોવાતા નિવડે છે. એવી જ રીતે માયા-ધન પણ સ્વર્ગ્યે વાવર્યે જ અલૂટ અને ત્રિમલ શોખાવંત રહે છે. કેમકે મૂલ શ્લોકના ત્રીજા પદમાં કહેલ છે કે-નિત્યં સન્નિહિતો મૃત્યુઃ--હમેશાં મરણ તો મ્હોં અગામી જ ફેરફારનો વીધા કરે છે. તે જેમ ચક્રાની ઊપર વાજ ઝુલિતો ઝપટ મારી પ્રાણને પરલોક પહોંચાડે છે તેમ કાલ પણ ઝુલિતે આવી ઢોટ ઢેડ કોટ મરનો નાલશે કે વધી વાજી પરવારી જશે અને કશું જોર ચાલશે નહીં. કહ્યું છે કે-

મંત્ર તંત્ર યંત્ર જમી ધરીદો રહત ધરી ધરીહુકો હોત ન વચાવ કહુ પ્રાનકો,
 ઘોરી ધાવ ઝપઘ ઝપાવ કંતુ ચલે નાહી વીપ જ્યું હલ્લડાય જાય પ્રેયોં પયમાનકો;
 દૂરહીતેં વેલતહી રોય રેંદે સ્વગકુલ પરત અર્ચિત્યો આપ દાવ જ્યું સીવાનકો,
 ઘોંરી સવ આર જાર રાજ માયા મોહ જાર અંતકાલ શરણ ઝજન ઝગવાનકો. ૧
 માટે પન્ઠાયાની પેઠે સાથેને સાથે રહેલાં કાંલથી વચવા ધર્મેનું શરણ પ્રણ કરવું જેથી

शाश्वत सुख स्वाधीन थाय ठे. केमके धर्म प्रचुरप्ररुषि । सत्य धन ठे, ते धनना सेवनयी अंनत
जीन अकय सुखना संगी भया, नाप ठे, अने अशेज एम जाणी हे अविप्राणी सुखनी खालिरूपी
धर्म धननो संग्रह करी सदैव शाश्वत सुखना सेवनार धानु के जेणी कट्याणकमला वरो अने
फरो संसारमां केरा न करो !

व्याख्यान पांचमुं.

(भद्रपूर चंद.)

गतः सारेत्र संसारे सुखच्चांतिः शरीरिणाम् ॥
लालापानमित्रांगुष्टे बालानां स्तन्यविचमः

श्री अरिहंत जगवंत सुरासुरोदित आत्मादाता जपत्राताअं एवुं प्रकाशेल ठे के. हे अविजीवी !

મહયો; એથી અત્યંત આનંદ માની મસ્ત ચિત્તવંત થયો દિવસ-નિર્ગમવા લાગ્યો.

કુબેરવત્તા સાધ્વીજીને ઠઠાશ્રદ્ધમ તપ કરતાં અને લાંબાની ઘાર પ્રમાણે ચારિત્ર પાલતાં કર્મક્રમ થયે અવધિજ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું અને અવધિજ્ઞાન મારફત જ્યારે કુબેરવત્તા શી વશમાં હે તે તપાસ્યું ત્યારે તો તે કલ્પમાંથી નીકળી ચૂલમાં પડેલો માલૂમ પડ્યો, એથી કામવેવને ઘાતકોટિ ધિઃકાર આપી વિચારવા લાગ્યાં કે—' આ જીવ વિચયસુત્રથી કદિ તુંસ થતો નથી અને એના લીધે કાર્ય અકાર્ય કરતાં પણ જરા મરતો નથી.

ઘનેપુ જીવિતવ્યેપુ સ્થોપુ વાદારકર્મપુ ॥ અતૃસાઃ પ્રાણિનઃ સર્વે યાતા યાસ્યંતિ યાંતિચ.

અહા ! ઘન એકલું કરવાથી, જીવનમર્યાદાથી, સ્ત્રી સંબંધી કામગોળથી, અને જોજનપદાર્થ જમવાથી કોઈ દિવસ સંતોષ-તૃપ્તિ પામતોજ નથી !' इत्यादि इत्यादि विचारीने साध्वीजीओ शोच्युं के—“ अहीयां पश्चाताप कर्षे कंड वले तेम नथी, माटे त्यां जइ समजाववाथी ज प्रयास सफल पतां घर्मनो वृद्धि थइ अघर्मनो अंत आवशे.” एम निश्चय करी गुरुणीजीनी आइहा

મેલની વિદાર કરો ક્રમમદ મથુરે વદોચ્યાં અને કુવેરસેનાનું ઘર પૂવતાં તેણીને ત્યાં વહોરી તેણીની પાસે રહેવા મોટે જગ્યાની માંગણો કરી. ઇથી વેશ્યાએ ચિત્રકાલામાં રહેવાનો સુખી ચતાવી અને બોલી કે—‘ સાધ્વીજી ! અહીંયાં રહી પટલો મહેરવાની રાત્રજો કે, કોઈ દિવસ ત્રપેદશા ન વેતાં ફક્ત પુણગનીજ વાતો કરજો અને અમાનં વશું રોતું છોય તો ઇનું રાખજો. ’

સાધ્વીજી ત્યાં રહ્યાં અને ધર્મધ્યાનમાં લીન રહી ધાંત્રી ધારણાને સફલ કરવાનો સમય કોષ્ઠચા લાગ્યાં. એકચા વપોરનો ચલ્લેતે બાલક રોચા લાગ્યો જેથી તેને ઇનો રાલ્લવા સાધ્વીજી કાલ્લરખું ગાયા લાગ્યાં અને તે સાથે ઇણી સમાઈનો સંવંધ ચતાવી અદાર નાતરાં કહી ચતાવવાં શરુ કર્યાં. જાડ ! રોડઝા નહો ! જો તારી ને મારી એકજ મા ઠે તેથી તું મારો જાડ ધાય છે ૧, ગત્રી તું મારા ઘળીનો વીકરો છે જેથી મારો વીકરો પણ ધાય છે ૨, તથા મારા પતિનો તું ન્હાનો જાડ દોવાથી મારો વીધર પણ ધાય છે ૩, મારા જાડનો વીકરો હોવાથી તું મારો જત્રીજો પણ ધાય છે ૪, મારી માનો પતિ તેનો જાડ દોવાથી તું મારો કાકો પણ ધાય છે ૫, અને કોત્પના

વાપ સાથે પણ ઠ સગપણ છે. ૧. આમ તારી સાથે ઠ સગપણ છે. તેમજ તારા થાય છે. ૧, મારી માનો ઘણી જેથી તે મારો વાપ પણ થાય છે. ૨, મારા કાકાનો વાપ હોવાથી તે મારો વડનનું પણ થાય છે. ૩, યોગ્યનો વીકરો હોવાથી તે મારો પણ વીકરો થાય છે. ૪, મને ઠ સગપણ છે તે એ કે-મને ગર્જમાં રાખી તેથી તે મારી મા સાથે પણ એવીજ રીતે વીકરાની વહુ હોવાથી મારી વહુ હોવાથી તે મારી જોજાઈ પણ થાય છે. ૧, કાકાની મા હોવાથી તે ૫, અને મારા ઘણીની માતા હોવાથી મારી સોંક્ય પણ થાય છે. ૬, આમ તમો ત્રણે જણ સાથે મારે ૧૦ જાતની સગાઈ છે."

આ પ્રમાણેનું ચોક્કસ સાંજલી વેશ્યા રાતોપીલી થઈ નોંધે આવી સાધ્વીજીને કહેના લાગી—
'ચાદ ! ચાદ !! પંચમહાવ્રતધારિણી તારાં આનું અસત્ય કેમ ગચ્છો ? ચગર પૂછમે જુનું વોલ-
વાથી અર્ધર્ધ ગણાય છે. કહી ચતાવો કે તમારું વોલેનું સર્વ રીતે સાચું જ છે ? "

સાધ્વીજીએ આદ્યથી અંત લગીની દુઃકોક્ત કહી અંતરે નાતરાંની સગાઈ સાવિત કરી ચતાવી.
જેથી તે વચ્ચેના મનમાં મહા સંતાપ થયો અને પશ્ચાત્તાપ સાથે વિચારવા લાગ્યાં કે આપણાં બહુજ
અનિષ્ટ-દુષ્ટ કર્મ થયું ! ગજવ ગુજર્યો ! મહાપાપનાં વલ વંચાયાં ! હા ! ફરી રીતે ઢૂંટકો ઘસો !
લેચીત આ સંસાર સાર ઘગરનોજ છે. ફક્ત સાર શ્રી વીતરાગદેવનો ધર્મજ છે. 'ચમેરે ચમેરે પાપનો
પશ્ચાત્તાપ કરી વેરાગ્યપૂર્ણ ચિત્ત થયે તે વેન જાણે પુત્રને અનાથાશ્રમમાં સુવી શીક્ષા પ્રદાન કરી.
અને તપ જાગ વંદે કરેલાં દુષ્કર્મ દૂર કરી આયુના અંતે મરણ પામી દેવલોકમાં દેવતાપણે ઉત્પન્ન
પડ્યાં. આમ સંસારનો સંચંચ અસાર છે, ઈથીજ વ્યાખ્યાનની જૂમિકાના શ્લોકનું પ્રથમ પદ કહે છે
કે ગતસારેઽસાર-માત્ર રહિત આ સંસાર છે. આ જાણી ધર્મનોજ સંચંચ કરવો શ્રેષ્ઠ છે.

पुनः बीजापदमां कहे ठे के-सुखघ्रांतिः शरीरिणाम्-संसारनी अंदर मनुष्योने सुख ठे (शारीरिक सुख होय ठे) एवी एक घ्रांति-अरमनाज ठे. वास्तविक रीते जोइशुं तो संसारना दुःखत्तर जीवनमां फक्त मधुविंदुना जेटलुंज सुख मानी लेवा जेवुं ठे. एटले के मधुविंदुआनी एक कथा ठे ते आ प्रमाणे ठे-

एक मनुष्य कोइ बलते वननी लीला जोवा किंवा अगत्यना प्रसंगने अनुसरी वनमां गयेल. हतो अने वनमां पोतानी सुराद पूरी पानतां दरम्यान एक जंगली गांढो हाथी बोहतो तेनी तरफ. आवतो जणायो के ते जीव लइने नाशी पोतानो वचाव खोलवा लाग्यो. थोदे ठेठे जतां एक गंभीर वननुं ऊरु जोवामां आववाथी ते तेनी ऊपर बनी एक जबरी वनवाइने अवलंबी लटकी रह्यो. लटकवानुं कारण ए हतुं के-ते वननी वनवाइ नीचे एक जंगी घेरावादार कूवो हतो जेथी ते वनवाइ नजीक हाथी आवी शके तेम न हतुं. तेमज हाथी कदाच ऊरुना थमने नपामी ले तो पण आ कूवामां पनतुं मूगीने मारो जान बचावी शक्तीश, एवा इरावाथी ते लटकी रह्यो हतो.

दाथी पण बोट देतो वर देउल आनी पदोड्यो अने वरने अरु सदित उपानी नाखचा अंडनी
सवलताथी अरुने दचदचाचा लाग्यो. परंतु अरु घणुं मजवूत दोगाथी तेमां तेने तुरत सफलता
मळी शके तेम ग्रयुं नही; तथापि ए ग्रयुं के, ते अरुने धंदोलनाथी आखुं ऊरु कंणी उठयुं, तथा
जे वरुवाड्ये ते जयज्जीत मांनच चलगी रह्यो दतो ते शाखा पण कंपचा लागी. आम ग्रवाथी ते
शाखाना मूलमां रहेलो जंगी मधपुनो दतो तेनी माखीउठनो, अने ते मनुष्यना शरीरने पांतानो
परान्नव करनारमानो चटका जरथा लागी. आधी कंड कष्टमां तो मणा रदी नही. शरीरसूजी गयुं.
वेदनानो पार रह्यो नही. कपांक कपांक तो लोदीनी तसेरो पण फुटी नोक्यो अने चलतरा चलचा
लागी, ते उतां ते माखीउने ते उरुनी शके तेवा हाथ वूटा कराय तेम न दतुं. शुं तेने एटलीज
पीडाथी पती जाय तेम दतुं ? ना ! जे शाखाने ते चलगी रह्यो दतो तेने घोळो अने फालो एम
वे वंदर कापी रद्या दता, जेथी त्यां वघारे बलत टकी शकवानो संभव रह्यो नही. नीचे वरुतुं
मूकचानी आशाने अमलमां लेवा घायुं तो ते नीचेना गेरा कूचामां चार जयंकर मोटा साप अने

(एक) हे प्रजगर दत्ता ते नीचे पदे तो खोराक मध्ये एची लासतापी म्हां फाही जीजना लपकारा करी रेदेया जोवामां आढ्या. आथी दवे ऊगरवानो एके आरो रह्यो नर्दो. मरणनो नायदो पूरो करवानो पल नत्रीक नजीक आंतती जणाड. उतां पण आ वधा दुःख अने जयना विसारा रूप ए आनं-दमां ते घुं विसरी जनुं जलायुं. ते ए के, ते मघपुमाने कोड फाज्जो गोदो वागवाथी माखीजनुं झोर्तु पर वेदाड जवाना लोधि पुद्दामानुं मिष्ट मघ टपकवा लागुं अने ते मघनुं टीपु ते जयथी वीटापला मानवता म्दोमां आनी पदना लागुं. आ मघविंदुना मलराथो वधुं दुःख विसारे नाखी तेमांज तळीन बनो गयो. पण मरणे पोतानो केदी करवा तेनी चोमेर वावणो नाखो इतो तेनुं तेने जरा ज्ञान रहुं नर्दो. एटलुंज नर्दो पण तेवा समयमां एक विद्याधरनुं विमान त्यां थड पत्तार पनुं हतुं तेमां वेठेली विद्यावरिण आ वापना दुखियारानी वीतक वात ध्यानमां लइ पति प्रत्ये यहुं-‘ प्रालनाथ ! आ मरणे नायदो पूरो करवानी अणी ऊार पदेचेला दुःखप्रस्त जनने आ-पण वचावी लइये अने विमाननारा तेने तेना घेर पदेचतो करीम.’ विद्याधरे कहे-‘ ए मदासूख

मवांघ लोलुप मधुविंदुना सुख अगानीची बूर थड पोतानो वचाव करवा चादशेज नई माटे वृथा
 अम शा माटे करवा जोइये ? ' विद्याघरी स्वीजतीना नियम प्रमाणे दगपूरक बोली के- ' आ-
 टलां दुःखोची सुक्त थचामां मधुविंदुनी सावचने कोइ व्हाली गणे के ? पुरुषोनां मन इमेभां
 कबोर निबोर होय ठे. ' इत्यादि सांजली विद्याघरे पोतानुं विमान ते मधुविंदुना लोलुपीनी समीप
 राखी कहेवुं शरु कर्तुं के- ' दे जाइ ! इवे दुःखमां कशी मया रई नथी. मरणना म्होंमां कौलियो
 प्रयानीज तैपारीमां तुं अने हवे जीवने मक्कवे मार्गे नथी माटे तुं आ विमानंमां आवी जा के जेथी
 तुं आ बयां दुःखोची वूटकारो पामीशे अने ज्यां तारी मरजी दशे त्यां तने पद्दोचानीश. हाल
 तुरत तुं आपी जीवनेने सकलता मेलववा तत्पर आ. "

आवी वांली सांजली त आतुरता साथे कदेवा लायो- ' जाइ ! मने ऊणारो तो तमारो
 मोटो आजार, पण जरा मदेरवानी करी फक्त एक मधनुं टोपुं मारी जीज ऊपर पदे तेडलो
 समय मने अदी ओजगां यो, मने ए मधुविंदु बघा दुःखोनो निसारो करावी रहेल ठे. अदा !

દુઃસ્વનું તો સાતપદું નાવલ ઝૂઝૂમી રહ્યું છે, પણ મધવિંદુ અત્યંત મિષ્ટ હોવાથી મને એ દુઃસ્વની
 દરકાર કમતી રહે છે, માટે એક ટોપું પદ્મના યો 'આમ એક ટોપું પદ્મનું કે બીજા ટોપાની લા-
 લચ વધી અને વીજું પદ્મનું કે વીજાની આકાશ વેંચાઈ. જ્યારે ટોપાની લાલચથી મુક્ત થતો જોવા-
 માં ન આવ્યો ત્યારે તેનું સ્વરૂપ પોતાની સ્ત્રીને સમજાવી વિદ્યાધર વિમાન સહિત પોતાના પંથે
 પરવર્ષો. જાફ મધુવિંદુની લાલચમાં લટકતા રહ્યા. ચંદ્રોએ કાઢ્યા કાપો નાહી કે તે ગદેરા કૂ-
 ચામાં પદ્મનો અને પદ્મતાંની સાથેજ અંદર ટાંપી રહેલા જીવોએ પ્રાપ્ત કરી લીધો. જાફનો અંત
 આવ્યો અને તે સાથે આ મધુવિંદુની વાતનો પણ અંત આવ્યો. તથાપિ આમાંથી સાર પ્રદર્શ કર-
 વાનો એ છે કે--પ્રય-સંસારરૂપી અટવોમાં પ્રાણીરૂપી જીવાત્મા વિહાર કરતો રહે છે; પરંતુ તેની
 પાગલ કાલરૂપી હાથી પ્રાણ લેવા દોટ દેર રહેલ હોવાથી જીવના માટે કાંઈક મારતો ફેરે છે,
 અને આપુરૂપી વનવાડાં વનગી રહી જીવનને વનવાયાતન આદરે છે; પણ નથી જાણતો કે વનના
 પ્રમરૂપી શરીરને કાલરૂપી હાથી મૂત્રમાંથી કુલેમ્બના મચી રહેલ છે, તેમજ અંધારિયું અને

અનુચાલીયું પલ્લવાદિયા રૂપી વૈ-કાલા અને ઘોલા નંદર આયુ વમ્બાદને કાપી રહ્યા છે અને મોદ
 રૂપી કંદા કૂવામાં પત્ની વચ્ચા ડહનારા પ્રાણિને ક્રોધ માન માયા તથા લોભ રૂપી ચાર ત્રયંકર
 સાપો તથા રાગ અને દ્વેષ એ રૂપી વૈ અજગરો તેને પોતાનું નકલ કરવા મ્હોં ફાદી બીજ લપકાવી
 રહ્યા છે. ઢેયાં વૈરી સગાંઢાલાં રૂપી મધમાલીનું ચોમેર ચટકા મારી સંતાપ્યા કરે છે તતાં પણ
 ફક્ત સાંસારિક સુખ રૂપી મધના ટીપાની લાલચમાં ફસાયલો પ્રાણી ગુરુ રૂપી વિદ્યાધર જિન
 વાળી રૂપી વિદ્યાધરીના બોધથી ધર્મ રૂપી વિમાન કે જે ધોરેલે સ્ત્રેલે (સ્વર્ગાપવર્ગમાં) પહોંચા-
 નવા શક્તિમાન છે તેનું કારણ લેવા આગ્રહ કરે છે; તથાપિ તેમને વાયવો વતાવી દુઃખેષ્ટિત મધ-
 વિંદુમાં લીન રહેલ છે. જેથી ગુરુ ધર્મવિમાનનો તેને ખોત્તા ન ગણતાં પોતાના અન્ય સ્તુત્ય
 કાર્યમાં પ્રવેસે છે. આથી અંતે આયુ રૂપી વમ્બાદ પરુ માસ વર્ષ વને પૂર્ણ કપાડ અતાં તે અજાગીન
 પ્રાણી મોદકૂવામાં પત્ની કપાયોનો કોલિયો વને છે અને ત્રવમ્બાદને વડા થયેલો જીવ ત્રવજ-
 લમાં લીન થઈ જાય છે.

થતી થોતો જાણે કે કે પ્રમે મુઘો ત્રિપે; પણ વાસ્તવિકવળે જોતાં સાંસારિક સુખ જાંઝ-
વાતા તોર (મુગજલ તૃણ) જેવુંજ છે. છટકે કે તાપના સમયમાં જેમ દરિણો તરફ લાગવા-
થી પાણીનો પનો મેલવવા છારા રણમાં ધ્રામ તેમ નજર ફેરવે છે; પણ ત્યાં વાણી દોહું નથી;
હના પાણીની જરૂર સંગેર મરણો વ્રમરૂપ દેશાવ નજરે પડતાં તે મેલવવાનો આશાવ દોહી
દેતા જટકે છે; પણ ધ્રામર તરી રોતે વાણી ન દોવાયો તે આપું ને આપું જણાતાં તાપ, તરફ
તે પાણી રંગાન ઘડ મળને તાવે પાય છે. એજ રોતે સંસારી જીવો પણ સુખ મેલવવાનો આ-
શાતૃણાને મચડેથી ધ્રામ તેમ દોહાદોહ કરે છે; પરંતુ આશ્વર ધારેલી ધારણા વ્રમરૂપ નીવડતાં
નિપાણા વેદ કુઠમગાય વનો-દાય વૌપ કરતાં મરણને સ્વાધીન થાય છે. કદાચ સદેજ સુખ
મજડું તેમાં મૃદંનાથી અજ્ઞાન વાલકનો પેટે ઇંગૂઝો ધાવતાં સ્તનપાનનું મુલ્ય માનો લેતો તે પરિણામે
રૂદા છે. મૃત તો માત્રા સ્તનપાનથીજ ખાગી શકે. કાંદ ઇંગૂઝો ચૂસે મૂલ્ય ખાગે નહીં. ઇંગૂઝો
હમચાપી પન્ન પોતાનોજ લાઝ પોતાના મ્દોમાં ધ્રામતાં તેં પચાયેને ઇંગૂઝામાંથી મેલેલો માનો

આનંદ માને છે; પરંતુ સત્ય બુદ્ધિ તપાસતાં તે તદ્દન દ્વેષવા જેવી સમજ છે. અથવા તો જેમ કૃતરૂં સુઘાપલા દાઢકાને કરમ્મતાં તે દાઢકાની કર્મો પોતાનીજ યાત્રેના પેટાંત્રમાં ઝાંઠાતાં તેમાંથી લોહો નીકલે તેને તે દાઢકામાંથી મલતા લોહીના સ્વાદને માની આનંદી થને છે, તેમ પોતાનાંજ ટેપાં-ઢોકરાં કે જે પોતાનાજ લોહીનિકારનાં મુઘ્મમાં છે તેને વાટા પટ્ટી ગમેરેની સંજ્ઞા-લધી સાચવવામાં કાલજી ધરાવી પોતાની કુશલતા માને છે; પરંતુ સત્ય રીતે જોતાં એ સપ્ત્ત્રાં પોતાનુંજ લોહી ઘૂસનારાં છે; ઘતાં તે લોહી ઘૂસનારને પોતાનાં જીવનમાળ માને છે એમ મદ્દા દેલગ છે. માટે એ વર્ષી જલોજયા દૂર કરી જા જગ પરજવમાં સુઘ્મસંપન્નિ આપનાર ધર્મનુંજ સેવન કરી જન્મ સફલ કરવો કે જેથી આત્મકલ્યાણનું સુકાન દસ્તમાં રહેતોં જીવોદયિ સરી આત્મારૂપ જહાજ પાર પહોંચે ને !

व्याख्यान अठ्ठ.

(भाषा-उद्द.)

मरणानंगुरे अमारे, मणुअजवे अञ्जनपम्पसगित्थे;

मां इतिअमित्तं, जं कीरइ सोद्धणो धम्मो. ?

एवमस्माच्चक दीनदपात्त प्रणतप्रतिपात्त त्रिभुवननूपात्त श्रीदेवाधिदेव त्रिनराज महाराज कश्ची
मपेर वे के-रे भोक्ताज्जो! आ मायापपी मंमार अमार वे; वतां आ मंमारनी अंवर दश दृष्टांत
मनुष्य अस्स दात यो प्रपंत मुद्धेस्स वे.

॥ दुत्तज सामग एत्थे दुत्त रपये य मुमिण चक्रेप ॥ नम्म जुंगं पग्माणू दसदिद्धता मणुअत्तंजे ॥

एत्थानुं १, पग्माणुं २, धान्पनुं ३, जुगारनुं ४, रत्तनुं ५, सान्नुं ६, चक्कनुं ७, कूर्मनुं ८,
पुंसगनुं ९, म्मे परमत्तुनुं १० आ ददा दृष्टांत नीजं मुज्जव.

मथमं नूलाना दृष्टान्तं स्पष्टीकरणं प्रमाणं वेः-एक चक्रवर्ती राजा अमुक ब्राह्मण
उपरं खुशीं थइने बोझ्या, “ हे ब्राह्मण, तारी इच्छा होय ते माग, हुं आपवाने तैयार हुं ” परंतु
ब्राह्मण पोतानीं स्त्रीने वशवर्तीं अएलो दोनार्थी बोझ्यो के हुं घेर जइने पळी विचार करीने मागीश.
राजाए कहुं जेले जाउं घेर विचार करीने मागजो. आ प्रमाणे चक्रवर्तीनी सम्मति सलवाथी
ब्राह्मण घेर आठ्यो, इये स्त्री पुरुष बेच एकांतमां वेसी विचार करवा लाग्या जे शुं मागवुं ? गाम
गरास मागयाथी आपणे उलटो व्याधि वधशे. आपण ब्राह्मणने तो दक्षिणा सहित जोजननी
प्राप्ति थाय तो तमाम मलेलुं गलाय. माटे स्त्रीए कहुं, ‘ जाउं, वारा वीठ जोजन आपणने मले
एवुं जइने मागो. स्त्रीनी शिक्षानुसार ब्राह्मण चक्रवर्तीं पासे आची उन्नो रह्यो त्यारे चक्रवर्तीए
कहुं, ‘ माग, माग; मागे ते आपुं. ’ त्यारे ब्राह्मण विकस्वर मुखे बोझ्यो जे ‘ हे महाराज !
आपना राज्यतरमां वास दीठ अमने दरेक घर घरथी जोजन तथा दक्षिणा तरीके एक सोना
मदोर मले एवुं हुं मागुं हुं. ’

आ यात सांजली चक्रवर्ती आश्चर्यमां मग्न थइ विचार करे ठे के जले पुष्करावतं मेघनो
परसाद परसे तोपण पर्वत नगर तो पाणी तेनी उपरनी जंग्याना प्रमाणमांज ठेरी शके. खेर,
जेना जेना जाग्य तेवुंज तेने मले ठे. आम क्षणवार चकित बनी विचार करी ब्राह्मणने प्रथम
पोताने घेर जोजन करावी वे सुवर्णमहोर आपी विदाय कयों. हवे चक्रवर्तीना ठनु क्रोम गाममां
गूला दीठ जोजन लइने ब्राह्मण फरीने चक्रवर्तीने घेर आवे खरो ? कदाच देवना प्रजावधी वारा
पूरा करो फरी चक्रवर्तीने घेर आवे तोपण मनुष्य जन्म फरी मलबो दुर्वज्र ठे.

हवे बीजा पाशक दृष्टान्तनुं विवेचन करे ठे:—चंडगुप्त राजानो जंफार वधारवा सारु चाणक्ये
एक देयनो आराधना करी, त्यारे देवे प्रसन्न अइ तेने दिव्य पाशानु आप्या. आ पाशा वहे जे कोइ
वाजी रमे तेने कोइ जीतो शके नहि.

आम होवाथी तेणे एक पुरुष के जे द्यूत क्रीडामां कुशल दतो तेने सुवर्णनी गिनीनो एक
ग्याल जरी आपी तया ते दिव्य पाशा आपी शेरामां मोकदपो. हवे ते पुरुष मोटा रस्ता उपर

વેસી વોલે છે જે દે લોકો, જે મને જીતે તેને હું આ સોના મદોરથી ઝરેલો બાલ આપું, અને જો હું જીતું તો ફક્ત એક સોના મદોર લેજું. આમ જાણી ધણા લોકો તેની સાથે રમે છે, પરંતુ કોઈ-નાથી તે પુરુષ હાર્યો હુર્લેજ છે. તેમજ મનુષ્યાવતાર પણ હુર્લેજ સમજ્યો.

દેવે ત્રીજા ધાન્યના દૃષ્ટાન્તનું સ્પષ્ટીકરણ:-હુનિયામાં તમામ પ્રકારનાં ધાન્યો એકઠાં કરી તેમાં એક પાલ્લી સરસવ નાંચી કોઈ એક સો વર્ષની ઘરનો નોશીને તે ધાન્યનો રાશિ જુવો કરવા હુકમ કરવામાં આવે તો તે નોશીથી તે દરેક ધાન્ય અલગ પલું વહુ હુર્લેજ છે, તેમ મનુષ્યનો અવતાર પણ હુર્લેજ છે.

ચોથું યૂત દૃષ્ટાંત:-એક રાજાને એકસોઆઠ સ્તંત્રવાલો એક સન્ના છે, પ્રત્યેક સ્તંત્રની અંદર એકસો આઠ ફાંસો છે, એક વિવસ એક પુત્રને રાગ્યનો લોજ અયો જે મારે રાજાની માવી ઉપર વેસયું, આ વાત મંત્રીએ જાણી. હવે રાજાએ તમામ પુત્ર પ્રપૌત્રને એકઠા કરી કહ્યું કે જાહ ! જેની રાગ્ય લેવની ઇચ્છા હોય તે મારી સાથે જુગાર રમે. મને જીતે તે રાજા આપ. પરંતુ તેની

રોતિ આ પ્રમાણે:—એક સો ને આઠ ડાવ જ્યારે તમામ એક સાથે આવે ત્યારે એક હાંસ જીતે, વ્હી
ઓ તેમાં ગણે રાજાનો ડાવ પડે તો તમામ વ્યર્થ થાય, એવી રીતે એકસો આઠ હાંસ જીતે ત્યારે
એક સ્તંત્ર થાય. તેવીજ રીતે એકસો આઠ સ્તંત્ર જીતવા જેમ હુલ્લજ છે તેમ મનુષ્યનો જન્મ
પણ હુલ્લજ છે.

પાંચમું રત્નનું દર્શાવત:—કોઈએક કોઠની પાસે પરંપરાથી હતરી આવેલો તેમજ પોતે પણ સ-
પાર્જન કરેલો, અનેક રત્નોનો સંગ્રહ હતો; કોઈ પણ વહાનો તે એકે રત્ન બહાર કાઢતો નહોતો.
એક સમયે તે દેશાન્તર વેપારને માટે ગયો, દેવે પુત્રોએ વિચાર્યું જે પિતા લોખંથી રત્નો બહાર કા-
ઢતા નથી, ઘરમાં કોઈ સોના મહેર વતાં આપણી ધ્વજા બીજા કોટીધ્વજની માફક કેમ ન
ચહે? એમ વિચારી દેશાન્તરથી આવેલાં રત્નો વેપારીને હાથે વેચી નાંખ્યાં, અને કોટીધ્વજ બન્યા.
મેઘ દેશાન્તરથી આવ્યો, અને રત્નો વેચ્યાની વાત જાણી, તથા પુત્રોને તે રત્નો પાઠા ચાલવા હુકમ
કર્યો, પરંતુ દેવે તે રત્નો પાઠા મગવા હુલ્લજ છે તેમ મનુષ્ય જન્મ પણ હુલ્લજ છે.

હું સ્વપ્નનું દ્વંદ્વોત્તર:-કોઈ એક દિવસે, મૂલદેવ તથા એક ત્રિહુ ત્રિકાળિની નગરીની વહાર એક કોટનીમાં સૂતો છે, તેનામાં જેનું જણને એક સરસું ચંદ્ર પાનનું સ્વપ્ન આવ્યું. મૂલદેવ ઊઠ્યો, નવ-કાર મંત્રને ગણી, દેવદર્શન કરી તથા ફૂલ ફૂલ દાઘમાં લઈ નિમિત્તિયાને ઘેર ગયો. વિનય પૂર્વક પોતાનું સ્વપ્ન નિવેદન કર્યું, અષ્ટાંગના જાણ પંક્તિ પ્રથમ પોતાની પુત્રી સાથે વિવાહ કરવાનું મૂલદેવની પાસે કબૂલ કરાવો કહ્યું જે દે મૂલદેવ ! તને આજથી સાતમે દિવસે રાજ્યની પ્રાપ્તિ થશે. તેજ પ્રમાણે થયું.

દેવે ત્રિહુક વાલક પણ ઊઠ્યો, તો તેણે પણ ગુરુ પાસે જઈ કહ્યું, “ગુરુજી મૈને આજ રાત્રી સારા ચંદ્રકા પાન ક્રિયા,” ગુરુજી અલ્પહ્વ હોવાથી બોલ્યા “વાલક ! આજ તારેકો ઘી ગુરુત્તે પુક્ત ચંદ્રકાર રોટી મિલેગી.” એજ પ્રમાણે થયું. કાલાન્તરે દેવે પ્રા ત્રિહુક વાલકને માલૂમ પડ્યું જે મારું તથા મૂલદેવનું સ્વપ્ન એક સરસું હતું, પરંતુ મેં ત્રિધિપૂર્વક સ્વપ્નની ક્રિયા કરી નહિ, મેં જો તે પ્રમાણે કર્યું હોત તો હું પણ રાજા થાત. દેવે હું ફરીને તેજ પ્રમાણે એવાજ સ્વપ્નને માટે

પૂર્વોક્ત કુટીમાં જડને રાપત કરું, આમ ચિત્તારી ચંદ્ર પાનના સ્વપ્ન માટે ગયો, પરંતુ હવે તે સ્વપ્ન જોમ હુર્લેજ છે તેમ મનુષ્યનો જન્મ પણ હુર્લેજ છે.

સાતમું રાધાવેધનું દૃષ્ટાંત:-એક સ્ત્રીનો ઉપર આવ ચક્ર નિરંતર ફરતાં રહે છે, તેમાંના ચાર ચક્ર ચલતા ફેરે છે, અને ચાર ચલતા ફેરે છે. તમામ ચક્રને આવ આવ દ્વારા છે, તેની ઉપર એક પૂતલી છે તે પણ ચક્રની માફક ફરતી રહે છે. હવે તે પૂતલીની માથી આંચલે, નીચે ખરી રાખેલી તેલની કુંદીમાં વદતા પ્રતિવિંચ તરફ દૃષ્ટિ કરીને, જે કોઈ પુરુષ વાણ વદે વિંધે તેણે રાધાવેધ સાધ્યો ગણાય; પરંતુ તે જોમ હુર્લેજ છે તેમ મનુષ્ય વેદ પણ પામવો હુર્લેજ છે.

આઠમું કૂર્મ દૃષ્ટાંત:-અનુક વિસ્તીર્ણ તલાવની ઘંદર એક કાચવાનું કુટુંબ આનંદ સહિત નિવાસ કરે છે. તે તલાવની ઘંદર લીલ ફૂલ દટલી વધી વંધાણી છે કે જરાપણ જલનું વર્ણન થયું હુર્લેજ છે, પરંતુ એક દીવસે કર્મ યોગે વાપુના જોરથી સેવાલને લસતું છે કે તેજ ચલતે કાન્ધને ત્યાંજ મોકલ વદાર કાઢી છે, તેના સમયમાં કાચવાને પૂર્ણિમાના ચંડના દર્શન થયાં, કા-

ચથે વિચાપું જે હું એકલો અપૂર્વે આનંદ ઝોગવું તેના કરતાં મારા કુટુંબની સાથે આનંદ લેનું તો ઠીક, આ વિચારી કદાચ પાળીમાં ગયો, અને કુટુંબ પરિવારને લડને પાઝો આઝ્યો તેટલામાં તો જ્યાં સેવાલ લસી ગર હતી તે ઊંચ બુરાઈ ગયું, કૂર્મ ફરી ફરીને આકપો, પરંતુ હવે જેમ તે ઊંચ પામવું હુર્લેજ છે, તેમ મનુષ્ય જન્મ હુર્લેજ છે.

નયમું યુગ સમીલા દટાંતઃ--કોડ એક ધિયાઘર થે લાઘ્ય યોજન પ્રમાણ લયણ સમુદની શંદર યુગને (ઘોંસરાને) પૂર્વે કિનારે નાંચે તથા સમીલા એટલે ઘોંસરામાં નાંચવાની ઘીલોને પશ્ચિમ કિનારે નાંચે, હવે તે વેસ એકઠા થઈ ઘીલો ઘોંસરાના ઊંચમાં સ્વયમેવ આવવી હુર્લેજ છે તેમ મનુષ્ય જન્મ હુર્લેજ સમજવો.

પરમાણુ દટાંતઃ--કોડ એક દેવ એક સ્તંજનો ચુરો કરી તેને વાંસની નલોમાં જરી, મેરુ પર્વત પર ચની વશે દિશામાં કેંકી થે, હવે તે પરમાણુને એકઠ કરી ફરી સંત જનવો માણસથી હુર્લેજ છે તેમ મનુષ્યનો અવતાર હુર્લેજ જાણવો.

કેટલાએક ત્રિદિક પરિણામી જીવો દશ દૃષ્ટાંતે દુર્લભ જન્મ મનુષ્ય જન્મજે છે, પરંતુ તેની સાથે એટલું પણ વિશેષ જાણવું કે મનુષ્ય જન્મની પૂર્વમાં પણ એટલે દ્વીન્દ્રિય ત્રીન્દ્રિય થવું, એમ ચતુરીન્દ્રિય પાનત પંચેન્દ્રિય થવું તે પણ દશ દૃષ્ટાંતે દુર્લભ છે, તેજ પ્રમાણે મનુષ્ય જન્મ પામ્યા પછી પણ આર્યદેશારિકની જોગવાઈ મલત્રી તે પણ પૂર્વોક્ત દશ દૃષ્ટાંતે કરીને દુર્લભ જાણવી.

કદાચ મનુષ્ય જન્મ પ્રાપ્ત શ્રાપ; પરંતુ આર્ય-પત્રિત્ર દેવ તથા શ્રીજિનવરનાપિત ધર્મ પામવો અત્યંત મુશ્કેલ છે. છતાં પૂર્વ પુણ્યના સંયોગવને એવથા સંયોગો પ્રાપ્ત થયા, તો જીવ પ્રમાદ બલથી ધર્મનું સેવન કરતો નથી. તે તો પુત્રના કે સ્ત્રીના સ્નેહમાં અથવા ધન, ધાન્ય, પરિવાર, મિત્ર, સૈન્ય અને રૂપ આદિમાં લીન રહી ધર્મનો અનાદર કરે છે જેથી જીવ દારી જાય છે. પણ જીવને જાણવાની ત્રુટ્ટર છે કે સંસારનો સંવંધ બનાવટી છે. અને એનો રૂપાલ થયા મેહશ્વરવત્તની કષ્ટા ધ્યાનમાં લેવા જેવી છે તે એ કે-

વિજયપુર નગરની અંદર મહેશ્વરદત્ત નામનો વ્યાપારી રહેતો હતો. તેને પુત્ર ન હતો જેથી

ते चिंतामां निमग्न थइ चिंतववा लाग्यो-‘ मारा मरण पढे मने पाणी कोणा आगडो ! आइ कोला करडो ! पुत्र वगर नखोदियानुं घर अंनुं गणाडो ! पुत्र विना सद्गति थडो नदो अने कहुं पण ठे के-

अपुत्रस्य गतिनांस्ति स्वर्गो नैव च नेव च

तस्मात् पुत्रमुखं हृष्टा पश्चात् धर्म समाचरेत् ॥ १ ॥

अपुत्रियानी गति थती नथी, तेमज स्वर्ग मलवानुं होतुंज नथी, ते मोटे पुत्रनुं म्हां जोयामां आवे त्पारबाव धर्म करवा उद्यमी थवुं.’ वगेरे वगेरे चिंतवी अनेक देव देवियोनी बाधा मानता औयव प्रयोग आदि उपयोगमां लीधा. एथी दैनयोगे स्त्रीने गर्ज रखो अने गर्जकाल पूर्ण थपे पुत्ररत्ननी प्राप्ती थइ. आम होवाथी अपार आनंद थयो. अवगति थयानी चिंता दूर गइ. पुत्र मदसेननी लालन पालन प्रीणन पोषण वने पुत्रनी मायजत थया लागी अने शुक्लपद्मनी चंद्रकला समान चितप्रतिबिंब वर्धमान वसाने पामी पुत्र मोटो थतो चाट्यो. विद्याभ्यासनो

४, वेगेलुं अपमान ५, अने ठानो जेद ६ आ ठ वाबतो सदा. गुप्तज राखेवो योग्य ठे. कारण के जेहिर करवाथी लोकहांसी ने घरमां हानि. धवानो संजव रहे ठे.

धाम धवाथी महसेननी स्त्री मनमां समजी गइ के—‘ माहं कुकर्मे नजरोनजर जोया ठतां जारनो नाश कर्यो; पण मने कशुं कहुं नही, तेमज ए वात क्यांय जाहेर पण न करी जेथी मारे अनाचार निवारी दीर्घदर्शी पतिनी सेवा करवी एज हितकर ठे, ’ एम बिचारी सदाचारने तावे रही ते पतितेवा करवा सावधान रहेवा लागी.

: महसेननो पुत्र जेम जेम मोटो थतो छाढ्यो तेम तेम पोते घणा व्यारथी रमान्तो महानंद मानतो दतो; पण ते जाणतो न हतो के जेने में रोपवश थइ बेजान कर्यो ठे ते शत्रुज आ पुत्रपणे पेदा थयो ठे अर्थात् शत्रु ते मित्र थइ प्रकटेल ठे अने राखेलो ते पुत्र थइ महासेननी स्त्रीने पण आनंद आपी रहे ठे एटले वहुने मातानुं पद आपी जार पुरुषनो जीव मस्त बने ठे.

एक समय पोताना वापनुं आः आववाथी आबने विचसे पितानी सद्गति धवा मटे पिंर

આપણા વિચારી મદતેન પોતાના વાપનો જીવ પાનો થયો છે તેને જ જીવી જીવ્યાનો થયે તેનો જ વધ કરી પિતાને પિંદ આપ્યો. અદા ! પિતાના જ પિંદના માંસથી પિતાને તૃપ્ત કર્યો ! પિતાના નામથી શ્રાદ્ધ પિંદ આપી પિતાની સત્કૃતિ કરી (!) પુત્રના હાથથી પિતાના જીવનો મુક્તિ પદ !!!

એ પ્રસ્તાવ સમય એક જ્ઞાની-વ્રણજ્ઞાનવાન્ મુનિમહાત્મા નિદ્રાર કરતા જતા દત્તા, તેમણે ધામધૂમને ધ્યાનમાં લઈ જ્ઞાનોપયોગથદે જોયું તો અનર્થ જાણી મદતેનને પ્રતિચોવવા માટે તેની સમીપ જઈ મસ્તક ધૂર્ણ જ્ઞાની ગુરુ કહેવા લાગ્યા-

પુષ્પાતિ સ્વપિતુર્માંસં શત્રુમુઠંગસંગતમ્ ॥ વિધતે ચ પિતુઃશ્રાદ્ધં મહામોદયિર્જંજિતમ્ ॥ ૧ ॥

પોતાના પિતાનું માંસ સ્વચાપ છે, પોતાના શત્રુને સ્વોલ્લામાં લઈ પિતુર્માંસથી ગોવણ કરાવ છે, હુરમનને લાલપાલ કરાવ છે અને મ્દંધી કંઈ છે કે હું વાપનું શ્રાદ્ધ કરી પિંદ આપું તું તે તેને મલતાં સત્કૃતિ થશે. અદા ! જીવનું અજ્ઞાણપણું તો જુઓ ! સ્વેજ મોદની વાત મદાન્ વિચર છે !!

આવું સાંભળી આશ્ચર્ય અને સ્વેદ સાથે સાથે મહારાજને પગે લાગી કહેલી વાર્તાનો સુભાસો

પૂઠવા લાગ્યો. એટલે મહાત્માએ અર્થેતિ સંવંધ કહી વાંકેફ કરી તેનો ઘમ દૂર થવા ઇચ્છ્યમ આદર્યો. અને નિઃશંક થવા મહાસેને (તેની પ્રતીતિ માટે) પુનઃ પ્રશ્ન કર્યો—‘કે મારી માં કૂતરી થઈ છે તે જીવતી છે માટે તેનો કંઈ દર્શનીક પૂરાવો આપવા કૃપા કરો.’ ગુરુએ કહ્યું—‘આ વાત સાંજલ-તાંજ તારી માતા-કૂતરીને જાતિસ્મરણ જ્ઞાન થયું છે જેથી તારા ઘરમાં ઢાટેલું ઘન એની જાણમાં દોવાથી તે લોદી વતાવશે; માટે તેની પાઘલ પાઘલ જા !’ ઘાટલી વાત શતાંજ કૂતરી અગાની થઈ અને ઘરમાં જઈ ઢાટેલું ઘન લોદી વતાવ્યું, એથી મહાસેનેને ગુરુકથિત વચનની પૂર્ણ પ્રતીતી થઈ. શ્રાદ્ધ તરફ કંટાળો વતાવ્યો. જૈનધર્મ અંગિકાર કર્યો. સ્ત્રીએ પણ જિનપ્રરૂપિત અહિંસા એજ પરમ ધર્મ છે એ તત્ત્વને કનૂલ કર્યું. અને તે પછી અનેક વાન પુન્યના પ્રકાર ઉપયોગમાં લઈ સુકૃત્ય કરવાવને જીવનગાલી આપુના અંતે વેડ સ્વર્ગે ગયાં. આ પ્રમાણે સંસારની સગાડનો સંબંધ છે એથી સાર રહિત હોવાથી અસાર છે, અને તેમાંના વરેક પદાર્થો પલમાં ફાલેલા ફૂલેલા તથા પલમાં કરમાઈ ધૂલ સાથે મલેલા નજરે પડે છે. માત્ર વાયરાનો ઝપટ લાગવાથી લોચો રાજ થઈ જાય

તેવો રીતે માનવજન દણમાં લય . ધનારો જણાય છે. અથવા તો શરદની નાચ્યપટ્ટા રૂપ ઝાંપેત્ર
 ઠતાં દણમાં પવન યોગથી ચિલ્લરાફ જઇ તેનું નામ નિસાન પણ જણાતું નથી તેવો દુળજંગમ
 માનવ દેદ છે. અથવા કાચની શીશી જેવો જરાક ઠચ્છાતાં ફૂટી જાય તેવો નાશવંત માનવદેદ
 છે. એ ધ્યાનમાં લઇ અસાર સંસારમાં દુણજંગમ દેદવદે સાર રૂપ જીનવર્મને મુઠાળો આદરો પાત્રી
 દયા ધર્મને દિલમાં ટાંકી માનવજન્મને સફલ કરવો અને જે જિનવર્મવદે જૂતસમયમાં અનેક
 જીવો તર્યો છે, વર્તમાન સમયમાં તરી રહ્યા છે અને જીવિધ્યમાં અનેક જીવો તરંગો તેજ વર્મનું
 ફારણ લેવા સતત ઇયમ આદરી કદ્યાણ મંગલીક માલા ઘરવી એજ શ્રેયસ્કર છે !

બ્યારુપાન સાતમું.

(ચાર્ણ પંદ.)

સંસારે માનુષ્યં સારં હિ માનુષ્યે ચ કૌલીન્યમ્ ॥

કૌલીન્યે ધર્મત્વં ધર્મત્વેચાપિ સદયત્વમ્ ॥ ૧ ॥

त जगवंत केवलकमलावंत मुक्तिचयुकंतः अनेक सुरासुर सेवित ज्ञव्य जीवोना
 धर्मनो सार प्ररूपी गयेल ठे के-चार गति रूप संसारमां जटकतां दश
 रव प्राप्त थयो एज संसारनुं सारपणुं ठे. केमके जन्मस्थल चोराशी लाख
 व्य जन्म जेवो जव प्रशंसाने पात्र बीजो ठेज नई. श्रीउत्तराध्यायनजीमां
 ॥ रि वालिया गांठे मुंढी बांधी लाज मेलववा परदेश गया हुता. ते पैकी
 राखी तेनी उशलपायलवने विशेष लाज मेलव्यो. बीजे लाज न मेल-

राखी अने बीजाए मुंढी गुमावी दीधी. एवीज रीते मानवजव
 वनी गति प्राप्त करे ते मुंढी कायम राखी लाज मेळव्यो गणाय अने
 तो गांठनी मुंढो गुमावी गणाय. आस होवाथी लाज मात्रनुं मूल
 न्ममां पण उत्तम कुलनी अंदर जन्म अने तेमां पण आवक कुलना

॥ क प्राप्त . य तो धन्यातिधन्य मनाय ठे; केमके आवक कुलमां जन्म लेवा इइ

महाराज जेवा પણ उલ્લંઠા ધરાવે છે. અર્થાત્ જેનો પૂર્વગુન્ય સંનય જરૂરસ્ત વોળ તેજ આનન્દ
 (અહા વિલેક અને ક્રિયા યુક્ત શુદ્ધ આત્મક ધર્મવંત) કુલમાં જન્મ પામે છે. શ્રે ! આનન્દકુલમાં
 પુત્ર પછે તો શું પણ લાસ પછે પેદા થાય તો પણ અહો જાણ ગણાય કે કે જેમાં દરદમેડાં મ.
 લાવાર સદ્ધર્મ અને સત્ક્રિયાજ જોવામાં પાલવામાં આવે છે. આવક કુલમાં જન્મવાથી યન્યથા.
 વતે પાત્ર નથી; પરંતુ જલ્દયાજનક-પેયોવેય-લાજાલાજ વગેરેનું જાણવળા યુક્ત પ્રતિ.
 પાલન કરવામાં આવતું હોય, હયા એજ મુખ્ય ધર્મ છે એમ સમજી પ્રાણંતે પણ હયાનો કિંચિન્
 પણ જાણ લેખ્ત ન થતા હોય, એજલે કે પોતાના જીવ સમાનજ પરના જીવને કિલામના-દોહા
 તક્લીફ-મનતું હુજાવાપણું પૂર્ણ પછે જાણયા પાલવામાં આવતું હોય એજ આવકકુલ વામ્યાનો
 સાર છે. નહીં કે નામનાજ આવક ગણાડ જિનજાપિત વચન પ્રમાણે યથાસ્થિત ન ચાલતાં યામ.
 ધૂમ રૂપ ધર્મ માની પાપવ્યાપારમાંજ જીવન માલે તે આવક કહેવાય. આવક અંકવીશ ગુણશ્રી
 અલંકૃત હોવો જોઈયે. તે કેવા-

१५ वीर्षरक्षी-परिणामे मुंहर काम एटले बहु तान ने श्रीमी मदेनतयां दुोय अने केखनायेला
भाणसने बागणवा लापड दोःप तेवों काम करनारो दोय ते. १६ विशेष-अपकृपातपणे वस्तु-
सुता गुणदोय जाणनारो दोय ते. १७ वृद्धगामी-ज्ञानावी गुणे करी वृद्ध मायासनी पावले
धारतारो दोय ते. १८ चित्तो-ज्ञेता वने प्राण प्रकारना कर्मनो नादा कराप एवा सम्यक् ज्ञानद-
र्भानावी गुणोए करी मरित. १९ कृतज्ञ-करेला गुणने बराचर जाणनार दोय एटले गिना कारणे
वरकार करना गुरुमहागजने पण गरी बुद्धिची परम उपकारी गणीने तेमनुं बहु मान करनारो
दोय ते. २० परदितांद्रकारी-शारंगानुं दित करवामां तैयार रवेनार तथा बीजाने लरो घर्म पमा-
मशामां तगर दोय. २१ लब्धलक्ष्य-प्राप्त ग्रंथुं वे जाणवा लायक अनुष्ठान ते जेने एचो पुरुष ते
मुगे करीने तपनुं पर्म कर्तव्य जालो शके वे.

अने मरा परतो पीडा प्यानमां नेतो दोय तेज शुद्ध श्रावक गणाय वे. जे परतो पीडा-पीर
शिखार तेज वीर-मरान् पुरुष गणाय वे. कष्टुं वे के-

હેલો સત્તન પીર દે, પીર વિના તને નાહિ; જે પરપીર ન જાનદી, સો વેપીર કદાપ ! !

एज श्री तीर्थंकर देवता उपदेशनो सार ठे ते जाली प्रमत्तमां आणी प्राणी पूर्ण वले तेमां
दृढ रहे तो आ जग अने परमग सुखसंपदा तेमज, अंते मुक्तिकमलाने वरी सिद्ध वचनां
जोका प्राप ठे !

० व्याख्यान आनुमु.

૫૭૦૯૯

(ગાથા પંદ.)

મહરા બુઢા ય પાસહ, ગજ્જન્નાવિ ચયંતિ માણવા ॥

સેણે જહ વટ્ટપહેરે एवं આનુચયંમિ તુટ્ઠ ॥ ૧ ॥

શ્રી ભિલેશ્વર સકલ હુલહર પરમ સુલકર નમત સુગસુર નર નરવર અવિકજનહિતકર

० આ વ્યાખ્યાન શોક્ષોભધારણાર્થે ઉદવળાના સમય અમર શોક્ષંતના મનને વાંતિ આપવા સમય વિશેષ વાંચવા આપકરે.

માનવ શરીરની સ્થિતિને માટે આ પ્રમાણે કહી ગયેલ છે કે—હેં મહાનુજાવ ! આ સંસાર અસાર
દુઃખતણો સંસાર છે ત્યાં કર્મની વહુન મારામાર છે. એવા સંસારની અંદર મનુષ્ય દેહ પામીને જે
જીવે ધર્મ ન કર્યો તેણે માનવ દેહ પામીને નકામું જીવન ગુમાવ્યું કહેવાય. વાઢ્યાવસ્થા બાલ
લેલમાં, યુવાની રામાના રસમાં અને વૃદ્ધાવસ્થા હાય વોયમાં વલત વીતાવી. મરણના મુલમાં સ્થાન
લે છે તેનો ફોગટ ફેરોજ છે. કેટલક માનવોને હાટપુટ મદા સ્વરૂપવંત, રૂપવંત સ્ત્રી, મનદર વાલક
અને મનમાનતા ધતનો સંયોગ છતાં તેનો વિયોગ સ્વીકારી પરાણે યમવૂતોના તાલે થવું પડે છે, તે
પણ દ્યર્થ જન્મારો ગણાય છે. કોઈ જીવો ગર્ભમાંના ગર્ભમાંજ મરણને શરણ થઈ વીજી યોનિરૂપ
કારાગૃહની કોટનીમાં કેદી બની રહે છે. કેટલક માસ વમાસ વર્ષે બે વર્ષેજ જીવીને આ કાની
ડુંગિયાં શરાપથી કૂચ કરી વીજે ફેરા નાલે છે. કેટલક રોગ શોકના ઝોગ થઈ મ્હોતને મેલવે છે
અ વધાંતનો જન્મ નકામોજ થઈ પડે છે. જે જીવે ગત જન્મની અંદર વધા ન પાલી હોય—હિંસા
પાપકર્મજ કીષા કર્યા હોય તે જીવો ટુંક આવસવાલા આપ છે; જેઓ વેળે વેળે નગાધું જાતે.

जोकर बागते, के हृदय बंध पानी जते जीवन सफरने संछेनी छे ठे. आ जीव रूप नरुली कर
 कालरूप बाज उचिंतो ऊपट मारी, किंवा कयूतरना बच्चा करार समझी कागदो सछेगं अलगवारी
 ऊपट मारी पोताना परिवारणी बिलूटों करी मोक मरनी नाखे ठे अने ते नज्जानां मा बाप पंगी
 नां बीं चा मचावी बने तेदलुं करे ठे; उतां पण निर्दय आधिय जकीनु पोताना जकने लउ जउ
 रामशरण करी देवे. एअ मुजब आपणा मानव शरीर करार पण पल्ले पल्ले काय मोट रुड रदेज ठे
 ने ते केइ बेलाए फोट मरनी चोटनी सफलता मेखवओ तेनी कड़ी लखर पस्तो नथी. जते पत्री
 मा बाप ज्ञाइ बहेन आदि सगां सणीजां रुने रतले अने बेसुमार कइवांत साथ जाती मायां कूटी
 ऊटियां चुंटी देखने दुःख थांप; तथापि ते जीव तो गयो ते गयो ज. फरी ते कोट प्रकार गंवारानु
 तरफ लमणो वाली हाकतोअ नथी. मोटेज हे जीव ! सदैव धर्म-करणी कर्षा कर के जेयो ते
 काख पण कथुं न करी शके तेवो गतिनो जोका अइ शके. तारा मनमां एवुं न जालतो के मारे
 मरवुंज नथी. कोइ पदार्थ प्रालिमात्र अमरपटो लखावी लाबेलज नथी ! तो पत्री स्थिरता शी

वीर्य करी के—‘ हे तरुणतारुण परमोपकारी परमात्मन् ! बढ़तेतर बढ़ती बेकी ठे तेथी एकी
घषा एक समय बधारी पवी सिद्ध पदने प्राप्त करो ! ’ एना उत्तरमां परमेश्वर महावीरे ए
परमाद्युं के—

॥ घनो न लब्धे भगवती, इन्द्र आखे वीरः॥ इम जाणी जिय धर्म कर, जव लगू वहे शरीर.॥

इत्यादी बोधद्वारा इन्द्रन समजायी जोहरमां आपुं के निमायसी आयुमर्यादामां कोइथी
पढानो के बधारी यह शक्तो नथी. एथी हे जीवो ! कोइ जीवन माटे गर्व न करको केमके:-

॥ जे नर गिरि कंठारता, सायर घूंट जरंत; ॥ ते नर धरतिमें सम्प्रा, मत कोउ गर्व धरंत. ॥

अर्थात् जे पर्वतने पल धूँजायी नाखता दता अने दरियानुं पाली एक घुंठनो करी पी जता
हता तेषा महान् प्रतापी पल कुंज जाले केइ बखते धरतीमां समाइ गया तेनी पल खचर पनी
नही, तो तुं ते धरतीमां नही समावानो ? अलबत साम्राज्य हाथनी धरतीमांज समावानो.

तीर्पिकर जगवान पल काव्य धर्मने अंगीकार करे थे, तेमज गणधर जगवान के जे काची

દે ઘમ્મીની શ્રંદર હોદ પૂર્વે હલદાં સુલદા ગણી જાય તે પણ આયુ પૂર્ણ થયે ફણવાર પણ સ્થિર રહી
 શકે નહીં. તથા ઇંદ્ર મહારાજ અનેક દેવ દેવાંગનાના પરિવાર મध्ये વિરાજતા હતાં કાલને તાલે
 આપ છે અને જેમ વાપરાની ઝગટ લાગતાં દીવો હુઝાર સ્ત્રીહુના પતિ, સવા લાલ સાહેલીએ, જો-
 વણી ચક્રવર્તિ કે જે ૧૪ રતનના નિધાનરૂપ, ૬૪ હજાર સ્ત્રીહુના પતિ, અને ઘનૂ કોમ પેલવંત ઇ લંકનો જોક્તા
 રાણી લાલ ઘોઘા, ૬૪ લાલ હાથી, ૬૪ લાલ રથ, અને ઘનૂ કોમ પેલવંત ઇ લંકનો જોક્તા
 હોય છે. તે પણ આલર મરી જાય છે. વાસુદેવ કે જે ત્રણસેને સાઠ સંગ્રામ-લક્ષ્મી પોતાનો જાતપ્રી
 કરનાર, પણ લંકવતિ હતાં મ્દોત આગ્યે તેથી લક્ષ્મી લીધા વિનાજ કાલ પણ પામ્યા નહીં. તો
 જે દેવલોકની કે મોક્ષની ગતિ પામવાવાલા તે પણ કાલ લૂટ્યે પલ્લર ટકવા પામ્યા નહીં. તો
 ન્ની મનુષ્ય દાઢા દિતાવમાં છે કે જે સંસારમાં ધાર્યા પ્રમાણે સ્થિરતા કરી શકે ? ! માટેજ સંસાર
 ન્ની મનુષ્ય દાઢા દિતાવમાં છે કે જે સંસારમાં ધાર્યા પ્રમાણે સ્થિરતા કરી શકે ? ! માટેજ સંસાર

तही के लीह तार मांनु वंगेर बंदेवरायो, धर्म करणी बंध करी, रोड कूटी आनं रीड ध्यानने यदा
 २५ तमो पोते अने ते मरनारना बाला जीवने नारेकर्मो यवा नयम करवो. केमके-

मग; यमन.

- १ ते तन रंग पलंग मरीयो, उरुनी अक्षे सही एतोरैजी;
 एनी ममता म्देली ब्रह्मगी, चेतनजी ऊट चेतोरैजी.
- २ बाजीगरनी बाजी जेवी, जगनी रचना जालोरैजी;
 तेमो भुं तह्नीन बनीने, मोअ मज्जात माणोरैजी.
- ३ सगां सर्वे स्वारथनां संगी, मित्र सह मतसक्नोरैजी;
 ताहं मगुं बंदे नयी तेथी, तज तनुनी तुं तयनोरैजी.
- ४ जगज्जानी जेवी जे लहमी, ते न पदो कदि ना'रैरैजी;
 सरन बनी मगदर म्दुग्दर, मान मा'री मा'रीरैजी.

બલ પ્રપંચ ઘેરી ચટપટું, ફરીઢ્યે સુકૃત્ય-કમાણીરેજી;
માન વચન પૂર્ણેડુનાં ઘા, જરૂર હિતકર જાણીરેજી. ૫

પ્રિય શ્રોતાગણ ! ધ્યાનમાં લેવાની જાણ જરૂર છે કે-
સંસારેમિ અસારે નહિ સુહં વાહિનેયણા પદ્ધરે ॥
જાણેંતો રૂઢ જીવો ન કુણરૂ જિણેવેસિયં વચ્ચમમ્ ॥ ૧ ॥

આમ હોવાથી આ સંસાર સર્વે વાંતે પ્રમાર છે. ફક્ત ઘર્મે એજ એમાં સાર છે. તેમજ એજ સંસારની ઇંચર ઇંકા માત્ર પણ સુજ્ઞ નથી. વલો વ્યાધિ વેચનારૂંથી મારપૂર છે. રૂપ્યાદિ જાણવામાં આવતાં વર્તાં જિનેશ્વર પ્રણિત ઘર્મે કરતા નથી. જે ઘર્મે કરે છે તેજ જલસમુદ્ધને તરી પાર પહોંચે છે અને ઉત્તરેત્તર શ્રેય મંગલ કમલા પ્રાપ્ત કરે છે. એમ જાણી જગીપ્રાણી ચીતરામ વેચની વાણી પ્રરૂપે સરવે પાલે સાંજલે તે આ જય પરજવ આનંદ મંગલ વરી ઇંતે પંચમ મતિનો મોક્ષા અથા મચ્છલ ઢાંતિ દિતાપ્રે ઢાંતિ પ્રજુનું ધ્યાન ઘરે.

રાગા પ્રાપ્તિ થતા નથી અને શરીરે સવલ રહી વરેક કાર્યમાં ફતેહ મેલવનાર પાય છે. ત્રીજો ધર્મ તપસ્યા છે, તે કરવા-પાલવાયો અશુભ કર્મનો અંત આવે છે. અશુભ કર્મ પ્રાપ્ત પ્રકારનાં છે તે એ કે-જ્ઞાનાવરણી કર્મ, વર્ણનાવરણી કર્મ, વેદનો કર્મ, મોદની કર્મ, આયુ કર્મ, નામ કર્મ, ગોત્ર કર્મ અને અંતરાય કર્મ-એ આઠે કર્મની અંદર ફસાવાયો જીવ ત્રિવિધ દુઃખ ત્રય દુર્ગતિ પ્રાપ્ત કરે છે તે તપસ્યા આરાધવાના પ્રતાપવદે નાશ પામે છે, અર્થાત્ તપસ્યા કરનાર જીવ કર્મ રહિત થઈ પંચમી ગતિનો પ્રોક્તા થાય છે.

ધોધો ધર્મ સારી જાવના જાવવી. જે જોવ સારી જાવના આવે છે તે જીવનાં નગરાં કર્મો ક્ષય પાય છે. કેમકે જાવના પ્રવચ્છમણાનો નાશ કરનારી છે. તેમજ દાન દેવામાં, શીલ પાલવામાં તપસ્યા કરવામાં પણ સારી જાવનાની જ્ઞાત જરૂર છે, જો એ સર્વની અંદર સારી જાવના ન હોય તે વધું ઠાર ઊપર લીજણ કર્યાં જેવું નકામું જાણવું. જાવના અનિત્યાદિ વાર પ્રકારની છે તે જાવતાં પ્રવસમુદ્ધ નિર્જોતિવદે તરી પાર જવાય છે.

केइक जीव ज्ञानदेवाधी, केइक जीव शीलपालवाधी, केइ तप करवाधी अने केइक जीव ज्ञाना
 नना ज्ञाववाधी ज्ञीम ज्ञचोदधि तरी गयावे, जायवे अने ज्ञविष्णुमां तरको, ए निर्विवादनो विपयवे
 आ चार विद्य धर्मनां मूलतत्त्वो जाणवा उत्सुक श्रवानी विक्षेप जरुं ठे, वरेक वाचत ऊपर
 चोटियापले सांज्ञसमाधी तेनो खरो रूपाल के उंना रदस्यनी पिशाच पमती नथी. जले ओनुं
 सघाय तेनी वरकार नदीं, परंतु ते शुद्धपणे-परमात्मानी आह्वा प्रमाणे पाय तो अवश्य कथन
 मुजवज फल प्राप्त थाय वे.

ज्यां लग्गी लोकरंजन माटेज जे केइ धर्मना चारे प्रकारने अमलमां मूक्याय ते केइ यथार्थ-
 फल आपी शकता नथी. वखते अनाहाना संगी धतां लात्रेने वदले हानी दाश लागे वे.
 सांसारिक व्यापारमां पण वस्तुनो पूर्णपणे ज्ञाव समजो, नफा तोटानो रूपाल राखी ला-
 मयपर तेनुं वेचण के खरीदी करवामां आवे तो वेशक नफोज प्राप्त थाय ठे.

ज्ञान, शील, तप, ज्ञाव-ए चोरना पण जेद, नियम अने फल वगेरे तथा

પૂર્ણપણે ધ્યાનમાં લઈ તેનું ઉપયોગ અમલમાં મૂકાય તો નિઃસંવેદપણે ઉત્તરોત્તર મમમાનતો તાત્પ્ર દાગરી આવે છે.

એમ જાણી જાણ્ય પ્રાણી નિઝ દિલને ધ્યાનમાં આણી એ ચારે પ્રકારોને ઇષ્ટ-ઉપાસના રૂપ કર્મ માની તેમનું જ સેવન કરો કે જેથી આ પ્રવ આનંદ-મંગલ-કમલા વરાય થને પરબ્રવમાં સુક્તિ લક્ષ્મીને વરી બજર અમર ઘવાય-આ વચનોના નિયમને જે કોઈ શ્રોતાજનો સાંજને પાલે સદ્દે તેનું ધેર મંગલિકમાલા પ્રફટે થને હુઃસ્વાદલ વિઘટે !

—●—

વ્યાખ્યાન વશમું.

—૪૩૭૯૯—

(અનુષ્ટુપ્ છંદ.)

દેવપૂજા ગુરુપાસ્તિ સ્યાધ્યાયઃ સંયમસ્તપઃ ॥
દાનં ચેતિ ગુરુસ્યાનાં પટ્કર્માણિ દિને દિને ॥ ૨ ॥

શ્રીજિનેંદ્ર જાગવાન નેરેંદ્ર સુરેંદ્ર-વંદિત-પાવપદ્ય, દેવદેવેશ સેવિત ધીતરાગ પ્રત્નો ગૃહસ્થાશ્ર-
મનાં નિત્યકર્મ આ પ્રમાણે કરી ગયેલ છે કે-ધીતરાગ દેવની નિરંતર ત્રિકાલ વિધિવત પૂજા
કરવો. તેમાં પણ દ્વિપૂજા અને આવપૂજા એવા બે જોડે છે તે. દ્વિપૂજા એ કે પૂજનના કર્પો
અકલા કરી તે વડે ક્રમશઃ પૂજા કરવી. અને આવપૂજા એ કે-જાગવાનની ગુણસ્તવના કરવી,
વર્ણન કરવાં, માનસિક પૂજોપધાર સદ્ ઝગ્ગ જાવશ્રેણીનો સંચય કરવો તે છે. આ આવકની
પ્રથમ કરણી છે. ૧

બીજી કરણી પણ છે કે-સદ્ગુરુની સેવા કરવી. ગુરુમુખ્યો સુશાસ્ત્ર અવળ કરી મનન
કરવાં. જણવું ગુણવું અને ગુરુરાજનો વિનય કરવો, તથા જાણ જોડ સમજી હૃદયમાં તે સંચંચી
વિચાર વાંધવો, ૨

ત્રીજી કરણી પણ છે-નવકારમંત્ર ગણવો, સ્વાધ્યાય ધ્યાન ધરવું અને તે ધ્યાનવદ્ધે પાપની
નિવૃત્તિ કરવી.

યોગી કરણી એ છે કે-પ્રતિદિન નિદ્રમ પલો ન શકે તો વીજ, પાંચમ, આઠમ, એકાદશી,
 યોદશ, પુનમ, અમાવાસના દિવસે લીલોતરી, અનંતકાચ, અન્નદ્યનો ત્યાગ કરવો. અન્નદ્ય
 દુદ્ધ ન ભાગ્ય ભાગ્ય રસ્તુર વાગીશ છે તે એ કે-

પેનુચર ચત્ર ચિત્રં, દિમ ચિત્ર કરેનેય સત્ત્વ મિટ્ટીય ॥ રાત્રીયણગંચિય, વહુચિય અણંતસંઘાણા ॥ ૧ ॥
 ગોરવના ચાંચંગણ, અમૂળીયનામાણિ ફૂલફૂલપાણિ, તુલ્યફલંચ ચલિયરસાંચક્કદ્દ દધાણિ વાગીસા ॥ ૨ ॥

વૌષરના વૌષિયો ૧, ચમના દેટા ૨, ગુલર-નુવરાનાં ફલ ૩, કાકોદુંચર-પાકર (કાલાં નુંવ-
 રાના જન્ન-ગૂચર) અને વૌષરના ફલ ૫, (એ ફલોમાં ઝીણા-સૂદમ ત્રસત્રીવ ઘણા દોય છે માંટ-
 યાગા ભાષક નથી.) ચાર મહાનિગય તે ભૂજ કે-મધ ૬, ઘાઠ ૭, માંસ ૮ અને એ, માંચણ એ
 ચામના દંદર તેનુના રમ મગગાજ મમૃદ્ધિમ ત્રીચોની ઠત દોય છે માટે ભુનો નુપયોગ કરયાથી
 રામંનો નાશ પાપ અને ઝગામ રામો શ્વાયો ત્રિદગી જોમ્યમમાં આવી પદે છે. વીજા ઘમોમાં
 રસ મળે છે કે-

મધ્યે માંસે મધુનિષ્ઠ નવનીતે તત્ક્રતો વહિર્નતિ॥ત્રલ્પચન્તે વિહીયંતે દ્યોતિમૃદમા જંતુમદાગંશ્રવ ॥૨॥
સત્ત ગ્રામે ચ યત્યાપમધિના પ્રસમસાત્કૃતમ્ ॥ તદેતદ્ભાયતે પાપં મધુચિંદુષ્પજ્જઘાન્ ॥ ૨ ॥

દારુની, માંસની. મગની અને ઝાડાથી અલગ કરેલા માંસણની અંદર અત્યંત મૃદમ તંતુનુંના સમૂહ પેલા થાય છે અને લપ થઈ જાય છે. તથા સાત ગામ લાહ્ય મ્હેલી વાઘ્યાં દોષ તેટલું પાપ એક મધનું ટીપું લાવાથી પ્રાપ્ત થાય છે. માટે એ ચારે चीजો અન્નદ્રવ્ય છે. ૯

દીપ-ચરફ અસંખ્યાતા અણક્રાયનો પિંદુ છે જેથી તે અન્નદ્રવ્ય છે. ૧૦, તથા ઝેર અગ્રવા તો ઝેરી વસ્તુત્તથી વનેલી चीजો-ઘ્રોષધિયો શુદ્ધ કરેલ ઠતાં પણ પરિણામે પેટમાં જીવાત પેદા કરી શરીરને હાનિ પહોંચાડે છે જેથી તે અન્નદ્રવ્ય છે. ૧૧, કરા-ચર્પાદજલ ચિકાર વામનાથી કરા રૂપે વરસે છે તેની અંદર અસંખ્ય અણક્રાયનાજ જીવો છે માટે તે સ્વાચાલાયક નથી. ૧૨ સર્વે જાતની માટી-સ્વદ્ની-સુલતાની માટી-મટોદ્ની પણ અન્નદ્રવ્ય છે, કેમકે તેના સ્નાયવો પેટમાં વીંદા, પાંદુરોગ, સોજો, શ્યામપણું, આંતરમાંતંતું સમયું, અને પેટ થયો શ્વાસ તથા અફાક્તિનું ચયનું એ રોગ પેદા

૧૬ ઇંતે મમળ સાચે જેટાંને છે. શિવાય સાંસી-રૂપ અત્રીણ-દુર્વૈલતા પણ પ્રાપ્ત કરાચે છે. તે સાચા લાપક નથી. ૧૩ રાત્રીજોજન કરવું નહોં; કેમકે રાતે જમવાથી પાણી પીવાની જો તૈથી અત્રીણે પાય છે. અત્રીણે પ સર્વ રોગનું મૂલ છે જેથી રાતે જાવું નહોં. તે વચેતે ૧૪થી વસંતીયાં જુ કીનો કરોલિયા વગેરે જીવ જંતુ ઇને વાલ વગેરે જાવામાં આવ્યો જવાનો સંત્રય છે, ઇને ને જાવામાં આવવાથી ઘણા રોગોનાં વીજ રોપાય છે, અન્યદર્શનમાં પણ કહેલ છે કે- રક્તી જયંતિ તોપાનિ, અન્નાનિ પિશિતાનિ ચ ॥ રાત્રીજોજન મક્તસ્ય પ્રાસે તન્માંસજનકુણમ્ ॥૧॥ હરકં નેચ પાતલ્પં રાત્રાવત્ર યુધિષ્ઠિર ॥ તપસ્વિના ત્રિશેષેણ, ગૃહિણા ચ વિવેકિના ॥ ૨ ॥ એ રાત્રી સર્વદાદારં વર્જયંતિ મુમંચમઃ ॥ તેમાં પક્ષોપવાસસ્ય ફલં માસેન જાયતે ॥ ૩ ॥

મૂર્ખ અમ્મ પવા વગ પાલી રૂધિર-લોદી સમાન ઇને અન્ન માંસ સમાન ગાય છે. માટે રાતે જમનારને યોગ્યતાં હતા માંસ ગાયા જેટલું પણ લાગે છે. જે યુધિષ્ઠિર ! રાત્રિની અંદર પાણી ગુદમ્બે ન પાડું ઇને તરસીએ તો શ્વાસ કરીને ન પાડું. જે મારી બુદ્ધિવાન્ના છે તે રાતમાં એક

મહિના લમી ત્રિલકુલ જમતા નથી તેમને एक पकना करेला उपवास (पापममण) नुं फल
 मले थे. તેવજ આપુર્વેદમાં પણ કહેલ છે કે-મૂયે અસ્ત થયા પછી નાતિ દ્વયકમલનો મંકોન
 ગ્રાપ છે માટે રાતે જમનાથી ગેરફાયદો થાપ છે અને મૂદ્ધમ જીનો પણ અજાણતે જ્ઞાનામાં આવી
 જાપ છે માટે રાતે જાણું પીણું અનદ્ય છે. ૧૪, बहुवीज पंपोटा चंगरे ज्ञाना लायक नथी. ૧૫.
 અનંતકાપ કે જે અનંતા જીવના ધાત પાતના હેતુ રૂપ છે માટે જ્ઞાના લાયક નથી. સત્તાચર ૧,
 લીલી વરિયાળીનો ચેલો ૨, કુમારપાટું ૩, જોર ૪ મળો ૫, લસળ ૬, પિંદાનુ ૭, મર્ચ જાતના
 કંદ થેટલેકે સૂરણ ચંગેર ૮, વજ્રકંદ ૯, લીલી ફલવર ૧૦, કાનું ગ્રાડું ૧૧, ચાન્કોરલાં ૧૨,
 ગાજર ૧૩, લૂની ૧૪, લોન્ક કમલકંદ ૧૫, ગરમર ૧૬, તદ્દન કોમલ અવસ્થાવાલાં પાંદડાં ૧૭,
 જ્યરસૂગા ૧૮, ગ્રા ૧૯, લીલી માંચ ૨૦, લીલી મુસલી ૨૧, લૂણા વૃક્ષની ગાલ ૨૨, શિલોન્દા ૨૩,
 અમરચેલ ૨૪, મલાનો કાંદો ૨૫, જાંમીફોન્દા ૨૬, પલંચનો જાજી ૨૭, વચ્ચો ૨૮, જોયકોદોનું
 ૨૯, પલારેલા ધાનમાંથી ફટેલા અંકુર ૩૦, કુળી આમલી કે જેમાં વીજનું નિસાન પણ ન જણાતું

હરિ ॥ અન્નદયતા પ્રકાશથી હૃદયમાં કૃમિ જીવ પેદા થાય છે માટે તે તજવા યોગ્યજ છે.

ધાવકનો પાંચમો કરણી એ છે કે, પોતાના કારોરનો શક્તિ મુજબ છ પર્વને દિવસે નવ-કારસીયો માંદો નુપવાસ આદિ તપસ્યા કરવો; કેમકે તપસ્યા કરવાથી નઠારાં કર્મો અને રોગોનું મૂલ્ય નાશ પામે છે. માટે વાર જેદ વાલી તપસ્યા અવલય કરવી.

ઠઠો કરણી એ છે કે-દાન દેવું. તેમાં પણ શુદ્ધ સાધુની યોગવાદ મલે તો અતિ ભુત્તમ, નહીં તો સ્વયમ્મો જાણેને દાન દેવું અને કદાચ તેનો પણ જોગ ન મલે તો દુર્વેલ-અનાથ-કંગાલ-દુઃખીને જોજન આપવું. નદો કે પૈતા પાડ અનાજ (રાંધ્યા વિનાનું) આપવું. કેમકે તે વેંચીને વ્યાપાર ચલાવે છે. જોકે દીન દુખી તરફ કોમલ ચિત્ત રાખવું અને કશું પણ તેમના માટે ન વની દાકે તો તેમના પ્રભાની જ્ઞાતર સારી જોત્ત વાવી. નદો કે જ્ઞરાત્ર જોત્ત વાડ નિંદાના પ્રાગી અદ્ધ જોરે કર્મો પવું.

પ્રા પ્રમાણે આવકને નિરંતર કરવાની છે કરણી-કૃત્યો છે તે જ્ઞમેશાં શુદ્ધ જ્ઞાત્રથી કરી

जीवनने सफल करवुं. केमके जीवन्तुं मार्यहताणुं ए हरणीनुमांज ममागन्तुं जे. एम ज्ञानी
जनिमाली हेत आणी धा दितयाणीने वंठमणि गलि लेनो जेवी आज्ञा मुन संरदा मने रर.
जव बार देवलोक नवग्रोविक पांचग्रन्थर विमान अने गान् मोदनां मुन प्राप्त प्राग !

व्याख्यान अग्नीआरमुं.

७७०८८०

(गाथा छंद)

अरिहंत देवो सुगुरु, शुद्धं धम्मं च पंच नमुक्कारो ॥
धन्नाणं च कथन्नाणं, निस्तरं वसइ द्विययमि ॥ २ ॥

અરિદંત, મહેન, ધીનદયાલુ, નક્તવત્સલ, અનાયના નાથ, અશરણશરણ, પતિતપાવન, પ્રથમગુહરણ કૃપાસિંધુ વર્ચમાન જિનેશ્વરે નવિક્રજીવોના નુશાર નિમિત્ત આ પ્રમાણે પ્રલામણ કરેલી છે કે-દમ્ભેદો શુદ્ધ દેવ, શુદ્ધ ગુરુ, અને શુદ્ધ ધર્મ એ ત્રણ રત્નત્રયી તથા પંચપરમેષ્ઠિ નમસ્કાર (નવકાર મંત્ર) આ ચોરેનું યથાચિધિયી તન મન વચનના શુદ્ધપણા સદિત સદા સેવન કરાવું તોજ જીવન ધન્ય-કૃતકૃત્ય ગણાય છે. અર્થાત્ જે પુન્યશાલી પ્રાણીનના હૃદયની અંદર નિરંતર આ ચોરેનું ઝગ્ગ પ્રાવના પૂર્વક સ્મરણ ચાલુ રહે તો વેશક તે પ્રાણિયેનુંજ જીવન સકલ અને ધન્યવાદને પાત્ર છે.

શુદ્ધ દેવ તે શું, જિનેશ્વર ભગવાન-બ્રહ્મા-વિષ્ણુ-મહાદેવજી-જૈન-પ્રધાની વિષેરે છે તેજ કે વીજા ? આના ઝગ્ગમાં એક નમાધાન વચન છે કે ગમે તે દેવમાં અંશમાત્ર પણ અદ્ધાર દૂષણો ન રોપ તે શુદ્ધ દેવ મનાય છે. શુદ્ધ દેવની મૂર્તિ જ્ઞાંત અને નરલીલાનાં ચિન્હો રહિત દેવી જોડાયે.

अन्तार नूयण ए गणग ई के

अन्नाण कोह मय माण लोह माया रइअ अरइअ ॥
निदा सोग अलियदयण चोरिपा मन्तर जपाय ॥ १ ॥
पाणिवह पेमकोन्ना परंग हारसाय जस्त ए दोसा ॥
अन्तार सविपाठा नमामि देयाहि देवंतं ॥ २ ॥

केव एक अरिहंत प्रवीत, रागद्वेष रेरी लिलेजीत ॥ दोय अन्तार रदित दितकार । त्रिभुवन
जनने तरलहार ॥ १ ॥ नाम ठयण द्ययज्ज्ञान विचार, निक्षेपा अनुयोगदार ॥ चिहु प्रकार एणि-
परे अरिहंत । यत्तरे जेदनमुं जयवंत ॥ २ ॥ चत्तरीसत्यो जणतां नाम, जिननामे तसुकुं प्रणाम
॥ ठयसाओ जिनप्रतिमा कदी, जिनेजाचे ते वंडुसदी ॥ ३ ॥ पंचमअयण आवदयकतले, अचिकारे

सं. विचारों तें पण जन्मरानो शुभ दहाव लीधो मानवो. अथवा जेणे झाली जनों तरफ पूर्ण प्रेम राखी तेमना सेवना करी के झीलवत, तपस्वी, आदिनी अक्ति साचवी तेणे पण जी-वन-साफुड्यता येववीज समजवी. अने जेणे जगवानश्रीनां मरुपेलां अने गणधर श्रीनां गुंथेलां गोमयेलां पिस्तालीश आगमो एटले के आचारांग, सुयगमांग, ठाणांग, समवायांग, जगवती, ज्ञातासूत्र, उपाशकदशांग, अंतगमदशांग, अनुंतरोववाइ, प्रश्नवेयाकरण, अने विपाकसूत्र ए अंगीथार थंग तथा उवाइसूत्र, रायपक्षोणी जीवाजिगम, पन्नयणा, सुरपन्नति, जंबुद्वीपपन्नति, चंदपन्नति-निरीयावली, कल्पिया, कल्पवन्सीया, पुष्पीया पुष्कचूलीया अने वन्हीदशांग आ वार उपांग, तेमज चन्नशरण पयन्ना, महापञ्चस्काण, तंडुलवियाली, चंदविजय, मरणसमाधि, आउर पञ्चस्काण, जतपञ्चस्काण गणीवीक्षा, देविंस्तव अने संस्थारक आ दश पयन्ना, तथा बृहत्कल्प-सूत्र, जीतकल्पसूत्र, महानीशीय दशश्रुतस्कंध, व्यवहार सूत्र, नीशीधसूत्र आ व ठेद ग्रंथ, तथा आवदयसूत्र, दशनैकालिक, उत्तराध्ययन अने पौन निधुक्ति सूत्र आ चार मूलसूत्र अने अनुयोग-

હાર તથા નંદીસૂત્ર એ વં મલો પિતાલીશ જૈનાગમ છે. તેમનું વધુ માનથી જે પૂજન, યાગન અને સાંપ્રતલું વેગેરેમાં તત્તમ જાવ રાલી મનન કરો તે વિચારોને યાચારમાં મૂકે છે તે જીવને માનન જન્મની સફલતા મલો માનવી.

આ હ પ્રકાર જે પુન્યાત્માએ વિધિપૂર્વક આર્થ્યા પાદ્યા છે તે જગ્ય જીવો જનો દધિત્રી તરી પાર પહોળ્યા છે, હાલ પણ તેમ કરે તે પાર પહોચશે અને જનિવ્યમાં કોઈ કરશે તો તે પણ અ-વશ્ય બેનો પાર કરવાનાજ એમ જાણી દે જનિપ્રાણી ! જાવ ધાણી વીતરાગથીની વાળી, હૃદય-માં ઘરી તેને પાલો-અંગીકાર કરો કે જેથી ત્વજ્ય જન્મમાં મન માનતી સુલ્લમંપદા અને યાવન મોક્ષનાં સુલ્લનો માતિ પાય ! ॥

ૐ શ્રી ગણેશાય નમઃ ॥

इति सुभाषितव्याख्यानसंग्रहः समाप्तः

ॐ શ્રી ગણેશાય નમઃ ॥

॥ શ્રી વૈરાગ્ય શતક. ॥

—૪૩૭૮૯—

મા રાગ મને કુલણી જરપુર એવા અસાર સંસારમાં સુલ્લ નથી; આ યાવત જાણતાં ઠતાં
જીવ જીનેશ્વરે કહેલો ધર્મ આચરતો નથી. ૧.

બ્રાજ, કાલ, વોર, પસાર ધન મલકે એમ મનુષ્યો ચિંતવે છે, પણ સ્વોવામાં રહેલા જલની
માફક માપુષ્પ ગંલે છે તે જોતા નથી ! ૨.

દે મનુષ્યો ! જે કાલે કરવાનું હોય તે ત્યરાથી બ્રાજે કરો. કાલ વધુ વિપ્નવાલો છે. માટે
બોજા પડેરતો પણ રાદ જોતા નહિ. ૩.

સંસારના સ્વરુપનું વર્તન તો જુલું ! પ્રેમ અને સ્નેહમાં લાગેલા પુરુષો જે સચારમાં જોવામાં
આવ્યા હતાં તે સાંજે જગાતા નથી. ૪.

દ લોકો ! જાગવાને ઠેકાણે સુઈ ન રહો ! નાસવાની જગ્યાએ વિશ્રામ ન કરો; રોગ, જરા

(વૃક્ષવસ્થા) અને મૃત્યુ આ બ્રહ્મ તમારી પુંડે લાગેલા છે. ૫.

ચંદ્ર અને સૂર્યે રૂપ બલદ સાત્રિવિચિત્ત રૂપ ધમ્માની દારવેને જોતનું આયુષ્ય રૂપ જલ પ્રદાન કરીને કાલરૂપ અરદદને ફેરવે છે. ૬.

કાલ રૂપ સર્વથી લેવાતી કાયા જેવી ધારી રહ્યાય તેવી કોઈ કલા નથી, તેનું કોઈ ઔચ્ય નથી. તેમજ તેવી કોઈ હોકમત નથી. ૭.

મોટા હોય નાગ રૂપી જેનું નાલવું છે, પર્વતો જેવા જેનાં કેસર છે, વિદ્યાલ રૂપી જેનાં પાંદનાં છે, એવા પૃથ્વી રૂપ કમલમાંથી મનુષ્ય રૂપી રસને કાલરૂપી જમર પી જાય છે એ છેવેદની વાત છે. ૮.

શરીરના વાયાના દ્વંદ્વાના વદે સકલ જીવોના તિવ્વેને શોષતો કાલ કોઈ પણ પ્રકારે મનુષ્યની વાજુ લોમ્તો નથી; તેટલા માટે ધર્મમાં તુલ્યમ કરવો. ૯.

આ અનાદિ કાલ ત્રિપે જુદો જુદો જાતના કર્મને વશ થયેલા જીવોને એવી એક પણ સ્થિતિ નથી કે જે ન સંભવે, (અર્થાત્ સઘલો સ્થિતિનુંમાં આ જીવ જડ આચ્ચો છે.) ૧૦

સર્વ વાંધયો, મિત્રો, પિતા, માતા, પુત્ર, સ્ત્રી વગેરે મરેલા સ્વજનને જલની ઝંજલી આપી સ્મશાનથી પાઠા વહે છે. ૧૮.

... રે ! જીવં ! પુત્ર તથા પુત્રોન્નનો વિયોગ થાય છે. વાંધવોનો વિયોગ થાય છે, સ્ત્રીન્નનો વિયોગ થાય છે, ફક્ત એકનોજ વિયોગ થતો નથી અને તે જીનેશ્વરે કહેલો ધર્મ છે. ૧૨.

આઠ કર્મના પાશથી બંધાયેલો જીવ આ સંસાર રૂપી કેદવાનામાં રહે છે, અને આ આઠ કર્મના પાસથી છુટો થયેલો આત્મા શિવ મંદિરમાં રહે છે. ૧૩.

વૈજનવ, સગાં સ્નેહીનો સંબંધ અને વિલાસથી મનોહર એવા નિપય સુસ; આ સર્વં કમલના પાંદડાના કિનાર પર રહેલા પાણીનાં ત્રિંદુત્રા જેવા ચંચલ છે. ૧૪.

હે મનુષ્યો ! તે વલ કયાં ગયું ? તે યૌવન કયાં ચાલ્યું ગયું ? તે શરીરની શોખા કયાં જતી રહી ? આ સર્વ અનિત્ય છે, કાલે આ સર્વં દતું નદતું કરી દીધું તે જુત્ત અને વિસારો. ૧૫.

જારે કર્મ બંધથી બંધાયેલો જીવ આ સંસાર રૂપી નગરના ઘોંટા નિપે નિતિપ પ્રકારનું દુઃખ

જા આવ કમાને લીધે અશુદ્ધ, અપવિત્ર અને અશુચિ દ્રવ્યથી ખરેલા ગર્જનાસમાં અનંતવાર વસેલો છે. ૧૭.

આ સંસારમાં જીવોને ઉત્પન્ન થવાનાં સ્થાન ચોરાશી લાલ કહેલાં છે અને એકેક સ્થાનમાં આ જીવ અનંતવાર ઉત્પન્ન થયેલો છે. ૧૮.

જુદા જુદા ઉત્પત્તિ સ્થાનમાં ઉત્પન્ન થયેલાં અને સંસારમાં રહેલા માતા, પિતા, બંધુ વગેરેથી આ જગત્ જરાણું છે; પણ તે લોકો તાં રક્ષા કરે તેમ નથી, તેમજ તને કારણ રૂપ થઈ શકે તેમ નથી. ૧૯.

હઃભયની ધેરાણી જીવ જલ વગરની જગ્યા ઉપર માવલી જેમ તરફને તેમ તરફને છે; વધુ જીવો તે જુદા છે, પણ તેનું હઃભય દૂર કરવા કોઈ સમર્થ નથી. ૨૦.

હૈ જીવ ! પુત્ર સ્ત્રી વીગેરે મને સુલના હેતુ થશે એમ તું જાણીશ નહિ; સંસારમાં વસતા

સઘલું તાકું કી રીતે ? ૩૧

આ શરીર કલગ્નગુર છે, વાદલના સમૂહ જેવો આ મનુષ્ય જન ચંચલ છે તે દરમ્યાન જે-
ટલો ધર્મ કરી લીધો એટલોજ સ્વરો સાર છે. ૩૨

જન્મ દુઃખનું કારણ છે, વૃદ્ધાવસ્થા રોગનું કારણ છે, મરણ દુઃખનું કારણ છે, ઓરે ! આ
સંસારજ દુઃખમય છે, જેઓ જોવો કલ્લેશ પામે છે. ૩૩

જ્યાં સુધી દિન્દિયો નાશ પામો નથી, હ્યાં સુધી ધન્યતા રૂપ રાક્ષસે પોતાનું જોર વાલઘ્યું
નથી, હ્યાં સુધી રોગના ચિકારો થયા નથી, હ્યાં સુધી મૃત્યુ નેટવાને તૈયાર થયું નથી, ત્યાં સુધી
હે જીવ ! ધર્મ કરી લે. ૩૪.

હ્યારે આગ લાગે છે ત્યારે કુનો સ્વોદવાને કોઈથી પણ વનનું નથી; તેમ મરણ આવી પહોંચે
જીવ કેવી રીતે ધર્મ કરી શકશે ? ૩૫.

રૂપ અશાશ્વત છે, જગત્તમા જોઈદગી વીજલી એવી ચપલ-અસ્થાયી છે, અને પૌવન સંખ્યા

સમયના રંગ જેવું કલ્પિક રમણિય છે. ૩૧.

લટ્મી બીજાલીના જેવી બંચલ છે, વિષય સુલ મેઘ ધનુષ્યના રંગ જેવું કલ્પિક છે; માટે કે જીવ ! સમજ, સમજ, અને આવો ન જેવી વાતોમાં મુંઝાવ ન રહે. ૩૭.

જેવી રીતે સાંજે પક્ષીઓ સંબંધ છે, જેવી રીતે મુસાફરોનો રસ્તામાં સંબંધ છે, તેવી જ રીતે હે જીવ ! સ્વજનોનો સંબંધ પણ કલ્પજંગલ છે. ૩૮.

સાત્રિ પૂરી અપે મારે વિચાર કરવો જોડાઈ કે ઘર લાગ્યું છે, વત્તાં હું કેમ હેંધુ છું ? આ કર્મથી વલતા આત્માનો કેમ વેદરકારી કહું છું ? અને ધર્મ રહિત દિવસો કેમ ગુમાયુ છું ? ૩૯.
જે જે રાત્રિ દિવસ જાય છે તે તે પાળા આવતા નથી; તેમજ જે જીવ રાત્રી દિવસ અચર્મ કરે છે, તેના રાત્રી દિવસ અફલ જાય છે. ૪૦.

જેને મૃત્યુ સાથે ભેટી છે, અથવા મૃત્યુથી નાહી તુટવાને જેને વલ છે, અથવા હું મરીશ નહિ એમ જે નક્કી જાણે છે, તે મનુષ્ય જીવિષ્યમાં ધર્મ કરવાનું ખલે મુલત્વી રાખે. ૪૧.

જેવી રીતે વણકરો લાકડી ઉપરથી સૂતર ડાલેને છે, તેવીજ રીતે રાત્રી અને દિસંસ ચાલ્યા જાય છે, તેનું આયુષ્યને ડુંડું કરે છે, અને ગયા પછી પાઠા આવતા નથી. ૪૨.

જેવી રીતે સિંહ મૃગને ઝાલોને અવશ્ય મારે છે, તેવીજ રીતે મૃત્યુ અંત સમયે મનુષ્યને ઝાલે છે, તે વહેતે તેના માતા, પિતા કે જાડ તેમાં જાગ પડાવતા નથી ૪૩.

જોદિગી પાણીના પરપોટા સમાન છે, વૈજ્રવ પાણીના તરંગનો માફક અસ્થિર છે, અને રાગ સ્વરન તુલ્ય છે; જો તું આ યથાર્થ જાણતો હોય તો તે પ્રમાણે વરત. ૪૪.

સંધ્યા સમયના રંગ જેવો અને પાણીના પરપોટા સમાન આ જિંદગી છે, અને યૌવન નવીના વેગ સમાન છે, ઠતાં હે પાપી જીવ ! તું કેમ સમજતો નથી ? ૪૫.

મૂતને વઘી ફેંકવામાં આવે તેમ મૃત્યુ વેવે કુટુંબને જૂદે જૂદે સ્થલે ફેંકી દીધું છે. ૪૬
પુત્ર, પુત્રી આદિ કાંઈક ગયા, સ્ત્રી કાંઈક ચાલી ગઈ, અને સ્વજનો પણ બીજે સ્થલે ચાલ્યા ગયા. ૪૭

જૂદા જૂદા પ્રયોમાં જીવે જે શરીરો ધારણ કર્યો તથા તજ્યાં તેમની સંહ્યા અનંત સાગરના
વિંડુત્રી પણ મપાય તેમ નથી. ૪૮

જૂદા જૂદા જન્મોની રક્તી માતાલનાં આંસુની સંહ્યા સમુદ્રના પાણીના ધિન્દુત્ર કરતાં પણ
ઘણે ઘાય. ૪૯

નરકમાં નરકના જીવો ભે અનંત ધોર હુઃલ અનુભવે છે, તેના કરતાં પણ અનંત ગણું હુઃલ
નિગોદમાં જીવ જોગવે છે. ૫૦

હે જીવ ! વિવિધ કર્મને લીધે તે નિગોદ મધ્યે અનંત પુદ્ગલ પરાવર્તેન સુધો તીકણ હુઃલ
સહન કરેલ છે. ૫૧

ત્યાંથી ઘણી સદેનતે વહાર નીકળીને હે જીવ ! તું મનુષ્યત્વ પામ્યો અને ત્યાં ચિંતામણી
રત્ન જેવો જિનવર ધર્મ તને મલ્યો. ૫૨.

હે જીવ ! આવો ધર્મ પામ્યા છતાં જેવો ત્રવ રુપી કુવામાં પડીને ફરીયો હુઃલ જોગવું

પદે પવો પ્રમાદ તું કેમ કરે છે ? ૫૧.

હે જીવ ! જૈન ધર્મ પામ્યો, તતાં પ્રમાદ દોષથી તે તેનું સેવન ન કર્યું. હે ! આત્માના ઘેરો જીવ ! યાગલ ઊપર તારે ઘણો પશ્ચાત્તાપ કરવો પડશે. ૫૪

પાપ અને પ્રમાદને વશ પડે જેટલે જૈન ધર્મનું પાલન કર્યું નથી, તે વિચારા જીવો મરણ પામે અને ઘણા વિલગેર થાય છે. આ સંસારને ચિહ્નર હો, કે જેમાં દેવ મરીને તિર્યંચ પાય છે અને સ્વર્ગવર્તી રાજા મરીને નરકાગ્નિમાં વળે છે. ૫૫

પન, ધાન્ય, આજૂરણ, ગૃહ અને સ્વજન કુટુંબને તજીને કર્મ રૂપી પવનથી હણાયેલા વૃક્ષના પુષ્પની મારુક જીવ થનાથ થઈ જાય છે. ૫૬

મા સંસારમાં પ્રયાણ કરતો જીવ પર્વતોમાં, ગુફામાં, સમુદ્રના મધ્યમાં, જામ્બી ટોચે રહેલો છે. ૫૭

હે જીવ ! તું કેટલીક વાર દેવ, કેટલીક વાર નારકી, કેટલીક વાર કીર્તી, કેટલીક વાર

પતંગીયું, કેટલીક ચાર મનુષ્ય, કેટલીક ચાર સ્વયં, કેટલીક ચાર વેદોક્ત, કેટલીક ચાર મુખી અને કેટલીક ચાર દુઃખી થાય છે. ૫૯

હે જીવ ! તું રાજા થયો, સીમારી થયો, ચાંદાલ થયો, વેદ જાળનાર થયો, સ્વામી થયો, ઘાત, ધયો, પૂઝપ થયો, શઠ થયો, નિચંન થયો અને ઘનયાન વળ થયો. ૫૯

‘ આમાં કાંઈ નિયમ નથી, પણ પોતાના કર્મની પ્રકૃતિ તેની જોવી ગતિ કરે તેમ જીવ અનેક અનેક વેપ ધારણ કરી નટની માફક વર્તે છે. ૬૦

હે જીવ ! નરકમાં તને અનંત ચાર વધુ પ્રકારની, તપમા ન યાપી શકાય તેવી અને દુઃખ પૂર્ણ વેવના મળેલી છે. ૬૧

દેવ પલામાં, મનુષ્ય વણમાં અને પરતંત્ર વળું પામીને અનંત ચાર વધુ પ્રકારનું તપંકર દુઃખ તે અનુભવ્યું છે. ૬૨

તિયંચ જાતિમાં તપનન શરૂ અનેક પ્રકારની તપંકર વેવના દે જીવ ! તે અનુભવી છે; જ-

श्रीजिनेश्वरप्रार्थना.

अदो अमेपजावृष्टि-रदोअकुसुमं फलम् ॥ अदोपुराकृतं पुण्यं यं दृष्टो नाथ ! लोचनेः ॥ १ ॥
 पद्मोदं वृत्तपुण्योदं, निस्तीर्णोदं प्रचार्ययात् ॥ अनादौ ज्ञवसंसारे दृष्टो येन जिनो मया ॥ २ ॥ स-
 र्वाभेदं संपूज्य सर्वदृष्टानन्तास्करः ॥ सर्वसत्त्वहितानंदं सर्वसौख्यं नमोस्तुते ॥ ३ ॥ मित्र्यांवुल-
 दरोपीते निसर्गजेते जगाले ॥ दुप्राहमसितं नाथ ! मामुगारयतारय ॥ ४ ॥ जन्ममृत्युजरारोग-
 नोक्तसंज्ञासवैरिलः ॥ पृष्टतो धावतो देव ! मपि वारयवारय ॥ ५ ॥ अद्यजन्म महाजाग ! अद्यवृ-
 क्षिर्पानिधे ! ॥ अद्यैव मंगलापीड ! तीर्णः सयोज्ञवेदधिः ॥ ६ ॥ अद्यसद्यः सुरावासो अद्यसद्यः
 सन्नाथः ॥ अद्यमयः त्रियः मर्या मोक्षश्च जिनदर्शनात् ॥ ७ ॥ त्रैलोक्याद्भुतवृत्ताय त्रैलोक्याद्भु-
 तपूजये ॥ त्रैलोक्याद्भुतसौख्याय त्रैलोक्याद्भुतकीर्तये ॥ ८ ॥ विश्वत्रयत्रि नेत्राय विश्वत्रयद्वितैपिले
 ॥ विश्वत्रयपात्तेनाशाय नमो विश्वत्रिभूतये ॥ ९ ॥ (मालिनीश्रंद) प्रशमरसनिमग्नं दृष्टियुग्मं प्रसन्न
 परनरमरुतमं चः शमिनीश्रंगदग्न्यः करयुगमनियन्नेदाभ्यसंघं च यं तदसि जगति देवो जीतरागस्त्वमेव १०

॥ अथ श्रीआदिजिनेन्द्र चैत्यवंदन. ॥

आदिमंपूयित्रीनाथ-मादिमं निः परिग्रहम् ॥ आदिमंतीर्थनाथंच ऋयज्ञस्वामिनंस्तुमः ॥ १ ॥
श्रीमन्नात्तिकुलादित्य मरुदेवांगजप्रजो ! ॥ संताराब्धिमदापोत ! जय त्वं घृयज्ञध्वज ! ॥ २ ॥
(आर्या वंद-) जयतिरुनकाचदातःकृष्णजटामुकुटर्मस्तिवृयज्ञः ॥ इदंवाकुयंशतिलकखिलु-
धननूनामणिर्जगत्तान् ॥ ३ ॥ (उपेन्द्वज्जा वंद.) सुवर्णवर्णंजरंजगामिनं प्रलंबवाहुं
सुविशाललोचनम् ॥ नरामंदैःस्तुतपादंपंकजं नमामिजक्त्वावृयज्ञंजिनोत्तमम् ॥ ४ ॥ इति
॥ अथ श्रीज्ञान्तिजिननमस्कार ॥ श्रीमतेशांतिनाथाय नमः शांति धियायिने ॥
श्रेष्ठोत्तमस्यामराधीश ! मुकुटान्पद्मिंतांघ्रये ॥ १ ॥ सुधासोदरवाग्जपोत्सना निर्मली-
कृत दिङ्मुखः ॥ मृगलक्ष्मा तमः शांत्यै शांतिनाथ जिनेस्तुतः ॥ २ ॥ नमः श्री शांतिनाथाय क-
त निश्वाद्यशांतये ॥ योगशाय जिनेंज्ञाय पंचमायचचक्रिणे ॥ इति ॥ ३ ॥ श्री नेमिनाथनमस्कार
पडुवंशसमुद्रंदुः कर्मकंकडुताशनः ॥ अरिष्टनेमिर्जगत्तान् जूयावोरिष्टनाशनः ॥ १ ॥ नमो विश्व-

नाप्राप जन्मतो ब्रह्मचारिणे ॥ कर्मवल्लीवनद्वेदनेमयेरिष्टनेमये ॥ २ ॥ शिवगामिन् शिवासूनो !
 समुद्रानंदचंद्रमाः ॥ अरिष्टेनेमिर्जगवान् न्यूयाद्वोरिष्टनाशने ॥ ३ ॥ (उर्षेद्रवजा वंद) अजंग वैरा-
 ग्यतरंगपूर्णे हृदित्वदीयेयदुर्वंशरत्न ॥ कथंकृशांग्योपिहिमांतुदंत यस्माद्वनगोपिपवंन लेजे ॥ ४ ॥ इति ॥
 अथ श्रीपार्श्वनाथनमस्कार ॥ कमठे घरणेद्रेच स्वोचितकर्मकुर्वति ॥ प्रभुस्तुद्वय मनोवृत्तिः पार्श्व-
 नाथः श्रियेस्तुनः ॥ १ ॥ पार्श्वनाथनमस्तुभ्यं विघ्नविघ्नंसकारिणे ॥ निर्मलसुप्रजातंते परमानंददा-
 यिने ॥ २ ॥ अश्वसेनावनीपाल कुलचूडामणे ! प्रजो ! नमस्तुभ्यं श्रीमत् पार्श्व-
 जिनेश्वर ॥ ३ ॥ इति ॥ अथ श्रीमहावीरप्रभु नमस्कार ॥ श्रीमते वीरनाथाय सनाथायादनुतश्रिया ॥
 महानंदसरोराज-मरालायादंते नमः ॥ १ ॥ सर्वपांवेष्टसामाद्य मादिमंपरमेष्ठिनां ॥ देवाधिदेवं स-
 र्वज्ञं श्रीवोरंप्रणिदध्मदे ॥ ७ ॥ कल्याणपादपारामं श्रुतगंगाहिमाचलम् ॥ विश्वांजोजरविंदेवं चंदे
 श्री ज्ञातनंदनम् ॥ ८ ॥ (आर्या वंद) जयतिविजितान्यतेजाः सुरासुराधीश सेवितः श्रीमान् ॥
 विमल स्वासविरादित ब्रिन्नोक्त चिंतामणिर्गौरः ॥ १४ ॥ जयतिचुवनैक ज्ञानुः सर्वत्राबिदितकेवल

लोकः ॥ नित्योदितः स्थिर स्तापचर्जितो चर्द्धमानोज्ज्वलः ॥ १५ ॥ जयति नमदमरमुकुट प्रति-
 विवचयविदित बहुरूपः ॥ ननुर्नुमिव समस्तं विश्वं जव पंकतो चीरः ॥ ६ ॥ (शार्दूल विक्रीकृत
 चंद.) चीरः सर्वसुरसुरेन्द्र मन्दिनो योरं बुधाः संश्रिता वीरेणाजिहतः स्वकर्म निचयो वीरायनि-
 र्पे नमः ॥ वीरात्तोर्थमिदं प्रवृत्तमतुलं वीरस्य घोरंतपो वीरे श्री घृति कीर्तिं कांति निचयः श्री
 चीर जद्रेदिश ॥ ७ ॥ इति नमस्कार चैत्यवंदना.

ॐ नमः ॥ पंचपरमेष्ठि स्तोत्रम्. ॥

(वसंततिलका वंद.) लोकोत्तमास्त्रिजगतीजनताशरणयाः पुण्यप्रज्ञाधरमाः परमेष्ठिनो मे ॥
 तीर्थं शक्तिरगुरुवाचकसाधुमुखपाः सौख्यायमंगलमदोदयदानवद्धाः ॥ १ ॥ उच्चैरदो कचमरामर-
 पुष्पयुष्टि सिंहासनध्वनिविशेषसितातपत्रैः ॥ ज्ञामं फलेन वरं दुर्जिनासनाथ स्तेमंगलाय जवितां नृवि-
 तीर्पनाथाः ॥ २ ॥ आनंदमंदिरेचिदात्मपरस्वरूपा रूपाद्युपाधिरदिता जवहेतुमुक्ताः ॥ मुक्ताफलोच्च-

धृततः परमात्मराज ॥ स्तेमंगलायन्नविनांस्तुविसिद्धताजः ॥ ३ ॥ सद्भूतलक्षणगणगुणमेद्विभूताः प्र-
 सादयेषुकृततीर्थकरानुग्राहाः सुग्राह्यताग्रपरमार्थचियोगजोरा स्तेमंगलायन्नविनांभुविस्वरिचीराः ॥
 ४ ॥ स्याचार्येन्यपदवीयुवराजकट्याः सद्ज्ञानदर्शनयुताजितमोहिशब्दयाः ॥ सुत्रादितंत्रमणिरौहण
 भूपरेष्टा स्तेमंगलायन्नविनांभुविवाचकेंद्राः ॥ ५ ॥ दोलांगतुंगरश्मूर्ध्वदलेधुरीणाः स्याध्यापयसंयमस-
 मापिनिधिप्रवीणाः ॥ दुर्गारमारकरिङ्कुन्नचित्रेदसिद्धा स्तेमंगलायन्नविनांभुविसाधुसिंहाः ॥ ६ ॥
 तोयेभ्रताः क्रमयिनम्रदरिप्रवीराः सिद्धाश्चसिद्धिलनोरुल्लामहोराः ॥ आचार्यवाचक्यराजगर्ह्य-
 वादाः सत्साधयधमपिसंतुकृतप्रसादाः ॥ ७ ॥ (मालिनी ठंद.) पठतपठतसंतः संततंभक्तिमंतः
 परमिदपरमेष्टि स्तोत्रमेतत्पवित्रम् ॥ तततमनवचोच येनवःसिद्धिसौधे ॥ मदतिनिमलचंद्र श्रीमति
 स्यान्निवासः ॥ ८ ॥ इति श्रीविमलचन्द्रसूरिराजकृतं पंचपरमेष्टिमंगलाष्टकम् ॥

ॐ ॥ श्रीसिद्धगुणस्तवना ॥ ॐ

(चोपाद वंद.)

मंगलकारण नमिय त्रिकाल, कर जुग अंजलि म्हेलो जाल;

सिद्ध गुण स्तुति जगतिपे कहे, जवसापर दुस्तर जिम तरुं ?

एक अपेक्षा सदा अनंत, सर्व गिणुं ते अनादि अनंतः ॥ अजर अमर कीधो जयअंत, वंडुं सिद्ध
सदा जयनंत ॥ १ ॥ केवल वंसल केवल नाण, निर्मल सम्यग् दृष्ट प्रमाण ॥ मोक्ष नरिंद मनावो आण ॥
पाम्युं सिद्धपुरीनुं ठाण ॥ २ ॥ जव्य अजस्य धावर व्रत नही ॥ सत्ति असन्निधि नको कहीः ॥ पङ्कजा
पङ्कज न होइ, केवल जीव सरुनी जोय ॥ ३ ॥ इम श्री सिद्धी अकल अकलंक; समतुलमणि समजू-
पनेरंक; तस सरूप जोगीसर लई, ध्यान ज्योति पातकमल दईः ॥ ४ ॥ नरअव पामी सूया वार,
तए संपम गुण विनप विचार; कर्म खपी पहोता जवपार, गति आगति संसार निवार ॥ ५ ॥

लोक अप्रध्यायो श्री सिद्ध, अद्वय जीव गुण रिद्ध समृद्ध ॥ ते को नहि प्रकट विवदार, जिण क-
हिपे श्रीसिद्धविचार ॥ ७ ॥ देखीतो तिहां कछो न जाय, अठतो कहेतां किमसमऊाय; घन्य घन्य
श्रीगुरुनी वाण, जगप्रकाश हुयो जस प्राण ॥ ८ ॥ आचारंगे पदिले खंघ, पंचम अज्जयल
सिद्ध संबंध, वढे उद्देशे गुण एकत्रीश, ते हुं समरुं मन निश दीश ॥ ९ ॥ चउसुणो लंबो वा-
टलो, बलि कडियें परिमंरुलो; त्रिसुणो पंचमे सुठाणि, तेदनो जालो इम जाण ॥ १० ॥ कालो
नीलो ने पीअलो, रातो वर्ण वली उजलो, पंच वर्ण रहित श्री सिद्ध, प्रवचन मन निश्चल मन
कीय ॥ ११ ॥ सुरजि डरजि ए वेए गंध, जिहां सुए तणो संबंध; रागदेवना कारण जेद, सिद्धे
संगत टाली तेह ॥ १२ ॥ मधुरो तिखो कटुन जाण कसायलो अंबिल मन आण; पंचेरस सर्वत
परिहरी, संवर शिवरमणी जिहां वरी ॥ १३ ॥ लुखो स्निग्धखरमीडलो, ज़ारी लघु उन्धो सी-
यलो; आठ फरस इणि परि पंचवीश, प्रकृति निवारी यथा जगदीश ॥ १४ ॥ काय रदित लेश्या
सचि टली, संसार न अवतरसी वली; नीरा कयों तिण तेदनो संग, न स्त्री पुरुष नपुंसक रंग ॥

॥ १५ ॥ सिद्ध स्वरूप एणीपरे लही, रूप रदीतसाता तसु कदी; पद विशेष तिहां कोइ नदी, कदणी
 आगम तेणे सदी ॥ १६ ॥ कोइ न तपम जिण तोलीएं, कोई न शवद जिणे घोलीएं; लोकअंत
 एक गाउ तपो, बडे जागे क्षेत्र ते जणो ॥ १७ ॥ तिहां सासइ ठे सिद्ध अनंत; काल अनंत न
 लद्धिये अंत; सुखसायरजल ऊलें सदा, समस्ते टाले आपदा ॥ १८ ॥ सिद्ध साध चरवानो
 श्रेणि, संयम मंनि खिपकां श्रेणि; अनुक्रम पामी गण संजोग, केवलनाणी यथा अयोग ॥ १९ ॥
 सर्वत समत लदे विवदार, निश्चय सकल कर्म परिदार; अशरीर तिण मारग वडुं, घन दिन
 जिण दिव मारग लहुं ॥ २० ॥ इणियरि सिद्ध गुण स्तुति करी, तिण गुणें प्रचु हियने घरी;
 पार्थ्वंजंझमूरीश्वर सोस, सिद्ध प्रणाम करे निश वीश ॥ २१ ॥

॥ श्रीगोडीपार्थ्वनाथजी-स्तोत्र. ॥ १ ॥

(प्रमाणीका वंद.) वरिष्ट इष्ट देवता सुगोपीपार्थ्वसेविता; तपःप्रज्ञावज्ञासिता गुणोमु-

राजवर्षिता ॥ १ ॥ खरिष जार गोवति वृताट कर्म विभ्रुतिः विवेक बुद्ध्याक्यति गुणैर्दुर्य
सद्यतिः ॥ २ ॥ यशोमरात्मसंमुखी गताद्दमार्गमंमन्त्री; दिगंमनांगनूयिता जवद्गुणान्वियपोयिता
॥ ३ ॥ त्वदीपधर्मदेशना वृताटकर्मपेरणा; सरलमुपाचवीरिणी सुतंत्र तच्च जीरिणी ॥ ४ ॥
कुतर्धर्धैतार्किता जवहेमेत्यदूरिता; परे प्रवीणवाक्त्रया अपास्तमानमतसराः ॥ ५ ॥ त्वदीप
पादन्तगतः रवेन्मरापरंक्तिनः जनान्नयंति दूरतः गुप्तानिमेषमाश्रतः ॥ ६ ॥ त्वदीपदानक्षान्ता
वृतार्धितर्धदेशिता; किमस्ति कामपेनुद्या धनेशतुद्वयसेवकाः ॥ ७ ॥ गुणा विलोक्य सर्वतः
वृतापनेत्य शर्मतः वसंत्यनन्वविश्रमा जवच्छरीर अश्रमाः ॥ ८ ॥ गुणाटकं सुखाकरं सतां
मतस्तु भंडं; घट्टारि रत्नवी धरे गुणैर्दुन्नकिर्निन्नरः ॥ ९ ॥ (वसंततिलका वंद.) इत्यटकं
गुलरतो गुलमात्रिकानि स्तम्भ्यक् प्रयोगहचिरं रचितं चिराय; श्रीमन्मुनेर्विमलशीलभृतो गुणैर्दो
र्धदेशचिरं जगत् जल्पतराय जूमौ ॥ १० ॥ (शार्दूलविक्रीप्ति वंद.) कोवालेषितुमिच्छतीद जल-
वि लोतन् नुप्रान्नांतरन् कोवा मेघगिरिस्थकीयतरसा प्रोन्नंजितुं चेष्टते; कोवा सागरमध्यरत्न

निचयान् संलपयितुमुद्वृजते तद्यत्तेपि गुणाकरस्य निखिलान् वक्तुं गुणान् कः क्षमः ॥ ११ ॥
(इन्द्रवज्रा वंद.) एवंतथाप्युत्सुकमानसेन मया प्रणीतं तव त्रक्तिज्ञावात् यच्चात्र कुटं सुधिया

विशोधयं निसर्ग दुर्वोधता हि बालाः ॥ १२ ॥

॥ श्रीगौडीपार्श्वनाथजी-स्तोत्र ॥ १ ॥

(शार्दूलविक्रीनित वंद.) स्वस्ति श्रीपद्मवज्रुतं सुकृतिनामानंदसंदोदवं मुक्तिस्त्रीरम-
(शार्दूलविक्रीनित वंद.) संसाराणवलयधने गुरुतरे निष्णातनिर्योमकं वंदेवीतजयं
(शार्दूलविक्रीनित वंद.) स्फुरत्स्फाररोचिःकलापाज्जि-
(शार्दूलविक्रीनित वंद.) प्रज्जे पार्श्वपार्श्वं प्रभु गौडिपार्श्व-
(शार्दूलविक्रीनित वंद.) जिने ॥ १ ॥ (मुजंगप्रपात वंद.) नमन्नाक्रनागाधिवेर्गीय-
(शार्दूलविक्रीनित वंद.) सुवासिपुशोच्चां सती संचरंती; नमन्नाक्रनागाधिवेर्गीय-
(शार्दूलविक्रीनित वंद.) सुवासिपुशोच्चां सती संचरंती; नमन्नाक्रनागाधिवेर्गीय-
(शार्दूलविक्रीनित वंद.) सुवासिपुशोच्चां सती संचरंती; नमन्नाक्रनागाधिवेर्गीय-
(शार्दूलविक्रीनित वंद.) सुवासिपुशोच्चां सती संचरंती; नमन्नाक्रनागाधिवेर्गीय-

परं स्वयंपूतो समर्च्य ॥ नजे० ॥ ४ ॥ यदीयः प्रतापः प्रतिष्ठां प्रयातः सदस्मांशुलङ्कामसावातनो
ति; मदीयान् प्रकाशो यतो निम्बलोके ॥ नजे० ॥ ५ ॥ अपायादपैति स्मरन्नाम घोराद्यदीयं जनो नू-
तले नूतिनूते, जितो येन चिंतानलि यंत्र मुख्यः ॥ नजे० ॥ ६ ॥ सुधासारणि नक्तिमस्तुज्जितं शरत्
शालशुभाघ्नमूर्तियदंतं; दयालुं दलंतं मदाजालकंदं ॥ नजे० ॥ ७ ॥ यदि स्वांतपारं प्रयातुं प्र-
यानो नयाग्रे स्तदा गौन्निपार्श्वाय नित्यं; नमस्तुर्वतस्ते पुनर्नत्रिपातो ॥ नजे० ॥ ८ ॥ हविस्पाद्य
राज्ञीष्ट पुण्यस्पर्शस्तदा तस्य किं कङ्कवृद्धैः पुरोगैः किमग्रे पशुः कामधेनुर्वराकी ॥ नजे० ॥ ९ ॥
(आर्या उंद.) अष्टकमनुपममरचन्मंग्रपदेनापि गुंफितं गुणिना; यो जानाति स विद्वान् रत्नं
दुर्जोषिताश्चतं शरवां ॥ १० ॥ इति श्रीपार्श्वचन्द्रसुखिर संतानीयगणीरत्नचन्द्रेशकृता स्तुतिः ॥

अथ तत्त्व विचाररूप दुहा सौरता.

जिनमतना दुड्डग पणा, अचगुण बोलं निज; जो इम चित्त चंचल करिषा, धर्म लदिश किममिज? ॥ १ ॥

શ્રીજિન અચગુણ ઘાણ્યો, સોદિણીન ગુણગણ; લોહસુરે તાં મોલબ્યો, જાં લગે હુતો અજાણ. ॥૨॥
 ત્રિપ્રે સુત વિપતારિયા, કૂડા વેડે આલ; મુનિજનને તે વીસસ્યા, જાં લગી હંતા વાલ. ॥૩॥
 ઘરણ રંણકો સંજ્ઞલી, કોઈ પૂઠે એ કુણ પમયો; વલતો ઝતર વીધ, જે નર પરવચ્ચને ચઢધો. ॥૪॥
 ઇત્યાદિક દટાંત, લોકિક લોકોચર વહુ; કુણ પામે તસુ અંત, ઇણ વાનગીએ તે સહુ. ॥૫॥
 મનરસે અઝ્ઞસ્કાણ, જિહને વીજે જેદયો; પંચમ અંગિ ઠે ગણ, મોગવિપે વલી તેહવો. ॥૬॥
 અચગુણ હુંતો જો કહે, તો મન પવતાવો કિશું; વલિ સંજ્ઞલિ અણદુંત, તે તો જોડિજે કિશું. ॥૭॥
 કસતો પહુંતે કાલ, પણ જે અવગુણ મન વસ્યો; સ્થિણસ્થિણ પાપ વિશાલ, તે પૂઠિ જિદ જાડશું. ॥૮॥
 જે વે કૂત્રો માલ, અઘમઘમ તે જાણીએ; તે મોટો જંજાલ, વિણ પરચ્ચે મન આણિયે. ॥૯॥
 જે કીજે પરણ્યા વિના, તિદયી દુણ સંતાપ; નાદઝેવ સ્વરની પરે, આપે જાણે આપ. ॥૧૦॥
 જે કીજે પરણ્યા વિના, તિદયી દુણ સંતાપ; નકુલઘાતિ જિમ વંનણી, આપે જાણે આપ. ॥૧૧॥
 જે કીજે પરણ્યા વિના, તિદયો દુવે સંતાપ; અંચેવ નૃપતણી પરે, આપે જાણે આપ. ॥૧૨॥

समान, तिले कारये जाणीए निरुपमान. ॥३॥ अठे सा शशि कमल हरि हय गयंव, मणि काम
गो कुंज सुरसाज इंद्र; इशा जग जलाजाव जणिये अनेक, जिणि दिये किशो तासु उपमा विवेक
॥४॥ जिम वनचर नयरना गुण न जाणे, जिम्या लाहुआ घेवर शुं बखाले; करी बुज्जे सजनने पंशु
रेह, तिम स्वामीने एह उपमान एह. ॥५॥ जिनाघोश श्रीवीर त्रिहुं सुवनवीर, जिणें जीतला मू-
लप्री कर्मवीर; अइ केवली मनरली लोक केरी, करी तेम जिम वाणी न गमे अनेरी. ॥६॥ कहें
वीनती वीरजिण तुम्ह आंगें, तुम्ह दंसण निर्मल बुद्धि जांगें; प्रज्जो कर्मने योग में जनम पाम्यो
इहां जारतें जूरि पाखंन जाम्यो. ॥ ७ ॥ घणा नवनवा जुजूआ घर्म जाले, सह वास आपापले
लोक वासे; अनेरांतणी दृष्टि निंदे निशंक, हुत्त हुं हिये हरषडि इम सशंक. ॥८॥ प्रज्जो जे न मानेंति
प्रतिमा तुम्हारी, तिले दीलि अरिदंत जिन आणहारी; वली जे जणि साधुनी नास्ति बोले, तिके
विण कही पारकी गांठ खोले. ॥९॥ करे व्याप व्यापारनो मूल पाले, प्रज्जो ते किमे ताहरी आण
राखे; जिके घर्म आरंज आरंज जाणे, नदी परखदे तिदज संवर बखाले. ॥१०॥ सदी घाय जे

तेहने समितिजंग, तुम्ह साखि जापातणो मूल अंग; हिवं पत्रवो जे तुम्हे तेह साखुं, मन
 वचन तन स्वामि तुम्ह वचनि राखुं. ॥ ११ ॥ प्रभु मूरते जावि तुम्हने जुहारुं, अरी पंच मा-
 सीम मनि मुगुरु धारुं; दया आणखुं घर्म करिखुं प्रमाणं, मदावीरजी जिन नमो मे जिणायं. ॥
 ॥ १२ ॥ (कलसरा.) इस नगरी घगमी जगि ठे पगमी तिणि तामे श्रीवीरजिण; प्रह ऊठी
 बंडु मान थाणंडे, जत्रजव मांगुं तुम्ह शरण. ॥ १३ ॥

उपदेश बन्नीसी.

(क्या गुमान जिनोनी आखर मीठीमें मिलजाना ए देकी.)

आतमराम सपाने तुं झूठे जरम चूलाना, झूठे जरम चूलाना तुं तो झूठे जरम चूलाना
 किसके जाइ किसकी माइ, किसके लोग लुगाइजी; तुं न किसीका को नहीं तेरा, दायोआप स-
 दाड. आतम. ॥ १ ॥ चार दिनांका सब दे मेल्ला, पिर कोइ न रदाइजी, दूटवाने ज्यो दुनियां
 सगरी, मित्रि मिलि जाइ जाइ. आ० ॥ २ ॥ मंजिर मेकी भ्देल चुषायो, जालीबंघ झरोखजी;

जंगल पौंय यसारिके पन्ना, घरणा कतु न घोखा. आ० ॥ ३ ॥ पयनी खुनीदार दुपटा, जामा
जराही यागाली; साल सेवेही ठोनी चलेगा, धागा विन तुं नागाजी. आ० ॥ ४ ॥ सहस जनी जोनी
लिसनी कोनी, अरव खरवकुं चापाजी; तृष्णा लोचन पलीता लाया, फिर फिर दूँडे माया. आ०
॥ ५ ॥ नूगा चदन फूल फूलेले, करता है खुसयोइजी; हंस उडते गिरे जमीपर, तनु वदवोइ
दोइ. आ० ॥ ६ ॥ या संसार सराह मंनो है, जहां घर लख चोराशीजी; नाम कर्म सबही घर
चुले है, जीव यन्नाउवासी. आ० ॥ ७ ॥ लोहु मांस वन्या या गारा, पत्थर हाम लगाएजी; ऊ-
पर लोपण चमनी लाइ, श्रोत्र डुवार दिखाए. आ० ॥ ८ ॥ आयु कर्म ले घरका जामा, दिन
दिनका करी लेखाजी; मदेतल पूर्णां पलक न राखे, ऐसा वना अदेखां. आ० ॥ ९ ॥ सांझ सवेर
अघोर न जाले, न गणे पूष अरु वर्षाजी; न गणे नेह मुलाजा किसका, आउ सबको सरीखा.
आ० ॥ १० ॥ जीव यडाउके फिरि दोये, करम चेजीरा संगीजी; लाइ अगाउ गेह बनावे, प्रीति
यनावे चंगी. आ० ॥ ११ ॥ जोखो घरमें आप वसे दे, तोखो प्रीति वणावोजी; ठूने पीठे गामने

जलाचो, जावे नीर बढावो. आ० ॥ १२ ॥ जिस घर अंदर आइ बढया है, सो घरनाही तेराजी;
 ऐसेसे घर बहुत बसाए, राइ चलत ज्यौ मेरा. ॥ आ० ॥ १३ ॥ जिस घरको जव ठोमो चढया
 है, तिसको चिंत न आलीजी; नइ नइ किर माया जोमो, तोमो प्रीति पुराणीजी. आ. ॥ १४ ॥
 जो आपे सो सय जायेगे, जीव सवे जगवासीजी; अपनी ठूटि कमाइ के त्रिनु, जीवके संग न
 जासी. आ० ॥ १५ ॥ यह है जीव सदा अविनाशी, मरि मरि जाय शरीराजी; इतकी चिंता
 कबुय न करणी, दुइ अपने धर्मघीरा. आ० ॥ १६ ॥ सदस लाखसुं जोध जुजावल, लहते जंग
 अकैलेजी; ब्रह्मा त्रिप्पु महासुर दानव, काल सवे संकेते. आ० ॥ १७ ॥ चानी यह संसार बन्धा
 है, काल तदां है मालोजी; काचे पाके चुलीले सवही, लगे जो दरखत माली. आ० ॥ १८ ॥
 तन घन पीयनदा मतवाला, गिणत किसीको नार्होजी; बावशाह तत्रपति जूमिपति, मोतिगले है
 भंवांही. आ० ॥ १९ ॥ न्याती गोती सेण संवंधी, सब स्वारथके ठूमेजी, स्वारथ बिण सूके दर-
 खत उर्यो, देख पंखेरु ऊंरे. आ० ॥ २० ॥ पवन स्वरूपी काया अंदर, हंस लिपा है वासाजी;

पलपल ध्यानु पटत दे ऐसैं, पानी मांड़े बतासा. ध्या० ॥ २१ ॥ मुख करि करि मेरी मेरी, पर-
संगति दुख पावेजी; भ्रमता तोरी सहज मुख पावैं, जो सुमता घर आवे. ध्या० ॥ २२ ॥ तन पं-
खर बिच जीव पंखेरु, ऊरुत ऊरुत आयाजी; आवत जावत किसी न इनका, खोज कहूं न पाया
ध्या० ॥ २३ ॥ जेलत बोलत तन भंर बनी, चेतनचि हि न दिखावेजी; उषी बाजीगर काठ पूत-
रीझा, नय नय ज्ञांति नचावे. ध्या० ॥ २४ ॥ काया पाटण चेतन राजा, मन कोटयाल बिगाया-
जी; पंच गंगोसु एका करिकरि, सब पटण मुसि खाया. ध्या० ॥ २५ ॥ नये नये तन जामे पहि-
रे, नय नय पाट पटे देजी; तीन घौव है तीन अन्नस्या, चोत्रे घोव फटे है. ध्या० ॥ २६ ॥ तेरा
दे सो कहूं न आवे, तुं अन्नना ना खोवेजी; बिगन्ना गया बिडाणा बासो, तुं मुख क्यौ रोवे.
ध्या० ॥ २७ ॥ जन्ना बुरा तुज कुतु करेगा, जो कुतु तुंदी देगाजी; पंथ बिचे होयगासो संवल,
तेरें संग चलेगा. ध्या० ॥ २८ ॥ मेरी क्यौ अंगुल अटकाइ, चकरी आवे जानेजी; मेरी तूटे या
तन घररी, ना आवे ना आवे. ध्या० ॥ २९ ॥ यह करता हूं यह मैं किया, यह मैं सही करंगा-

जी; मेरे मोत लगी दे लारे, गणे नदी जिय गुंगा. भा० ॥ ३० ॥ आवत जावत सास नसासा,
 करत है गौन अन्धासाजी; जाणेका कहु अचरिज नादी, रह्योका दे तमासा. भा० ॥ ३१ ॥
 इस काया पायेका लाहा, सुकृत कमाइ कीजेजी; राज कहे उपदेश बचीसी, सव्गुरु कीख
 सुणीजे. भा० ॥ ३२ ॥ इति श्रीमद्भागपुरीयतपागमछाचार्यश्रीराजचंद्रसूरिकृता ॥

पुष्पो माटे असत् आक्षेपदाताओंने उत्तर.

यत्तमान समयनी अंतर कोइएक मुनि मद्दाराजो अने आवको गुरुगम बिना उपाइ प्रसिद्धिमां
 मायेलां पुस्तको उपलक्षणे बांधी पोताना आत्माने गीतार्थ मानी मदान् पूर्वाचार्योंना सिद्धांतोने
 संपूर्ण अवलोकन कयें बिना अवजयनीरूपणानो त्याग करी जेम फावे तेम कुयुक्तियो आवेर ठे
 अने जोलाजनेने जरमावी जमावी जवबुद्धिनु संवंच तैपार करे ठे; केमके सांजळेली चातो उप-
 रथी समयें गीतार्थोनी निंदा करवा तत्पर रहेंतुं ए जवबुद्धिनुंज कारण ठे.

श्री पार्श्वचंद्र मुरीश्वरजीए पुण्यने मानेल ठे; उतां असत् आक्षेप आपी रहेल ठे के-तेनु प्रति

माझीने पूर समवर्षां मान्य करता न दता.

येदतो विषय ते के तेनुथीना रचेला प्रंथोनी शोध करी पठी एवो आक्षेप आपत तो ते दराजबी मलात, पण तेम कर्पा विना गपाटकगोळा चलावो अन्य जीयेने लेखित करवा ए निश्चित प्रकार ठे.

प्रस्ताहं मानतुं तो संपुर्णरूपे तेनुथी पुण्य पूजाने मानता दता एम तेनु पूजपथीना रचेला प्रेयोज प्रपक्षरूपे सादो आगी रदेल ठे. जूनु जिनेद्रगुणरत्नमाला नामना पुस्तक थंवर पुष्ट ५५ मां सत्तरजेदो पूजाना स्तवनमां १५ मी गाथा ठे के-

“ सत्तम दिखल सुचि सारस दृष्टे रचे, देव अनुज्ञाव ते कर्हिये नयि संकुचे; माल सुविशाल यति दंत दिनवरातये, वधिप नुर अढमी पूजा आगम जणो. जिहां जिहां जेदयो वर्ण शोजा घरे, जिहां जिहा तेहचो कुसुम वर्णक करे. धृष्ट घर करे पूजा ए तेरमी, समकित्तचारक लोक मनने रमी; जरे नुर धृष्टना पग जंगी घली, बौदमी पूजाए जाण आगम जणी. जेम मुर तेम नर

નક્કિત્કારક નાણા, નિરતિ અધિકાર સર્વિશેષ અંતર સુણ્યા; પ્રથમ તા. ૧૨૫૫
 નક્રિત્કારક નાણા, નિરતિ અધિકાર સર્વિશેષ અંતર સુણ્યા; પ્રથમ તા. ૧૨૫૫

તેહને અનુક્રમે સદુઅ નવિયણ લહે.
 દર્યાદિ પ્રંયોમાં જોતાં દષ્ટ માલમ પદે ઠે કે તેનું પુણ્યપૂજા માનતાજ હતા; તથાપિ અવતા

આરોપ આપ્યા એ કેવી આચરણા ઠે! મુલ્યથી કહે ઠે કે : નિયા કરે તે આપ નારકીરે , પરંતુ એ
 વચન, માત્ર વોધીમાંનાં રીગણાની પેઠે સમજાય ઠે. પંચપ્રતિક્રમણ પત્ર ૨૩૮ થી પૂજા

વાંચમીમાં વચન ઠે કે-
 “ વંચમી પૂજા જિનવર કેરો, મુકુલિત કુસુમની જાતી રે; લાલ ગુલાબ ને કેતકી ચંપક,

પૂજતાં વડુ પરિ જ્ઞાંતોરે, પંચમી. ॥ ૧ ॥ નમરો જાદ જુદ ને મરવો, કુમુદ નિલુબ્ધ સારે;
 વેનલસીરી વેલી મોગર અરવિંદ, પરિમલ જાસ અપારે. પંચમી. ॥ ૨ ॥

વર્યાદિ પાંચમો પૂજા નિશાલચાનો જરૂર ઠે- પુનઃ ઠી પૂજામાં પણ વાઠ ઠે કે-

“ कुमुद निरुप्यत सदसत्पत्न, रजुगल पत्रम सपपत्न, अतिमुन घंपक केतकीस्पुं मिढ्याए,
नाग पुष्पाण ने मचकुंद, हसरो सरयो अरविंद, बळी कुंद जाइ जुइ पामल जळ्यांए. बोलसीरी
कोज कोरंट, मोगर जासु शुभ्र चोंट नहौ कंठ—बहुल तिलक नव मालतीए; लाल गुलाब ने
मंदार टोंगर गुण्यो तमुसार अती फार वही पूजा दोजतीए. (रागकालद्वरो) वगैरे पूजा श्रीजिन
कैरी कंठे दोगर दीपैरे; पंच विप वरली कुमुमको माला. रयणावली चार जीपैरे. वही० ॥ १ ॥ ”

॥ वल्लभ मण्येनी ॥ श्रीगार्भचंद्रसूरीश्वर गुणनिधि, तस्यै तस्यै ॥ राजचंद्रसूरि
तात पटोपर, तेजे कोही दिखेंदरे ॥वामा॥५॥ श्रवणमुनि गुरु साधु तलो क्षिप्य, मेघराज मुनि
आखे ॥ संवत सोलसेतुंगलसाठे पुजा सत्तर जेदी आखे रे ॥ वामानो नंदन शुठयो ॥ इति ॥

દ્રવ્યોદિ વિશેષ વિસ્તાર પૂર્વક લેખના દાખલા મૌજૂદ છે, તો પછી વ્રાતાંગણ ! તેનેશ્રી ફૂલ
 સમાયણં નર્પી માનતા, એ કેમ માનો દાક્રાપ ! મોટે સત્યાસત્યનો પૂરતો તપાસ કરી સાવધ વ-
 સન પ્પાસાર વંપ શામ્વો એજ યોગ્ય છે, પ્રવતીચાત ઠતી વતાવર્વી પ્ અતિ અનિદ્ર પરિણામ દાતા

ते. ए बेतुने लीधे सत्यने ग्रहण करी गछजेवधी उपजतो जेदबुद्धिनो जाव त्याग करवो जेथी ज्योन्नव सुख संपदा प्राप्त पइ जय मंगल कमलाना जागी धवाय. च शान्ति ! शान्ति ! शान्ति !!

॥ श्री पार्श्वनाथ जिन स्तवन. ॥

(उपजाति ठंद.)

कंटाक्षकस्यः प्रभु पार्श्वनाथः, सुरासुरैः सेवित पादपद्मः ॥

विख्यात कीर्तिः प्रकट प्रज्ञायो, ददातु मे सर्व समीहितानि,

॥ १ ॥

(प्रजाती गोदी वंद.) गाम गुण ताम श्री पास कंटाक्षिये, नमिय सन्नि संकट कंटक टाक्षिये; द्वियरुद्धे प्राण जिन व्याण तसु पायिये, जावजखे पापमळपंक पखाक्षिये. ॥ २ ॥ प्रहसमे स्वामि तुम्ह नाम समरे सदा, जेह नर नारि ते खेहे सुखसंपदा; एक चित्त प्रणमरो मूरति तादरी, प्राप्तसे तेहेने व्यापदा परिहरी. ॥ ३ ॥ जेदना मांदिखा नयन ते व्यावर्या, सुदृढ अर वंसलानरण गुण व्यणुसर्पा; तेष तुम्ह नाम ने थापना किम खेहे, सूत्रमां प्रकट ज्ञानी तद्वति

ननु सारहे. ॥ ४ ॥ पेयतां रूप सरूप प्रभु तुम्हत्तणो, ऊपजे हियडले हरख मुज अति घणो;
पंढ पशोर रपि चक्र पंखी अखी, कमस पेखेवि जिम तेदने मन रखी. ॥ ५ ॥ एस प्रभु पायनी
सेज निसु बेविण, जगतणा पाप संताप सवि वंचीये; एद्वी आश अम पासजी पूरजो, सेवक
चित्त चिंता सवि चूरजो. ॥ ६ ॥

(इंद्रगजा छंद.) कंटाखिकस्थानविभूषणाय, विश्वेश्वराय व्युतहूयणाय; कल्पपाणवद्धी
पन्नगरिदाय, धी पार्श्वनाथाय नमोस्तु नित्यम् ॥ ७ ॥ इति श्री पार्श्वचंद्र सूरेश्वर कृतम् ॥

॥ श्री विमलजिन वासुपूज्य जिन स्तवन. ॥

(चोषाद) हरियामाखी विमलजिणंद, वासुपूज्य बीजो जिणचंद; वे ए वंडुं मन उद्धात,
सपयुरिडि थाये जिम पास. ॥ १ ॥ खंठन सोहे जास वराह, धन धन त्रिभुवन करे सलाह,
महाडे नदिप सयस गानखो, जंजे नविक तणो आमलो. ॥ २ ॥ कनक वर्ण विजुम तनकंति, वेय
जिणेश्वर एके पंति; वेगा पदमासले सोदंति, निरुपम रूपे जन मोदंति ॥ ३ ॥ साठ अने सि-

चर धनु माण, धिहुं तणो किम कं वखाण; एक जीद गुण कखा न जाय, खाजे शिवपद स्यामि
 पसाय. ॥ ४ ॥ चंदा इखाग तणो शिणमार, केवलखठीनखरहार; नृप कृतवर्म थने चतुर्गुज्य,
 बुज्जदीपक सुरनखर वृज्य. ॥ ५ ॥ इयामा जया नाम जसु माय, उरसरिहंस सरिल भिण-
 राय; महिमार्यंत सदा जयवंत, ये ए हुवा शिवरमणीकंत. ४ ६ ॥ गिरि समेते चंपा नाम, नगरी
 पट्टता शिवपुर नाम; ग्रह ऊठी तसु समरी नाम, जाव जगतिशु कंठं प्रणाम. ॥ ७ ॥

॥ श्री जिनैद्रस्तुतिः ॥

मोनेनोवीं दपहतपरितो घत्सराणां सहस्रं । यो निर्माणश्चरणयुगलं ज्ञाप्यमालोपकारी ॥
 अर्धमुत्तारयतु हृदयात्तस्यकीयं कज्ञानां । यो निर्माणश्चरणयुगलं ज्ञाप्यमालोपकारी ॥ १ ॥
 नमदपर्योन्नोमीयतिमुकुटरत्नांगुकरं । नतानां दत्तश्रीधतयुवतिस्त्नांगुकरं ॥ त्रिलोकी जंतु-
 नामनिद्रापितसंपादकमखं । जिनस्य श्रीशंतेः स्तुतसरजसं पादकमखं ॥ २ ॥ अपुनर्जयमार्गलं-
 जक कमकमज्ञा नक्षिनिप्रज्ञापतेः ॥ शरणं समुपैमि नेमिनः कमकमखानलिनितनुत्वपः ॥ ३ ॥

पार्श्वप्रज्जुर्जितः फलिताऽपचयं विदपङ्कगतः कसितापचयं ॥ फणिचक्रमणीरुचिरं जितखः प्रद-
रातुमुखं रुचिरं जितखः ॥ ४ ॥ अगणयंतमुपप्लवमुच्चकैरहित संगमकाऽमरनिर्मितं ॥ नमतवीरजिनं
मुनिस्सत्तमं रदित संगम कामरसं मुदा ॥ ५ ॥ शिवरतोवरतोपवशाग्रतोमघवताऽघवतामतिदूरगः
॥ ह्यमरतो मरनोदनकोविदः राममञ्जममञ्जयताज्जिनः ॥ ६ ॥ अधिकलं विकलं कथिणं सुखं
विरपतं दधतं जगदीशितम् ॥ अकलहं कलहं सगतिं श्रये जिनवरं नवरंगतरंगितः ॥ ७ ॥
पेसुत्तकृपाणवल्लीविपिनवननुचः स्वर्गंगगतारंग-ध्यायादायादरोचिः पटखधनखितार्जन
रिह मंगलस्य ॥ नम्रामर्त्यांजिमोक्षिप्रसूतपरिमलोद्गारमंदारमाखा-न्यर्च्यध्वं प्रजस्य प्रजवतु
प्रसतां चूतेय पादपयः ॥ ९ ॥ इति जिनेन्द्रस्तुतिः ॥

इति पट्पस्वजायनपविचारोदिप्रकरणसंग्रह समाप्तः

। रागं जैरंयः । गंतं चोवीसी स्तवनं.

जागेरेसुग्यानिजोयन्नयो सु प्रजातरे, ध्यावोरे घरम ध्यान वीतगई रातरे ॥ जागो० ॥ पहेला
श्रीकैवल्यग्यानि, वीआनिर्वाणीरे, श्रीजा सागरस्वामि नाम, ध्यान घरो प्राणीरे ॥ जा० ॥ १ ॥ चोथा महान-
जसदेव पांनमाधिमन्त्रे, सर्वानुलुतिगछा प्रजु आपे सुख अमलरे ॥ जा० ॥ २ ॥ सातमा श्रीघरईश आठमा
श्रीरुचोरे, दामोदर देव नोमा नांमपीपचित्तरे ॥ जा० ॥ ३ ॥ सुतेजास्यस्यामिबोई वस नें इग्याररे, बारमा
श्रीनुनिमुग्रत समरफसाररे ॥ जा० ॥ ४ ॥ तुमति शिथगति अस्ताघजिनेशरे, तेर चौद पनरमा सेचेतुर
हुंदरे ॥ जा० ॥ ५ ॥ नेमिन्धरसोल्लमा अनिलवदश सातरे, अष्टादशयोधर स्वामी सुविख्यातरे ॥ जा० ॥ ६ ॥ नुम-
णीसवीसवहनीसमा अरिदंतरे, कृतारघ्र जिनेश्वर गुरु मतिसंतरे ॥ जा० ॥ ७ ॥ शिंयंकर दोयवीस स्पंद-
नेत्रवीमंर, रत्नमतिमु नामध्यान वयति सरुल जगोसरे ॥ जा० ॥ ८ ॥ एदगतचोविह हुयाजिणनालारे गु-
णरंय वहे सदा सरुल चिदांणरे ॥ जा० ॥ ९ ॥ इति गतचोवीसी स्तवनं समाप्तं

॥ अथ विस विहरमानजिन स्तवन ॥

रागरामकली ॥ विहरमानजिनवंदो सुगुणप्रवि, विहरमान जिनवंदो. श्रीमंवर जुगमंधर स्वा-
मि धादुसुवाहू मुणीदो, जंबुदीव विवेदिजिन प्रशन्ये परम आणंदो ॥ सु० ॥ १ ॥ श्रीसुजात स्वयंप्रज
स्यामी रुचप्रानन जिनवंदो, अनंतवीरजसुरप्रज अरिहा अरचे चोसठइंदो ॥ सु० ॥ २ ॥ श्री विशाल
जयवंतापन्नपर चंद्रानन मुखचंदो, घातकी खंमे दोइ विवेदि ए अमजिनपति वंदो ॥ सु० ॥ ३ ॥ पुष्कर
त्यारथमां पुगमविवेदे, विचरे जिनराजेंदो, चंडवाहू जुजंग जिनेश्वर, इश्वर सेवेसुरेंदो ॥ सु० ॥ ४ ॥ नेमि
प्रजवीरसेनदोइ फेफेप्रवन्नवंदो, महाप्रद्रेव यसवेवा नामिदूरित निकंदो ॥ सु० ॥ ५ ॥ अनंतचिरज अरि-
इंत आराधो दूर टले दुखवंदो, ए वीसें जगदिसन्नपासन करतां नविचिरनंदो ॥ सु० ॥ ६ ॥ रत्नत्रयीगुणक-
मल विरासन प्रभुगुण नग्यो श्लोक्यो रामकविरागे जिनराया गायगुणीगुणचंदो ॥ सु० ॥ ७ ॥ इति ॥

॥ अथ अनागत चतुर्विसति स्तवन ॥

(राग प्रभाति) प्रभाते छत्रीने माता मुपमु जोवे । ॥ देवी ।

प्रजातै उठीने जावें परमेश्वर ज्ञानिये, परमेश्वर ज्ञानीपरे जावें परमेश्वर ज्ञानिये ॥ आचारा
 उंघडनामी प्राणी सुजपरणती सजीवें, प्रजातै उठिने जावें० पद्मनाभपद्विजाजिनहोस्ये बीजाश्री
 सुरदेव, प्रीजा श्रीसुपारस जिननी करशे त्रिभुवन सेव ॥प्र०१॥ स्वयंप्रभ चोश्रीजिन दोस्ये, पांचमा
 स्यानुत्तुति, कंचश्रुत ठाठा उदयाजीव, सातमावें शिवसुती ॥प्र०२॥ आठमा श्रीवेङ्कल प्रभुजी, पोटि-
 लनामानाग्र, सतकीरतएदशमादोस्ये सिद्धपुरिनोसाथ ॥प्र०३॥ सुगतएकादशमासमरोवारमाघममइठ
 निष्कयाय तेरमा निपजस्ये स्वामि सर्वपीश्रेष्ठ ॥प्र०४॥ निःपुत्राकनिर्ममवोपदेवा.चोपनरानितचाद
 नित्रगुप्तं सोलमा धर्मचक्रि तपजस्ये ठछाद ॥प्र०५॥ सुखदाइसतरमासमाधि आनारमां संगरदंज
 यशोघर श्री विजय जिनेश्वर ठगणीसेनवलीनीस ॥प्र०६॥ मद्धिनाप त्रिनेत्रयजालु एहवीस ने
 बाचीस अंतंत निर्यजंकरएदोइ जाविजिन चोवीस ॥प्र०७॥ केवलखदी यजुवाला करस्ये धापरस्ये
 उपगार सिद्ध प्रभुनुं ध्यान परंतां वरस्ये शिवसोरीसार ॥प्र०८॥ सुवीदाले उठीने समरे क्षेत्रविजिन
 तेनीस गणचंद्र कंठ तेदने मंदिर दोस्ये सफल जगीस ॥प्र०९॥ इति ॥

। श्री पार्श्वजिनस्तवन ।

नमः पार्श्वप्रभुपत्कजे, विश्व चिंतामणि रत्नरे, नैऋतघणैःपद्मावती, वैरुटपा करे सुयत्नरे
 । १ । नमः । अथ मोये शांति महा पुष्टिदे, धृतिक्तीर्त्तिकांतिविधायने, नैऋत अक्षर शब्दवधी. सर्व आ-
 धिग्याधि विनाशिने ॥ नैऋत । २ ॥ जया अजिता विजया तथा, अपराविजयान्वितदेविरे, वशवि-
 शापालप्रदयक्षेजे, विद्यावेवि प्रसन्न होय सेविरे ॥ नैऋत । ३ नैऋत आ च सा नमोनमः तुंहीं त्रै-
 लोम्यनो नाथरे, चोसठ इंद्र टोले मली, सेविरे प्रभुने जोनि हाथरे ॥ नैऋत । ४ ॥ नैऋत नैऋत
 प्रभुपासजी, मूलना मंत्रनु बीजरे, जापधी दुरित बूरे रहे, आयमिलेसविचीजरे, ॥ नैऋत । ५ ॥
 गोनी प्रभुपास चिंतामणि, स्थंजणो अहिठनो देवरे, जगवल्लभ जगतमां जागतो, अंतरीक अवंति
 करुसेवरे ॥ नैऋत । ६ ॥ श्री श्री संलेश्वर मंरुलो, पार्श्वजिन प्रणत तरुकरे, चूरप दुष्टनामात्तने,
 पूरप सुजय सुलतदरे, सुजय सोजाग सुलकदरे । नैऋत नमः पार्श्व प्रभु पत्कजे ॥ ७ ॥ इति ॥

॥ सगुणाय ॥

छाया माया कारमी, परदेशीरे, कबहुन अपनि होय, मित्र परदेशीरे, इणको गरव न की-
 जिये । प० । चित्तमे दिखावे ठेह ॥ मित्रप० ॥ ३ ॥ जैसे रंग पतंगको । प० । तिनमें फीको होय,
 मि० प० । मणि मालेक मोति हीरला, प० । प्राण शरण नही कोय ॥ मि० प० ॥ २ ॥ जिस
 घर हयगय घूमैते । प० । हुंता उन्नीस राग । मि० प० । सोन्नी घर सुना पढथा । प० । बेसरा-
 लाग्या काग ॥ मित्रप० ॥ ३ ॥ मणि मालेक मोति पहेंरतो । प० राजा हरचंव घर नार । मि०
 प० । एक दिन ऐसा हो गया । प० । परधरकी पनिदार, ॥ मित्रप० ॥ ४ ॥ हाथे परवत तोल
 ते । प० । करते नरपति सेव । मि० प० । सोन्नी नर सन बले गये । प० । तेरी क्या मिलती
 प्रिये ॥ मित्रप० ॥ ५ ॥ ओढके मंवर मालिया । प० । करले जिन सुं राग । मि० प० । वो दी-
 नकी फर सोचना । प० । लगती इन तन आग । मि० प० ॥ ६ ॥ झुगे सब संसार दे । प० ।

सुपनाका सोखेद । मि० प० । नगके तास समनके । प० । करले प्रभु सुं मले ॥
॥ मित्र परदेदारै ॥ ७ ॥ इति ॥

॥ अष्ट प्रवचन मार्ता सखाय ॥

बाले जयणा जोवतारे, पाले जीव ठ कांय । निरवय वचन मधुर कहे, नितु जाले घर्म
व्यस्य ॥ १ ॥ नमुं गुरु पायारे, जसुसीले निरमल सार । सुहावे कायारे । सुमिति गुप्ति घर्म
प्रकार, कहे जिनरायारे । तिण कारण हर्द अपार ॥ नमु० ॥ १ ॥ दोष बैतालीस टालतारे, सुखो
ले आहार । नपेणै निरखी पूजतां, देखे उपगण प्रकार ॥ नमु० ॥ २ ॥ जसु मल्लादिक परठ-
बेरे, सुयो स्थम्लि जोई । शुज ध्याने मन राखतां, जसु चारित्र निरमल दोई ॥ नमु० ॥ ३ ॥
वचन सावध न सचरेरे, वचन गुप्ति संजार काया करणी ते करे, जेदधी हुए जीव उपगार ॥
॥ नमु० ॥ ४ ॥ प्रवचन माता आठ एरे, जे पाले अनुविन सार । ब्रह्म कहे ते सुनि नमुं, जिम
पासुं जैन घर्मसार ॥ नमुं गुरुपायारे, जसुसीले निरमल सार सदावे कायारे ॥ ५ ॥ इति ॥

આ ધંયને અગાઉથી આશ્રય
(ધન્યવાદ)

૬ વાયુસાહેવ વાહાડારમલજી હજારોમલજી

હીરાલાલજી રામપુરીયા

વાયુસાહેવ લેવતમલજી રામપુરીયા

વાયુસાહેવ નેરુદાનજી રાલેચા

વાયુસાહેવ હવયલંબજી રામપુરીયા

તપરના મદ્દસ્યો તરફથી આ પુસ્તકમાં
મદ્દ આગવાધી તેઠ સાહ્યોનો આ સજ્ઞા અંતઃક-
રણ પૂર્વક આજ્ઞાર માને ઠે.

સી. શ્રીપાર્શ્વચંદ્રગણનો જેન દર્ઠાસીય
સરસ્વતી સજ્ઞા.

આપનાર ગૃહસ્થોનાં મુબારક નામો.

૧૯ આચાર્ય મહારાજશ્રી ૧૦૦૯ શ્રી દેવચંદ સૂરી.

શ્વરજી તરફથી વીકાનેરના મદ્દસ્યોએ જરેલાં.

૧ શેઠ તેજકરણ મૂલચંબજી રામપુરીયા

૨ શેઠ આસકરણજી

વીકાનેર યાસી મદ્દસ્યોનાં નામો લલ્હી મો-
કલેલાં ધરાવર નદી કલકલવાધી વપાણાં નધો તે
માફ કરશોજી.

અમદાવાદ.

૧ શેઠ. ફત્તેચંદ દોલતચંદ.

૨ શા. મંગલવાસ લખ્ખુજાઈ વપાવનાર.

१ शा. दरखचंद खचंद

१ शा. बालचंद मगनलालनी मातुश्री बाइ जीवी

पुण्यस्थल धांगघा

१ शा. नामर खोमीदास

१ शा. मणीलाल लाटकचंद

१ शा. चतुरन्नाइ पदमसी

१ गोधी. ताराचंद नामर

१ कपासी. जगजीवन बबल

१ शा. नानजी वेषा खेरवापा

१ पारेख. रगनाथ लखमीचंद

१ शा. जयान परतु

१ शा. न्यालचंद कस्तुर

१ शा. बलसुख प्रागजी हलचंद गामना

१ शा. कचरा कानजी

१ शा. लेरा जेसीग

१ शा. मणीलाल लखमीचंद खेरवापा

१ शा. शीवलाल फुलचंद कुठना.

१ दफतरी. गगनलाल नानचंद

१० शा. चतरभूज देवसी हाल वीकानेर

जैन रकुल हम मास्तर

१ वेन चंडु हरीसींग बीसनगर.

१ शा. गगलाल भशुन्नाइ मदिजना

મુનિદીત મુનિમદારાજ શ્રી ૧૦૮ શ્રી ગુણચંદ્રજી મહારાજના ૧૦૮
કથા-ગામ-ઝેવપુર નિવાસી ગૃહસ્થોનાં મુવારક નામ.

૨ શા. કદ્યાણજી હેરાજ

૧ શા. હેરાજ પચાણ

૧ શા. ગેલા હેરાજ

૧ શા. રવજી અમરસી

૧ શા. કોરસી પાલણ

૧ શા. ઠાકરસી કાનજી

૧ શા. પદમસી ભારમલ

૧ શા. નરસી નેણસી

૧ શા.

૧ શા. પચાણ લલુ

૧ શા. લાલજી હેમા રાણવાલા

૧ શા. લધા રતનસીની વીંચવા વાદ

૫ શા. મેઘવાદ ગામ તુંબહી

૧ શા. નગનલાલ નયુનાદ ગામ મહીજના

૧ શા. મહાસુલનાદ કાઠોવાસ અમદાવાદ

૧ શા. લી. મં. લ.

... ११ महाराजना सङ्पदक्षेत्रा...

११ महाराजना सङ्पदक्षेत्रा...

॥ आत्महितोपदेशः ॥

का. पचाण लसु मोटी लाइजा
जा. लाइजी हेमा राणवाळा
१. लधा रतनसीनी गीघया याइ

मङ्गल आचार्य श्री ब्राह्मचर्यसूरीश्वरपादपद्मसेवी सुनि महो मंगलजाइ प्रति ललेल महामुलजाइ काळोयास अमवायाइ
आचक सङ्गुन्नरणोपासक मंगलजाइ प्रति ललेल महामुलजाइ काळोयास अमवायाइ
लो. मं. ल.

अन्यजीवने अवश्य उपयोगी जाणी अत्र प्रकट

आ संसारनी अंदर सर्व जोव सुखनी चाहना करनार
साधन समजवामां अत्र तोज जीव यथार्थ सुखनो जागो या
साधन समजवामां अत्र तोज जीव यथार्थ सुखनो जागो या

दीक्षा, कथनकारी पदार्थोंमें तल्लीनता, अने परपरिणतिमां प्रीति-स्वाप्तिमान विंगेरे मिथ्याज्ञान जीवमापी दूर मसेस नथी त्यां सुधि आ जीव साचा सुखनो जागी यवानो नथी. आ जीव सुखी श्यापी पाय ? आ प्रश्नना उत्तरमां मारे जणावतुं जोइये के परमात्मा प्ररुपित धर्म आराधन करवायी आ जीव सुखी पाय ठे, पण स्वकपोलकट्टिपतधर्मयी श्रेयनी प्राप्ति यति नथी. चोहुं पण छाणा अने विधिपूर्वक करवामां आवे तो तेथी मोटा लाज थाय ठे.

जेने छाझा अने विधिने तो खप नथी, पण मात्र लोकप्रवाहमां धर्म माने ठे, तो ते जीव दो रीते सुखनो जागी पाय. जिनथाणा रहित अने अविधियी तो घणी बखत पेहेलां पण आ जीवे क्रियानुश्रन कर्वा, तेनापी कसो फायदो ययो नहि अने एमज आ जीव संसारमा जन्म मरणजनित दुःखेने भोगवतो जमतो रखो. जो आ जीवने जिनेंद्रप्रणीत पदार्थ तत्वोंतुं रहस्य प्राप्त ययुं हेत तो आ जीवनी आवी दशा न हेत, पण स्वस्वजाचमां रमण करी परमानंद प्राप्त करन. दजी सुधि पण परपरिणति पुनलदशानो जो आ जीव त्याग नहि करे तो फरीबी

પશ્ચાતાપ કરવાના દિવસ ધ્યા જીવને ધ્યાત્યા વિના નહિ રહે; માટે 'સમય ન ચૂકો ચતુર નર, કવિ કહત હે કૂક;—ચાતુરકું લટકે સદા, સમય ચૂકકી હૂક.'

સમયનો અર્થ સૂત્રકાર ઉપકારી પૂજ્યોયે ધ્યાવો કરેલ છે કે સર્વ શ્રેયના સાધનખૂત મનુષ્ય દેહ, ધ્યાયકેત્ર, લક્ષ્ય ભુક્ષ, ઇન્દ્રિયપૂર્ણતા, શ્રાવક ભુક્ષમાં લક્ષ્યતિ, શરીરે નિરોગતા, સુવિહિત ગુરુ ધ્યાચાર્યશ્રીના ઉપવેશથી જિર્ણેદ્રવ્રણીત ધર્મની શ્રવણરુચિ, ધર્મપર શ્રદ્ધા અને તે પ્રમાણે પ્રયત્નિ, ધ્યા પામવાં જીવને વધુ દુર્લભ છે. કેમકે મનુષ્યજન્મ તો ધ્યા જીવ ઘણી વલ્લત વામ્યો; પણ સર્વ સાનુશૂદ્ર સામગ્રી ધ્યા જીવને મળી નહિ તેથી સુલભો જાગી ધ્યા જીવ થયો નહિ, માટે ધ્યા સમયે સર્વ સાનુશૂદ્ર સામગ્રી મલેલ છે, તેને ચૂકવી જૂલવી નહિ, પણ સમયનો અર્થ છે, અને તેથીજ જ્ઞાની પુરુષો ઉદ્ઘોષણ કરે છે કે, ધ્યાવો સમય ફરીફરીને નહિ ધ્યાવે. એ સર્વ સામગ્રીમાં ઇકની પણ છોટ હોય તો મનુષ્યજન્મ નકામો છે અને તે સર્વ સામગ્રી સદાય જીવને મલતી નથી; કિન્તુ વધુ પુન્યરાશી પ્રવલ થાય છે ત્યારેજ સર્વ સામગ્રીનો સંયોગ થાય છે માટેજ દુર્લભપણું વતાવેલ

૩. જે દાખ માર્ગ મામલી મંલેષ છે તેથી સમય ચૂક્યો નહિ, તેથી યા જીવ મુલનો જાગી પાય
 માટે ૧ પણ ૨૬ સ્વસ્થાગ્રકલ્પાભાગે સેવન કરાવા. નરના-વીર્યોદ્ધામયૂવેક ધર્મે અનુષ્ઠાનાદિ-
 ક ક્રિયા ધોષરંજન માટે નહિ; પણ સ્વસ્થાત્મરંજન કરવા માટે કરવામાં આવે, અર્થાન્
 " શ્વાસમાગ્રે ધર્મે કાદો, ત્યો જનનું શું કામઃ જનમનરંજન ધર્મનું, મૃત્યુ ન એક વધામ. "
 માટે સ્વસ્થાત્મરંજન દિસાર્યે જો ધર્મ કરવામાં આવે તો યા જીવનું અવશ્ય કટ્ટયાળ આવ્ય.
 પણ જોયે ધર્મ ૫ શું ચોજ છે તેનું જ્ઞાન નથી તેને કર્મોયો આસ્માના કયા કયા ગુણો
 જ્ઞાપરણાવ છે? કર્મને દૂર કરવાના મુખ્ય સાધન ય્યાં છે? યાને યા જીવ દુઃખ કેમ પામ્યા
 વેરે છે? તેનો વિચાર તો કરતો નથી, માત્ર વ્રતનુચ્ચારણ કરવાથી તથા હું સાધુ, હું શ્રા-
 વક એમ માનવાની આ જીવ મુલનો જાગી પત્તો નથી, કારણ કે " તત્ત્વ તો પરચ્યો નહિ
 થયા પૂર્યા વ્રતપાર? ખાત વિદુષા ગેતમે, કૃયા વનાદ વાટ. " માટે જે જે કોઈ પણ ધર્મ-કાર્યોનિ
 કર્યે કરતું જે સમ્પદસ્વરૂપે વિચારી અને પત્તી જ્ઞાનું નહોં પણ જાહેરે યોગે કરવામાં

आये तो ते सम्मार्गानुगामी जीव धीमे धीमे स्वश्रेय साधन करी उंची पायरी ऊपर धाव्या
 बिना रेंदेरो नहि अने अनुक्रमे सर्व दुःखोनो नाश करी आ जीव शास्यता सुखनो प्राणी याय
 एसां किंचित्मात्र सेंदह नथी. हमेशां जेमना हृदयमां एवी ज्ञानानो आविर्भाव थाय छे
 के हुं क्यांची आह्यो हुं? यदि कया पुन्यता उदयथी मारी उत्पत्ति यह दृशे? केवां में सारां कर्म
 करेलां दृशे के जेथी आओ उत्तम देह पाम्यो हुं, हवे हुं केवां कर्म करंलु अने अन्य जन्ममां
 आ जीवनं क्यां जवानुं थरो एटले आ जवथी कया जवमां आ जीवतुं प्रस्थान थरो, आवा
 प्रकार्णी विचारणा जेना हृदयमां उन्नत पामती न होय तो आ जीव धर्ममां प्रवीण केम थाय
 अने धर्म बिना सुखनो प्राणी पण क्यांची थाय! कांयु ठे के " दृष्टोपपत्तिर्ममकेन कर्मणा ?
 कंचप्रयानद्यमिनो नयादिति । विचारणा यस्य न जायते हृदि कथं स धर्मप्रयणो जविष्यति ! "

कंचप्रयानद्यमिनो नयादिति । विचारणा यस्य न जायते हृदि कथं स धर्मप्रयणो जविष्यति !

माटे नश्यजीवेण्य आओ ज्ञानना चूखची नही, पण सदाय ध्यानमां राखची.

आ जीव मदानो मसारु नें; केमके केटखी योनियोमां मुसाफरी करी करी आ जवमां पण

રેજ સાપિદ્ જ્ઞાનરૂપ થશે. માટે જો આ જીવનું કલ્યાણ હનતા હો તો પ્રમાદ દૂર કરો. પ્રમાદ
 અર્થે ૮ મદ, ૫ ગિપય (પાંચ ઇંદ્રિયોના વિકાર), ૪ કમાય, ૪ વિકયા અને નિદ્રા એ પાંચ પ્રમાદ છે.
 અમને દૂર કરવાપી જ મુક્ત પ્રાપ્ત થાય છે. ઉત્તમ ચરિત્રવાલા પુરુષોની સદા અમીદૃષ્ટિ વિશ્વવ્યાપક
 સર્વ જોયો ઉપર સમાન વર્તણું કરે છે. સ્વશ્રેય થયવા સ્વશ્રેય તે સ્વસ્વાધીન છે. અન્ય નિમિત્ત
 કારણમાત્ર છે. હાં એ જ્ઞાન નોઠીક છે કે જો કારણ સાનુકૂળ હોય તો કાર્ય સાનુકૂલ થતાં ઉત્તમ
 દરજ્જાવાળેને ઉત્તમજ ફલ મલશે. નુયમથી કાર્યની સિદ્ધિ થાય છે એ પ્રાયે મુલ્ય નિયમ સમજ-
 યો. તેમ કરતાં પણ જો ન થાય તો પછી જાવી. પંચ સમવાયથી કાર્યસિદ્ધિ એ પરમાત્મા દેવા-
 પિદેરનું મુખ્ય સિદ્ધાન્ત સર્વત્ર થયેલું પ્રવર્તે છે, કોઈ વસ્તુ કોઈની ગૌણતા, કોઈ વસ્તુ
 કોઈની મુખ્યતા તેમાં એ ધર્મ રહેલ છે; પણ એકનેજ અંગીકાર કરી લેવું એ એકાન્તવાદ
 સંદેશ એ જ્યને નેયોજ જગતમાં અનેક મતમતાંતર પ્રાદુર્ભાવ થયેલ છે. જો જીવની અનેકાન્ત
 દૃષ્ટિ ધાય તો સર્વતા મનમનાંતર હય થઈ જાય છે અને જીવને જિનવચન ઉપર પ્રતીતિનો

तेज जाणपां. गुरुमहाराजनी कृपायी तरवानो निकट रस्तो उपशम संवर विवेक थने आचर
 पिचार के उनम पुरुषो जे मांगे चाले ते मांगे चाखुं, थने तेवा उत्तम विचार करवा प्रकृतिने
 अनुमूल आधार बिहार सुखदायि याय ठे. हाख तो शुद्ध स्वरूपी थनंत सुखभोगी थाय एभी
 भावना करवी थने जिनोक्त शुद्ध अनुष्ठानमां रक्त रद्देवुं के जेथी परंपराये आ जीव अष्टकर्मातीस थइ
 सास्यत सुखनोभाणी याय. थक्कादा थरूप होचाथी अरूप खखेल ठे. आवकजी ! जेम तमने
 ठोक लागे तेम करजो, याखस प्रमाद दूर करजो, दरिद्रपणुं ठोरजो, धर्ममां उद्यम राखजो, घरमा
 तो फोड़ तमने प्रेरणा करे नेम नथी के धर्म करो; परंतु तमे तमारुं हित नूखशो नहों एज आ
 समयनो मार ठे. आप सुझ ठो जाण ठो विशेष थुं खखवुं जेम आत्मश्रेय थाय तेवां कार्योमां
 तत्पर रदेवुं, शुष्क अध्यात्मनो पव्हो पकड़शो नहों, जिनआणा सहित क्रिया ते जाव अध्या-
 त्मपूर्वक यादरजो लेची आत्मश्रेय पाय. स्त्री पुत्र पुत्रीमां थनादि कालथी आ जीव घेरायेल ठे
 पण आ जीवने एक चखते जो परमात्मा प्ररूपित शुद्ध तत्त्व सद्वृणा थइ जाय थने ते प्रमाणे

જો વરતાય તો આ જીવનો બેનો પાર થાય; પણ ઘણા જીવો અંધશ્રદ્ધાહુ થઈ ગયેલા છે તેથી
ગુણી અગુણીની પણ પરીક્ષા કરતા નથી, જિનવચન આરાધનપણું સ્વપ્નમાં પણ તેમને આવતું
પ્રાપ્તે મુક્તકેસ છે. હયુકર્મી જીવ હશે તે વિધિ વહુ માની વિધિ પર આદર કરનાર ગ્રશે. દત્તિતલ્યં

ધોગદ્રા સંવત ૧૦૬૦ વૈશાલ શુક્ર વસ.

શ્રુત્ય પાંચ ટાંગાડિં,૯ નોમાલાડી ગણનાનો વડ.

૧ અંગે જવળા અંગે વિગ્ન ભેરે કાલ અને સપ્ત સુગ દાને
 ૨ કાંઈની આંતુરો,૯ સ્વર ચરમી મુદ્દેનો તાલ દાને.
 ૩ દાદાદાદા અન્ન કરના રાંદ મુલ્ય શદુ કવ આંદે
 ૪ અન્ન દે દાદા અન્ન કામી રાંદિજે જો-ચોડા સ્વેદન કરાવે
 ૫ અન્ન કા કાદામના અન્નકે ઉપરે બેસે આપકે નોશાંગોડી સ્વાદ.
 ૬ દાદાદાદા રેબી અન્ન કરે એ રેબી કવે.
 ૭ દાદા કવેબં અન્ન કરે એ રેબી દાદા.
 ૮ અન્ન ઉપર અન્ન કરે એ રેબી દાદા.
 ૯ અન્ન ઉપર દેડે અન્ન કરે એ રેબી દેડે.
 ૧૦ અન્ન દાદા * મુકનો દાદા અન્ન મુલ્ય આંદે.
 ૧૧ દાદા દાદાનો અન્નકે અન્નકે દાદાની અન્ન મુલ્ય દેડે.
 ૧૨ દાદાનો દાદાનો અન્નકે દેડેની દાદાનો દાદાનો અન્નકે

રોષ નો યાગ.
 ૬ રત્નીટુ યમો જાગ કરે નો આર્જણ કરે-ગુણ સી વાળ્યો
 યમો આંદે

૬ યાન સ્વર રેબી જાગ કરે નો વિષ વિષ્ણવ કરે.
 ૭ ચન્ન સ્વર રેબી જાગ કરે નો ધન યામી કરે.
 ૮ કાંઈકરાર રેબી જાગ કરે નો અગ્નિ ચંદે.
 ૯ મુગચંદાર રેબી જાગ કરે નો ધનની શાદિ કરે.
 ૧૦ ચાનચંદાર રેબી જાગ કરે નો અંધોવાનું હુદે.

તુટી પુટી કરે.

૪ રાન સ્વરિકનો રેદુરેવનીનો યાગનો જાગ કરે નો દસાર
 રવણાનું વડ આંદે.

यद् ग्रन्थं नय विचारादि प्रकरण संग्रह-
ग्रन्थः समाप्तः

